

C:\Users\Plazma\Desktop\Knhy pdf\Pratchett Terry\Pratchett Terry - Úžasná Zeměplocha - 03 - Čaroprávnost.pdb

PDB Name: Pratchett - UZ 03 - Caroprávnos
Creator ID: REAd
PDB Type: TEXT
Version: 0
Unique ID Seed: 0
Creation Date: 7.10.2004
Modification Date: 7.10.2004
Last Backup Date: 1.1.1970
Modification Number: 0

Terry Pratchett

ÚŽASNÁ ZEMĚPLOCHA 03

Čaroprávnost

Upřímný dík Neilu Gainmanovi, který
nám zapůjčil poslední existující kopii
Liber paginarium fulvarum,
a hodně pozdravů
všem z prázdninového klubu
P. Lovecrafta.
Byl bych rád, kdyby čtenář pochopil,
že tato kniha není pošahaná. Pošahaní jsou
jenom přihlouplí zrzouni v bláznivých
veselohrách z padesátých let.

Ne, není ani potrhlá!

Tohle je povídání o tom, kam mizí magie, ale především, a to je mnohem důležitější, odkud se bere a proč, i když nebudeme předstírat, že známe odpověď na všechny tyhle otázky.

Jenže na druhé straně to pomůže vysvětlit, proč se Gandalf nikdy neoženil a proč byl Merlin muž. Je to totiž povídání o sexu, i když ne právě o tom vrcholovém, atletickém nebo divokém, ve smyslu „spočítejte nohy a dělte je dvěma“, pokud se ovšem autorovi jeho hrdinové nevymknou z rukou. Mohli by.

Ale především je to povídání o světě. Tady ho máte. Dávejte dobrý pozor, speciální efekty jsou dost drahé!

Zazní basový tón. Je to hluboký vibrující zvuk, který naznačuje, že se může každým okamžikem rozeznít dechová sekce fanfárou na oslavu vesmíru, protože scéna se odehrává v hluboké černi vesmírného nekonečna, kde jen tu a tam září skupinka drobných hvězd jako lupy na božích ramenou.

Pak se nám to pomalu vysune do zorného pole nad čelem, větší než ten největší, odpudivě pancéřovaný mezihvězdný křižník, přesně podle představ špičkového výrobce sedmdesátimilimetrových filmů: želva dlouhá šestnáct tisíc kilometrů. Je to Velká A'Tuin, jedna z výjimečně vzácných astrochelonii z vesmíru, kde věci jsou méně tím, co je běžné, a víc tím, co si lidé představují. Na hřbetním krunýři zjizveném nárazy meteoritů nese čtyři gigantické slony, na jejichž mohutných ramenou spočívá obrovský kotouč Zeměplochy.

Jak se mění úhel pohledu, objevuje se nám pomalu před očima celý ten svět, ozářený malým sluncem, které kolem něj obíhá. Vidíme světadíly, souostroví, moře, pouště, pohoří, a dokonce i nevelkou ledovou čepičku ve Středu Plochy. Obyvatelé téhle planety, jak je na první pohled jasné, se nezabývají takovými nesmysly, jako je teorie o kulatosti vesmírných těles. Jejich svět, obklopený oceánem, který padá přes Okraj planety v nekonečném krajopádu, je kulatý a plochý jako nějaká geologická pizza, na které ovšem chybějí ančovičky.

Takový svět, který existuje jen proto, že i bohové si občas rádi zažertují, je místo, kde magie přežívá. Ale ano, máte pravdu, sex také.

Procházel bouří a na první pohled bylo zřejmé, že je to mág, jednak proto, že na sobě měl dlouhý plášť a v ruce vyřezávanou hůl, ale především z toho důvodu, že se dešťové kapky zastavovaly nějaký metr nad jeho hlavou a měnily se v páru.

Tady nahoře v horách Beraní hlavy byly bouře nezapomenutelné. Byla to krajina plná rozeklaných hřebenů, hustých pralesů a úzkých říčních údolí, tak hlubokých, že sotva se tam světlo dostalo, už muselo rychle zmizet. Potrhaná mračna visela na nižších vrcholech kolem horské stezky, po které se pachtíl a klouzal čaroděj. Několik

horských koz k němu s mírným zájmem obrátilo kosé oči. Jenže horské kozy většinou zaujalo kdeco.

Čaroděj se občas zastavil a vyhodil do vzduchu vyřezávanou magickou hůl. Vždycky padla, tak že její špička ukazovala stejným směrem. Mág zklamaně vzdychl a pokračoval ve své úmorné cestě.

Bouře pobíhala po horách na bleskových nohách, řvala a burácela.

Čaroděj zmizel v záhybu stezky a horské kozy se vrátily ke svému mokrému žrádlu.

Jenže vzápětí je přilákalo něco jiného a jako na povel zvedly hlavy podruhé. Ztuhly, oči se jim rozšířily a nozdry pracovaly jako o závod.

Bylo to zvláštní, protože na stezce nebylo vůbec nic vidět. Jenže kozy pomalu otáčely hlavy, dokud to nezmizelo za ohybem stezky.

V úzkém údolíčku mezi dvěma příkrými stráněmi porostlými hustým lesem se krčila malá vesnička, kterou nezachycovala ani ta nejpodrobnější mapa hor. Byla tak malá, že měla co dělat, aby se objevila alespoň na turistické mapě.

Ve skutečnosti to bylo jedno z těch míst, která jsou na světě jenom proto, aby z nich mohl někdo pocházet. Takových míst je vesmír doslova plný — ukryté vesničky, větrem profukovaná malá městečka pod nekonečnou oblohou, opuštěné sruby v mrazivých horách, které se do historie zapíší jako ta neobyčejná místa na světě, ve kterých se ovšem začne dít něco neobyčejného. Většinou vás k tomu přivede nějaká malá epidemie nebo podivnůstka, která proti všem porodním statistikám naznačí, že se v té bohy zapomenuté díře narodil někdo, s kým brzo nebudou žádné žerty.

Když čaroděj přešel úzký můstek nad vzdutým potokem a zamířil k místní kovárně, ztrácel se domky napůl v hustých kotoučích mlhy. Ty dvě věci spolu ovšem nijak nesouvisely, protože mlha by stejně vytvářela husté kotouče — byla to zkušená mlha a tvorbu hustých kotoučů pozvedla na úroveň dokonalého umění.

Kovárna byla samozřejmě plná lidí. Kovárna je totiž místo, kde zaručeně najdete pěkný oheň a někoho, s kým si můžete popovídat. V teplém pološeru poposedávalo několik vesničanů, ale když se objevil čaroděj, rychle se plni zvědavosti a očekávání narovnali a pokusili se, většinou bez valného úspěchu, vypadat aspoň trochu inteligentně.

Kovář nepovažoval za nutné chovat se tak podlézavě. Kývl čaroději na pozdrav, ale byl to pozdrav mezi dvěma rovnými, nebo alespoň to kovář to tak cítil. Koneckonců, každý trochu slušný kovář měl víc než jen letmou znalost magie. Rozhodně si to o sobě většinou kovářských mistrů myslela.

Čaroděj se uklonil. Bílá kočka, která do té chvíle spala vedle výhně, se vzbudila a upřeně ho pozorovala.

„Jak se jmenuje tohle místo, pane?“ zeptal se čaroděj.

Kovář pokrčil rameny.

„Kyselá Prdel,“ odpověděl.

„Kyselá — ?“

„Prdel,“ opakoval kovář a jeho tón varoval každého, kdo by chtěl to nezvyklé jméno komentovat.

Čaroděj chvíli přemýšlel.

„To je jméno, za kterým se jistě skrývá zajímavý příběh,“ prohlásil nakonec. „Kdyby to bylo za jiných okolností, moc rád bych si ho poslechl. Ale teď potřebuji mluvit především s tebou, kováři, a to o tvém synovi.“

„O kterém?“ zeptal se kovář a přihlížející sousedé se začali vesele pochechtávat.

Čaroděj se usmál. „Máš jich sedm, že? A ty sám jsi byl osmým synem v pořadí, nebo ne?“

Kovářovi trochu ztuhly rysy. Otočil se k ostatním.

„Víte co? Venku už přestává pršet,“ zabručel. „Vypadněte odsud. My tuhle s panem —“ se zvednutým obočím se tázavě zadíval na čaroděje.

„Podomní Kšať,“ odpověděl mu čaroděj.

„Já a pan Kšať si potřebujeme o něčem popovídat.“ Jen tak neurčitě mávl kladivem a sousedé se jeden po druhém vytráceli. Všichni se dychtivě ohlíželi přes rameno pro případ, že by čaroděj udělal něco zajímavého.

Kovář vytáhl zpod ponku pár stoliček, z police za sudem s vodou vzal láhev a nalil dvě malé skleničky křišťálově čiré tekutiny.

Oba muži chvíli seděli mlčky a pozorovali déšť a mlhu, která se v kotoučích převalovala kolem můstku. Pak se ozval kovář: „Vím, kterého syna myslíš. Stará Bábi je právě nahoře u mé ženy. Osmý syn osmého syna, jasně. Už mě to napadlo, ale abych řekl pravdu, moc jsem o tom nepřemýšlel. A tu máš, čerte, kropáč! Čaroděj v rodině, co?“

„Chápeš velmi rychle,“ přikývl Kšať. Bílá kočka seskočila ze svého vyhrátého pelíšku, tiše přešla podlahu, vyskočila čaroději do klína a stočila se tam do klubička. Nepřítomně ji pohladil hubenými prsty.

„A tu máš, čerte, kropáč!“ opakoval znovu kovář. „Čaroděj v Kyselé Prdeli, co?“

„Možná, možná,“ přikývl Kšať. „Samozřejmě bude muset nejdřív absolvovat Univerzitu. Jistě bude skvěle prospívat.“

Kovář si tu představu obracel v hlavě ze všech stran a došel k názoru, že se mu výjimečně líbí. Něco ho napadlo.

„Počkej,“ řekl najedou. „Pokouším se vzpomenout, co mi to vykládal můj otec. Čaroděj, který ví, že brzo zemře, může — jak bych to řekl — svým způsobem předat své, svým způsobem kouzelné umění svému, svým způsobem nástupci, že ano?“

„Ano, ale ještě nikdy jsem to neslyšel podat v tak dokonalé zkratce.“

„Takže vy se chystáte svým způsobem zemřít?“

„Tak, tak.“ Kočka, kterou drbal pod krkem, začala hlasitě příst.

Kovář poněkud zrozpačitěl. „A kdy to, asi?“

Čaroděj se na okamžik zamyslel. „Asi za šest minut.“

„Oh!“

„Nelamte si tím ale hlavu,“ prohlásil Podomní Kšaft. „Já se na to docela těším, abych vám řekl pravdu. Slyšel jsem, že je to naprosto bezbolestné.“

Nad tou informací se kovář zadumal. „A kdo vám to řekl?“ zeptal se nakonec.

Čaroděj dělal, že ho neslyší. Pozoroval most a upíral zrak na výmluvné víry, které se začaly tvořit v mlze.

„Heleďte se,“ pokračoval kovář, „Měl byste mi raději říct, jak se takový čaroděj vychovává, víte, protože tady v okolí není žádný čaroděj široko daleko a —“

„To se všechno vyvrbí úplně samo,“ řekl mu Kšaft příjemným tónem. „Kouzla mě dovedla k vám a kouzla se postarají i o to ostatní. Obvykle to tak bývá. Nezaslechl jsem křik?“

Kovář zvedl oči ke stropu. I přes hlasité šumění deště bylo slyšet zvuk páru zbrusu nových malých plic, které běžely na plný výkon.

Čaroděj se usmál. „Ať ho přinesou,“ řekl.

Kočka si najednou sedla a se zájmem upřela oči na široký vchod kovárny. Ve chvíli, kdy kovář hlasitě volal směrem ke schodům do patra, seskočila kočka na zem. Pomalu a neslyšně se vydala ke dveřím a přitom předla jako pásová pila.

U paty schodiště se objevila vysoká bělovlasá žena a v náruči nesla malý uzlíček v ozdobné peřince. Kovář ji pobízel k sedícímu čaroději.

„Poslyšte —“ začala.

„Tohle je hrozně vážná věc,“ přerušil ji kovář důležitě. „Takže co teď uděláme, pane?“

Čaroděj pozvedl svou kouzelnou hůl. Byla vysoká skoro jako on, silná jako zápěstí dospělého muže a pokrytá podivnými řezbami. Kovář se na ni podíval a zjistil, že se mu podivně proměňují a rozmazávají před očima, jako by nechtěly, aby zjistil, co jsou zač.

„Dítě se musí chytit hole,“ řekl Podomní Kšaft. Kovář přikývl a zahrabal v peřince, aby nakonec vytáhl droboučkou růžovou ručku. Opatrně ji přitáhl ke dřevu. Malé prstíky se kolem hole pevně sevřely.

„Jenže —“ začala znovu porodní babka.

„To je v pořádku, Bábi, vím, co dělám. Ona je jen taková vesnická čarodějka a vědma, pane, té si nevšímejte. Dobrá,“ pokývl potom kovář spokojeně, „drží se. A co teď?“

Mág mlčel. „Co uděláme t —“ začal kovář, ale hlas se mu vytratil. Naklonil se, aby starému mágovi lépe viděl do tváře. Kšaft se usmíval, ale čemu, to už teď mohli všichni opravdu jenom hádat.

Kovář strčil dítě zpět do náruče zoufalé Bábi. Pak s takovou úctou, jak to jen bylo možné, opatrně otevřel chladnoucí kostnaté prsty, které dosud svíraly hůl.

Pod rukou ucítil podivný, jakoby mastný povrch, podobný předmětu nabitému statickou elektřinou. Dřevo bylo téměř černé, ale řezby o něco světlejší, a když jste se pokoušeli zjistit, co přesně představují, zrak přecházel a oči bolely.

„Předpokládám, že teď jsi sám na sebe pyšný, co?“ prohlásila porodní bába.

„Cože? Aha. Jasně. Abych řekl pravdu, tak ano. Proč?“

Odtáhla jeden cíp peřinky stranou. Kovář upřel oči do uzlíčku a naprázdno polkl.

„Ne!“ zašeptal. „Ale on přeci říkal, že...“

„A co ten o tom mohl vědět?“ ušklíbla se Bábi.

„Ale on tvrdil, že to bude syn!“

„No, mně vůbec nepřipadá jako kluk, mladíku!“

Kovář dopadl na stoličku a složil nešťastně hlavu do dlaní.

„Co jsem to jenom udělal?“ zaštkal.

„Právě jsi přivedl na svět prvního mága ženského pohlaví,“ prohlásila porodní bába. „A tititi, a tititi, to šme rožtomilí! Šišli myšli, kam šme pšíšli?“

„Co?“

„Já mluvila s dítětem.“

Bílá kočka předla a hrbila hřbet, jako by si ho otírala o něho nějakého starého známého. Bylo to zvláštní, protože tam nikdo nebyl.

„Jaký já jsem to ale byl hlupák!“ prohlásil hlas tónem, který nemohl zaslechnout žádný smrtelník. „Jenže já si myslel, že magie ví, co dělá.“

TŘEBA TO OPRAVDU VÍ.

„Kdybych s tím tak mohl ještě něco udělat...“

NENÍ CESTY ZPÁTKY. UŽ NENÍ CESTY ZPÁTKY, prohlásil ten druhý hlas, těžký jako dveře rodinné hrobky.

Záchvěv nicoty, který býval donedávna Podomním Kšaftem, se na okamžik zamyslel.

„Ale ona s tím bude mít spoustu starostí.“

TAKOVÝ JE ŽIVOT, ALESPON MI TO ŘÍKALI. SÁM TO POCHOPITELNĚ NEZNÁM.

„A co takhle reinkarnace?“

Smrt zaváhal.

TO BY SE TI NELÍBILO, odpověděl. DEJ NA MÁ SLOVA.

„Slyšel jsem, že někteří lidé se převtělují pořád dokola.“

JENŽE NA TO MUSÍŠ BÝT PŘIPRAVENÝ, MUSÍŠ TO DLOUHO CVIČIT. JE TŘEBA ZAČÍT DOLE A POMALU SE PROPRACOVAT NAHORU. NEMÁŠ PŘEDSTAVU, JAK HROZNÉ JE BÝT MRAVENCEM.

„Je to moc špatné?“

ANI BYS NEVĚŘIL JAK. A S TÍM, JAKOU TY MÁŠ KARMU? TO BYS JEŠTĚ ČEKAL MOC, KDYBYS DOUFAL, ŽE SE STANEŠ HNED MRAVENCEM.

Bábi odnesla dítě nazpět matce a kovář zničeně seděl a pozoroval neustávající déšť.

Podomní Kšaft poškrábal kočku za ušima a zamyslel se nad vlastním životem. Byl dlouhý, což byla jedna z výhod toho, když byl člověk mágem, a udělal během něj hodně věcí, na které nevzpomínal právě nejraději. Už byl čas, aby...

POSLYŠ, JÁ NA TO NEMÁM CELÝ DEN, ozval se celkem přívětivě Smrt'.

Čaroděj se podíval na kočku a poprvé si uvědomil, jak divně teď vypadá.

Živí si většinou nedovedou představit, jak složitě svět vypadá, když člověk umře, protože smrt sice osvobodí vědomí ze svěřací kazajky tří rozměrů, ale současně je odřízne od Času, který pochopitelně představuje další rozměr. Takže i když kočka, která se mu otírala o neviditelné nohy, byla bezpochyby tatáž, kterou viděl před několika minutami, byla současně i malým kotětem, starou tlustou a napůl slepou kočkou, ale i všemi podobami mezi tím. Všemi najednou. Protože to začínalo tou nejmenší podobou, celkový obraz připomínal bílou mrkev tvaru kočky, což je popis, se kterým budeme muset vystačit, dokud lidé nevymyslí čtyřrozměrná přídavná jména.

Smrt' ohleduplně poklepal kostnatou rukou Kšafta po rameni.

MUSÍME JÍT, SYNU.

„Takže už se s tím vážně nedá nic dělat?“

ŽIVOT ŽIVÝM. VŽDYŤ JSI JÍ SÁM DAL SVOU HŮL.

„Ano. To je pravda.“

Porodní bábě se říkalo Bábi, jmenovala se Zlopočasná a byla to vědma — čarodějnice. Zaměstnání to bylo v horách Beraní hlavy celkem běžné, nikdo proti čarodějnicím a vědmám nic nenamítal. A i kdyby se náhodou někdo takový našel, rozhodně to nedával najevo, pokud se chtěl ráno v posteli probudit v téže podobě, ve které si šel lehnout.

Kovář stále ještě zachmuřeně zíral do hustého deště, když Bábi přišla dolů a položila mu na rameno hubenou ruku.

Otočil k ní hlavu.

„Co mám dělat, Bábi?“ zeptal se a nebyl s to zastít naléhavou prosbu ve svém hlase.

„Cos udělal s mrtvým čarodějem?“

„Dal jsem ho do přístěnku na dřevo. Udělal jsem to správně?“

„Prozatím to stačí,“ odpověděla stroze. „Teď musíš spálit jeho kouzelnou hůl.“

Oba jako na povel otočili hlavy k těžké holi, kterou kovář opřel o stěnu v nejtemnějším koutě kovárny. Skoro se jim zdálo, že jim jejich pohledy oplácí.

„Ale je přece kouzelná,“ zašeptal.

„No a?“

„Bude hořet?“

„Neznám dřevo, které by nehořelo.“

„Viš, mně se to nějak nechce líbit.“

Bábi Zlopočasná zavřela mohutné vstupní dveře a rozzlobeně se k němu otočila.

„Tak teď mě poslouvej, kováři Gordo!“ prohlásila. „Ženská-mág, to se zase vůbec nechce líbit mně. Kouzla a čary mágů nejsou určeny pro ženy. Všechny ty knihy a hvězdy a ta jejich kometrie. Nikdy to nepochopí. Kdo kdy slyšel o mágyňi?“

„Ale vždyť jsou čarodějnice,“ zaprotestoval kovář nejspíše, „a vědmy a zaříkávačky, jak jsem slyšel.“

„Čarodějnice — to je něco úplně jiného,“ odsekla mu Bábi Zlopočasná. „Ty používají kouzla a síly pramenící ze země, ne z vesmíru, a proto se jim také nikdy nenaučili muži. A co se zaříkávaček týče,“ dodávala, „ty jsou prostě takové, jaké jsou. Dej na má slova, hůl spal, tělo pohřbi a dělej, jako že se to vůbec nestalo.“

Kovář neochotně přikývl, přešel k výhni a zapumpoval měchy, až z ní začaly vyletovat jiskřičky. Potom došel pro hůl a natáhl po ní ruku.

Ani se nehnula.

„Nechce se pohnout.“

Zatahal za dřevo a na čele mu vyskočily kapičky potu. Hůl odmítala spolupracovat a nehýbala se.

„Pust', já to zkusím,“ řekla Bábi a natáhla se pro hůl. Ozvalo se plesknutí a ve vzduchu se rozšířil pach rozpuštěného cínu.

Kovář přeběhl se slabým kníkotem přes kovárnu k protější zdi, kde Bábi přistála hlavou dolů.

„Jste v pořádku?“

Otevřela oči podobné rozčileným diamantům a řekla: „Aha. Tak takhle je to, co?“

„Takhle je co?“ zeptal se přihlouple kovář, který vůbec nic nechápal.

„Pomoz mi na nohy, hlupáku! A dones sekeru!“

Tón jejího hlasu naznačoval, že by bylo přinejmenším hloupé ji poslechnout. Kovář se chvilku horečně přehraboval haraburdím v koutě kovárny, až nakonec našel starou oboustrannou sekeru.

„Fajn. Teď si sundej zástěru.“

„Co? Co chceš dělat?“ vyděsil se kovář, kterému rychle začaly unikat souvislosti. Bábi si s přehnaným pohrdáním vzdychla.

„Je to kůže, pitomče. Omotám ji kolem rukověti. Podruhé už mě nedostane.“

Kovář se pomalu vysoukal z tlusté zástěry a velice nešikovně ji podal Bábi. Ta ji obtočila kolem držadla sekery a několikrát s ní kusmo mávla vzduchem. Pak se její hubená postava, ve světle tmavnoucí výhně podobná přerostlému pavoukovi, opatrně propíčila místností do rohu, kde stála hůl. S heknutím, které bylo napůl projevem triumfu a napůl námahy, zvedla těžkou sekeru nad hlavu a spustila ji velkým obloukem do středu hole.

Ozvala se rána. Pak něco jako zacvrlikání křepelky, nakonec zadunění.

A zavládlo ticho.

Kovář velice opatrně pozvedl roztřesenou ruku a aniž pohnul hlavou, dotkl se hlavičky sekery. Už nebyla na topůrku. Zasekla se do dveří těsně vedle jeho hlavy a lehce ho škrábala do ucha.

Bábi stála na místě, roztřesená zpětnou reakcí a šokem, který utrpěla, když zasáhla sekerou dokonale nehybný předmět, a nevěřícně zírala na prázdné topůrko ve svých rukou.

„Tttakkk dddobbbrrrááá,“ drnčela proti své vůli. „V tttommm ppppřpppaddd —“

„Ne,“ prohlásil pevně kovář a opatrně si mnul poraněné ucho. „Ať už chceš navrhnout cokoliv, jsem proti. Nech to být. Zahážu ji nějakými krámy. Nikdo si jí nevšimne. Nech to tak. Vždyť je to jen hůl.“

„Jenom hůl?“

„Máte nějaký lepší nápad, Bábi? Někaký, při kterém bych nepřišel o hlavu?“

Podívala se úkosem na hůl, která si toho nijak nevšimala.

„No, v téhle chvíli zrovna ne,“ připustila. „Ale nechám si to projít hlavou.“

„Dobrá, dobrá. Ale teď mám nějakou práci, pohřbívat čaroděje a tak, znáte to.“

Kovář vzal rýč opřený za dveřmi a zaváhal.

„Bábi?“

„Copak?“

„Nevíte náhodou, jak se dá pohřbit takový čaroděj?“

„Jo.“

„No, tak jak?“

Bábi Zlopočasná se zastavila pod schody.

„Nerad.“

Později, když poslední zbytky zeměplošského světla pomalu otekly z údolí, nastala noc a na černé obloze poseté hvězdami zazářil deštěm omytý měsíc. Všude byl klid, jen v temné zahradě za kovárnou občas zaznělo cinknutí rýče nebo tlumená kletba.

V kolébce nad kovárnou spala první mágyně Zeměplochy a její sny byly celkem o ničem.

Bílá kočka spala na svém vyhrazeném místě nedaleko výhně. Jediný zvuk, který se v kovárně ozýval, bylo tiché praskání uhlíků, které se měnily v šedavý popel.

Hůl stála v rohu místnosti, tam, kde se rozhodla stát, a halila se stíny, které byly o něco temnější, než stíny obyčejně bývají.

Čas pomalu utíkal, což je, jak všichni víme, jeho zaměstnání.

Ozvalo se tiché zacinkání a zašumění vzduchu. Kočka si sedla a začal a se zájmem přihlížet.

Nastalo jitro. Tady nahoře v horách Beraní hlavy to byla vždycky velice impozantní záležitost, zvláště když bouře předtím vyčistila vzduch. Údolí, ve kterém se krčila Kyselá Prdel, shlíželo na hřeben nižších hor a kopců, zbarvených časným ranním sluncem do purpurových a oranžových odstínů. Zář nového dne zalévala celé panorama pomalu (protože světlo se v nezvykle silném magickém poli Plochy pohybuje velmi líným tempem) a na Velkých pláních ještě tu a tam zůstávaly ostrůvky tmy. Daleko za pláněmi bylo občas vidět záblesky světla na mořské hladině.

Ve skutečnosti jste odsud mohli dohlédnout přímo na okraj světa.

To není žádné poetické přirovnání, ale obyčejný fakt. Zdejší svět byl totiž nejen plochý, ale navíc se o něm také notoricky vědělo, že se pohybuje vesmírem na hřbetě čtyř slonů, které nese kosmickým nekonečnem na svých pancéřovaných zádech Velká A'Tuin — Nebeská želva.

Dole v údolíčku se pomalu probouzí vesnička Kyselá Prdel. Kovář právě přišel do kovárně a zjistil, že je ve větším pořádku, než kdykoliv za posledních sto let, všechno nářadí je na svých místech, podlaha dočista zametená a v dokonale vymetené výhni rozdělaný nový oheň. Kovář bezradně usedl na kovadlinu, kterou někdo posunul na druhou stranu kovárně, nepřátelský pohled upřel na hůl v nejtemnějším koutě místnosti a pokouší se přemýšlet.

Během dalších sedmi let se celkem nic zvláštního nestalo, snad jen to, že jedna z jabloní v zahradě za kovárnou vyrostla mnohem výš než ostatní stromy. Právě na tuhle jablůň často lezla malá holčička s hnědými vlásy, mezerou mezi předními zuby a s obličejem toho typu, který sliboval, že se z ní jednou vyloupne dívka když ne přímo krásná, tak rozhodně alespoň zajímavá.

Jmenovala se Eskarina, což nemělo jiný důvod než ten, že se její matce líbil zvuk toho slova, a přestože ji Bábi Zlopočasná velmi pozorně sledovala, nepodařilo se jí najít jedinou známku kouzel, čar nebo magie. Byla pravda, že holčička strávila lezením po stromech, pokřikem a litáním venku mnohem víc času, než bývá u malých holčiček obyčejně zvykem, ale u děvčete, z jehož sedmi starých bratrů čtyři stále ještě žijí doma, se to dá celkem snadno vysvětlit. Stará čarodějnice se v duchu pomalu uklidnila a začala si myslet, že se magie už o svá práva nepřihlásí.

Jenže magie má zvyk ukrývat se nízko při zemi a udeřit v nejneočekávanějším okamžiku — jako hrábě ležící v

trávě.

Pak přišla znovu zima, tentokrát tuhá a zlá. Mraky visely nad horami Beraní hlavy jako obrovské vypasené ovce, plnily soutěsky sněhem, zasypávaly lesy a měnily je tak v tichá a pochmurná bludiště temných chodeb. Průsmyky byly uzavřeny sněhem a žádná karavana se nedostane do hor dřív ne pozdě na jaře. Z Kyselé Prdele se stal malý ostrůvek tepla a světla.

Při snídani řekla Eksarinina matka: „Mám strach o Bábi Zlopočasnou. Už se tady nějakou dobu neukázala.“

Kovář se na ni podíval přes lžici ovesné kaše.

„No, že by mi to zase tak moc vadilo...“ prohlásil. „Ona —“

„Má moc dlouhý nos,“ prohlásila Esk.

Rodiče se na ni podívali.

„Takovéhle poznámky nerada slyším,“ prohlásila její matka odměřeně.

„Ale tatínek vždycky říká, že strká nos tam —“

„Eskarino!“

„Tatínek vážně říkal —“

„Ale já jsem řekla —“

„Ano, ale on řekl, že ona vždycky —“

Kovář se natáhl přes stůl a pleskl ji. Nebyl to silný pohlavek a okamžitě toho zalitoval. Kluci dostávali pohlavků nepočítaně a nezřídka, když si to zasloužili, přicházel ke slova i řemen. Jenže u jeho dcery to nebylo obyčejné zlobení nebo neposlušnost, co ho tak popouzelo. Byla to ta neústupnost, se kterou neúnavně pokračovala ve vymýšlení argumentů ještě dlouho potom, kdy by se obyčejné dítě dávno vzdalo. To ho vždycky strašlivě znervóznilo.

Dala se do pláče. Kovář, rozzlobený a zahanbený vstal a odešel do kovárny.

Ozval se silný náraz a pak zadunění.

Našli ho v bezvědomí na podlaze. Kdykoliv potom tvrdil, že narazil hlavou do rámu dveří. Bylo to trochu divné, když uvážíme, že nebyl zvlášť vysoký a vždycky měl ve dveřích dost místa, jenže on si byl jistý, že to, co se stalo, nemělo vůbec nic společného s bleskovým pohybem, který zahlédl koutkem oka v nejtemnějším koutě kovárny.

Ten den byl celý nějak na pendrek. Takový ten den, kdy se nic nedaří a co se může pokazit, to se pokazí. Jeden druhému se pletl pod nohama a jízlivosti a zlostné poznámky létaly na všechny strany. Eskina matka upustila velký džbán, který zdědila ještě po své babičce, a zjistila, že ve sklípku začala hnit celá bedýnka jablek. V kovárně málem vyhasla výheň a za žádnou cenu nechtěla táhnout. Jaims, nejstarší syn, uklouzl po námraze na cestě a poranil si ruku. Bílá kočka, neb možná některý z jejích potomků (protože kočky vedly složitý soukromý život v seníku za kovárnou), vlezla do komína kuchyňského krbu a odmítala vylézt. Dokonce i obloha se na vesnici přitiskla jako stará matrace a navzdory padajícímu sněhu se zdálo být dusno.

Napjaté nervy, nuda a špatná nálada způsobily, že toho dne vzduch v kovárně hučel jako před bouří.

„Dobrá! To by stačilo! Už toho mám dost!“ vykřikla Eskina matka. „Cerne, seberte se s Gultou a Esk a zajdete se podívat, jak se má Bábi — kde je Esk?“

Oba chlapi vystrčili hlavy zpod stolu, kde se s nepříliš velkým nadšením prali.

„Šla do zahrady,“ oznamoval Gulta. „Zase tam šla.“

„Tak tam pro ni zajděte a už ať jste pryč.“

„Ale vždyť je tam zima!“

„Jo, a určitě bude zase sněžit.“

„Je to necelé dva kilometry a cesta je úplně čistá. Kromě toho, pokud si dobře pamatuju, když napadl první sníh, vy dva jste se poprali o to, kdo se dostane ven dřív! Dost řečí, a nevracejte se mi dřív, než si trochu vylepšíte náladu.“

Esk našli sedět na vidlici velké větve vysoko v koruně mohutné jabloně. Chlapci ten strom neměli rádi. Jednak byl tak obrostlý jmelím, že vypadal zelený i v zimě, a jeho ovoce jeden den stahovalo ústa planou kyselostí, aby se přes noc změnilo v rozbředle sladká jablíčka plná vos. Přestože se zdálo, že se na něj dá snadno vylézt, měl ošklivý zvyk, že jeho větve praskaly a uhýbaly pod nohama v těch nejnevhodnějších okamžicích. Cern jednou přísahal, že se s ním schválně překroutila větev, aby ho shodila na zem. Jenže Esk strom toleroval a holčička na něj utíkala, kdykoliv se rozzlobila, něco ji urazilo nebo chtěla být o samotě, a chlapci nějak vycítili, že jakékoliv bratrské právo mučankovat sestru končí u kmene toho stromu. Tak po ní alespoň hodili sněhovou kouli. Samozřejmě šla mimo.

„Jdeme se podívat na starou Zlopočasnou.“

„Ale ty s náma nemusíš.“

„Stejně bys nás jenom zdržovala a nakonec bys brečela.“

Esk se na ně z výšky zachmuřeně podívala. Málokdy plakala, protože brzo zjistila, že to celkem k ničemu nevede.

„No, když mě s sebou nechcete, tak já jdu,“ prohlásila. Takové reakce se u většiny sourozenců považují za logické.

„Ale jo, my budeme rádi, když s náma půjdeš,“ dodával spěšně Gulta.

„To ráda slyším,“ prohlásila Eskarina a seskočila na udupaný sníh.

Nesli košík, ve kterém byly usazené klobásy, nakládaná vejce a — protože jejich matka byla stejně praktická jako štedrá — velkou sklenici broskvové marmelády, kterou nikdo v rodině neměl moc rád. Stejně ji však každý rok, když dozrály divoké malé a nakyslé broskve, se železnou pravidelností vyráběla.

Lidé v Kyselé Prdeli se naučili přežít dlouhou zimu s hlubokým sněhem a cesty z vesnice byly lemovány

prkennými sněholamy, které měly zabránit závějím, ale především ukázat poutníkům cestu, aby se neztratili. Když patřili k místním, příliš na tom nezáleželo, protože už před několika generacemi rozhodla vesnická rada s géníem sobě vlastním, že na každém desátém stromě do vzdálenosti tří kilometrů kolem vesnice bude vyryt ukazatel. Trvalo to celé roky a obnovováním ukazatelů se ve volném čase neustále zabývalo několik mužů, ale v době, kdy se rozzuřil blizzard, byl mnohý život zachráněn těmi několika výmluvnými zářezy, které nebožák ztracený v bouři pár metrů od domova ucítil pod tápajícími prsty.

Když sešli z cesty a pustili se nahoru po stráni, na které v létě v divoké spleti ostružin a jiných prapodivných bylin krčila chaloupka staré čarodějky, začalo znovu sněžit.

„Žádná stopa,“ ozval se Cern.

„Jenom liščí,“ pospíšil si Gulta. „Lidi říkají, že se umí proměnit v lišku. Nebo v cokoliv. Třeba v ptáka. Cokoliv. Proto taky vždycky ví, co se kde šustlo.“

Opatrně se rozhlédli kolem. A vážně, z nedalekého suchého stromu je pozorovala rozčepýřená vrána.

„Já jsem slyšel,“ pokračoval Gulta, který by si ani za nic nenechal uniknout tak slibné téma hovoru, „že za Popraskaným vrchem žije rodina, kde se všichni umějí proměnit ve vlky. Prý jeden den někdo střílel vlka a druhý den jejich tetička kulhala a v noze měla zranění po šípů a taky...“

„Já myslím, že lidi se nemůžou proměnit ve zvířata,“ prohlásila zničehonic Esk pomalu.

„Že ne? A pročpak asi, slečno Chytrá?“

„Bábi je přece velká. Kdyby se změnila v lišku, co by udělala s těmi kousky, které by se do liščího těla nevešly?“

„Prostě by je odčarovala,“ ušklíbl se Cern.

„Já si ale myslím, že tahle magie nefunguje,“ odporovala mu Eskarina. „Nemůžeš jen tak udělat, aby se věci staly, musí to být, trochu jako když se houpeš na prkně — když jde jeden konec dolů, musí jít druhý nahoru...“ hlas se jí pomalu vytratil.

Bratři se na ni dosud nechápavě dívali.

„No já si teda nedovedu představit bábi na houpačce,“ prohlásila nakonec Gulta. Cern se uchechtl.

„Ale ne, já tím chtěla říct, že pokaždé, když se stane, musí se taky stát něco jiného — myslím, že to tak nějak je,“ snažila se jim vysvětlit Esk a obcházela závěj hlubší než ty ostatní. „Jenže se to musí stát... jako když opačným směrem.“

„To je blbost,“ prohlásil Gulta. „Hle, pamatuješ si, jak tady byl minulé léto trh a přijel taky kouzelník, co vykouzli různé ptáky a věci z ničeho? Prostě se to stalo, on řekl zaklínadlo, zamával rukama a bylo to. Nikde žádné prkno nahoru — dolů.“

„Ale zase tam byly opravdické houpačky,“ rozzářil se při té vzpomínce Cern, „a taky ta věc, kde jsi házel věcmi na věci, a když jsi je trefil, mohls nějakou věc vyhrát!“

„Jo, ale ty ses ani jednou netrefil!“

„Jenže ty taky ne, a ty jsi tvrdil, že ty věci jsou k těm druhéjm věcem přilepený a že se vůbec shodit nedají, a taky jsi říkal, že...“

Jejich řeč se rozběhla jako košík štěnat. Esk je poslouchala sotva na půl ucha. Je to přece úplně jasné, pomyslela si. Magie je jednoduchá, musíte jenom najít místo, na kterém je to všechno vyváжено, a trochu do toho strčit. To umí každý. Nejsou v tom žádné čáry. Všechna ta legrační slova a mávání rukama jsou akorát na... se dělají jenom kvůli...

Zastavila se překvapená sama sebou. Ona skutečně přesně věděla co a jak. Ta představa se jí jasně a ostře zhmotnila v hlavě. Jenže ji neuměla vysvětlit slovy, a to ani sama sobě.

Byl to hrozný pocit, najít ve vlastní hlavě věci, které se nedají popsat slovy. Bylo to...

„Mrskni sebou, nebo tady budeme celý den.“

Zavrtěla hlavou a pospíšila si za bratry.

Čarodějčin dům se skládal z tolika nadstavů a přístavků, že bylo skoro nemožné odhadnout, jak vypadal původní domek, pokud tam vůbec kdy nějaký byl. V létě byl obklopen hustými záhony něčeho, čemu Bábi nezávazně říkala „moje bejlí“ — byly to rostliny silně pochybného původu a tvarů — chlupaté, příkrčené, zdvojené, s podivnými květy, plody pronikavých barev nebo podezřele velkými a naběhlými lusky a tobolkami. Bábi věděla o každé z nich, k čemu je dobrá, a lesní holubi, kteří měli takový hlad, že se odvážili na ně zaútočit, potom odlétali velice nejistě. Pravidelně se přihloupale hihňali sami pro sebe a naráželi do všeho, co jim stálo v cestě (nemluvě o těch, kteří se z prostoru „mojeho bejlí“ už nikdy nevynořili).

Ted' bylo všechno hluboko pod sněhem. Osamělá punčocha, která sloužila jako větrný pytel, pleskala do kůlu, na kterém byla pověšená. Bábi už toho moc nenalétala, ale některé z jejích přítelkyň stále ještě používaly košťata.

„Vypadá to úplně opuštěně,“ řekl Cern.

„Žádný kouř,“ dodal Gulta.

Malá černá okna vypadala jako oči, pomyslela si Esk, ale nechala si to pro sebe.

„Vždyť je to jenom starej Bábin dům,“ prohlásila. „Všechno je v pořádku.“

Domek přímo dýchal opuštěností a prázdnotou. Cítili to. Okna opravdu vypadala jako černé a výhrůžné oči, které se strašidelně odrážely od bílého sněhu. A v horách Beraní hlavy bylo nejen zvykem, ale přímo pýchou každé hospodyně, že oheň nevyhasí celou zimu.

Esk by byla ráda řekla „pojdme domů“, ale věděla, že kdyby to řekla, kluci by se toho okamžitě chytli. Místo toho řekla, „mami říkala, že bábi má klíč od domu pověšený na hřebíku v kadibudce“, ale ani to věc nikterak nezlepšovalo, spíš naopak. Dokonce i obyčejný cizí záchod ukrýval většinou malé hrůzy, jako vosí hnízda, velké

pavouky, tajemné šustící věci ve střeše, a jednu ošklivou zimu dokonce malého medvěda, který se tam uložil k zimnímu spánku, a než se ho podařilo přesvědčit, aby se přestěhoval do seníku, způsobil celé rodině akutní zácpu. Kadibudka takové čarodějnice mohla ukrývat cokoliv.

„Půjdu se tam podívat, mám?“ dodala.

„Když chceš,“ souhlasil milostivě Gulta a dosti neúspěšně maskoval, jak se mu ulevilo.

Když se jí nakonec podařilo otevřít dveře, které před sebou hrnuly návějí sněhu, zjistila, že místnostka je čistá a útulná a neobsahuje nic jiného než starý kalendář, přesněji řečeno už jen půlku starého kalendáře, pečlivě zavěšeného na hřebíku ve zdi. Bábi měla sice proti čtení jisté námitky filozofického druhu, ale byla ta poslední, kdo by chtěl tvrdit, že knihy, zvláště ty s velkými stranami a na měkkém papíře, nemají své uplatnění.

Klíč se dělil o římsičku nad dveřmi s několika kuklami a malým nedopalkem svíčky. Esk ho vzala velice opatrně, aby nevyrušila kukly, a pospíšila si nazpět k chlapcům.

Bylo zbytečné pokoušet se otevřít hlavní dveře. Hlavní vchody v Kyselé Prdeli se stavěly jen pro nevěsty a mrtvé a Bábi se zatím úspěšně vyhýbala obojímu. U zadních dveří byla vysoká návějí a na sudu s vodou už nějakou dobu nikdo neprorazil led.

Ve chvíli, kdy se prohrabali ke dveřím a otočili klíčem, začalo se z oblohy pomalu vytrácet světlo.

Velká kuchyň byla uvnitř temná a studená a byl v ní cítit jenom sníh. Esk si pamatovala, že kuchyň byla vždycky temná, ale děti byly zvyklé vidět v krbu plápolající oheň a ve vzduchu cítit výpary z kotlíku, v kterém se na ohništi neustále něco vařilo. Někdy vás z těch výparů rozbolela hlava a jindy jste viděli různé věci.

Pomalou a nejistě se potulovali po kuchyni a voláním si dodávali odvalu, až nakonec Eskarina rozhodla, že cestu po schodech nahoru na půdu, kde Bábi spávala, už dál nelze odkládat. Cvaknutí oboustranné zástrčky na dveřích u schodů zaznělo v tichu mnohem hlasitěji, než čekali.

Bábi ležela v posteli a ruce měla pevně zkřížené na hrudi. Malé okénko bylo otevřeno dokořán. Do podkrovní napadal jemný sníh, který pokrýval část podlahy i posteje.

Esk upírala oči na podivnou prošívanou pokrývku, kterou stařena používala jako prostěradlo, protože jsou občas chvíle, kdy vám jediný malý detail zastíní celý svět. Jen jako z dálky slyšela, jak začal Cern plakat, a kupodivu si vybavila, jak tu pokrývku otec šil. Bylo to v zimě před dvěma lety, napadlo skoro tolik sněhu jako letos v kovárně nebylo do čeho píchnut, takže se otec pustil do té pro něj nezvyklé činnosti. Pokrývku vyráběl v kovárně, použil na ni kdejaký zbytek materiálu, který do Kyselé Prdele zabloudil, jako hedvábí, tenkou kůži, thargskou vlnu a samozřejmě, protože skoro vůbec neuměl šít, výsledek byla podivná cuckovitá věc, která vypadala spíš jako rozšlápnutá želva než prošívaná pokrývka. Matka pak velkomyslně rozhodla, že ji o dalším svátku Prasečí hlídky darují Bábi, a...

„Je mrtvá?“ zeptal se Gulta, jako by byla Esk na takové věci expert.

Esk se upřeně zadívala na Bábi Zlopočasnou. Obličej drobné stařenky byl šedý a pohublý. Vypadají takhle mrtví?

Gulta se sebral.

„Měli bysme jít a někoho zavolat a měli bysme jít hned, protože každou chvíli bude tma,“ prohlásil nevýrazně.

„Ale Cern tady musí zůstat.“

Bratr se na něj v hrůze zadíval.

„Proč?“

„U mrtvých musí vždycky někdo zůstat,“ řekl s přesvědčením Gulta. „Vzpomeň si, jak umřel strejda Derghart a táta u něj musel sedět celou noc se svíčkama a takovejma věcmi! Jinak by odněkud vylezly zlé zjevení a odnesly by tvou duši do... no, někam,“ skončil kulhavě. „Jo a taky se ti mrtví vracejí a chodí tě strašit.“

Cern otevřel pusku, aby se dal znovu do pláče. Esk mu rychle řekla: „Já tady zůstanu. Mně to nevadí, vždyť je to jenom Bábi.“

Gulta se na ni s úlevou podíval.

„Zapal nějakou svíčku nebo něco takovýho,“ radil jí. „myslím, že tak nějak se to dělá. A taky —“

Na rámu okénka něco zaškrabalo. Sněsila se tam vrána a teď tam stála s hlavou nakloněnou k jedné straně si je podezřívavě prohlížela. Gulta na ni křikl a hodil po ní klobouk. Vrána s nespokojeným zakrákoráním odletěla a Gulta zavřel okénko.

„Já už ji tady viděl,“ řekl. „Mám dojem, že ji Bábi krmí. Teda krmila,“ opravil se. „No, tak my se vrátíme s nějakýma lidma, budem tady co by dup. Tak pojď, Cerne.“

S dupáním sestoupili po tmavých schodech. Esk je vyprovodila z domu a zastrčila za nimi závoru.

Slunce se změnilo v rudou kouli nad vrcholky hor a na nebi se objevilo několik prvních hvězd.

Esk pomalu prohlížela kuchyň, až našla kus svíčky a křesadlo. Po velké námaze se jí podařilo svíčku zapálit a postavila ji na stůl. V místnosti se vůbec nerozsvětlo, jen okolní šero oživilo pohyblivými stíny. Eskarina si nakonec všimla Bábiný houpací židle u vychladlého krbu a rozhodla se, že počká v ní.

Čas utíkal, ale nic se nedělo.

Pak se ozvalo zaklepání na okno. Když Esk se zbytkem svíčky v ruce přistoupila k oknu, zjistila, že se na ni z druhé strany upírá žlutý korálek vraniho oka.

Svíčka zapraskala a zhasla.

Stála tam vyděšená k smrti a sotva dýchala. Zatukání se ozvalo ještě několikrát, ale pak utichlo. Nakrátko se rozhostilo ticho a najednou zaharašila zástrčka na dveřích.

Nebo přijde něco hrozně ošklivého... říkali kluci!

Potmě šátrala místností, a když zakopla o houpací židli, dovlekla ji ke dveřím a vzpříčila ji tam, jak nejlépe uměla. Západka ještě naposled zachřestila a znovu se rozhostilo ticho.

Esk čekala, až jí ticho dunělo v uších. Pak začalo něco tiše, ale naléhavě dorážet na okénko v kuchyňském přístěnku. Za chvíli zvuk přestal. O chvíli později to začalo znovu v ložnici v podkroví — tichý škrabavý zvuk — zvuk, jaký mohou vydávat jen pařáty, nebo ještě něco horšího.

Esk cítila, že teď je třeba projevit odvalu, ale v noci, jako je tahle, vydrží odvaha většinou tak dlouho, dokud hoří svíčka. S pevně zavřenýma očima rychle protápala napříč temnou kuchyní a nahmatala dveře.

Z krbu se ozval tichý náraz, jak odněkud z komína spadl velký kus sazí, a když Esk uslyšela zoufalé škrábání, které se začalo ozývat z ohniště, odstrčila závoru, otevřela dveře a vyrazila do tmy.

Chlad se do ní zaříl jako nůž. Mráz vytvořil na sněhu tvrdý škarloup. Nedívala se, kam běží, ale tichá hrůza jí dávala křídla a přesvědčovala ji, že tam musí být co nejdřív.

Uvnitř domku zatím přistála v dešti sazí na ohništi krbu vrána a rozčileně si štěbetala sama pro sebe. Odsákala do stínu, pak se ozvalo cvaknutí odstrčené západky na dveřích do podkroví a pleskání křídel na schodech.

Esk se natáhla tak vysoko, jak jen dosáhla, a hledala po obvodu stromu značku. Tentokrát měla štěstí, ale obrazec z čárek a teček jí sdělil, že je skoro dva kilometry od vesnice a míří špatným směrem.

Na nebi zářil měsíc podobný kolu syra a záplava hvězd, malých, jasných a nemilosrdných. Hustý les kolem vytvářel podivný vzorec z černých stromů a bílého sněhu, a jak Esk rychle zjistila, ne všechny stíny byly nehybné.

Každý věděl, že v horách jsou vlci, protože občas bylo možno jejich vytí zaslechnout od vrcholů hor, ale málokdy se odvážili přiblížit k vesnici — moderní vlci byli potomci těch vlků, kteří přežili právě proto, že pochopili, že lidské maso má většinou příliš ostré hrany.

Jenže počasí bylo nelítostné a smečka byla tak hladová, že se rozhodla nebrat dál ohledy na přirozený výběr.

Esk si vzpomněla, co jí říkali, když byla malá. Vylez na strom. Zapal oheň. Když už nemáš nic jiného, najdi si hůl snaž se je bít. Nikdy se jim nepokoušej utéct!

Strom za ní byl buk, hladký a s větvemi příliš vysoko.

Esk pozorovala, jak se z jezírka temnoty těsně před ní odloupl dlouhý stín a postoupil o kousek blíže. Unavená a vydešená si klekla na zem a neschopná správně myslet, začala pod sněhem, který ji ledově štípal do rukou, hledat nějakou hůl.

Bábi Zlopočasná otevřela oči a upřela je na popraskaný strop, který se nad ní klenul jako stan.

Soustředila se na to, aby si připomněla, že má ruce, a ne křídla a už nemusí poskakovat. Vždycky bylo lepší, když člověk po Zapůjčení chvíli ležel v klidu, aby si zvykl na vlastní tělo, ale tentokrát věděla, že na to není čas.

„Čert aby tu holku vzal,“ zabručela a pokusila se vyletět na čelo postele. Vrána, která to už předtím zažila mnohokrát a která došla k názoru (v tom omezeném slova smyslu, ve kterém jsou vrány schopny dojít k nějakému názoru, a ty nikdy nedojdou moc daleko), že stálý přísun opečené slaniny, výběr nejlepších zbytků z kuchyně a teplý hřad stojí za ty nepohodlné chvíle, kdy se musela podělit s Bábi o vlastní hlavu, ji pozorovala s vlažným zájmem.

Bábi nahmátla pod postelí boty a s dupáním sešla ze schodů, přičemž s úspěchem odolávala nutkání snést se klouzavým letem. Dveře byly dokořán a na podlaze za nimi už se začala tvořit závěš.

„Ale do hajzlu,“ prohlásila skoro beze zlosti. Na okamžik zapřemýšlela, jestli by nestálo za to pokusit se najít Eskino vědomí, ale lidské mysli nikdy nebyly tak ostré a čitelné jako mysli zvířat a spojené vědomí lesa to stejně znemožňovalo. Bylo by to jako hledat hluk vodopádu v hluku zuřící bouře. Ale ani se nemusela příliš rozhlížet, když zachytila ostré a jasné myšlenky vlčí smečky naplněné pachem, který vzbuzoval v ústech chuť teplé krve.

Tak tak stačila rozeznat na ledové kůře otisky malých nohou, teď už napůl mizející pod padajícím sněhem. Bábi Zlopočasná si s kletbami a brumláním přitáhla šál a vykročila do tmy.

Bílou kočku probudil v jejím soukromém pelechu v kovárně jakýsi zvuk, který přicházel z nejtemnějšího kouta místnosti. Když kovář odcházel s napůl hysterickými chlapci, kteří přiběhli s výkřiky zvenku, pečlivě za sebou zavřel mohutné dveře a bílá kočka teď se zájmem pozorovala, jak tenký stín oťukává zámek a prohlíží závěsy.

Dveře byly dubové, ztvrdlé ohněm a lety, ale vzápětí je něco vyrazilo silou, která je smetla přes celou ulici.

Kovář spěchal po cestě, když nad hlavou zaslechl podivný zvuk. Bábi ho zaslechla taky. Byl to odhodlaný vířivý bzukot, trochu se podobal pleskání křídel letící husy a sněhová oblaka se při jeho pohybu vařila a vzdouvala.

Vlci ho zaslechli taky, ale až ve chvíli, kdy se k nim začal obloukem přibližovat od vrcholku stromů, nad kterými se vynořil a snašel se na mýtinu. Jenže to bylo pozdě.

Bábi už nemusela sledovat stopy ve sněhu. Zamířila přímo ke vzdáleným zábleskům podivného světla, odkud se k ní neslo svištění a tupé nárazy provázené bolestivým vytím. Proletěli kolem ní dva vlci s ušima přitaženými k hlavě a jejich rozhodné výrazy svědčily o tom, že se dnes rozhodli dostat se odsud po vlastních, děj se co děj.

Ve větvích nedalekého stromu něco zaprašťelo. Do koruny borovice těsně vedle Bábi přistálo něco těžkého, probořilo se to spleť jehliček a s bolestivým zakňučením dopadlo na zem. Další vlk kolem ní proletěl po ploché balistické křivce a asi ve výši lidské hlavy narazil do stromu, pod kterým zůstal nehybně ležet.

Pak zavládlo ticho.

Bábi se prodrala zasněženým křovím, které jí stálo v cestě.

Před sebou spatřila ve sněhu téměř pravidelný kruh udupaného sněhu. Po jeho obvodu leželo několik vlků, kteří byli buď mrtví, nebo dost moudří na to, aby to předstírali.

Hůl stála vztyčená uprostřed a Bábi měla pocit, když opatrně procházela kolem, že se za ní ta věc otáčí.

Uprostřed kruhu byla taky malá tmavá hromádka stočená do pevného klubíčka. Bábi si s trochou námahy

klekla vedle a natáhla k němu opatrně ruku.

Hůl se pohnula. Nebylo to víc než slabé zakývání, ale Bábiná ruka se zastavila těsně nad Eskiným ramenem. Bábi zvedla oči k podivným dřevořezbám. Varovala je, aby se nehýbaly.

Vzduch zhoustl. Jak se zdálo, hůl, aniž se pohnula, o něco ustoupila a ve stejném okamžiku dalo cosi staré čarodějce naprosto jasně najevo, že co se hole týče, necítí to jako porážku, ale taktický ústupek a že by si Bábi neměla myslet, že zvítězila, protože to by se spletla.

Esk se třásla. Bábi ji opatrně pohladila po rameni. „To jsem já, děťátko. Stará Bábi.“

Raneček zůstal stočený.

Bábi se kousla do rtu. Nikdy si nebyla s dětmi jistá. Vždycky jí připadaly — pokud si na ně vůbec kdy vzpomněla — jako něco mezi zvířaty a lidmi. Rozuměla miminům. Na jednom konci jste do nich lili mléko a druhý konec jste udržovali tak čistý a suchý, jak to jen šlo. Dospělí byli ještě jednodušší, protože ti se krmili a pucovali sami. Ale mezitím ležel podivný svět, který se nikdy pořádně nepokusila prozkoumat. Všechno, co o těch zvláštních stvořeních věděla, bylo, že je potřeba dát pozor, aby nechytla nějakou ošklivou nemoc, a doufat, že se to k dobrému obrátí.

Bábi teď byla úplně bezradná, ale věděla, že něco musí udělat.

„Oškliví vlci, oni vás postrašili, co?“ riskovala.

Z naprosto nepochopitelných důvodů se zdálo, že to zabralo. Z útroby ranečku se ozval tlumený hlásek: „Mně už je náhodou osm, abys věděla.“

„Člověk, kterému je osm, si nelehá v lese do sněhu,“ pokračovala opatrně Bábi a tápavě hledala nejschůdnější cestičky mezi skalisky rozhovoru dítě — dospělý.

Raneček neodpověděl.

„Myslím, že bych doma našla trochu mléka a pár sušenek,“ zkusila to Bábi nazdařbůh.

Žádný viditelný účinek.

„Eskarino Kovářová, jestli se okamžitě nezačneš chovat jaksepatří, tak ti napláčám!“

Esk opatrně vystrčila hlavu.

„Nemusíš na mě bejt hned taková,“ zakňourala.

Kovář dorazil k domku současně s Bábi, která vedla Esk za ruku. Chlapci opatrně vyhlíželi za jeho širokými rameny.

„Hm,“ prohlásil kovář, který si nebyl docela jistý, jak začít řeč s někým, o kom se myslí, že je po smrti. „Oni mně, hm, řekli, totiž, že jste nemocná.“ Obrátil se a vrhl na své syny nehezký pohled.

„Odpočívala jsem a musela jsem asi usnout. Spím strašlivě tvrdě.“

„No jo,“ kývl kovář nejistě hlavou. „Takže je všechno v pořádku, co? A co je s Esk?“

„Trochu se vystrašila,“ prohlásila Bábi a stiskla děvčátku ruku. „Víš sám, jak to v noci v lese vypadá — samý stín a tak. Potřebuje se hlavně zahřát. Je z toho trochu poplašená, tak jsem ji chtěla uložit do postele, jestli ti to nevádí.“

Kovář si vůbec nebyl jistý, zda mu to nevádí. Zato si byl naprosto jistý, že jeho žena, stejně jako každá jiná ženská ve vesnici, chová Bábi Zlopočasnou v neobyčejné účtě, dokonce se jí trochu bojí, a že kdyby teď začal něco namítat, pouštěl by se na dost tenký led.

„Dobře, dobře,“ pospíšil si s odpovědí. „To je v pořádku. Pošlu pro ni někoho ráno, ano?“

„Prima,“ kývla Bábi. „Pozvala bych tě dovnitř, ale zatím nemám ani zatopeno —“

„Ale ne, to ne,“ bránil se kovář. „Žena nás doma čeká s jidlem. Zlobila by se, že to vystydlo,“ dodal a zaškaredil se na Gultu, který otevřel pusku, aby něco řekl, ale když viděl otcův pohled, rychle si to rozmyslel.

Když byli pryč a nezřetelné protesty obou chlapců zanikly mezi stromy, otevřela Bábi dveře, vstrčila Esk dovnitř a zastrčila závoru. Z krabice na skříní vzala dvě svíčky a zapálila je. Potom z těžké dubové truhly vytáhla nějaké staré, ale stále ještě zachovalé pokrývky páchnoucí bylinkami proti molům, Esk do nich zabalila a usadila ji do houpací židle.

Pak se přesunula ke krbu a s praskáním kloubů a hlasitými steny u něj poklekla, aby rozdělala oheň. Byla to složitá operace zahrnující drť ze sušeného lišejníku, dřevěnou prácheň, drobné proutí a spoustu foukání, hekání a potu.

„Nemusíš to dělat takhle složitě, Bábi,“ ozvala se najednou Esk.

Bábi ztuhla a upřela oči na stěnu za krbem. Byla moc hezká, postavil ji před lety sám kovář a vyzdobil ji motivy sov a netopýrů. Jenže v téhle chvíli si motivů moc nevšímala.

„Ne?“ řekla a snažila se, aby jí hlas zněl co nejlhostejněji. „Ty bys to uměla nějak jinak?“

„Můžeš oheň přičarovat.“

Bábi s přehnanou pozorností přihazovala do neochotných plamenů slabší větvičky.

„A jakpak bych to asi udělala?“ oslovila zdánlivě stěnu za krbem.

„No,“ pokračovala váhavě Esk, „já... já si nemůžu vzpomenout. Ale ty to přece musíš vědět, Bábi! Každý přece ví, že umíš čarovat.“

„No jo,“ přikývla opatrně Bábi, „jenže jsou kouzla a kouzla. Důležitá věc, holčičko, je, aby si člověk uvědomil, k čemu kouzla jsou a k čemu ne. A pamatuj si, že kouzla nikdy nebyla vymyšlena k tomu, aby se jimi zapalovaly ohně, to mi věř. Kdyby si Stvořitel přál, abychom zapalovali oheň kouzly, nikdy by nám nedal — hm, sirky.“

„Ale uměla bys zapálit oheň kouzlem?“ zeptala se Esk, když Bábi zavěsila na hák nad plameny starou a zčernalou konev na vodu. „Já myslím, kdybys chtěla? Kdyby se to smělo?“

„Možná,“ odpověděla jí Bábi, která to neuměla. Oheň neměl vědomí, nebyl živý a to byly jen dvě ze tří podstatných příčin.

„Hořel by mnohem líp.“

„Není všechno zlato, co se třpytí,“ utekla Bábi k přísloví, což bývá často poslední obranná linie dospělých,

octnou-li se pod palbou dětských otázek.

„No jo, ale...“

„Žádné ale!“

Bábi se chvíli přehrabovala v krabici z tmavého dřeva na toaletce. Byla pyšná na svou bezkonkurenční znalost darů rostlinného světa hor Beraní hlavy. Nikdo nevěděl lépe než ona, na co všechno užívat zeměděm, panenčinu touhu, nebo laskavec prýstivý, ale občas musela odložit svou, byť téměř zanedbatelnou pýchu a vydat se na cestu, aby výměnou získala nějakou přespolní medicínu, protože teprve jejím přidáním do směsi docílila požadovaný účinek. Pro Bábi bylo „přespolní“ všechno, co bylo dál než den cesty od jejího domu.

Do hrnků rozemnula hrst suchých červených listů, přidala lžici medu, dolila horkou vodou z konvice a hrnek strčila Esk do rukou. Pak pod mřížkou ho zabalí do kusu staré přikrývky a dá ho holčičce do postele jako ohřívač. Přísně nakázala Esk, aby se neodvažovala vylézt z houpací židle, a odšourala se do komory.

Esk spokojeně okopávala podpatky trnož židle a usrkávala horký nápoj. Měl podivnou ostře kořeněnou příchut'. Přemýšlela, z čeho může být. Okusila Bábiny nápoje už mnohokrát předtím a pokaždé v nich byl med, jehož množství záviselo na tom, jak moc jste se bránili medicínu vypít. Esk taky věděla, že Bábi je v celých horách pověstná tím, že vaří speciální nápoj na nemoc, o které její matka — a občas některé jiné mladé ženy — jen tu a tam něco s pozvednutým obočím a šepem naznačí.

Když se Bábi vrátila, Esk spala. Nepamatuje si, jak ji Bábi přenesla do postele ani jak zatáhla záclony.

Bábi Zlopočasná se vrátila po schodech do kuchyně a přitáhla si houpací židli blíž k ohni.

V hlavě toho dítěte, pomyslela si, se něco ukrývá. Ani nechtěla pomyslet na to, co všechno by to mohlo být, ale nemohla zapomenout, co se stalo s vlky. A ta řeč o zapalování ohně pomocí kouzel. To dělali mágové — byla to jedna z prvních věcí, které se učili.

Bábi si povzdychla. Existovala jen jedna možnost jak zjistit pravdu, a na takové věci už se cítila přece jen trochu stará.

Vzala si svíčku a prošla kuchyňským přístavkem do chlívků, kde chovala tři kozy. Pozorovaly ji beze strachu, každá ležela ve svém kotci jako chlupatá koule a troje čelisti rytmicky zpracovávaly denní dávku sena. V chlívků bylo teplo a mírně zaplínováno.

V trámech pod střechem seděla malá sova, další z těch mnoha tvorů, kteří došli k názoru, že život pod Babinou střechem stojí za to zřídkavě nepohodlí. Na zavolání sletěla Bábi na ruku a Bábi ji začala hladit po malé kulaté hlavě a současně se rozhlížela po nějakém pohodlnějším místě, kam by si mohla lehnout. Nezbyvá nic jiného než kupka sena.

Sfoukla svíčku a se sovou na prstech se natáhla do sena.

Kozy chroupaly seno, řhaly a polykaly, a tak si krátily čas v té dlouhé chladné noci, která venku vládla.

Bábino tělo znehybnělo. Sova cítila, jak ji Bábi vstupuje do vědomí, a ohleduplně jí ustoupila. Bábi věděla, že tohohle bude litovat. Provést Zapůjčení dvakrát v jedno dni — to znamená, že ráno nebude vůbec k ničemu, a ještě bude mít strašlivou chuť na myši. Jo, když byla mladší, tak jí to vůbec nevadilo, pobíhala s jeleny, lovila s liškami, učila se o podivném temném životě krtků a málokterou noc strávila ve vlastním těle. Jenže to bylo čím dál tím těžší, zvláště se vracet. Možná že nastane doba, kdy se už vůbec nebude schopná vrátit, protože tělo, které bude čekat doma, bude už víc mrtvé než živé, ale na druhou stranu, tak špatný konec by to zase nebyl. Tohle jsou věci, které mágové nikdy nezažijí. Když už by je vůbec napadlo vtělit se do těl zvířete nebo ptáka, udělali by to pokradmu jako zloděj, ne proto, že by byli zlí, ale protože by to podělané záprdky ani nenapadlo, že se to dá udělat jinak. A k čemu by to vůbec bylo, zmocnit se soviho těla? Lítat byste stejně neuměli, a kdybyste se to chtěli naučit, trvalo by vám to půl života. Jenže osedlat si vědomí zvířete nebo ptáka bylo mnohem příjemnější, umožňovalo vám to ovládat toho tvora a probírat se jeho vědomím, jako se vítr probírá listím.

Sova se zavrtěla, se zapleskáním křídel vyletěla na pootevřené okénko u střechy a tichým klouzavým letem zmizela v noční temnotě.

Mračna se roztrhala a srpeček měsíce postříbřil úbočí hor. Bábi klikovala mezi stromy a rozhlížela se sovímá očima. Tohle byl jediný způsob, jak se dalo pohodlně cestovat, jakmile se to člověk jednou pořádně naučil! Ptáky si zapůjčovala nejraději a v jejich podobě zkoumala údolí ukrytá vysoko v horách, kam nevkrčila liská noha, tajemná jezírka mezi černými útesy, malé dolíky na skalních římsách, kam se nedostal ani kamzík. Místa, která patřila velmi plachým a tajnůstkářským stvořením. Jednou se pustila s hejnem hus, které vždy na jaře a na podzim přelétaly nad horami, a zažila jeden z největších otřesů svého života, když téměř přeletěla hranici, odkud se ještě mohla vrátit.

Sova vyletěla z lesa, sklouzla nad střechami vesnice a snesla se na největší strom v kovářově zahradě, který byl hustě obrostlý jmelím.

Poznala, že uhodla pravdu, už v okamžiku, kdy se měla dotknout pařátu kůry. Strom ji odmítal, cítila, jak se jí pokouší odstrčit.

Nejdu, pomyslela si.

V nočním tichu se ozval strom: Vytahuješ se na mě jenom proto, že jsem strom, to se hned pozná ženská.

Konečně jsi trochu užitečný, pomyslela si Bábi. Lepší strom než čaroděj, co?“

No, není to zas tak špatný život, pomyslel si strom. Sluníčko. Čerstvý vzduch. Čas přemýšlet. A na jaře dokonce i včeličky.

Ve způsobu, jakým strom pronesl slovo „včeličky“, bylo něco natolik lascivního, že Bábi, která měla několik vlastních úlů, okamžitě přešla chuť na med. Bylo to, jako kdyby vám při snídani někdo vysvětlil, že vajíčka jsou nevyhlášená kuřata.

Přišla jsem kvůli tomu děvčeti, zasykla.

Je to opravdu slibné dítě, pomyslel si strom. Se zájmem ji pozoruju. Jo a taky má ráda jablka.

Ty zvíře, odpověděla mu Bábi mírně šokovaná.
Co jsem řekl? Tobě na mě určitě vadí i to, že nedýchám, co?
Bábi v sobě podobě si poposedla blíž ke kmeni.
Musíš ji pustit, pomyslela si. Magie začíná prosakovat na povrch.
Už? Tak to jsem nečekal, řekl strom.

Jenže je to špatná magie! zaječela popuzeně Bábi. Jsou to kouzla mágů, ne čarodějek. Ona zatím neví, co to je, ale dnes v noci už to zabilo tučt vlků!

No to je úžasné! liboval si strom. Bábi zahoulkala vzteky.
Úžasné?! Co kdyby se byla pohádala se svými bratry a přestala se ovládat, co?
Strom pokrčil vřetvemi, ze kterých se sesypaly polštářky sněhu.
Tak ji musíš trérovat, prohlásil.
A nevíš jak? Vždyť o výcviku mágů vůbec nic nevíš!
Tak ji pošli na univerzitu.
Je to holka! zahoulkala znovu zuřivě Bábi a poskakovala po větvi sem a tam.
No a? kde je psáno, že ženské nesmí být mágy?

Bábi zaváhala. To se jí strom mohl rovnou zeptat, proč se ryba nemůže stát ptákem. Zhluboka se nadechla a chtěla promluvit. Pak se zarazila. Věděla, že existuje řezavá, jednoznačná, vyčerpávající a především naprosto jasná odpověď na takovou otázku, jenže ke svému dotčenému úžasu nebyla schopna si ji vybavit.

Ženy nikdy nebyly mágy. Je to proti přírodě to bys klidně mohl říci, že chlap by se mohl stát čarodějnici.

No, kdybys definovala čarodějnici jako někoho, kdo se ztotožňuje s vševotivým pudem, to znamená, že uctívá základ... — začal strom a pokračoval v řeči několik minut. Bábi Zlopočasná naslouchala s dotčeným a netrpělivým výrazem slovům jako bohyně — matka plodnosti, nebo primitivní uctívání měsíce a pomyslela si, že ona ví sama nejlíp, co to znamená být čarodějkou. Znamenalo to znát byliny, zaklínadla, tu a tam si v noci vyletět, a především udržovat ty správné tradice. Jenže to, co ona věděla nemělo nic společného s bohyněmi, matkami plodnosti a podobnými nesmysly, které představovaly činnost dosti sporného charakteru. Když pak začal strom mluvit o obřadech s nahými tanci, pokusila se ho neposlouchat, protože i když si uvědomovala, že někde pod silnou vrstvou jupek a spodničků má i na nějakou kůži, neznamenovalo to, že s tím souhlasí.

Strom ukončil svůj monolog.

Bábi počkala, dokud si nebyla jistá, že už nic nedodá, a pak řekla: Tak takhle vypadá čarodějnictví?

Postavíme-li je na teoretický základ, tak ano.

Vy mágové máte občas vážně bláznivé nápady.

Už žádný mág, jenom strom, odpověděl strom.

Bábi si načechrala peří.

Tak a teď mě poslouchejte, pane Teoretický základe. Kdyby se počítalo s tím, že budou z ženských mágové, rostly by jim dlouhé bílé brady, a z ní prostě mág nebude, jasné? Být mágem není zrovna ten nejlepší způsob, jak využívat magii, slyšíš, není to nic jiného než světlo, oheň a hračky se silami, a já nedovolím, aby ji něco takového potkalo, rozumíš, dobru noc.

Sova se svezla z větve. Bábi se netřásla vztekem jenom proto, že se to nesnášelo s létáním. Mágové! Namluvil toho až a magická zaklínadla napichovali do těch svých grimoárů jako motýly na špendlíky, ale co bylo nejhorší, mysleli si, že ta jejich kouzla jsou jediná, která stojí za to provozovat!

Bábi si byla jednou věcí naprosto jistá. Ženské nikdy nebyly mágy, a co se jí týče, nezačnou s tím ani teď.

Nazpět do chalupy doletěla ve chvíli, kdy noc začala pomalu blednout. Po těch několika hodinách v seně se její tělo cítilo přece jen odpočaté a Bábi doufala, že než se Esk vzbudí, zbude jí několik hodin, aby si sedla do houpací židle a uspořádala si myšlenky. Nastala ta chvíle, kdy noc už skoro skončila a den ještě tak docela nezačal. V takovém čase měla myšlenky jasné a čisté, bez zbytečných přetvárek. Mohla by...

Vedle skříně se o stěnu opírala hůl.

„Aha,“ prohlásila Bábi na konec. „Tak takhle je to, co? Dokonce už i v mém vlastním domě, co?“

Velice pomalu a opatrně přešla k římse vedle krbu, přihodila na uhlíky několik podélně rozštípnutých polem a zapumpovala měchy, až plameny vysoko vyskočily a zahučely v komíně.

Když byla spokojená, otočila se, sotva slyšitelně zamumlala několik preventivních ochranných zaklínadel a chytila hůl. Málem přepadla naznak, protože dřevo jí nekladlo žádný odpor. Když ho teď ale svírala v ruku, cítila utajené bzučení, vzdálenou bouři magie, která se v ní ukrývala, a zasmála se.

Takže ono je to nakonec takhle jednoduché. Všechna bojovnost z hole zmizela.

S množstvím vynalézavých kleteb, které svolávala na hlavy všech mágů a jejich kejkli, zvedla hůl nad hlavu a hodila ji do krbu, takže padla napříč na kozlíky, přímo do nejžhavějšího místa ohniště.

Esk strašlivě vykřikla. Zvuk pronikl prošlapanými prkny ložnice v podkroví a proletěl celým domem jako srp.

Bábi byla stará a unavená, po dlouhém a namáhavém dni už jí to nemyslelo právě nejlíp, ale když chce někdo přežít jako čarodějnice, musí být schopen reagovat velmi rychle i na neočekávané podněty. V okamžiku, kdy se v místnosti nad ní ozval výkřik, vyletěla její ruka k černé konvici s vodou. Převrátila ji na oheň, vytáhla hůl v oblaku páry z krbu, hodila ji na zem a vyrazila nahoru po schodech. S hrůzou čekala, co uvidí.

Esk seděla na úzké posteli, a přestože nebyla popálená, křičela bolestí. Bábi vzala dítě do náručí a pokusila se je utěšit, nevěděla sice přesně, jak se to dělá, ale jak se zdálo, lehké poklepávání po zádech a uklidňující zvuky zabíraly, výkřiky se pomalu změnilly na kňourání a to na tiché vzlyky. Tu a tam Bábi zachytila slova jako „oheň“ nebo „pálí“, a

ústa se jí sevřela v úzké zatrpklé lince.

Nakonec holčičku znovu uložila, přikryla a tiše sešla dolů.

Hůl stála na svém místě vedle skříně. Bábi příliš nepřekvapilo, když viděla, že na ní oheň nenechal ani tu nejmenší známku.

Bábi otočila houpací židli tak, aby měla hůl před sebou, a sedla si s bradou ve dlaních a výrazem pevného odhodlání na tváři.

Nakonec se začala židle sama od sebe houpat. Byl to jediný zvuk rušící ticho, které se rozlilo kolem a naplnilo místnost jako strašlivá temná mlha.

Ráno, dřív než se Esk probudila, uložila Bábi hůl v přístěnku, aby překázela co nejméně.

Esk snědla snídani a vypila půllitr koziho mléka, aniž na ní byl vidět sebemenší následek událostí minulých čtyřiaadvaceti hodin. Bylo to poprvé, kdy byla v Bábině domě déle než jen na krátkou návštěvu, a zatímco Bábi myla nádoby a dojila kozy, udělila sama sobě povolení k podrobnému průzkumu.

Brzy přišla na to, že život v malé chaloupce je až zbytečně prostý. Tak například zjistila, že kozy nemají jména.

„Ale ony by měly mít jména!“ prohlásila zapáleně. „Všechno se přece nějak musí jmenovat.“

Bábi se na ni podívala přes vypuklé boky prvního zvířete, zatímco dojené mléko zurčelo do nízkého škopíku.

„No, řekla bych, že se jmenují kozy,“ řekla trochu bezradně. „K čemu by jim byla, u všech všudy, ještě nějaká jiná jména?“

„No přece,“ začala Esk, ale pak se zarazila. Na okamžik se zamyslela. „Jak jim třeba řekneš, co od nich chceš, no?“

„Prostě to udělají, a když potřebují něco ode mě, zamečí.“

Esk podala s vážným výrazem první koze hrst sena. Bábi ji zamyšleně pozorovala. Kozy mezi sebou používaly jména, to věděla, ale byla to jména typu: „koza, co je moje matka“, „koza, co je moje dítě“, „kozel, co je vůdce stáda“, a tucet dalších podobných jmen, mezi nimiž nechyběla ni taková jako „koza, co je tamta koza.“ Měly složitou stádní organizaci, čtyři žaludky a trávící systém, který byl nejzaměstnanější v noci. Bábi měla vždycky dojem, že dávat jim jména jako Máslena nebo Babula je urážkou těch vznešených zvířat.

Nakonec se rozhodla. „Esk?“ zeptala se.

„Ano?“

„Čím bys chtěla být, až vyrosteš?“

Esk se zatvářila zmateně. „Já nevím.“

„No,“ pokračovala Bábi v dojení, „Já myslela, co bys chtěla dělat, až budeš dospělá.“

„Já nevím. Asi se vdám.“

„Chtěla bys?“

Eskiny rty se začaly stahovat kolem samohlásky „A“, ale když zachytila Bábin pohled, zarazila se a chvíli přemýšlela.

„Všichni dospělí se vdali nebo oženili,“ řekla nakonec a ještě chvíli přemýšlela. „Kromě tebe,“ dodala opatrně.

„To je pravda,“ přikývla Bábi.

„Ty ses nikdy nechtěla vdát?“

Ted' bylo na Bábi, aby se zamyslela.

„Viš, já se k tomu nikdy nedostala,“ odpověděla nakonec. „Pořád jsem měla co na práci.“

„Tatínek říká, že jsi čarodějnice,“ troufla si Esk.

„To má pravdu, jsem.“

Esk klidně přikývla. V horách Beraní hlavy se považovaly čarodějnice za stejně úctyhodné povolání jako řádové sestry, výběrčí daní nebo žumpari. Je ovšem třeba říci, že sice byly respektovány, někdy dokonce obdivovány, lidé jim byli vděční za to, že dělaly věci, které prostě někdo dělat musel, ale nikdo se s nimi pod jednou střechou necítil právě nejlíp.

Bábi se zamyslela: „Chtěla by ses naučit čarovat?“

„Myslíš jako kouzla?“ zeptala se nadšeně Esk a oči se jí rozzářily.

„Ano, čarovat. Ne ohňová kouzla, ale opravdická, užitečná.“

„Umíš létat?“

„Jsou mnohem lepší věci než létání.“

„A já bych se je taky naučila?“

„Když ti to dovolí tatínek s maminkou...“

Esk si vzdychla. „Můj táta mi to nedovolí.“

„No tak potom si s ním budu muset promluvit.“

„Tak ted' mě dobře poslouvej Gordo Kováři!“

Kovář rychle ustupoval napříč kovárnou a zvedal ruce na obranu před rozrušenou stařenkou. Bábi postupovala za ním a prstem bojovně bodala do vzduchu.

„Já tě přivedla na svět, ty hloupý mužský, a tys dodneška nepobral o špetku víc rozumu, než jsi měl tenkrát!“

„Ale když —“ pokoušel se kovář a snažil se ukrýt za kovářinu.

„Magie si ji našla! Kouzla mágů! Ta špatná kouzla, copak tomu nerozumíš? To není vůbec nic pro ni!“

„No jo, ale —“

„Dovedeš si představit, co všechno se může stát?“
Kovář poklesla ramena. „Ne.“
Bábi se odmlčela a trochu uklidnila.
„Ne,“ opakovala mnohem mírněji. „To tedy opravdu nedovedeš.“
Sedla si na kovadlinu a pokusila se myslet klidně.
„Podívej, magie vede tak trochu svůj vlastní život. Na tom tak dalece nezáleží, protože — prostě protože kouzla mágů —“ podívala se mu do obličeje, který vyzařoval absolutní nepochopení, a zkusila to jinak. „Znáš jablečné víno?“

Kovář přikývl, protože tady se cítil na trochu pevnější půdě, i když si nebyl jistý, kam to může vést.
„No a vezmi si kořalku — myslím jako jabkovici — kalvados,“ pokračovala čarodějnice. Kovář přikývl. Každý v Kyselé Prdeli si v zimě dělal jabkovici. Postavil prostě škopek s jablečným vínem ven na mráz a odebíral nahoře ledový škraloup, dokud mu na dně nezůstala nevelká vrstva poměrně silného alkoholu.

„No, tak víš, že vína můžeš vypít hezkou dávku a máš pocit, že je ti prostě báječně, co?“
Kovář znovu přikývl.
„Ale jabkovice, to je něco jiného. Ta se pije z malých kalíšků, nedá se jí vypít moc a navíc se pije jen občas, protože ti leze rovnou do hlavy, je to tak?“

Kovář znovu přisvědčil as pocitem, že mu v její řeči uniká to podstatné, dodal: „To je pravda.“
„To je ten rozdíl,“ prohlásila Bábi.
„Rozdíl v čem?“
Bábi si povzddechla. „Rozdíl mezi kouzly čarodějky a mága,“ prohlásila. „ta špatná magie si ji teď našla, a jestli ji nebude schopná alespoň zčásti ovládat, pak se objeví Oni a budou ji kontrolovat. Magie se může stát určitým vchodem a na druhé straně dveří bývají často moc ošklivé věci. Chápeš to?“

Kovář přisvědčil. Moc tomu sice nerozuměl, ale správně odhadl, že kdyby tu skutečnost bábi odhalila, začala by stará čarodějka zabíhat do strašlivých podrobností.
„Má silné podvědomí a i vědomí a jistě by to nějakou dobu trvalo,“ pokračovala Bábi, „ale dřív nebo později by ji dostihli.“

Kovář sebral z ponku kladivo, podíval se na ně, jako by ho viděl poprvé v životě, a znovu ho odložil.
„No jo,“ prohlásil, „ale když ji ohrožují kouzla mágů, jak by jí pomohlo, kdyby se naučila kouzla čarodějky? Ty jsi sama říkala, že je to úplně něco jiného.“

„Jenže je to obojí magie. Když už se nemůžeš naučit jezdit na slonovi, nauč se jezdit alespoň na koni.“
„Co je to slon?“
„To je odrůda jezevce,“ odpověděla Bábi, aniž hnula brvou. Nezískala si svou pověst přírodního znalce tím, že by každému přiznala, co neví.

Kovář si ztěžka povzdechl. Poznal, kdy je poražen. Jeho žena mu dala jasně najevo, že ji ta myšlenka nadchla, a teď, když o tom tak začal přemýšlet, opravdu by to mohlo mít určité výhody. Koneckonců, Bábi tady taky nebude žít věčně a být otcem jediné čarodějnice v širém okolí nebude k zahoezení.

„Tak dobrá,“ svolil nakonec.
A tak, když se přelomila zima pustila se do dlouhého váhavého výstupu k jaru, začala Esk trávit s Bábi Zlopočasnou celé dny a učila se čarodějnickému umění.

Skládalo se, jak se zdálo, především z věcí, které se člověk musel naučit nazpaměť.
Vyučování bylo povětšinou praktické. Tak například mytí kuchyňského stolu a Základní herbalismus, vyčištění kozího chlívku a Nauka o houbách a jejich užívání. Dál probíraly mytí nádobí a Přivolávání Malých bohů, a když nebylo na práci nic jiného, vždycky zbývalo leštění velkého měděného kotle v přístěnku a nauka Destilace v teorii i praxi. V době, kdy začaly vát teplé okrajové větry a na středové straně stromů zbýval jen náznak sněhu, uměla Esk připravit celou řadu mastí, několik léčivých lihovin a množství tajemných lektvarů, které, jak Bábi prohlásila, se naučí používat, až bude čas.

Jediné, s čím se za celou tu dobu nesetkala, byly čáry a kouzla.
„Dočkej času jako husa klasu,“ odbývala ji Bábi neurčitě.
„Ale má ze mě přece být čarodějnice!“
„Zatím ještě žádná čarodějka nejsi. Teď mi rychle vyjmenuj tři byliny, které jsou dobré jako lék na útroby.“
Esk sepjala ruce za zády, zavřela oči a začala: „Plně rozvité květenství pávice větší, dědkovy kalhoty —

použijeme dřeň z kořene, krvavá lilie vodní — stonky, tobolky —“
„V pořádku. Kde budeme hledat vodní okurky?“
„V rašeliništích nebo nahnilých stojatých vodách, v měsících od —“
„Výborně. Něco jsi se přece jen naučila.“

Bábi si sedla ke kuchyňskému stolu.
„Víš, většina kouzel vůbec neexistuje,“ usmála se najednou na Esk. „Je důležité znát ty pravé byliny, umět pozorovat počasí, vědět, jak se chovají zvířata. A taky samozřejmě, jak se chovají lidé.“

„A to je všechno?“ zeptala se s hrůzou Esk.
„Všechno? To je po čertech velké sousto,“ odpověděla jí Bábi, „ale ne, to není všechno. Ještě jsou tady ty další věci.“

„A naučíš mě je taky?“
„To chce svůj správný čas. Není potřeba, aby ses už teď začala předvádět.“
„Předvádět? A komu?“

Bábiny oči zaletěly do stínu v nejtemnějším koutě kuchyně.

„Ale, to nic.“

Pak se ztratily i poslední zbytky sněhu ze stinných míst a horami se rozletěly jarní větry. Vzduch v lesích začal vonět nahnílým listím a pryskyřicí. Několik jarních kvítků sebralo odvalu, rozhodlo se čelit nočním mrazíkům a vylétly první včely.

„Podívej se na včely,“ prohlásila Bábi Zlopočasná, „to jsou skutečná kouzla.“

Opatrně zvedla víko na prvním úlu.

„Včeličky ti dají medovinu, vosk, med. Včeličky jsou skutečně úžasné. A kromě toho jim vládne královna,“ dodávala souhlasným tónem.

„A nepopíchají tě?“ ptala se Esk a o kousek ustoupila. Včely se vyrojily z pláství a zaplavily dřevěné stěny úlu.

„Skoro nikdy,“ odpověděla jí Bábi. „Chtěla jsi nějaká kouzla, tak se dívej.“

Vstrčil ruku do vzdouvající se masy hmyzích tělíček a vydala ostrý, nepřilíš silný pípavý zvuk, který tvořila kdesi hluboko v krku. Včely se pohnuly a na Bábinu ruku vylezla velká včela, mnohem delší a tlustší než ostatní. Doprovázelo ji několik dělnic, které ji oprašovaly, podpíraly a všestranně se o ni staraly.

„Jak jsi to udělala?“ zeptala se užaslá Esk.

„Aha,“ usmála se Bábi. „Chtěla by ses to taky naučit?“

„No. To bych moc chtěla. Proto jsem se ptala, Bábi,“ odpověděla Esk vážně.

„Myslíš, že je v tom nějaké kouzlo?“

Esk se podívala na včelí královnu. Potom zvedla obličej k čarodějce. „Ne,“ řekla nakonec. „Myslím, že jenom víc hrozně moc o včelách.“

Bábi se znovu usmála.

„To jsi řekla přesně. To je totiž taky jeden druh kouzel, abys věděla.“

„Co, vědět věci?“

„Vědět věci, které ostatní nevědí,“ vysvětlovala Bábi. Opatrně položila královnu nazpět mezi její poddané a zavřela víko úlu.

„Myslím, že už je načase, aby ses naučila pár tajemství,“ dodala.

Konečně, pomyslela si Esk.

„Ale nejdřív musíme vyjádřit svou úctu úlu,“ prohlásila Bábi. Potom vyslovila velké písmeno „Ú“.

Esk bezmyšlenkovitě vysekla dvorskou úklonu.

Bábina ruka jí spočinula na temeni hlavy.

„Říkala jsem ti, aby ses ukláněla jen hlavou,“ pokárala ji bez hněvu. „Čarodějky se klaní takhle,“ předvedla.

„Ale proč?“ nedala se jen tak přesvědčit Esk.

„Protože čarodějky musí být jiné, to je taky část tajemství,“ zněla odpověď.

Seděly na oprýskané lavičce u té stěny domku, která byla obrácena k Okraji. Před nimi už se zelenaly bylinkové záhony a představovaly celou plejádu různých listů ve všech odstínech zeleně.

„Dobrá,“ řekla Bábi, když se pohodlně usadila. „Pamatuješ na ten klobouk, co visí na háčku vedle dveří? Běž a přines mi ho.“

Esk vešla poslušně dovnitř a sundala z háčku Bábin klobouk. Byl vysoký, špičatý a — jak jinak — černý.

Bábi s ním otáčela v rukou a opatrně ho pozorovala.

„Tenhle klobouk,“ začala nakonec slavnostně, „ukrývá jedno ze základních tajemství čarodějnictví. Jestli mi sama neumíš říci, co to je, pak by ses asi měla vrátit k rodičům, protože se nic víc nenaučíš. Na druhé straně, jakmile jednou pochopíš tajemství klobouku, cesta zpět už nevede. Tak co, troufneš si?“

„Můžu si ho vzít do rukou?“

„Prosím.“

Esk nahlédla do klobouku. Uvnitř byla jakási drátěná konstrukce, která pomáhala udržovat jeho tvar, a několik vlásenek. To bylo všechno.

Nebylo na něm celkem nic divného, snad jenom to, že ve vesnici podobný klobouk nikdo neměl. Ale to z něj ještě nedělalo kouzelný klobouk. Esk zaťala zoubky do rtů a v duchu si představovala sama sebe, jak se s hanbou vrací domů do vesnice.

Klobouk nebyl nijak divný, neměl ani tajné kapsy. Bábi si ho brala pokaždé, když se vydávala do vesnice, v lese obvykle nosila koženou čapku.

Esk se pokusila shrnout si kousky vědění, které jí Bábi ne vždy ochotně poskytla. Není to tím, co znáte, je to tím, co ti ostatní neznají. Kouzla mohou být občas správná, ale na špatném místě, nebo taky špatná na správném místě. Mohlo by to být

Bábi ho vždycky nosila do vesnice. A taky ten široký černý plášť, který určitě nebyl kouzelný, protože větší část zimy ho Bábi používala jako pokrývku pro kozy a teprve na jaře ho pečlivě vyprala.

Esk začínala tušit správnou odpověď, a ta se jí moc nezamlouvala. Byla stejná jako mnoho jiných Bábiných odpovědí. Prostě takový řečnický trik. Říkala věci, které člověk celou dobu věděl, ale takovým způsobem, že zněly tajemně a důležitě.

„Myslím, že to vím,“ řekla nakonec.

„Tak ven s tím.“

„Jsou to dvě věci v jedné.“

„No?“

„Je to čarodějnický klobouk, protože ho nosíš zrovna ty. Jenže ty jsi čarodějka taky proto, že nosíš tenhle klobouk. Hm.“

„Takže —“ pobízela ji Bábi.

„Takže lidé tě vidí přicházet v plášti a tomhle klobouku, podle toho poznají, že jsi čarodějka, a proto tvoje kouzla účinkují?“

„To je ono,“ přikývl Bábi. „Tomu se říká hlavologie.“ Poklepala si na šedivé vlasy stažené v týle do tak těsného drdůlku, že by se s ním daly rozbítet ořechy.

„Ale to není opravdické!“ protestovala Esk. „To přece nejsou žádné čáry, to je... to jsou...“

„Poslyš,“ upřela na ni Bábi oči, „když dáš někomu láhev červeného projímadla, aby mu rozehnalo větry, pravděpodobně zabere. Ale když budeš chtít, aby zabralo určitě, musíš docílit toho, aby ho jeho mozek přesvědčil, že zabralo. Můžeš jim říct, že je to měsíční svit rozpuštěný ve vílím víně nebo cokoliv, co tě napadne. A s prokletím a kletbami je to stejné.“

„S jakými kletbami?“ zeptala se Esk chabě.

„Ale jasně že víš, o čem mluvím, děvchenko. Kletby a prokletí, uhranutí a tak. Nemusíš se tvářit tak pohoršeně. I ty se to brzo naučíš, až to budeš potřebovat. Když jsi sama a nikde nikdo, kdo by ti pomohl a —“

Zaváhala a v rozpacích, do kterých ji uváděl Eskin tázavý pohled, neobratně dopověděla: „A lidi ti neprojevují patřičnou úctu. Vyslov kletbu hlasitě, snaž se, aby byla co nejsložitější, dlouhá a klidně si ji celou třeba vymysli, ale uvidíš, že bude fungovat. Druhý den, když se praští kladívkem do prstu nebo spadnou ze žebříku nebo jim chcípne pes, hned si vzpomenou na tebe. Příště už se k tobě budou chovat s větší úctou.“

„Jenže to pořád ještě nevypadá jako nějaká kouzla,“ prohlásila Esk a špičkou nohy si kreslila v prachu.

„Kdysi jsem zachránila život jednomu člověku,“ pustila se Bábi do vyprávění. „Velice zvláštní vzácný lék, dvakrát denně. Převařená voda s borůvkovou šťávou. Řekla jsem mu, že jsem ten lék získala od trpaslíků. Tak vypadá ta větší část léčitelství. Většina lidí se uzdraví sama skoro z každé nemoci, pokud se pevně rozhodnou, že se chtějí uzdravit, a je na tobě, abys jim dodala tu chuť a sebedůvěru.“

Pohlédla Esk po ruce tak přátelsky, jak to jen uměla. „Ty jsi na to ještě kapku mladá,“ pokračovala, „ale až budeš trochu starší, zjistíš, že většina lidí nevyleze ze světa, který si vytvořili ve vlastní hlavě. Ty taky ne...“ dodala trochu tajemně.

„Tomu nerozumím.“

„Spíš by mě překvapilo, kdybys tomu rozuměla,“ odpověděla jí Bábi, „ale zato bys mi mohla vyjmenovat pět bylin, které účinkují proti suchému kašli.“

Pak začalo skutečné jaro. Bábi s sebou začala brát Esk na celodenní výlety ke skrytým jezírkům nebo na vysokohorské planiny, kde spolu sbíraly vzácné byliny. To se Esk velice líbilo, vzduch v horách byl sice stále chladný, ale slunce tam nádherně hřálo, byliny rostly v hustých chomáčích a pokrývaly zem jako zelený koberec. Z některých nejvyšších vrcholů se dalo dohlédnout až ke Kruhovému oceánu a na druhé straně se v namodralých mlhách ztrácelo pohoří Beraní hlavy, jehož vrcholky byly pokryty věčným ledem. Pohoří se táhlo až k samotnému Středu, kde, a v tom se většina lidí shodovala, žili bohové na dvacet kilometrů vysoké hoře z kamene a ledu.

„S bohy je všechno v pořádku,“ říkala jí Bábi, když si sedly na trávu, aby se naobědvaly a pokochaly vyhlídkou. „Když nebudeš obtěžovat ty je, nebudou oni obtěžovat tebe.“

„Znáš hodně bohů?“

„No, několikrát jsem viděla bohy bouří,“ řekla Bábi, „a samozřejmě taky Hokiho.“

„Kdo je Hoki?“

Bábi si ukousla obloženého chleba. „To je bůh přírody,“ odpověděla. „Někdy se zjevuje v podobě dubového stromu, nebo jako stvoření napůl člověk, napůl kozel, ale já sama ho považuju za pěkného otravu. Nejčastěji ho samozřejmě najdeš v hlubokých lesích. Dřepí tam a hraje na flétnu. Mezi námi strašně mizerně.“

Esk ležela na bříšku, kopala patami a dívala se dolů do kraje, zatímco několik zaměstnaných čmeláků prohledávalo chomáče tymiánu. Do zad ji hřálo slunce, ale tak vysoko, jako byly, se stále ještě ve stínech směrem ke Středu bělaly zbytky sněhu.

„Povídej mi něco o zemích tam dole?“ zajímala se líně.

Bábi se s nechutí zadívala na dvacet tisíc kilometrů krajiny.

„No, jsou to prostě jiné země,“ zabručela. „Stejně jako tady, jenže jiné.“

„Jsou tam i města a tak?“

„Řekla bych, že ano.“

„Nikdy ses tam nešla podívat?“

Bábi se pohodlně opřela a povytáhla si sukni tak, že se pod ní objevilo několik centimetrů úctyhodného spodního flanelu, a s pocitem blaha nechala teplé sluneční paprsky pronikat starými kostmi.

„Ne,“ odpověděla. „Tady kolem je dost trablů a potíží, nevím, proč bych je měla ještě hledat někde v cizině.“

„Kdysi se mi zdálo o městě,“ začala Esk. „Žily v něm stovky lidí a byly tam domy s obrovskými branami a byly to magické brány a —“

Za zády se jí ozval zvuk, který zněl, jako když se trhá látka. Bábi usnula.

„Bábi!“

„Hmnf?“

Esk chvilku přemýšlela. „Myslíš, že tohle je správný čas?“ zeptala se pak mazaně.

„Hmnf.“

„Slíbila jsi mně, že mě naučíš opravdická kouzla, až bude ten správný čas,“ zajásala vítězoslavně Esk. „A sama

jsi řekla, že teď je ten správný čas.“

„Hmnf.“

Bábi Zlopočasná otevřela oči a podívala se přímo na oblohu, která byla tady vysoko v horách mnohem tmavší a spíš fialová než modrá. Proč ne? pomyslela si. Učí se rychle. Už teď toho ví o bylinách víc než já. V jejím věku už mě větší část dne honila Kmotra Zmatkoplašná kolem Zapůjčení, Přeměn a Vyslání. Možná, že jsem zbytečně opatrná.

„Třeba nějaké maličké?“ škemrala Esk.

Bábi si to znovu v duchu probírala. Žádné důvody proti jí nenapadly, ať se snažila, seč mohla. Obávám se, že toho budu nakonec velice litovat, pomyslela si závěrem s velkou dávkou jasnozřivosti.

„Tak dobrá,“ souhlasila.

„Opravdická kouzla?“ ujist'ovala se Esk. „Žádné bylinky nebo hlavologie?“

„Bude to opravdové kouzlo, jak tomu říkáš, vážně.“

„Zaklínadlo?“

„Ne. Naučím tě Zapůjčení.“

Eskin obličej byl vtělené očekávání. Vypadala mnohem živěji, napadlo Bábi, než kdykoliv předtím.

Bábi se opatrně rozhlédla po údolích pod nimi, až konečně našla, co hledala. Daleko nad pralesem, jehož vrcholky se rozplývaly v namodralém oparu, kroužil šedý orel. Jeho vědomí bylo klidné a přístupné. To bude to pravé. Vyslala k němu opatrné Volání a pták se k nim začal přibližovat.

„První věc, kterou si musíš u zapůjčení uvědomit, je, že musíš být v pohodlí a v bezpečí,“ obrátila se k Esk a uhladila si trávu pod zády. „Nejlepší je vlastní postel.“

„Ale co je to, to Zapůjčení?“

„Lehni si a chyt' se mě za ruku. Vidíš támhle toho orla?“

Esk zamžourala k tmavé teplé obloze.

Najednou je zahlédla... dvě postavy podobné dětským panenkám, které nehybně ležely hluboko pod ní na zelené trávě, zatímco ona se otáčela ve větru...

Cítila, jak kolem ní sviští a proudí vzduch a čechrá jí peří, protože orel nebyl na lovu, ale jen užíval teplých slunečních paprsků, které se mu opíraly do křídel, zem hluboko pod sebou vnímal jen jako nedůležitý shluk různobarevných skvrn. Ale vzduch, to bylo něco jiného, byla to složitá, proměnlivá a trojrozměrná věc, vzor složený z propletených spirál a křivek, které se táhly do nedohledna, spleť vzdušných proudů podpíraných vzestupnými i sestupnými pilíři termiky. Cítila...

... jemný stisk, který ji vrátil do skutečnosti.

„Další věc, kterou si musíš pamatovat,“ zaslechl hned vedle hlav Bábin hlas, „je, že nesmíš poplašit stvoření, které si Zapůjčuješ. Když dovolíš, aby zjistilo, že jsi pronikla do jeho vědomí, začne se bránit nebo propadne panice a potom nemáš naději. Ten orel, například, je orlem celý život, ale ty ne.“

Esk mlčela.

„Nepolekala ses, že ne?“ zeptala se Bábi. „Možná že napoprvé by to na člověka mohlo zapůsobit trochu strašidelně, ale já —“

„Vůbec nemám strach,“ odpověděla Esk. „Jak je můžu ovládat?“

„Ty nemůžeš. Zatím ještě ne, víš, ovládat skutečně divokého tvora není vůbec snadné. Musíš mu — tak nějak opatrně — podstrčit myšlenku, že chce udělat to nebo ono. S krotkým zvířetem je to něco jiného. Pamatuj si ale, že žádné zvíře nikdy nepřinutíš, aby udělalo něco proti své přirozenosti. Teď se pokus najít znovu vědomí toho orla.“

Esk vnímala Bábi jako rozptýlený stříbrný mráček kdesi hluboko ve svém vědomí. Po chvílce pátrání našla orla. Skoro ho minula, jeho vědomí bylo malé, ostré a rudé jako kořen šípovky vodní. Orlí vědomí bylo soustředěno na let a jí si vůbec nevšimlo.

„Výborně,“ chválila ji Bábi. „Zatímco nebudeme zacházet příliš daleko. Kdybys například chtěla, aby zatočil, musela bys —“

„Jo, já vím,“ odpověděla jí Esk. Zahýbala prsty, ať už je cítila kdekoliv, pták se naklonil ve větru a začal se otáčet.

„Výborně,“ zabručela zaskočená Bábi. „Jak jsi to udělala?“

„Já — já nevím. Ono se to tak nějak udělalo samo.“

„Ehm.“ Bábi opatrně zapátrala v orlově vědomí. Pták stále ještě neměl o vetřelcích nejmenší tušení. Udělalo to na ni skutečný dojem, protože to bylo něco nevídaného.

Vznášeli se nad horou a Esk vzrušeně zkoumala orlovy smysly. V duchu slyšela Bábin hlas, který jí udílel rady, pokyny a varování. Poslouchala ji sotva napůl ucha. Všechno to znělo zbytečně složitě. Proč by si nemohla na chvíli přivlastnit orlovo vědomí? Vždyť by mu neublížila!

Přesně věděla, jak to udělat, bylo to jednoduché jako lusknout prsty — i když to se jí zatím moc nedařilo — a pak by zažila, jaké to je, opravdu létat, ne si to užívat z druhé ruky!

Potom by mohla —

„Nedělej to,“ ozval se jí do myšlenek zřetelně Bábin hlas. „Nebylo by z toho nic dobrého.“

„Cože?“

„Cožpak si vážně myslíš, že jsi první, děvenko? Myslíš, že nás nenapadlo, jak by to bylo skvělé, vtělit se do jiného těla a vznášet se ve větru nebo dýchat pod vodou? Vážně si myslíš, že je to tak jednoduché?“

Esk se na ni zadívala zpod obočí.

„A nenahližej na mě,“ dodala Bábi. „Jednou mi ještě poděkuješ. Buď tak hodná a nehraj i s tím, dokud nevíš, co to opravdu je, ano? Než to začneš opravdu používat, musíš se naučit, co dělat, když se něco zvrtné. Nepokoušej se

běhat, dokud ses nenaučila chodit.“

„Ale já cítím, jak to mám dělat, Bábi.“

„Možná že ano. Ale pamatuj si, že Zapůjčení je mnohem těžší, než vypadá. Musím ale přiznat, že máš přirozené nadání. To by pro dnešek stačilo, vrať se k nám a já ti ukážu Návrat.“

Orel doletěl nad obě nehybně ležící těla a Esk viděla svým duševním okem, jak se před nimi otevřely cestičky. Bábin hlas z jejího vědomí zmizel.

A teď —

Bábi se spletla. Orlí vědomí se skoro vůbec nebránilo, protože na nějakou paniku vůbec nemělo čas. Jeho malé vědomí Esk pohltila ve zlomku vteřiny. Orlí vědomí se na okamžik zazmítalo, ale pak splynulo s Eskiným.

Když Bábi otevřela oči, zaslechla, jak ze sebe pták vyrazil hlasitý vítězný pokřik, prudce se snesl těsně nad horskou louku a jako kámen vystřelený z praku se spustil podél horského úbočí. Zakrátko se proměnil v malý bod daleko nad rovinou a s ozvěnou dalšího výkřiku zmizel docela.

Bábi se podívala na nehybné Eskino tělo. Děvčátko moc nevážilo, ale domů bylo daleko a den se pomalu krátil.

„Aby tě ďas spral!“ zabručela skoro beze zlosti. Vstala, oprášila se a se zahekáním si přehodila Eskino nehybné tělíčko přes rameno.

Zatím orel-Esk nabíral v křišťálovém odpoledním vzduchu stále větší výšku a opíjel se nádhernou a jednoduchou dokonalostí letu.

Cestou domů narazila Bábi na hladového medvěda. Bolela ji záda, neměla náladu a vůbec už nestála o to, aby na ni někdo zuřivě bručel. Tiše zamumlala několik slov a medvěd ke svému vlastnímu úžasu poodešel k nejbližšímu silnému stromu, do kterého velmi promyšleně udeřil hlavou. Z bezvědomí se probрал až za několik hodin.

Když Bábi dorazila domů, uložila Esk do postele a rozdmýchala oheň. Kozy zahnal do chlívků, podojila je a pak se věnovala běžným domácím pracím.

Ujistila se, že jsou všechna okna otevřená, a postavila ji na okno.

Bábi Zlopočasná spala v noci málokdy víc než pár hodin, takže i dnes se vzbudila o půlnoci. V místnosti se nic nezměnilo, i když kolem lampy zatím vytvořily hloupé mýry svůj vlastní planetární systém.

Když se znovu probudila, bylo už ráno a lampa dávno hořela a Esk stále ještě tvrdě spala a dýchala slaboučkým dechem Zapůjčovatele.

Bábi vyvedla kozy na pastvu a přitom se celou dobu pátravě rozhlížela po obloze.

Přišlo poledne a pak se začalo pomalu ze den vytrácet světlo. Bábi přecházela bezcílně po kuchyni. Tu a tam se zuřivě vrhla na nějakou dávno odkládanou domácí práci. Z mezer mezi dlaždicemi vyškrabala i ty nejmenší zbytky nečistoty, z krbu vymetla poslední zbytky zimních sazí a dva měděné kotlíky, které už dávno nepoužívala, vyleštila do vysokého lesku. Myší hnízdo, které našla při výměně papíru vzadu ve skříni, opatrně, ale rozhodně přestěhovala do kozího chlívků.

Začalo se stmívat.

Světlo Zeměplochy bylo staré, pomalé a těžké. Bábi ze dveří kuchyně pozorovala, jak se pomalu stahuje z hor a jak jeho zbytky odtékají v malých potůčcích mezi stromy. Tu a tam tvořilo malá jezírka, ale i ta se postupně ztrácela.

Zabubnovala netrpělivě prsty na dveřní rám a zabroukala si krátkou natrpklou melodií.

Znovu se rozednilo a domek byl prázdný, jen na posteli leželo tiše a nehybné Eskino tělo.

Zatímco se nazlátlé ranní světlo začalo pomalu rozlévat po Zeměploše, stejně jako se pomalý příliv rozlévá po příbřežních písčínách, kroužil orel vysoko pod nebeskou klenbou a pomalými pohyby křídel rozrážel vzduch.

Pod Esk se rozkládal celý svět — všechny světadíly, všechny ostrovy, všechny řeky, ale především velký prstenec Krajového oceánu.

Jinak kolem nebylo nic, dokonce ani jediný zvuk.

Esk se toho pocitu nemohla nabažit a nutila svaly Zapůjčeného těla k ještě většímu vypětí, jenže něco nebylo v pořádku. Myšlenky se jí vymykaly z kontroly, utíkaly jí někam daleko a ztrácely se v neznámu. Do vědomí jí začala pronikat bolest, vyčerpání a únava, ale cítila, že jí do mysli současně pronikají ještě další neurčité podněty. Vzpomínky odfukoval vítr. Už v okamžiku, kdy zachytila nějakou logickou myšlenku, jí tatáž myšlenka zmizela a nezanechala za sebou ani ozvěnu.

Ztrácela celé kusy svého já, to cítila, ale nevěděla, co se vlastně ztrácí. Ucítila paniku a začala tápavě hledat věci, které cítila jako jistotu...

Jmenuju se Eskarina a vypůjčila jsem si orlí tělo a cítím vítr v peří, hlad a musím prozkoumat zem pod sebou, abych našla něco...

Zkusila to znovu. Jmenuju se Esk a hledám nějakou vzdušnou cestu, cítím bolest ve svalech, studený vzduch, slyším, jak kolem mě ubíhá...

Jmenuju se Esk a jsem na bílém vlhkém vysokém nebi, nade vším, nebe je jako tenká slupka...

Já jsem, já jsem.

Bábi byla v zahradě mezi úly a větřík časného rána jí nadouval sukně. Přecházela od úlu k úlu a opatrně poklepávala na jejich víka. Pak se s rozpraženými rukama zastavila uprostřed pestrobarevných květů, které nasázela všude kolem, a začala něco zpívat tóny tak vysokými, že by je ucho obyčejného člověka nebylo schopno zachytit.

Z úlu však zazněl hrozivý hukot a vzduch najednou ztmavl těžkými velkookými trubci jejichž hluboký bzukot

naplnil celé okolí. Kroužili jí kolem hlavy a doplňovali její podivný zpěv svou basovou písní.

Každý ví — tedy alespoň každá čarodějka ví —, že všechny společenstva (nebo snad stvoření) nazývaného roj, stejně jako jsou jednotlivé včely nejmenšími částicemi kolektivního vědomí úlu. Bábi nevstupovala do vědomí včel nijak často. Odůvodňovala si to navenek tím, že vědomí hmyzu je velmi zvláštní a cizí věc, která nepříjemně chutná cínem, ale v duchu cítila strach. Měla totiž nejasné podezření, že roj disponuje mnohokrát větší inteligencí, než je ta její.

Věděla, že trubci brzo doletí do všech kolonií divokých včel v lese a během hodiny bude každá píď horských pastvin, luk a palouků pod velmi podrobným dohledem. Teď jí nezbyvalo nic jiného než čekat.

Trubci se vrátili v poledne a Bábi se v ostře kyselém vědomí úlu dočetla, že po Esk není zatím ani stopy.

Vrátila se do domku, sedla si v chladné kuchyni do houpací židle a upírala oči ke dveřím.

Věděla, co teď musí udělat. Nenáviděla se za tu myšlenku. Nakonec si ale našla krátký hřebík, vylezla s námahou na střechu a vytáhla hůl z úkrytu mezi došky, kam ji zastrčila teprve nedávno, aby jí nepřekážela v kuchyni.

Hůl byla ledově studená a stoupala z ní pára.

„Takže je v místech, kde ještě leží sníh,“ zabručela Bábi.

Slezla dolů a hůl zapíchla do jednoho záhonu. Upřeně se na ni podívala. Měla nepříjemný pocit, že i hůl se na ni upřeně dívá.

„Nemysli si, žeš vyhrála, protože by ses spletla,“ vyštěkla na ni. „Je to jenom tím, že nemám dost času se o to starat. Poroučím ti, vezmi mě k ní!“

Hůl na ni dřevěně zírala.

„U —“ Bábi se zarazila, protože si svá vzývání už zdaleka nepamatovala tak jako dřív, „u živých tvorů i kamene, já ti to nařizuju!“

Aktivita, pohyb, živost — všechny ty výrazy byly víc než silně přehánějící, pokud by je chtěl člověk použít k popisu další činnosti hole.

Bábi se poškrábala na bradě. Pak si vzpomněla na jednu z prvních lekcí, které se učí všechny malé děti — jak že je to kouzelné slůvko?

„Prosím?“ nadhodila tázavě.

Hůl se zachvěla, zvedla se kousek ze země a otočila se ve vzduchu, takže teď visela vodorovně vedle Bábi, asi ve výši jejího pasu.

Bábi se doslechla, že pometla a košťata poslední dobou přicházejí mezi mladšími čarodějnicemi znovu do módy, ale ona si na ně nijak zvlášť nepotrpěla. Nevěřila, že je možné, aby člověk vypadal úctyhodně, když se prohání vzduchem na domácím nářadí. Kromě toho tam nahoře musel být strašlivý průvan.

Teď ovšem musely jít všechny námitky stranou. Nebyl čas na sebeúctu. Bábi se zastavila jen na okamžik, aby sundala ze stěny klobouk a vylezla na hůl. Usadila se tam pochopitelně bokem (jak jinak!) a sukně pevně sevřela mezi koleny.

„Dobrá,“ prohlásila „a teď můžeme vyraaaaáááá...“

Napříč lesem se rozběhla poplašená zvířata, protože nad hlavou jim prosvítl podivný stín, který chvílemi nesrozumitelně křičel a chvílemi až zbytečně srozumitelně nadával. Bábi se držela hole, až jí kotníky rukou zbělely a také nohy jí zoufale kopaly, zatímco se v prudkém letu nad vrcholky stromů seznamovala se základními poučkami o směru přitažlivosti, stejnoměrném vyvážení a odporu vzduchu. Hůl se hnala kupředu jako šílená, bez ohledu na její jekot.

V době, kdy doletěla k vysokohorským loukám, už se s tím Bábi trochu seznámila a vyrovnala, což znamenalo, že se jí podařilo zavěsit se na hůl za kolena a ruce a předstírat, že jí nevadí, když visí vzhůru nohama. V těch chvílích se alespoň ukázala další výhoda jejího klobouku, protože byl aerodynamický.

Hůl se vnořila mezi černé útesy a pokračovala nad holými údolími, kudy, jak se říkalo, v době ledových obrů tekly ledové řeky. Vzduch zřídla a šípala v krku.

Hůl se najednou zastavila nad velkou sněhovou závějí. Bábi spadla na zem a teď ležela celá zadýchaná na sněhu, zatímco se pokoušela vzpomenout, proč to všechno vlastně dělá.

Několik kroků od sebe zahlédla pod kamenným převisem chomáč peří. Když se k němu Bábi přiblížila, zvedla se z něj trhavým pohybem hlava a upřely se na ni nepřátelské a divoké orlí oči. Pták se pokusil rozepnout křídla, ale vyčerpaně se převrátil do sněhu. Když se Bábi natáhla, aby se ho dotkla, vyštípl jí jediným pohybem zobák z dlaně trojúhelníkový kus masa.

„Aha,“ zabručela Bábi tiše a jen tak pro sebe. Rozhlédla se kolem a našla kámen té správné velikosti. Pak za ním na několik vteřin zmizela, aby náhodou nedošlo k pohoršení veřejnosti, a když se vynořila, nesla v ruce jednu ze svých četných spodniček. Pták se bránil, zničil přitom několikátý denní práci a skvělé dílo drobné výšivky, ale nakonec se ho přece jen podařilo Bábi zabalit do spodničky, takže byla chráněna před jeho divokými útoky.

Bábi se obrátila k holi, která zatím čekala zapíchnutá do sněhu.

„Vrátím se raději pěšky,“ oznámila jí odměřeně. Jenže se rychle ukázalo, že jsou v uzavřeném údolí a jediná cesta odsud vede dolů stometrovým srázem.

„Tak dobře,“ vzdychla si nakonec Bábi, „ale musíš letět pomalu, rozumíš? A ne moc vysoko.“

Abychom řekli pravdu, snad proto, že už byla přece jen o něco zkušenější a hůl možná dávala větší pozor, cesta nazpět byla skoro příjemná. Bábi dokonce došla k názoru, že kdyby jí dopřáli času, možná že by létání prostě jen neměla ráda, zatímco doposud ho nenáviděla k smrti! Potřebovalo to hlavně jedno — pokud možno nedívat se pod sebe.

Orel ležel na hadrovém koberci nedaleko vyhaslého krbu. Vypil trochu vody, nad kterou Bábi zamumlala několik zaklínadel, která měla za normálních podmínek udělat dojem na pacienty, ale člověk nikdy neví, co kdyby na

nich opravdu něco bylo. Pak taky zhltl pár kousků syrového masa.

Jedinou věc pták neudělal. Neprojevil ani tu nejmenší známku inteligence.

Bábi už napadlo, jestli je to vůbec ten správný pták. Riskovala další štípnutí a dlouho se mu dívala do nepřátelských oranžových očí a snažila se přesvědčit sama sebe, že hluboko v nich, téměř mimo dosah, zahlédla podivnou malou jiskřičku.

Pátrala uvnitř orlí hlavy. Orlí vědomí bylo živé a ostré, ale bylo tam ještě něco jiného. Vědomí samozřejmě nemá barvu, ale přesto některé prameny orlího vědomí vypadaly jako purpurové. Kolem nich se místy objevovala jemná stříbrná vlákna.

Esk pozdě pochopila, že vědomí formuje tělo, že Zapůjčení je jedna věc, ale vtělit se do cizího těla beze zbytku věc jiná. Je to samozřejmě možné, ale vyžaduje to krutou daň.

Bábi seděla a houpala se na židli. Uvědomovala si, že je bezradná, protože rozplést pomíchaná vědomí bylo mimo její síly, nebylo to v moci nikoho v horách Beraní hlavy, nedokázal by to dokonce ani —

Neozval se žádný zvuk, ale snad se svým způsobem změnil charakter vzduchu. Podívala se na hůl, kterou od návratu trpěla v domě.

„Ne,“ odpověděla rozhodně.

Pak si ale pomyslela: Jenže proč to vlastně říkám? Či pýchu to podporuju? Svoji. Tady je síla, ale není to síla toho druhu, který znám já.

Široko daleko žádná jiná síla neexistuje. A už teď vlastně může být pozdě.

Na tyhle věci není nikdy moc brzo.

Natáhla ruku k ptačí hlavě, uhladila její a rozptýlila nejistotu. Pták jí dokonce dovolil, aby ho zvedla ze země, a sedl si jí na zápěstí. Pařáty sevřel tak pevně, že jí na několika místech vytryskla krev.

Bábi zvedla hůl a pomalu vyšla nahoru, kde leželo v úzké posteli pod vyřezávaným stropem nehybné tělo Esk.

Posadila ptáka na pelest v hlavě postele a obrátila pozornost k holi. Vyřezávané tvary se jí znovu přímo před očima přeskupily, jako by odmítaly prozradit ji svou skutečnou podobu.

Bábi nebyla v užíván čar a magie žádný nováček, ale věděla, že zatím spoléhala spíš na to přitlačit tady nebo tam, a tak jemně a opatrně řídit chod věcí. Ona by to neřekla přímo takhle, spíš by to prohlásila, že když víte, kam se dívat, prostředek se vždycky najde. Síla hole byla hrubá, divoká, syrová magie, vydestilovaná ze sil, které ovládaly samotný vesmír.

Bude to něco stát, Bábi věděla dost o magii a čarodějnictví, aby si uvědomovala, že tentokrát bude cena opravdu vysoká. Ale když si lámete hlavu s cenou, tak proč jste vůbec lezli do obchodu, co?

Odkašlala si a přemýšlela, co se od ní, u všech ďáblů, čeká teď. Možná, kdyby —

Náraz síly ji udeřil jako půlka cihly. Cítila, jak ji uchopil a zvedl, a ještě víc ji udivilo, když se podívala dolů a zjistila, že stále ještě stojí nohama na pevné zemi. Pokusila se postoupit o krok, a ve vzduchu kolem zapraskaly magické výboje. Natáhla se, aby se opřela o zeď a prastarý dřevěný trám pod její rukou se zachvěl a vyrašilo z něj svěží listí. Místností proletěl magický cyklon, zvířel prach a dal mu na kratičký čas velmi znepokojující podobu. Porcelánovou mycí soupravu zdobenou drobnými kvítky srazil z toaletky a rozbil napadrt. Třetí příslušník tohoto klasického porcelánového tria, který se ukrýval v šeru pod postelí, se změnil v něco nevyslovitelného a odpízl se do stínů.

Bábi otevřela ústa chtěla si ulevit proudem kleteb, ale rychle si to rozmyslela, když už první z nich se začaly měnit v podivný duhový mrak.

Podívala se na Esk a na orla, kteří si, jak se zdálo, vůbec nevšimli, co se kolem nich děje, a pokusila se soustředit. Pomalu vklouzla do ptačí hlavy a znovu zahlédla podivná prameny vědomí — stříbrná vlákna obrůstající ta purpurová, takže tvořila jednotný tvar. Teď ale navíc viděla, kde jednotlivá vlákna a pletence začínají a končí a kde by je opatrně zatáhnutí nebo provlečení uvolnilo. Bylo to tak očividné, že se slyšela sama zasmát a zvuk se pomalu odrazil od červených a oranžových odstínů a zmizel v temnotě pod stropem.

Čas ubíhal. I s pocitem síly, která jí pulzovala v hlavě, to byla bolestivě složitá práce, něco jako navlékání jehel v měsíčním světle, ale nakonec přece jen měla plnou hrst stříbra. Stále ještě v pomalém, těžkém světě, kde se teď pohybovala, zvedla chomáč a hodila ho pomalým pohybem k Esk. Ten se proměnil ve stříbrný mráček, zatočil se jako vodní vír a zmizel.

Bábi vnímala ostré štěbetavé zvuky a stíny, které se pohybovaly tak, že je mohla zachytit jen koutkem oka. No, to se dříve či později stane každému. Objevují se pokaždé, když dojde k většímu výboji magie. Člověk se je prostě musí naučit ignorovat.

Bábi se probudila tím, že se jí pod víčka draly první paprsky ranního slunce. Ležela na zemi u dveří a každá část jejího těla si připadala, jako kdyby měla bolení zubů.

Tápavě natáhla ruku, zachytila se rohu toaletky a vytáhla se do sedu. Vůbec ji nepřekvapilo, když zjistila, že umyvadlo a džbán jsou nepoškozené a vypadají stejně jako předtím, ale pak z pouhé zvědavosti vrhla rychlý pohled pod postel, aby zkontrolovala ještě tohle, ale všechno bylo úplně stejné jako dřív.

Orel se stále ještě krčil na pelesti v hlavě postele. Esk spala a Bábi si s úlevou všimla, že je to normální spánek, ne tichost nehybného těla.

Teď už musela jenom doufat, že se Esk nevzbudí s nepřekonatelnou touhou vrhat se střemhlav na zajíce.

Snesla povolného ptáka dolů do kuchyně a vynesla ho ven zadními dveřmi. S těžkým pleskáním křídel poodletěl k nejbližšímu stromu a tam se usadil k odpočinku. Orel měl pocit, že mu někdo udělal cosi dost ošklivého, ale nic za nic si nebyl s to vzpomenout, kdo to byl a co provedl.

Esk otevřela oči a dlouhou dobu je upírala na strop. Za ty měsíce znala nazpaměť každý suk v trámech a puklinu v omítce. V jejích očích strop představoval velice zvláštní krajinu zavěšenou vzhůru nohama, kterou si ve své fantazii zabydlela složitou civilizací obyvatel.

Hlava jí vířila sny. Vytáhla ruku zpod pokrývky a zkoumavě si je prohlížela. S úžasem zjišťovala, že nemá prsty porostlé peřím. Bylo to všechno nějaké divné.

Odhrnula pokrývky, spustila nohy přes okraj postele, rozepjala křídla, aby zachytila vítr a mohla vyplout do světa vysoko nad...

Slabé plácnutí přivolovalo okamžitě zespoda Bábi, která vzala malou Esk do náruči a přitiskla ji k sobě, aby zmírnila záchvat hrůzy, který se jí zmocnil. Kývala se ní chvíli sem a tam a přitom vydávala nesrozumitelné chlácholivé zvuky.

Esk se na ni podívala a obličej se jí zkroutil hrůzou.

„Cítíla jsem, jak se ztrácím!“

„No jo, no jo, už je to dobré,“ broukala jí Bábi do ucha.

„Ale ty to nechápeš! Já jsem si nemohla vzpomenout, ani jak se jmenuju!“ vykřikla Esk zoufale.

„Ale teď už si vzpomínáš.“

Esk zaváhala a bylo vidět, že si horečnatě kontroluje myšlenky. „Ano,“ řekla potom o něco klidněji, „teď ano.“

„Takže se nic nestalo.“

„Ale —“

Bábi si vzdechla. „Něco jsi se přeci jen naučila,“ prohlásila a došla k názoru, že teď už Esk neuškodí, když do hlasu přimíchá trochu přísného tónu. „Říká se, že kdo se málo naučil, může být nebezpečný, ale to není nic proti tomu, co dokáže napáchat ten, kdo se neumí poučit!“

„Ale co se vlastně stalo?“

„Ty sis myslela, že Zapůjčení ti nestačí. Napadlo tě, že by bylo skvělé ukrást někomu tělo se vším všudy. Jenže musíš si uvědomit, že tělo je jako — jako želatinová schránka, přijme do sebe cokoliv, na okamžik se poddá, ale pak na sebe začne brát nazpět svůj původní tvar, víš? Dívčí vědomí nemůže fungovat v orlím těle. Rozhodně ne dlouho.“

„Já jsem se stala orlem?“

„Ano.“

„Už jsem to vůbec nebyla já?“

Bábi chvilku přemýšlela. V diskusích s Esk se jí to občas stávalo, protože se dostávaly k tématům, pro které musela Bábi hledat slova a výrazy, které obvykle ani nepoužívala, ani nepotřebovala.

„Ne,“ řekla nakonec. „Ne tak, jak to myslíš ty. Zbyl by orel, který by měl tu a tam zvláštní sny. Tak jako se tobě někdy zdálo, že létáš, jemu by se možná zdálo o tom, že chodí a mluví.“

„To je ošklivé.“

„Jenže už je to pryč,“ utěšovala ji Bábi a přinutila se k úsměvu. „Ty už jsi zase sama sebou a orel má nazpět své vlastní vědomí. Sedí na tom vysokém buku vedle záchoda a ráda bych mu dala kousek něčeho k žrádlu.“

Esk si dřepal na paty a dívala se někam za Bábinu hlavu.

„Byly tam takové divné věci,“ řekla najednou docela obyčejným tónem. Bábi se rychle otočila.

„Víš, já je viděla jako v takovém divném snu,“ pokračovala Esk. Zděšení staré čarodějky bylo tak očividné, že dívka zaváhala, protože ji napadlo, jestli neřekla něco špatného.

„Co že jsi to viděla?“ šla Bábi přímo k věci.

„No, taková nějaká velká stvoření, obludy, každá vypadala jinak. Nic nedělaly, akorát seděly kolem“

„Bylo tam tma? Seděly ty bytosti ve tmě?“

„Byly tam hvězdičky, Bábi. Bábi?“

Bábi Zlopočasná upírala pohled na stěnu.

„Bábi?!“ opakovala Esk.

„Ano. Cože? Aha.“ Bábi se otřásla. „Ano, ano, už tomu rozumím. Tak, teď buď hodná, skoč do špajzu a dones tomu ptákovu kus prorostlé slaniny, rozumíš? Taky by nebylo špatné, kdybys mu poděkovala. Člověk nikdy neví.“

Když se Esk vrátila, mazala Bábi chleby máslem. Přitáhla si židli ke stolu, ale Bábi na ni zahrozila nožem.

„Hezky jedno po druhém. Vstaň, postav se proti mně.“

Esk, poněkud udivená, ji poslechla. Bábi odložila nůž na stůl a zavrtěla hlavou.

„K ďasu,“ řekla jen tak pro úplnost. „Nemám ani ponětí, jak to dělají, asi by kolem toho měl být nějaký ten obřad, alespoň co znám ty nafoukané mágy, ti by si něco takového neodpustili, proč dělat věci jednoduše, když to jde složitě, to je jim podobné...“

„O čem to mluvíš?“

Bábi si jí nevšímala, ale přešla najednou do nejtemnějšího kouta místnosti za skříní.

„Asi bys měla mít jednu nohu ve kbelíku vystydlé ovesné kaše a na levé ruce rukavici, nebo takové ty věci, co já vím?“ pokračovala ve svém brumlání. „Dělám to nerada, ale Oni mě k tomu nutí.“

„O čem to mluvíš, Bábi?“

Stará čarodějka vytáhla ze stínů vyřezávanou hůl a nejistě s ní na Esk zamávala.

„Tu máš, je tvoje. Vezmi si ji. Já budu jenom doufat, že jsem udělala tu správnou věc.“

Bábi měla pravdu. Když se předává kouzelná hůl mágovi-učedníkovi, je to provázáno velmi působivou ceremonií, zvláště pokud učedník dědil hůl po některém starším mágovi. Podle prastarých předpisů zahrnuje tento dlouhý a děsivý rituál množství strašlivých masek a tajemných kápí. Mlčenlivost a poslušnost je stvrzována přísahami,

z nichž ta nejhovívavější slibuje tomu, kdo by prozradil nějaké tajemství, že mu bude vyříznut jazyk, vnitřnosti že mu vyrvou draví ptáci a popel z těla spáleného na hranici že bude rozmetán do osmi světových stran. Tímhle se mágové baví několik hodin a nakonec je učedník konečně přijat do bratrstva Moudrých a Osvícených.

Taky se pronášejí dlouhé řeči. Čiročirou náhodou to Bábi zvládla stejně dokonale, ale za nesrovnatelně kratší dobu.

Esk si vzala hůl a začala si ji prohlížet.

„Je moc hezká,“ prohlásila za chvilku nejistě. „To vyřezávání se mi líbí. Na co je?“

„Sedni si. A aspoň jednou mě pozorně poslouchej. Toho dne, kdy jsi se narodila...“

„No a teď víš všechno.“

Esk se podívala přísně na hůl a pak na Bábi.

„Takže já musím být mág?“

„Ano, ne, já nevím.“

„To není žádná odpověď, Bábi,“ napomenula ji Esk. „Tak ano, nebo ne?“

„Ženská nemůže být mágem,“ prohlásila bez vytáček Bábi. „Je to proti přírodě. To už by ses mohla rovnou stát třeba... třeba... kovářkou!“

„No víš, já se hrozně ráda dívám na tatínka, jak pracuje, a vůbec mi není jasné, proč bych...“

„Podívej,“ skočila jí Bábi spěšně do řeči, „nemůžeš prostě mít ženskou-mága, tak jako nemůžeš mít chlapa-čarodějnic.“

„Ale já slyšela o mužích, kteří nebyli mágy a přitom...“

„To byl kouzelník.“

„No, asi jo.“

„Snažím se ti prostě vysvětlit, že neexistují muži-čarodějnice, jenom hloupí chlapi,“ pustila se Bábi se zápallem do vysvětlování. „Kdyby se chlapi stali čarodějky, byli by z nich prostě mágové. Všechno to záleží na“ — poklepala si na hlavu — „hlavologii. Na tom, jak pracuje tvůj mozek. Mozek mužských totiž pracuje jinak než ten náš, a co dělají hvězdy, jako kdyby na tom opravdu záleželo. Všechno je to síla. Všechno je to“ — Bábi se odmlčela a pak použila své oblíbené slovo, kterým vyjadřovala všechno pohrdání magií — „kometrie!“

„No potom je všechno v pořádku,“ usmála se Esk s úlevou. „Zůstanu tady a vyučím se čarodějkou.“

„Hm,“ zachmuřila se Bábi. „To se ti lehko řekne, ale nevím, nevím, jestli to bude tak jednoduché.“

„Ale vždyť jsi řekla, že mužští můžou být mágové a ženské čarodějky a obráceně že to nejde.“

Bábi ukázala na hůl. Esk pokrčila rameny.

„Vždyť je to jen stará hůl.“

Bábi zavrtěla hlavou, Esk zamrkala.

„Ne?“

„Ne.“

„A já nemůžu být čarodějka?“

„To já sama zatím nevím, čím můžeš a nemůžeš být. Vezmi si tu hůl. Tak a teď — podívej, připravila jsem v krbu na oheň — zapal ho.“

„Ale křesadlo je přece —“ začala Esk.

„Kdysi si mi tvrdila, že jsou jednodušší způsoby, jak zapálit oheň. Tak a teď mi to ukaž.“

Bábi vstala. V šeru kuchyně se zdálo, že roste, až naplnila celou místnost potrhanými pohyblivými stíny plnými hrozby. Zpod hustého obočí upírala oči na Esk.

„Ukaž jak!“ přikazovala a její hlas byl chladný jako led.

„Ale —“ začala zase Esk zoufale, přitiskla k sobě hůl, a jak zmateně ustupovala, převrhla kuchyňskou stoličku.

„Předved' mi to!“

Esk se s výkřikem obrátila. Ze špiček prstů jí vyletěl plamen a obloukem proletěl místností. Hranička v krbu vybuchla se silou, která posunula nábytek v kuchyni, a uprostřed krbu vzplála smaragdově zelená ohnivá koule.

Po jejím povrchu přebíhaly různobarevné vzorce. Koule se se sykotem otáčela, dokud kovové obložení krbu nezačalo tiše prskat a pomalu se bortilo. Kovový kozlík několik vteřin hrdinně vdorovala, ale pak se roztekl jako vosk, naposled se objevil jako narudlá čmouha na povrchu koule, ale vzápětí zmizel. O něco později se touž cestou odebrala konvice.

Když už se zdálo, že menší předměty bude následovat celý krb, koule několikrát zasyčela, zabublala a zmizela.

Jen puklina tu a oblaček páry tam pak značil její cestu kamsi do nitra země. Jinak bylo ticho, takové to hlasitě syčící ticho, které nastává po ohlušujícím hluku, a po té chladně zelené záři se teď zdála místnost úplně temná.

Bábi nakonec obešla stůl, za kterým hledala jakés takés bezpečí, a pomalu se přišourala tak blízko ke kouřícímu otvoru, jak si jen troufla. Zjistila, že jámu obklopuje široký prstenec tuhnoucí lávy. Z šachty se vyřinul ošklivý houbovitý mrak a Bábi rychle o kousek ustoupila.

„Říká se, že hluboko pod horami Beraní hlavy mají trpaslíci doly,“ prohlásila na první pohled nesmyslně. „Můj bóže, to se mají ty malý sralbotkové na co těšit.“

Strčila klacíkem do malé tuhnoucí kalužinky, která dřív bývala konvicí, a dodala: „Toho kozlíku je škoda. Konce byly kované do podoby sov, víš.“

Roztřesenou špinavou rukou si neohrabaně přihladila vlasy. „Myslím, že tohle by si zasloužilo pořádný hrnek — pořádný hrnek studené vody.“

Esk seděla a stále ještě s úžasem pozorovala vlastní prsty.
„To bylo opravdové kouzlo,“ prohlásila nakonec. „A udělala jsem ho sama!“
„To byl jen jeden druh opravdových kouzel,“ opravovala ji Bábi. „Na to nezapomínej. A jistě bys to nechtěla pořád dělat jako tady. Jestliže to nemáš dáno, musíš se teprve naučit, jak to kontrolovat.“
„Naučíš mě to?“
„Já? Ne!“
„Jak se to mám teda naučit, když mi to nikdo nevysvětlí?“
„Musíš jít tam, kde jsou na to zařízení. Do školy pro mágy.“
„Ale vždyť jsi sama říkala, že —“
Bábi se zarazila uprostřed bohubilé činnosti, jakou bylo dolévání džbánu z kbelíku s vodou.
„No jo, já vím,“ štekla. „Na tom, co jsem řekla, nezáleží a můžeme se vykašlat i na to, co by tomu řekli lidi, nebo jak to bylo vždycky. Když to jinak nejde, musí se prostě člověk pustit i po cestě, kudy se normálně nechodí, a já si myslím, že ty holt musíš do školy pro mágy, ať se jim to líbí, nebo ne.“
Esk nad tím chvilku hloubala.
„Myslíš jako, že je to můj osud?“
Bábi pokrčila rameny. „Tak nějak. Pravděpodobně, kdo ví?“
Ten večer, dávno po tom, co poslala Eskarinu spát, si Bábi nasadila klobouk, zapálila novou svíčku, uklidila a setřela stůl a z tajné skrýše v toaletce vytáhla malou dřevěnou skříňku. Ta obsahovala lahvičku naplň vyschlého inkoustu, prastarý brk a několik aršíků papíru.
Bábi nebyla právě šťastná, když se ocitla tvář v tvář tomu náročnému úkolu napsat dopis. Oči měla vypoulené, jazyk vypláznutý, na čele se jí perlil pot, ale brk si za doprovodu občasného „ďas aby to spral“ nebo „hrom do toho bac“ pomalu, ale jistě razil cestu papírem.
Konečné znění dopisu je uvedeno níže, i když tahle verze je ochuzena o kapky vosku, kaňky, škrty, přepisy a vlhké skvrny originálu.

Hlavněmu Mákovi Neviditelné univerzity, pozdravení. Já douvám, že se máte dobře, posílám vám tuhle Eskarinu Kovářovic, umí nějaký podklad z mákie, ale co by s ní mělo být dálejc nevím, je šikovná do práce a čistotná děvče a taky se umí postarat o rozličné věci v domě. Pošlu po ní peníze, vám vinšuju dlouhého štítí a abyste zbytek svých dnůch došil v míře a zdraví, ve vši účtě, Esmerelda Zlopočasná (Mgr), čarodějka.

Bábi pozvedla své dílo blíž ke svíčke a kriticky si je prohlížela. Ano, je to dobré psaní. Slovo rozličné (byť použila svérázného přepisu) vzala ze starého kalendáře, ve kterém si z jistého důvodu četla každý večer. Tam se také mluvílo o „rozličných chorobách“, nebo o „rozličných pohromách“. Bábi si sice nebyla tak docela jistá, co to znamená, ale stejně to bylo po čertech noblesní slovo.

Psaní zapečetila voskem ze svíčky a odložila na prádelník. Nechá ho zítra ve vesnici poslovi, stejně tam musí pro novou konev pro vodu.

Příštího rána si Bábi pečlivě vybírala oblečení, až se nakonec oblékla do černých šatů se vzorkem žab a netopýrů, přes ramena si přehodila široký sametový plášť, který vypadal, jako když pamatuje dobrých třicet let tvrdošíjného nošení, a na hlavu si posadila odznak svého úřadu — špičatý klobouk, který tam ukřižovala několika jehlicemi do klobouku.

Nejdřív navštívily kameníka, aby objednaly nové ohniště do krbu. Pak se vydaly ke Kovářům.

Bylo to dlouhé a bouřlivé setkání. Esk raději vyklouzla z domu a vylezla si na své oblíbené místočko na staré jabloni, zatímco z domova k ní doléhaly otcovy výkřiky, matčin pláč a dlouhé tiché přestávky, které svědčily o tom, že Bábi Zlopočasná mluví tiše hlasem, kterému Esk v duchu říkala „nenápadně přitvrdíme“. Stařenka dokázala občas mluvit nevýrazným hlasem, který přesto přinášel své výsledky. Takový hlas pravděpodobně používal sám Stvořitel. Jestli byl kouzelný, nebo si v něm Bábi používala jen hlavologii, je těžko odhadnout, ale faktem je, že zničil jakýkoliv argument hned v zárodku. Každému posluchači dával najevo, že ať mluví o čemkoliv, on, hlas, má pravdu a věci se udělají tak, jak říká.

Vítr pomalu kýval stromem, Esk seděla na jedné větvi a spokojeně kývala nohama.

Myslela na mágy. Do Kyselé Prdele málokdy některý z nich zabloudil, ale o to víc historek se tam o nich vyprávělo. Byli moudří, jak si vzpomínala, a velmi staří a provozovali mocnou, složitou a tajemnou magii a většina z nich nosila dlouhé vousy. Jo, a byli to bez výjimky muži.

S čarodějkami si byla trochu jistější, protože s Bábi už navštívila několik vesnických čarodějek v širém okolí, a i když čarodějky žily převážně v horách Beraní hlavy, chovala je většina lidí v účtě a byly nedílnou součástí horského folklóru. Čarodějky jsou mazané, pomyslela si Esk a obyčejně hodně staré, nebo se alespoň snaží jako staré vypadat. Provozují mírně podezřelá kouzla kolem domácností a zvířat a některé z nich mají taky vousy. Ale čarodějky jsou zase vždycky a bez výjimky ženské.

V tom všem byl ukryt jeden základní problém, který se jí zatím nepodařilo rozřešit. Proč by...

Po pěšině odněkud přiběhli Cern s Gultou a v plném běhu zarazili přímo pod stromem.

Zvedli hlavy a prohlíželi si sestru se směsicí úžasu a pohrdání. Čarodějky a mágové, to byli lidé, kterých bylo třeba se bát, ale sestry ne. Je to, jako by tím, že se vaše sestra učí na čarodějnici, celé to řemeslo ztratilo na tajemnosti a účtě.

„Stejně neumíš čarovat,“ začal Cern, „že ne?“

„Jasně, že neumíš,“ přidal se k němu Gulta. „Co je to za klacek?“
„Nesahej na ni,“ ozvala se spěšně Eskarina. „Prosím tě, nech ji být, je moje.“
Cern byl za normálních okolností skvělý nahrávač a jistě by se byl chopil další aktivity kolem hole, ale najednou se k vlastnímu údivu zarazil.

„Ani bych se jí nedotkl,“ zamumlal, spíš aby zamaskoval vlastní zmatek, „takové staré plesnivé hole.“

„Je to pravda, že umíš čarovat?“ zeptal se Gulta. „Slyšeli jsme, jak Bábi říká našim, že umíš.“

„Poslouchali jsme u dveří,“ dodal Cern.

„Vy ale tvrdíte, že to neumím,“ nadhodila jakoby mimochodem Esk.

„No tak, umíš to, nebo ne?“ ptal se netrpělivě Gulta a tvář mu zčervenala.

„Možná že jo.“

„Nic neumíš!“

Esk se mu podívala shora do obličeje. Když se napomenula, uvědomila si, že má své bratry ráda, i když si je většinou pamatovala jako směs výkřiků a záplatovaných kalhot. Jenže na způsobu, jakým k ní Gulta zvedl nos, bylo něco protivně prasečího a přitom se tvářil, jako by ho osobně urazila.

Cítila, jak jí tělem probíhá jemné chvění, a svět okolo byl najednou velmi ostrý a jasný.

„Umím,“ prohlásila pevně.

Gulta přeletěl pohledem z ní k holi opřené o strom a oči se mu zúžily. Potom do hole zuřivě kopl.

„Starej klacek!“

Pomyslela si, že opravdu vypadá přesně jako malé vzteklé čuně.

Cernův křik přivolał Bábi a jeho rodiče nejprve k zadním dveřím, ale pak je přinutil rozběhnout se sadem k velké jabloni.

Esk seděla v rozsoše větví s výrazem zasněného zamyšlení. Cern se ukrýval za stromem a z jeho tváře zbývalo sotva víc než zubatý kruh kolem rudého vibrujícího čípku, z něhož se linul neuvěřitelný řev.

Gulta seděl s nevěřícím výrazem na hromádce šatstva, které z něj spadlo, a krčil rypáček.

Bábi bez nejmenších obtíží vystoupala nahoru po větvích, až se její zahnutý noc ocitl ve stejné úrovni s Eskinou tváří.

„Já to neudělala, ono se to udělalo samo od sebe. Ale podívej se, takhle přeci vypadá mnohem líp,“ odpověděla jí Esk nevzrušeně.

„Co se děje?“ zvyšoval zmatený kovář hlas. „Kde je Gulta? A co tady dělá to prase?“

„Tohle prase,“ oznámila mu Bábi přímo, „je tvůj syn.“

Ozval se slabý vzdech a Eskina matka se tiše sesunula k zemi, ale kovář to nesl poněkud hrdinštěji. Znovu se ostře podíval na Gultu, který se mezitím vypletl ze zbytku vlastních šatů a teď začal horečnatě rýt ve vrstvě nahnilého loňského listí, a pak zvedl oči ke své dceři.

„To udělala ona?“

„Ano. Nebo spíš se to stalo jejím prostřednictvím,“ odpovídala mu Bábi a podezřívavě si prohlížela hůl.

„Aha.“ Kovář se podíval na svého páteho syna. Musel připustit, že ta podoba mu opravdu slušela. Natáhl ruku a uštědřil ječícímu Cernovi pořádný záhlavec.

„Můžeš ho proměnit zase zpátky?“ zeptal se. Bábi se s tázavým pohledem obrátila k Esk, která pokrčila rameny.

„Nevěřil, že umím čarovat,“ odpověděla neochotně.

„Ano, jasně, tím jsi nám to vysvětlila,“ přikývla Bábi. „A teď ho hezky proměníš zase do jeho podoby, slečinko. Okamžitě, slyšíš?“

„Ale já nechci, byl na mě protivnej.“

„Aha.“

Esk se na ni dívala vyčítavě, ale Bábi na ni zírala upřeně a neochvějně. Jejich vědomí zvonila jako ladičky a vzduch mezi nimi zhoustl. Jenže Bábi půl života nedělala nic jiného, než že přizpůsobovala různé své bližní obrazu svému. Přestože byla Esk nezvykle silný protivník, poznala Bábi, že se vzdá ještě před koncem prvního kola.

„No jo, tak dobře,“ zakňourala Esk nakonec. „Stejně nevím, proč by měl být začarovaný v čuníka, když se ve své lidské podobě chová tak, že to stejně není k rozeznání.“

Nevěděla, odkud se magie bere, ale v duchu se otočila tím směrem a vznesla svůj požadavek. Čuník se změnil v nahatého Gultu, který stál na zemi na všech čtyřech a v ústech měl celé jablko.

„Fo fe ftalo?“

Bábi se otočila ke kováři.

„Tak teď už mi snad věříš?“ vyštěkla na něj. „Jenom magor by si myslel, že se tady někde usadí a všechna kouzla klidně zapomene. Dovedeš si představit jejího chudáka manžela, kdyby se jednou provdala?“

„Ale ty jsi přece stále tvrdila, že se ženská mágem stát nemůže!“ trval tvrdohlavě kovář na svém. Ve skutečnosti na něj scénka s Gultou udělala velký dojem. Nikdo široko daleko nepamatoval, že by Bábi Zlopočasná někoho v něco proměnila.

„Na tom teď nezáleží,“ Bábi se trochu uklidnila. „Potřebuje cvik a studium. Musí se naučit, jak svou sílu kontrolovat a ovládat. Proboha, nemohli byste někdo to děcko oblíct?“

„Gulto, obleč se a přestaň čenichat kolem,“ zavrčel kovář a obrátil se nazpět k Bábi.

„A ty říkáš, že takové místo někde existuje?“ odvážil se kovář.

„Neviditelná univerzita, to je ono. Tam se cvičí mágové.“

„A ty víš, kde to je?“

„Samozřejmě,“ lhala Bábi bezostyšně, protože její znalost zeměpisu byla ještě horší než její znalost atomové fyziky.

Kovář se podíval z Bábi na dceru, která trucovala.

„A tam by z ní udělali mága?“

Bábi si povzdechla.

„Jo to by bylo, kdybych věděla, co tam z ní vlastně udělají.“

A tak se stalo, že o týden později zamkla Bábi dveře chalupy a klíč pověsila na hřebík v kadibudce. Kozy dala odvést k sestře, která žila kus dál v horách a která jí taky slíbila, že občas dohlídne na dům a zaleje květiny. Kyselá Prdel se holt bude muset nějakou dobu obejít bez čarodějnice.

Bábi měla takový vzdálený dojem, že nikdo nenajde Neviditelnou univerzitu, dokud si ta instituce nepřeje být sama nalezena, nicméně první místo, kde se dalo s hledáním začít, bylo městečko Sekaný Popelov, skupina asi stovky domů, třicet kilometrů cesty směrem k nížinám. Tam byste jezdili dvakrát ročně, kdybyste byli kyseloprdelovský světák. Bábi tam byla za celý život jen jednou a vůbec se jí tam nelíbilo. Ulice smrděly, Bábi se ztratila a vůbec těm lidem z města s jejich uhlaženými způsoby nevěřila.

Tam je vzala kára, která pravidelně přivážela do kovárny železo. Nebylo to nic pohodlného, ale pořád lepší než šlapat po svých, tím spíš, že Bábi spakovala těch pár nejdůležitějších věcí na cestu do objemného vaku. Celou cestu na něm pro jistotu seděla.

Esk vedle ní, hrála si s holí a dívala se, jak kolem ubíhají lesy. Když už byli několik kilometrů od vesnice, prohlásila najednou: „Něfíkala jsi mi, že v cizích krajích rostou úplně jiné rostliny než u nás?“

„Taky že rostou.“

„Jenže tyhle stromy vypadají úplně stejně jako ty naše.“

Bábi je s nedůvěrou pozorovala. „Nikdy není nic úplně stejné,“ prohlásila nakonec.

V té chvíli už začínala cítit slabé znepokojení. Svůj slib, že doprovodí Esk až na Neviditelnou univerzitu, udělala bezmyšlenkovitě a rychle si uvědomila, že to jistě nebude tak jednoduché. Bábi, která většinu svých vědomostí o Zeměploše načerpala ze stránek svého Kalendáře, si byla jistá, že míří do světa plného zemětřesení, přílivových vln, masových epidemií a masakrů, mnohé z nich dokonce budou rozličné, nebo ještě horší. Byla však pevně rozhodnuta, že je všechny překoná. Čarodějnice spoléhá na slova tak pevně a často, že se jich v takových případech nepoleká.

Oblečena byla do služební černi a na několika místech měla téměř na těle tajně ukryto několik jehlic do klobouku a nůž na chleba. Malou sumu peněz, kterou jim s bručením dal kovář na cestu, ukryla kdesi v mnohočetných vrstvách svého spodního prádla. Kapsičky na vnitřní straně svrchní sukně jí cinkaly talismany a amulety a čerstvě vykovaná podkova, která je mocnou prevencí proti mnoha nesnázím, jí zatěžovala kabelku. Nikdy v životě nebyla tak připravená setkat se se světem tváří v tvář.

Cesta se klikatila dolů mezi horami. Kupodivu bylo nebe čisté a sněhem pokryté vrcholky Beraní hlavy se tyčily proti nebi jako vzdálené nevěsty a řada malých potůčků a stružek, které lemovaly nebo přetínaly cestu, se tichým bubláním proplétala sítím a vlhkomilnými rostlinami.

V poledne dorazily na předměstí Popelova (městečko bylo tak malé, že mělo jediné předměstí a to se skládalo z hostince a několika domů, kde bydleli lidé, kteří se nemohli vyrovnat se sociálními tlaky městského života) a za několik minut sesedly z káry na hlavním (a taky jediném) městském náměstí.

A jak se ukázalo, právě toho dne byl trh.

Bábi Zlopočasná nejistě přešlápla na kočičích hlavách dlažby, pevně svírala Eskino rameno a kolem nich se hemžil mnohobarevný dav.

Bábi slyšela, že venkovanku, která se ocitne sama ve velkoměstě, mohou potkat ošklivé věci, a proto pro jistotu sevřela držadlo cestovního vaku, až jí klouby zbělely. Jestli si některý z těch mužských dovolí na ni jenom kývnout, tak to s ním velice ošklivě dopadne!

Esk zářily oči nadšením. Náměstí bylo skládkou barev, zvuků a vůní. Na jedné straně stály chrámy nedůležitějších zeměplošských bohů a od nich se táhly vůně všech možných kadidel a tyčinek a splétaly se s vůněmi tak charakteristickými pro každý podobný trh. Všude kolem stály stánky plné nevidaných zvláštností, které toužila prozkoumat.

Bábi ji pevně uchopila za ruku a odhodlaně vstoupila do lidského proudu. I ji stánky neobyčejně zajímaly. Nahlížela do nich i mezi ně, aniž přitom ovšem jakkoliv opadla její ostražitost proti kapsářům, zemětřesení a obchodníkům s nestydatým zbožím, až jí nakonec padl zrak na něco mírně povědomého.

Stál tam malý uzavřený stánek vmáčkнутý mezi dva větší. Tenhle byl pokryt černou zaprášenou látkou, a přestože byl tak nenápadný, zdálo se, že je majitel velmi zaměstnaný. Jeho návštěvníky byly převážně ženy všeho možného věku, i když zahlédla tu a tam i nějakého muže. Všichni návštěvníci však měli společné jedno. Nikdo do stánku nevedl přímo. Každý většinou několikrát prošel kolem a pečlivě se rozhlížel a pak při další cestě se najednou bleskově sehnul a zmizel za černým závěsem. O několik vteřin později už byli zase venku, vytahovali ruku z tašky nebo kapsy a nesli se tak vznešeně a lhostejně, že by přihlížející klidně zapochyboval o tom, co viděl na vlastní oči.

Bylo jistě velice zvláštní, že takový stánek, o kterém očividně většina lidí ani nevěděla, byl tak často navštěvován.

„Co tam mají?“ zeptala se Esk. „Co tam všichni kupují?“

„Léky,“ odpověděla jí Bábi pevně.

„V tom městě ale musí být nemocných lidí, co?“ zeptala se Esk.

Stánek se uvnitř skládal z množství sametových stínů a tak husté rostlinné vůně, že by se dala při troše dobré

vůle plnit do lahví. Bábi zkušeným prstem šťouchla do několika balíčků sušených bylin. Esk se jí pustila a pokusila se přelízt nálepky na několika lahvích, které stály na polic před ní. Ve většině toho, co dělala Bábi, se vyzнала, ale z věcí kolem jí ani jedna nepřipadala známá. Jména na lahvičkách byla úžasná, jako třeba Tygří olej, Panenská modlitba nebo dokonce Manželům pomocníček. Jedna nebo dvě z medicín voněly podobně jako ty Bábiny, když je přinesla tajně od destilačního kotle.

V temném koutě stánku se zatřepetal ještě temnější stín a Eskinu ruku uchopily hnědé svrasklé prsty.

„Copak pro nich udělám, slečinko?“ zakrákorál hlas sladký jako sirup z fiků. „Přála by si vyložit štěstí, nebo by možná chtěla změnit budoucnost?“

„Je tady se mnou,“ vyštěkla Bábi a otočila se. „Tak se mi zdá, že ti slabne zrak Hlito Lapkozlová, když ani nepoznáš, kolik je tomu děcku let.“

Černý stín před Esk se nahnul kupředu.

„Esme Zlopočasná?“ zeptal se opatrně.

„Uhodlas,“ zabručela Bábi. „Pořád ještě prodáváš Hromové kapky a šestáková přáníčka, Hlito? Jak jdou obchody?“

„No, když tě vidím, tak už mi dneska ke štěstí vůbec nic nechybí,“ prohlásila černá mátoha. „A co tě přivedlo dolů z hor, Esme? A to dítě — tvoje asistentka, předpokládám?“

„Nezlobte se,“ zeptala se Esk slušně, „copak to tady vlastně prodáváte?“ Mátoha se zasmála.

„Ale to víš, takové léky, které zastaví to, co být nemá, a pomohou tomu, co být má, broučku,“ odpověděla vědma. „Ale počkejte chvíličku, hned zavřu krám a budu se vám věnovat.“

Temný stín proběhl kolem Esk a s sebou nesl hustou směsici kořených vůní. Na přední stěně stánku se objevila cedule s nápisem ZAVŘENO, Hlita zapnula vchod a naopak vykasala plátno v zadní části stánku, takže se místnůstka naplnila odpoledním sluncem.

„Sama už tu tmou a smrad špatně snáším,“ prohlásila Hlita Lapkozlová, „jenže zákazníci to od vás čekají. Znáte to.“

„No jo,“ přikývla Esk vážně. „Hlavologie.“

Hlita, malá kulatá žena, která měla na hlavě obrovský klobouk zdobený ovocem, přeletěla pohledem z Esk na Bábi a usmála se.

„Tak tak,“ přisvědčila. „Dáte si čaj?“

Všechny tři seděly na balících neznámých bylin v ukrytém koutku, který vznikl mezi stánkem a růžkem, kde se sbíhaly stěny dvou domů a popíjely něco skvěle voňavého z překrásných šálků. Oproti Bábi, která se oblékala jako úctyhodný havran, Hlita Lapkozlová byla samá krajka a šála, samá barvička náušnice, takže stačilo, aby pohnula rukama a ozval se zvuk, který zněl, jako by z útesu spadla velká souprava bubnů i s majitelem, ale Esk dobře postřehla, jak jsou si obě ve skutečnosti podobné.

Dalo se to jen těžko popsat. Těžko si je člověk představil, jak někomu vysekávají dvorskou poklonu.

„Tak podívej,“ začala Bábi. „Jak jde život?“

Druhá čarodějnice pokrčila rameny, a tak znovu shodila bubny z útesu, přestože se skoro ještě nevyhrabaly nazpět.

„Jako uspěchaný milenec, šup sem, šup tam —“ začala a zarazila se, když jí Bábi významným pohledem ukázala na Esk.

„No, docela to jde, mohlo by to být horší,“ zamlouvala svůj květnatý začátek. „Městská rada už se mě sice pokusila dvakrát vykázat z města, to ti musím říct, ale všichni jsou ženatí, takže to nakonec nikdy nedotáhli až do konce. Tvrdí, že já nejsem pro město ta pravá, ale já jim na to vždycky odpovídám, že kdyby neměli k dispozici ‚Mátový preventivní‘ staré kmotry Lapkozlové, bude v tomhle městě hodně větších a taky chudších rodin než teď. Já své zákazníky znám, to mi věř. Vím, kdo kupuje kapky na posilnění a kdo zase něco jiného. Jo, uživím se. Život není špatný. A jak to jde u vás v té vaší vesničce s tím srandovním jménem?“

„Kyselá Prdel,“ snažila se být Esk užitečná. Zvedla z jedné malé police kelímek z vypalované hlíny a teď ho očíhávala.

„Jo, nemůžu si stěžovat,“ shrnula Bábi. „Ženská, která si umí poradit s bylinami a s nějakou tou chorobou, se nikdy neztratí.“

Esk znovu přichichla k prášku v kelímku. Zdálo se, že je to opravdu máta, ale s příměsí, kterou nebyla schopná rozeznat, a tak opatrně přiklopila víčko. Zatímco si obě čarodějky vyměňovaly novější i starší novinky a klipky způsobem, který se podobal jakémusi ženskému kódu — plnému významných pohledů a nevyslovených přídavných jmen, začala zkoumat ostatní vzorky bohatého sortimentu vystaveného zboží. Přesněji řečeno nevystaveného zboží. Z nějakého pro Esk nepochopitelného důvodu totiž Hlita, jak se zdálo, zboží spíš dovedně ukrývala, než vystavovala, jako by ho ani prodat nechtěla.

„Já z nich žádné neznám,“ prohlásila Esk napůl pro sebe. „Na co si je lidé kupují?“

„Aby se mohli radovat beze strachu,“ odpověděla jí Hlita, která měla sluch jako ostříž. Potom se otočila nazpět k Bábi. „Kolik jsi ji toho už naučila?“

„No, tolik ne,“ odpověděla Bábi. „Je v ní síla, ale nejsem si přesně jistá, jaká. Mohla by to být síla mága.“

Hlita se velmi pomalu otočila a prohlédla si Esk od hlavy k patě.

„Aha, tak to vysvětluje tu hůl. Pořád jsem nemohla pochopit, o čem to ty včely žvaní. No né! Podej mi ruku, dítě!“

Esk k ní napráhla ruku. Hlityny ruce zdobila taková záplava prstenů, že Esk měla pocit, jako by strkala prstíky do pytlíku s ořechy.

Bábi se narovнала a ve chvíli, kdy Hilda začala zkoumat Eskarininu ruku, vyzařoval z ní očividný nesouhlas. „Nemyslím si,“ prohlásila ledově, „že by to bylo potřeba. Rozhodně ne mezi námi.“ „Ale ty to přeci taky děláš, Bábi,“ ozvala se Esk. „Vždycky ve vesnici. Já tě viděla. Jo a z čajových lístků a z karet!“

Bábi si nejistě poposedla. „No, ano víš,“ prohlásila. „Ono se to tak nějak většinou dělá samo. Ty je prostě vezmeš za ruku a lidé už si začnou budoucnost předpovídat sami. Ale není potřeba, abychom zacházely tak daleko, že bychom tomu sami uvěřily! Kdybychom měly věřit všemu, co říkáme, to bychom se dostaly do pěkné šlamastiky.“

„Síly budoucnosti mají mnoho různých tváří a podob a jejich cesty jsou složité a nepochopitelné a způsoby, kterými odhalí svá přání tady v tomto světelném kruhu, kterému říkáme svět, jsou často nejasné,“ prohlásila Hilda vznešeně. Potom na Esk mrkla.

„No tedy,“ vyštěkla znechuceně Bábi.

„Ně, čestný,“ prohlásila Hilda spěšně, „to je pravda.“

„Pch!“

„Vidím vás, jak se vydáváte na dlouhou cestu,“ prohlásila Hilda.

„A potkám nějakého vysokého, tmavovlasého cizince?“ zeptala se Esk a napjatě si prohlížela vlastní dlaň.

„Bábi vždycky ženským říká, že —“

„Ne,“ odpověděla Hilda, zatímco Bábi si odfrkla. „Ale bude to moc podivné putování. Ujdete dlouhou cestu a přitom vlastně zůstanete pořád na jednom místě. A taky váš směr bude divný. Bude to vlastně průzkumná cesta.“

„To všechno vidíš na mé dlani?“

„No, hlavně hádám,“ přiznala se Hilda, opřela se o balík za zády a natáhla se po konvici s čajem. Došlo k dalšímu zemětřesení náramků. Opatrně se zadívala na Esk a dodala: „Ženský mág, hm?“

„Bábi mě veze na Neviditelnou univerzitu,“ prohlásila Esk.

Hilda pozvedla obočí. „A víte, kde je?“

Bábi se zamračila. „No, víš, přesně to nevim,“ připustila. „Doufala jsem, že mi budeš moci udat přesnější směr, přece jen se vyznáš líp v cihlách a maltě a tak.“

„Říkají, že má mnoho dveří, ale ty, které vedou do tohoto světa, jsou prý v Ankh-Morporku,“ odpověděla vážně Hilda. Bábi vypadala, jako když nerozumí. „U Kruhového moře,“ dodala Hilda. Ani teď ještě Bábi neopustil její naléhavě pátravý výraz. „Osm set kilometrů odsud,“ dokončila Hilda.

„Aha,“ povzdechla si Bábi.

Vstala a oprášila si z šatů neexistující smítko.

„No, tak to bychom potom měli vyrazit.“

Hilda se zasmála. Esk se ten zvuk docela líbil. Bábi se nikdy nesmála, prostě jen dovolila koutkům úst, aby se mírně zvedly vzhůru, ale Hilda se smála jako někdo, kdo se zamyslel nad životem a pochopil, v čem je ten vtip.

„Vyrazíte až zítra,“ prohlásila Hilda. „Mám doma místa dost, přespíte u mě a ráno se můžete pustit na cestu za svítání.“

„Nerady bychom obtěžovaly,“ zvedla koutky Bábi.

„Nesmysl. Nechcete se trochu porozhlédnout po trhu, než spakuju boudu?“

V Sekaném Popelově se pořádaly trhy pro vesnice v celém širém okolí a trh samozřejmě nekončil se západem slunce. Místo toho se na každém stánku a boudě objevila pochodeň a další světlo se linulo z otevřených dveří hostinců. Dokonce i před chrámy zářily různobarevné lampiony, aby přilákaly noční věřící.

Hilda se proplétala davem jako hubený had travou, přičemž si celý stánek nesla v neuvěřitelně malém balíčku na zádech. Její bižuterie cestou chřestila jak tucet tanečniců flamenca. Bábi dusala za ní a nohy ji bolely z nezvyklé chůze po kočičích hlavách.

A Esk se ztratila.

Dalo jí to sice dost práce, ale nakonec to přece dokázala. Chtěla to rychle vběhnout mezi dva stánky a pak rychle zahrnout do vedlejší uličky. Bábi ji mnohokrát varovala před strašlivými nástrahami měst, což dokazuje, že v tomto směru měla stará dáma v hlavologii mezeru, jelikož tím vším dosáhla opaku toho, co zamýšlela. Esk se pevně rozhodla, že alespoň jednu nebo dvě z těch strašlivých nástrah musí vidět na vlastní oči.

Abychom řekli pravdu, tak Sekaný Popelov byl primitivní a necivilizované místo. Jediné věci, které se tam proto děly po setmění, byla sem tam nějaká ta krádež, několik amatérských pokusů o podnikání v oblasti milostných služeb a pití. Pilo se, dokud člověk nespádl pod stůl nebo nezačal zpívat nebo obojí.

Podle veřejných prohlášení mohl člověk proplout trhem stejně jako bílá labuť proplouvá navečer zátokou. Jenže z jistých praktických důvodů se nakonec Esk pohybovala mezi stánky spíš jako autíčko z autodromu. Narážela do člověka za člověkem a vršek hole se jí vznášel skoro metr nad hlavou. Několik lidí se za ní obrátilo, a nejen proto, že do nich vrazila. I Popelovem občas prošel mág, ale to bylo poprvé, kdy viděli mága vysokého sotva sto dvacet centimetrů a s dlouhými světlými vlasy.

Každý, kdo by tu postavičku pozorně a déle sledoval, by si musel všimnout, že se kolem ní dějí zvláštní věci.

Tak například tam byl jakýsi muž se třemi kališky, který zval všechny přihlížející, aby se s ním zúčastnili vzrušující hry štěstí a náhody, v níž hlavní úlohu hrál malý vyschlý hrášek. Jen mimochodem si všiml malé postavičky, která ho několik minut zachmuřeně pozorovala, načež se z každého kališku, který zvedl, vyřinul proud malých scvrklých hrášků. Během krátké chvíle byl po kolena v luštěnině. Mnohem hlouběji však byl v nepříjemnostech, protože najednou dlužil kdekomu větší či menší částky peněz.

Taky tam byla stará opička, který se už celé léta odevzdaně pohybovala na konci řetízku připevněného ke

kolovrátku, jehož majitel na něj hrál několik ohraných melodií. Ta se najednou otočila, zúžila svá malá červená očka, kousla svého pána bolestivě do nohy, přetrhla řetízky a s cínovým pohárkem, do kterého vybírala peníze, zmizela kdesi na střeších. O tom, co udělala s vybranými penězi, se historie nezmiňuje.

V nedalekém stánku najedno obžívala celá bedýnka perníkových kachen, rozletěly se kolem majitele a se šťastným kvákotem přistály na hladině řeky (kde se bohužel do rána rozpustily, ale takový už je zákon přírodního výběru).

Samotný stánek se tiše odplížil boční uličkou a už ho nikdy nikdo neviděl.

Esk se pohybovala trhem jako žhár po poli plném kupek sena nebo jako neutron útroby reaktoru. Teoretický pozorovatel mohl sledovat její postup mezi stánky podle hysterie a občasných násilí, které jí vybuchovaly v patách. Přesto se Esk sama jako správný katalyzátor vůbec neúčastnila událostí, které vyvolala. V okamžik, kdy by se některý z teoretických pozorovatelů pokusil najít příčinu těch podivných jevů, byla už Esk zase o kousek dál.

Začínala cítit únavu. Protože Bábi Zlopočasná považovala noc za jeden ze základních přírodních úkazů, s hříšným světlem svíček se nikdy nesmířila. Když už se jí výjimečně stalo, že byla nucena přečíst něco po setmění, zavolala si raději sovu, posadila si ji za hlavu na opěradlo židle a četla si jejím očima. Esk proto předpokládala, že půjdou jako vždy spát hned po západu slunce a to už zapadlo dost dávno.

Před sebou uviděla dveře, které vypadaly dost přátelsky. Teplé nažloutlé světlo proudilo ze dveří a oken, neslo s sebou směsici veselých hlasů a zvuků a rozlévalo se v příjemných jezírcích po kočičích hlavách. Esk sevřela v ruce pevněji hůl, která bez jejího vědomí vyzařovala vlny divoké magie, a unavená, ale odhodlaná zamířila dovnitř.

Majitel hospody U houslistovy hádanky se považoval za světáka a něco na tom bylo, protože byl příliš hloupý, než aby byl opravdu krutý, příliš líný, než aby dokázal být opravdu zlý, a přestože jeho tělo bylo v různých končinách, jeho myšlení se nikdy nedostalo za kostnatou skořápku jeho lebky.

Nebyl zvyklý na to, aby ho oslovovaly hole. Zvláště když mluvily slabým pípavým hlasem a dožadovaly se koziho mléka.

Když zjistil, že všichni v hospodě ho sledují s úsměvem, naklonil se přes desku baru a nahlédl za ni. Esk k němu zvedla tvářičku. Vždycky se jim podívej rovnou do očí, říkala jí mnohokrát Bábi, zaostří na ně sílu a oni sklopí pohled, protože nikdo nesnese pohled čarodějnice, kromě kozy, samozřejmě.

Hospodský se ostatně jmenoval Doved, zjistil, že zírá přímo do očí malému děvčátku, které na něj zdánlivě pomrkávalo.

„Prosím?“ zeptal se.

„Mléko,“ odpovědělo dítě a stále ještě vypadalo, jako že se pokouší zaostřit zrak. „To dojí kozy, víte?“

Doveda prodával jen pivo, o kterém většina z návštěvníků tvrdila, že ho musí vařit z koček. Žádná trochu slušná koza by nesnesla zápach Houslistovy hádanky.

„Žádné nemáme,“ odpověděl. Podíval se upřeně na hůl a jeho obočí se tajnůstkářsky spojila nad kořenem nosu.

„Mohl byste se aspoň podívat,“ poradila mu Esk.

Doveda se zase narovnal, zčásti proto, aby se vyhnul tomu pohledu, který mu do očí vhněl slzy soucitu, a také proto, že se mu kdesi v hlavě začalo rodit jakési strašlivé podezření.

I nepřítel dobrý hospodský a výčepní svým způsobem rezonuje s nápojem, který servíruje, a vibrace, které teď přicházely z obrovských sudů za jeho zády, už zdaleka neměly říz chmele a sladů. Zdálo se, že vysílají mnohem širší, skoro mléčnou škálu vlnění.

Opatrně otočil pípou a vyděšeně pozoroval tenký pramének mléka, který stékal do kbelíku na splašky.

Hůl se stále ještě tyčila nad pultem jako hlavice periskopu. Byl by skoro přísahal, že na něj taky upírá oči.

„Neplýtvěj mlékem,“ ozval se slabý hlásek, „aby ti jednoho dne nechybělo!“

Byl to tentýž tón hlasu, který Bábi používala, když Esk seděla s otráveným výrazem nad talířem, výživného zelného salátu, který Bábi vařila tak dlouho, až zežloutl a všechny vitamíny to vzdaly.

Dovedovým citlivým uším ten výrok ovšem neznel jako příkaz, ale jako proroctví. Otřásl se. Nedovedl si představit, co by se z něj muselo stát, aby ho to přinutilo projevit vděčnost za trochu zvětralého piva a nakyslého mléka. To raději umře!

Možná taky, že skutečně dřív umře.

Velice opatrně vytřel palcem jeden skoro čistý džbánec a natočil do něj mléko. Koutkem oka si všiml, že celá řádka jeho hostů se mezitím tiše vytratila. Nikdo neměl rád čáry, zvláště ne, když jimi vládly ženské. Člověk nikdy nevěděl, co si vezmou do hlavy příště.

„Vaše mléko,“ kývl hlavou a dodal: „Slečno.“

„Mám i nějaké peníze,“ pípala Esk. Bábi jí říkala: „Vždycky buď připravena zaplatit a většinou nebudeš muset, lidé jsou rádi, když se mezi nimi cítíš dobře, to je hlavologie, víš?“

„Ale to vás nesmí ani ve snu napadnout,“ pospíšil si Doveda. Naklonil se přes pult. „Kdybyste byla tak hodná a pokusila se zbytek proměnit nazpátek, co? Tady se mléka mnoho neprodá.“

Maličkou ustoupil stranou. Esk uchopila džbánec s mlékem oběma rukama a hůl opřela o bar. Ta hůl mu dělala starosti.

Esk se na něj podívala a kolem pusy měla vousy z mléka.

„Neproměnila jsem to v mléko, já jenom věděla, že to bude mléko, protože jsem měla žízeň na mléko,“ řekla. „A co myslíš, že to bylo?“

„Hm, no... pivo.“

Esk se zamyslela. Pamatovala si, že kdysi náhodou pivo ochutnala a že jí připadala tak trochu jako zboží z

výprodeje. Pak si ale vzpomněla na něco, o čem každý v Kyselé Prdeli říkal, že je to mnohokrát lepší než pivo. Byl to jeden z nejtajnějších Bábiných receptů. Bylo to určité moc zdravé, protože v tom bylo vlastně jenom ovoce a taky spousta vymrazování a převařování a časté zkoušení malých kapek, které Bábi opatrně zapalovala.

Když byly opravdu chladné noci, dávala si Bábi večer do teplého mléka malou lžičku téhle medicíny. Musela to být lžička dřevěná, protože kovovou to dost rychle ničilo.

Esk se soustředila. Přesně si v duchu vybavila tu chuť a s tou trochou zkušeností, které pomalu začal získávat, ale zjistila, že ji dokáže rozložit na několik menších barevných tvarů...

Ze zadní místnosti do lokálu přišla hubená paní Dovedová, aby zjistila, proč je v nálevně najednou takové ticho, a Doveda ji zarazil rychlým mávnutím a ukázal na Esk, která stála se zavřenýma očima před pultem, pomalu se kývala sem a tam a něco nesrozumitelného si drmolila.

... malých barevných tvarů, které nebylo třeba hledat v nesmírné záplavě složených chutí, stačilo je najít jednu po druhé kolem, nebo maličko přizpůsobit nějaké jiné, smíchat je dohromady a pak s tím tak jako trochu protřepat a potom...

Doveda se velice opatrně otočil a pozoroval sudy za sebou. Čmouch celé místnosti se znovu změnil, teď cítil, jak v těch starých sudech sládne nefalšované ryzí zlato.

S velkou opatrností se natáhl pro jednu ze skleniček, které měl uloženy pod pultem, a nechal do ní z pípy skanout několik kapek nazlátlé tekutiny. Zamyšleně si ji prohlédl proti světlu, přičemž skleničkou neustále promyšleně otáčel, několikrát k ní přičichl a pak do sebe obsah obrátil zkušeným pohybem zápěstí.

Tvář se mu nezměnila, jen do očí se mu vedrally slzy a krk mu nekontrolovatelně vibroval. Jeho žena a Esk ho pozorovaly a viděly, jak mu na čele vyrazily husté krůpěje potu. Uběhlo deset vteřin a zdálo se, že se hospodský pokouší překonat jakýsi hrdinský rekord. Možná že se mu opatrně kouřilo z uší, ale na druhé straně, to už si mohli lidé vymyslet. Prsty mu vyťukávaly na pult divoký rytmus.

Nakonec polkl, zdálo se, že došel k nějakému rozhodnutí, s vážným výrazem se otočil k Esk a řekl: „Holich jhi hoho ahi uhelala?“

Když si prohnal hlavou, co řekl, obočí se mu svrašťelo a pokusil se podruhé.

„Híš o o vasně e?“

Vzdal se.

„A o e ůhu vyhrat!“

Jeho žena si odfrkla a sebrala mu skleničku z neodporujících prstů. Přičichla k ní. Potom se postupně podívala na každý z deseti sudů. V soukromém ráji pro dva nehluchně počítali tržní cenu šesti set galonů třikrát destilované čiré horské broskovice, a dřív než se dopočítali k polovině, došla jim čísla.

Paní Dovedová se vzpamatovala mnohem rychleji než její manžel. Sehnula se, usmála se na Esk, která byla tak unavená, že neměla dost sil usmát se na oplátku. Úsměv hospodské taky za moc nestál, protože s úsměvy neměla skoro žádnou zkušenost.

„Jak ses sem dostala, děvenko?“ zeptala se paní Dovedová tónem, který vyvolával představu pestrých perníkových chaloupek a dával tušit řinčení kovových dvířek od pece.

„Ztratila jsem se Bábi.“

„A kde je teď babička, miláčku?“ Dveře pece znovu zaskřípaly. Tohle bude velmi těžká a nebezpečná cesta pro poutníky v pralese přeměn a podobenství.

„Asi někde, nevím.“

„A nechtěla by ses vyspat ve velké pohodlné posteli, měkké, teplé a plné peřin?“

Esk se na ni vděčně zadívala, i když si maně uvědomovala, že ženin obličej má výraz roztoužené fretky, a přikývla.

Máte pravdu. Na to, aby se tahle zápletka rozuzlila, budeme potřebovat někoho jiného než chudého dřevorubce.

Bábi byla jen o dvě ulice dál. Podle běžných lidských standardů byla i ona svým způsobem ztracená. Sama to tak samozřejmě neviděla, protože věděla, kde je, ale to bylo to jediné.

Už padlo slovo o tom, že je mnohem těžší najít vědomí člověka než například lišky. Lidské vědomí, které to považuje za určitou diskriminaci, chce vědět proč.

Vědomí zvířat je jednoduché, a proto i ostré. Zvířata nikdy neplýtvají časem na to, aby své prožitky dělila do malých částí a přemýšlela o všech dalších maličkostech způsobem „co kdyby“. Celý základ vesmíru se jim vtělil do jednoduchých věcí, se kterými se mohou a) pářit, b) kterých se mohou nažrat, c) před kterými musí utéci, a d) do kamenů. To osvobozuje vědomí od zbytečných myšlenek a dává mu ostrost tam, kde na tom záleží. Žádné normální zvíře například nezkusí jít a přitom žvýkat žvýkací gumu. Na druhé straně průměrný člověk myslí na spoustu věcí v různých časových rovinách, na několika úrovních a k tomu je ještě přerušován různými druhy biologických kalendářů a časových rozpisů. Jsou tady myšlenky, které by měly být řečeny, a soukromé myšlenky a celá škála myšlenek podvědomých. Pro telepata představuje lidská hlava bludiště. Je to jako hlavní nádraží, kde mluví všechny informační reproduktory současně, ale každý říká něco jiného. Je to kompletní souhrn vysílačů krátkých vln — a uvědomte si, že některé z těch stanic mají dost špatnou pověst, jsou to vlastně vyvrženci, piráti na zakázaných vlnách, kteří vám pouštějí své nahrávky až pozdě v noci s všepohlcující zpěvností.

Když se tedy Bábi pokoušela najít Eskino vědomí jen s pomocí obyčejné magie, hledala vlastně jehlu v kupce sena.

Nepodařilo se jí to, ale přesto její vědomí stihlo zachytit tolik signálů z příšerného heterodynu mozků

myslicích současně, aby ji stačily přesvědčit, že svět je přesně tak hloupý, jak si myslela.

Sešly se s Hiltou na konci ulice. Hilda si nesla své koště, odhodlána provést vzdušný průzkum (velmi tajně a opatrně, samozřejmě, protože popelovští muži sice jako jeden uznávali Hiltinu mast zvanou Postůj s námi déle, ale létající ženská na koštěti, to by bylo trochu příliš). Byla nervózní.

„Není po ní ani stopy,“ vzdychla si Bábi.

„Byla ses podívat u řeky? Mohla spadnout do vody!“

„V tom případě by z ní prostě zase jen vypadla ven. Kromě toho umí plavat. Já si myslím, že se někde schovává, kozel aby ji spral.“

„Co budeme dělat?“

Bábi na ni vrhla zdrcující pohled. „Hilto Lapkozlová, já se za tebe stydím! Chováš se jako panikářka. Vypadám snad já, jako bych měla strach?“

Hilta si ji chvíli prohlížela.

„Vypadáš. A dost. Podívej se, jak máš uzoučké rty!“

„Mám prostě zlost, to je to.“

„Taký ji mohli sebrat cikáni, jezdí sem na trh rok co rok.“

Bábi byla ochotná věřit téměř všemu, co se o městských lidech říkalo, ale tady byla na trochu jistější půdě.

„Potom by byli mnohem hloupější, než jsem si o nich myslela,“ odsekla. „Podívej, vždyť má tu hůl!“

„A co jí to pomůže?“ zeptala se Hilda, která neměla daleko do pláče.

„Jak vidím, ty jsi z toho, co jsem ti povídala, nepochopila ni slovo,“ prohlásila Bábi odměřeně. „Stačí, když se vrátíme k tobě a budeme čekat.“

„A na co?“

„Na bolestný křik, rány, ohnivé koule, déšť žab nebo něco podobného,“ odpověděla Bábi klidně.

„Ty nemáš srdce!“

„Ó ne, já si myslím, že si za to může každý sám. Pojď, jdeme domů. Ty leť napřed a postav na čaj.“

Hilta na ni vrhla zmatený pohled, pak vylezla na své koště a vystoupala pomalu a nejistě do stínů mezi komíny. Kdyby koště byla auta, tohle by byl trabant s vyraženým okýnkem.

Bábi se za ní chvíli dívala a pak vykročila po vlhké ulici stejným směrem. Byla pevně rozhodnuta, že ji nedostanou.

Esk ležela v obrovské, načechrané a mírně vlhké posteli v podkrovním pokojíku Hádanky. Byla unavená, ale nemohla usnout. Tak především, v posteli byla zima. Nejistě si pomyslela, jestli by se neměla pokusit si ji trochu zahřát, ale pak si to raději rozmyslela. Zatím se jí ohňová kouzla nepodařilo zvládnout ani v nejmenším, ať se pokoušela sebeopatrněji. Buď vůbec nefungovala, nebo až příliš dobře. Lesy kolem Bábinu domku začaly být nebezpečné, protože byly plné hlubokých šachet po mizejících ohnivých koulích. Jak Bábi říkala, všechno špatné je k něčemu dobré, když se to nepodaří s magií, může se Esk žít jako kopáč studní.

Otočila se na druhý bok a pokoušela se nevnímat slabý pach hub, který se z postele linul. Pak natáhla ruku a dotkla se hole opěné o pelest v čele postele. Paní Dovedová ji chtěla za každou cenu uložit dole, ale Esk na ní visela jako tragická smrt. Hůl totiž byla jediné věc na světě, o které naprosto jistě věděla, že jí patří.

Zvláštní povrch hole, pokrytý podivnými řezbami, ji neuvěřitelně uklidňovala. Esk usnula a zdálo se jí o náramcích, zvláštních lahvičkách a o horách. Vzdálené hvězdy nad horami, chladná poušť, kde se dunami plížila zákeřná zvířata a dívala se na ni nehybnými hmyzíma očima.

Venku zapraskal schod. Pak druhý. Pak zavládlo zdušené ticho — zlobné ticho provázející člověka, který se snaží utajit svou přítomnost.

Dveře se otevřely. Doveda se zjevil v dveřním otvoru proti světle svíčky na schodech jako temnější stín. Po krátkém šeptaném rozhovoru se vydal po špičkách dovnitř a mířil k hlavě postele. V okamžiku, kdy se dotkl hole, vyřezávané dřevo sklouzlo a Doveda hůl stačil tak tak zachytit. Když se mu to šťastně podařilo, s nesmírnou úlevou si dlouze a zhluboka vydechl.

Proto už mu v plicích skoro nezbyl vzduch, aby mohl patřičně vykřiknout, když se mu hůl v ruce pohnula! V dlani ucítil ostrost šupin svalnatého těla, které se začalo kroutit sem a tam..

Esk si stačila sednout právě včas, aby zahlédla, jak se Doveda kutálí pozpátku z příkrých schůdků do podkroví a stále zoufale bojuje s něčím neviditelným, co mu zdánlivě ovíjelo ruce a tělo. Vzápětí se ozval o něco níž další výkřik, když hospodský dopadl na svou ženu, která na něj čekala pod schody.

Hůl padla na zem a tam zůstala ležet obklopená slabou oktarínovou září.

Esk vylezla z postele a přeťapala po podlaze. Za dveřmi se ozvaly strašlivé nadávky, které zněly až nezdravě. Pootevřela opatrně dveře a zírala přímo do tváře paní Dovedové.

„Dej mi tu hůl!“

Esk se natáhla za sebe a nahmátla hladký vyřezávaný povrch. „Nedám,“ odpověděla. „Je moje.“

„Je to věc, která nepatří do rukou malé holky,“ vyštěkla hospodská.

„Je moje,“ odpověděla jí tiše Esk a zavřela dveře. Chvilku poslouchala bzukot hlasů zdola a přemýšlela, co by teď měla dělat. Kdyby je oba v něco proměnila, byl by kolem toho zbytečný rozruch, a stejně si nebyla tak docela jistá, jak se to dělá.

Už zjistila, že ji kouzla nejlíp šla v okamžicích, kdy na ně skoro vůbec nemyslela. Zdálo se, že jí její vlastní svědomí překáží.

Pomalou přehla pokojík a otevřela malé okno v průčelí. Dvnitř se vlily podivné noční pachy civilizace —

navlhlý zápach dlážděných ulic, vůně zahradních květů a odněkud závan přeplněného záchodu. Tašky pod oknem byly tak vlhké.

Když zaslechla, že se Doveda znovu vydal nahoru po schodech k jejímu pokojíku, opatrně vystrčila hůl na střechu a vylezla za ní. Přidržovala se vyřezávaného okenního rámu. Střecha domu přecházela ve střehu kůlny a Esk se podařilo napůl ve stoje, napůl v podřepu sklouznout dolů po hrbolatých taškách. Potom dvoumetrový skok na hromadu starých sudů, rychle se seškrábat po vlhkém dřevě dolů a už pelášila přes dvůr do hospody.

Jak rozháněla uliční mlhu, doléhala k ní od Hádanky zuřivá hádka.

Doveda proběhl kolem své ženy a položil rozechvělou ruku na pípu nejbližšího sudu. Chvilku zaváhal a pak s ní otočil.

Vůně broskovice, ostrá jako nůž, naplnila místnost. Rychle zavřel pípu a oddechl si.

„Měl jsi strach, že se to promění v něco odporného?“ zeptala se jeho žena.

Přikývl.

„Kdybys nebyl takové nemehlo...“ začala.

„Povídám ti, že mě to kouslo!“

„Mohl ses stát čarodějem a nemuseli jsme se tady pořád dřít a otravovat s nějakou hospodou. Copak nemáš žádnou ctižádost?“

Doveda potřásl hlavou. „Já si myslím, že aby se člověk stal čarodějem, nestačí mu jenom kouzelná hůl. Jo a taky jsem slyšel vykládat o tom, že mágové se nesmějí ženit, že dokonce nesmějí ani to —“

„Co? Co nesmějí?“

Doveda se zakroutil. „No vždyť víš. Nic.“

„Teď si nejsem jistá, o čem to vlastně mluvíš,“ prohlásila paní Dovedová odměřeně.

„No jo, asi ne.“

Neochotně ji následoval z neosvětleného lokálu. Tak mu najednou přišlo, že ti mágové vlastně ani nemají tak špatný život.

Jak hlubokou měl pravdu, zjistil, když ráno druhého dne odhalilo, že se všech deset sudů broskovice opravdu proměnilo v něco odporného.

Esk bezcílně bloudila šedivými ulicemi, až nakonec přišla k malému popelovskému přístavu na řece. U mola se tam tiše kývaly bachraté a mělké bárky a tu a tam některé vystupoval z komína proužek přátelského kouře. Esk snadno přelezla na tu nejbližší a s pomocí hole nadzvedla silné voskované plátno, které zakrývalo skoro celý její náklad. Ucitila silnou směs lanolínu a ovčího hnoje. Bárka byla plná ovčích koží.

Je to samozřejmě hloupé, uložit se ke spánku na cizí bárce a nevědět, jaké neznámé útesy budou ubíhat kolem, až se vzbudíte, nevzpomenout si, že bárky podle prastaré tradice vyplouvají brzo ráno, a ani netuší, co zítra ráno uvidíte na obzoru.

Vý to možná víte. Esk nikoliv.

Esk vzbudilo něčí hvízdání. Ležela tiše a v duchu si znova probírala včerejší události, až pomalu došla k tomu, kde a proč teď vlastně je. Pak se velice opatrně překulila na břicho a o chloupek nadzvedla plachtu.

Ano, byla tady. Jenže to „tady“ se hýbalo.

„Tak tomuhle se říká plavba,“ pomyslela si a pozorovala ubíhající břeh. „No na tom není nic zvláštního.“

Vůbec ji nenapadlo, že by si měla dělat starosti. Celých osm let, co byla naživu, jí svět připadal jako neobyčejně nudné místo a teď, když se konečně začal tvářit zábavně, nehodlala být vůči němu Esk nevděčná.

Ke vzdálenému pískání se připojil štěkot psa. Esk se položila nazpět do vlny, natáhla se, až zachytila vědomí zvířete a opatrně si ho Zapůjčila. Z jeho nepřiliš výkonné a zmatené mysli zjistila, že na lodi jsou přinejmenším čtyři lidé a mnoho dalších na ostatních bárkách, které byly s touhle spojeny lanem a pluly v řadě po řece. Zdálo se, že někteří z těch lidí jsou dokonce děti.

Pustila zvíře a sama se dlouho dívala na ubíhající krajinu. Bárka projížděla mezi vysokými oranžovými útesy, na kterých se střídaly vrstvy tolika barev, že to vypadalo, jako kdyby si nějaký hladový obr vyrobil rekordní sendvič... pomyslela si Esk a snažila se zahnat neodbytnou myšlenku, která se jí drala do hlavy. Jenže ta se zahnat nedala, neustále se jí vracela a vtírala do vědomí jako tanečník Limba, který vám se šťastným úsměvem neočekávaně prohopsá pod záchodovými dveřmi života. Dřív nebo později bude muset vylézt. Nebyl to žaludek, co ji k tomu nutit, ale močový měchýř jí oznamoval, že už sotva snese další odklad.

Možná že by mohla —

Někdo rychle stáhl plátno, pod kterým se ukrývala, a přímo nad ní se objevila obrovská vousatá hlava.

„Ale, ale,“ ozvalo se. „Copak to tady máme? Černého pasažera, co? Ne?“

Esk se na hlavu podívala. „Ano,“ přikývla. Zdálo se nesmyslné to zapírat. „Pomohl byste mi vylézt, prosím?“

„A nemáš strach, že bych tě mohl hodit třeba štikám?“ prohlásila hlava. Když si všimla Eskina nechápavého výrazu, dodala přátelsky: „To je velká sladkovodní ryba. Rychlá. Spousta zubů. Štika.“

Něco takového Esk opravdu nenapadlo. „To mě nenapadlo,“ odpověděla po pravdě. „A proč? A hodíte mě?“

„Asi ne. Ne, určitě ne. Nemusíš mít strach.“

„Já nemám strach.“

„Ale?“ objevila se hnědá ruka, která byla s hlavou spojena stejným způsobem jako u každého jiného člověka, a pomohla Esk vylézt z hnízda, které si udělala mezi ovčími kůžemi.

Esk se postavila na palubu bárky a rozhlídla se kolem. Obloha byla modřejší než sud od sušenek a nádherně doplňovala skalnaté údolí, jehož středem se prodírala řeka. Postupovala stejně líknavě jako plánovité vyšetřování.

Daleko za nimi stále ještě fungovaly hory Beraní hlavy jako zarážka mračen, ale už nezabíraly celý svět, jak na to byla Esk od malička zvyklá. Vzdálenost zmenšila i je.

„Kde to vlastně jsme?“ zeptala se a nadechla se vzduchu těžkého vůní močálů a ostrice.

„V horním údolí řeky Ankhu,“ oznámil jí její věznitel. „Co tomu říkáš?“

Esk se podívala jak proti, tak po proudu řeky. Tady byl její tok už mnohem širší než v Sekaném Popelově.

„Nevím. Je toho moc najednou. To je tvůj koráb?“

„Loď,“ opravil ji. Byl vyšší než její otec, i když ne tak starý, a oblečený podle zvyku cikánů. Většina zubů mu zazlátla, ale Esk si myslela, že teď není ten nejlepší čas ptát se ho proč. Jeho pleť měla tu překrásně hlubokou hnědou barvu, na jejíž získání vyplývají bohatí lidé spoustu času a peněz formou drahých dovolených, a přitom existuje způsob, jak ji získat úplně zadarmo. Stačí nějakou tu desítku let den co den pracovat pod širým nebem. Nakrčil obočí.

„Ano, tahle loď je moje,“ kývl krátce hlavou, rozhodnutý, že teď převezme iniciativu v hovoru sám. „A mě by teď opravdu zajímalo, co na ní děláš ty? Utekla jsi z domova, co? Ne? Kdybys byla chlapec, přísahal bych, že jsi se vydala do světa za svým štěstím.“

„Děvčata se nemůžou vydat do světa za svým štěstím.“

„Já si nemyslím, že od děvčat se čeká, že si budou hledat bohatého ženicha,“ řekl muž a předvedl jí dvěstěkarátový úsměv. Pak k ní napřáhl ruku plnou prstenů. „Pojď si vzít něco ke snídani.“

„No, ze všeho nejdřív bych ráda použila váš záchod,“ řekla.

Muži poklesla spodní čelist. „Tohle je bárka, co? Ne?“

„Ano?“

„To znamená, že je tady jenom řeka,“ poplácal ji po rameni. „Nelam si s tím hlavu,“ uklidňoval ji. „Je na to zvyklá.“

Bábi stála na molu a špičkou boty významně potukávala do dřeva. Malý mužík, který v Popelově zastával to, čemu by se ve větším místě říkalo velitel přístavu, byl vystaven plné síle jejího nejpřísnějšího pohledu a viditelně se chvěl. Její výraz sice nebyl tak strašlivý jako nasazené palečnice, ale zdál se naznačovat, že na palečnice by mohlo klidně dojít vzápětí.

„Tak říkáte, že odjeli před svítáním?“ zasykla a otázku zdůraznila netrpělivým poklepáním špičkou nohy.

„Tak jest!“ cvakl podpatky. „Ani mě nenapadlo, že bych je měl zdržovat.“

„Zahlédli jste na lodi malou holčičku?“ (Ťuk, ťuk.)

„Hm. Ne, lituju.“ Tvář se mu rozjasnila. „Ale byli to Stvorové,“ oznámil jim. „Jestli byla opravdu na jejich lodi, nic se jí nestane. Stvorovi můžete věřit vždycky, říká se. Velice si potrpí na rodinný život a na děti.“

Bábi se obrátila k Hiltě, která hopkala kolem jako vyplašený motýl, a pozvedla obočí.

„Ano, ano, má pravdu.“ zatrykovala spěšně Hiltu. „Stvorové mají skutečně skvělou pověst.“

„Hm,“ zavrčela Bábi. Otočila se na podpatku a vyrazila nazpět ke středu města. Přístavní úředník najednou povolil, jako by mu někdo zpod košile vytáhl ramínko na šaty.

Hilta měla byt nad bylinářem za koželužnou a výhled z okna nabízel skvělý pohled na panoráma popelovských střech. Hiltě se tam neobyčejně líbilo, protože jí ta poloha zajišťovala soukromí, kterého, jak občas říkala, si velmi cení většina jejích klientů a zákazníků. „Mí klienti, ti s nejvytříbenějším vkusem, se prostě nejraději dohodnou o svých zvláštních požadavcích v atmosféře naprostého klidu a pohody, kde diskrétnost je heslem dne.“

Bábi Zlopočasná se rozhlížela po obývacím pokoji se špatně skrývaným nesouhlasem. Všude bylo příliš mnoho střapců, korálkových závěsů, astrologických man a černých koček. Bábi kočky nemohla ani cítit. S odporem začichala.

„To je koželužna?“ prohlásila vyčítavě.

„Ne, to je kadidlo,“ odpověděla Hilda. Odvážně vzdorovala Bábině náladě. „Návštěvníci to mají rádi,“ dodala. „Naladí to jejich vědomí na správnou vlnu. Vždyť to znáš sama.“

„Myslela jsem, že si člověk může vybudovat slušnou živnost, aniž se musí utíkat k salonním trikům, Hildo,“ prohlásila Bábi nenaloženě, sedla si a začala s dlouhou a složitou procedurou vytahování jehlic z klobouku.

„To víš, ve městě je to jinak,“ konejšila ji Hilda. „Člověk musí jít s dobou.“

„To bych teda nevěděla proč. Postavila jsi mi na čaj?“ bábi se natáhla přes stůl a stáhla sametový povlak z Hiltiny křišťálové koule, dokonale vybroušeného kusu krystalického křemene, velkého jako její hlava.

„Nikdy jsem těmhle zatraceným silikonovým kramům nepřišla na chuť,“ prohlásila. „Když jsem byla děvče, stačil nám kýbl s vodou s kapkou inkoustu. No tak se na to podívejme...“

Upřela pohled do rozvířeného srdce koule a pokoušela se zaostřit je na místo, kde se právě nachází Esk. Křišťálové koule byly v nejlepším případě pomůcky velmi ošidné a pohled do nich vám v budoucnosti mohl zaručit jenom jednu věc: strašlivou migrénu. Bábi jim nevěřila, považovala je za výhonek magie a mívala pocit, že ta mizerná věc by byla schopná člověku vysrknout mozek z hlavy jako ústřici ze skořápky.

„Ten kram je plný jiskřiček,“ prohlásila bábi, dýchla na kouli a přešlápla ji rukávem. Hilda jí nahlížela přes rameno.

„To nejsou jiskřičky, to něco znamená,“ prohlásila pomalu.

„A co?“

„No, nejsem si jistá. Můžu to zkusit? Je na mě zvyklá.“ Hilda položila kočku, která jí seděla na klíně na vedlejší židli, a naklonila se dopředu, aby se zahleděla do hlubin koule.

„Hmm, posluž si,“ zabručela Bábi, „ale stejně ji ne...“

„Počkej, něco se tam objevuje.“

„Odsud je to plné jiskřiček,“ trvala na svém Bábi. „Malá stříbrná světýlka a všechna plavou kolem dokola jako snih v těch skleněných těžících. Moc pěkné, vážně.“

„No jo, ale podívej se za ty vločky...“

Bábi se snažila.

A viděla tohle:

Koule se na věc dívala z velké výšky a pod ní ležel rozsáhlý kus krajiny, který vzdálenost rozostřila modrým oparem. Krajinou se jako had vinula obrovská řeka. V popředí skutečně plulo několik stříbrných světýlek, abychom tak řekli, bylo to jen několik drobných vloček v bouři světél, která se otáčela v obrovské volné spirále podobné obstarožnímu tornádu plnému sněhu, a celý ten útvar, podobný rukávu, se táhl až dolů k řece. Když Bábi napjala zrak, zahlédla na řece několik drobných bodů.

Vnitřkem pomalu rotujícího rukávu občas proletělo něco jako blesk a zmizelo směrem k zemi.

Bábi zamrkala a zvedla hlavu. Připadalo jí, že je v místnosti nezvyklá tma.

„To je ale divné počasí,“ prohlásila, protože ji v té chvíli nic lepšího nenapadlo. I když zavřela oči, stále jí pod víčky vířila stříbrná spirála.

„Já bych neřekla, že je to počasí,“ pravila Hilda. „Abych ti řekla pravdu, myslím, že to ve skutečnosti vůbec není vidět, ale koule to zachycuje. Myslím, že je to magie, která se sráží v ovzduší.“

„Do té hole?“

„Jo. To magické hole dělají. Ony svým způsobem magii destilují.“

Bábi se odvažila dalšího pohledu do koule.

„A do Esk,“ nadhodila potom opatrně.

„Jo.“

Pokolikáté v poslední době už Bábi zatoužila, aby věděla něco víc o tom, jak mágové provozují svá kouzla! V duchu viděla ubohou Esk, jak se plní a nafukuje magií, až jí to svinstvo zaplaví každou buňku a každý pór. Pak začne magie prosakovat ven — nejdřív pomalu, bude padat k zemi v pomalých obloucích, ale pak se bude proud zesilovat, až dojde k mocnému výboji okultní síly. Může to napáchat nepředstavitelné škody.

„Řas aby to spral,“ prohlásila Bábi. „mně se ta hůl už od začátku nelíbila.“

„No když nic,“ utěšovala ji Hilda, „míří k Univerzitě. Tam už budou vědět, co s tím.“

„To se říká jestli. Jak daleko po řece podle tebe jsou?“

„Nějakých třicet kilometrů. Tyhle bárky plují tak pomalu, že by je člověk stačil sledovat po břehu. Stvorové nikdy nikam nespěchají.“

„Dobrá,“ prohlásila Bábi, vstala a na tváři se jí rozhostil odhodlaný výraz. Natáhla se pro klobouk a zvedla svůj cestovní vak.

„Myslím, že dokážu jít rychleji než nějaká pitomá bárka,“ prohlásila. „Řeka se kroutí sem a tam, ale já můžu jít přímo.“

„Ty chceš jít za ní?“ zalapala po dechu Hilda. „Ale vždyť po cestě jsou hrozitánské pralesy a divoká zvířata!“

„Tím líp. Docela ráda se zase vrátím do civilizovaného prostředí. Ona mě potřebuje. Ta hůl se jí pomalu zmocňuje. Já jim říkala, ale myslíš, že mě někdo poslouchal?“

„Neposlouchal?“ podivila se zmatená Hilda, která se v duchu pokoušela pochopit, co myslela Bábi tou podivnou poznámkou o návratu do civilizace.

„Ne,“ odpověděla Bábi chladně.

Jmenoval se Amschat B'hal Stvor. Žil na lodi se svými třemi ženami a dětmi. Byl Lhář.

Co vždycky popouzelo nepřátele kmene Stvorů, nebyla jejich poctivost, která byla až k zešílení dokonalá, ale především jejich bezohledně přímý přístup. Stvorové nikdy neslyšeli o eufemismech, a i kdyby nějaký znali, nevěděli by, co s ním, ale pravděpodobně by ho nazvali „příjemným způsobem jak říci něco ošklivého“.

Jejich tvrdošíjně lpění na pravdě jim nevnuklí bohové, jak se občas stává jednotlivcům, ale pramenilo z genetického základu. Průměrný Stvor nebyl schopen pronést lež, stejně jako nebyl schopný dýchat pod vodou a už pouhá myšlenka na něco takového je silně rozrušila. Říci lež pro ně znamenala něco jako změnit běh vesmíru.

To ovšem pro ně jako pro rasu obchodníků představovalo určitý handicap, a tak stvorská Rada starších celá staletí pilně studovala tu zvláštní schopnost, kterou měli všichni ostatní lidé v tak hojné míře, a došla k názoru, že by ji měli získat i jejich lidé.

Mladí mužové, u kterých se ukázal jen náznak takového talentu, byli všemožně podporováni. Stvorové pro ně pořádali obřadní setkání, kde se mladí mužové pokoušeli soutěživou formou nahnout Pravdu co nejvíce na svou stranu. První zaznamenaná stvorská základní lež byla: „Abych řekl pravdu, můj dědeček je dost vysoký,“ ale nakonec se to začalo pomalu dařit a byl ustanoven zvláštní úřad kmenového Lháře.

Je třeba říci, že zatímco drtivá většina Stvorů nebyla schopná lhát, chovali všichni nesmírnou úctu ke každému Stvorovi, který dokázal říci, že svět je jiný, než je, a Lhářovo postavení ve společenstvu mělo velmi prominentní ráz. Lhář zastupoval své lidi při všech jednáních s vnějším světem, protože prostý Stvor už se dávno vzdal naděje porozumět ostatním lidem. Stvorské kmeny byly na své Lháře velmi pyšné.

Tím se cítily ostatní rasy silně dotčeny. Měly prostě pocit, že si pro tu funkci měli Stvorové vybrat trochu přiléhavější název, jako třeba „diplomat“, „historik“, „zástupce pro styk s veřejností“ nebo aspoň „mluvčí“. Měly pocit, že na tom názvu není něco v pořádku.

„Je to vážně pravda?“ zeptala se Esk s podezřením a rozhlédla se po přeplněné kabině bárky.

„Ne,“ odpověděl Amschat pevně. Jeho mladší žena, která vařila na malém ozdobném sporáčku ovesnou kaši, se zahihňala. Tři Amschatovy děti pozorovaly Esk vážně přes okraj stolu.

„Ty neříkáš pokaždé pravdu?“

„Ty ano?“ Amschat se na ni usmál, jako když se otevře zlatý důl, ale jeho oči zůstávaly vážné. „Proč jsem tě našel v našich kůžích? Amschat není žádný únosce. Doma si o tebe bude jistě někdo dělat starosti, co? Ne?“

„No, Bábi mě asi přijde hledat,“ řekla Esk, „ale řekla bych, že si moc starosti nenadělá. Akorát se bude zlobit, myslím. Stejně jedu do Ankh-Morporku. Klidně mě můžeš vyhodit z korábu —“

„— z lodi —“

„— jestli chceš. Mně štky nevadí.“

„To nemůžu,“ odpověděl jí Amschat.

„To by byla lež?“

„Nebyla. Všude kolem je divočina, zlí lidé a — různé věci.“

Esk spokojeně přikývla. „Tak, tím je to vyřízené. Nevadí mi spát v těch kůžích. A cestu si můžu zaplatit. Já umím dělat —“ zaváhala. Nedokončená věta zůstala viset ve vzduchu jako malý křišťálový obláček, až se nakonec Eskina jazyčku přece jen včas zmocnila diskrétnost: „— užitečné věci,“ dokončila kulhavě.

Všimla si, že Amschat občas vrhá nenápadné pohledy ke své starší ženě, která seděla se šitím vedle sporáku. Podle stvorské tradice byla oblečená celá v černém. S tím by byla Bábi jistě nadšeně souhlasila.

„Jaké užitečné věci?“ zeptal se. „Prát a žehlit, co? Ne?“

„No, pokud je to potřeba,“ přikývla Esk, „nebo můžu provádět destilaci za pomoci dvojitého nebo trojitého destilačního přístroje, výrobu laků, nátěrů, glazur i cukrových polev, krémů, mastí a náplní, umím čistit vosk, odlévat svíčky, znám třídění a výběr semen, kořenů a výhonků. Umím většinu příprav uvedených ve spise ‚Osm neperfektních rostlin‘, ale taky příst, čistit konopí, mykat vlnu, máčet a česat len, drhat a tkát na ručním stavu, uháčkovat řetízky, plést, když mi to někdo nače, rozeznám druhy půdy a kamenů, z truhlárny to umím až ke spojení na rybinu, předpovídám počasí podle chování zvířat a zbarvení oblohy, umím ošetřit včely a připravit pět druhů medu, dokážu vyrobit louhy, pigmenty a barviva včetně rychlého modrého, znám toho hodně z klempířiny, spravuju boty, dokážu ošetřit a tvarovat kůži, a jestli máte nějaké kozy, tak na ně dohlídnu. Mám ráda kozy.“

Amschat na ni upíral zamyšlený pohled. Měl pocit, že chce, aby pokračovala.

„Bábi nemá ráda, když někdo jen tak zbytečně posedává kolem domu a nic nedělá,“ nadhodila. „Taky vždycky říká, že děvče se šikovnými rukama nebude mít nikdy nouzi o chleba,“ dodávala pro bližší vysvětlení.

„Nebo o manžela,“ dodal Amschat mdle.

„No, o tom toho Bábi říká hodně, tak třeba že...“

„Divil bych se, kdyby ne,“ vskočil jí Amschat rychle do řeči. Znovu se podíval na svou starší ženu, která téměř neznatelně přisvědčila.

A tak Esk s minimální námahou a jen zanedbatelnou lítostí opustila hory Beraní hlavy s jejich proměnlivým počasím a přidala se k Stvorům na jejich velké obchodní cestě dolů po Ankhu.

Ve skupině bylo asi třicet bárek a na každé jedna početná stvorská rodina. Každá bárka vezla jiný náklad a všechny se držely pohromadě, byl spojeny lany. Když dostali chuť na společenský život, prostě si přitáhli nejbližší bárku a přeskočili na její palubu.

Esk se zabydla v kůžích. Bylo tam teplo, kůže vydávaly pach, který jí maličko připomínal bábinu chalupu, a co bylo nejdůležitější, dávaly jí velký díl soukromí.

Měla starosti.

Magie se jí bezpochyby začal vymykat zpod kontroly. Nepokoušela se žádnou magii provozovat. Ona se kolem ní prostě děla. A cítila taky, že kdyby tu lidé kolem ní zjistili, nebyli by z toho příliš nadšení.

Znamenalo to například, že když třeba myla nádoby, musela šplouchat a cákat, aby zakryla skutečnost, že se nádoby myje samo, když zašívá nebo štupevala, musela to dělat někde ve skrytém koutku paluby, aby si nikdo nevšiml, že okraje děr a prodřenin se zavírají jako... jako kouzlem. Třetí den ráno, když se vzbudila, zjistila, že několik ovčích kůží kolem síta, kde ukryla hůl, se během noci vyčistilo, vyčesalo a spředlo do úhledných přaden.

Úpěnlivě zaháněla z hlavy sebemenší myšlenku na oheň.

Jenže cesta měla na druhé straně i své klady. Každý mírný ohyb řeky přinesl novou scénérii. Na řece byly úseky lemované hlubokými pralesy, kudy bárky proplouly v řadě, středem řeky, muži hlídali po zuby ozbrojeni na palubách a všechny ženy se ukrývaly v podpalubí, s výjimkou Esk, která seděla nahoře a se zájmem naslouchala chrčení a vrčení, které je následovalo neproniknutelným porostem na břehu. Občas se před nimi objevily pásy obdělávané země. Propluli kolem několika měst mnohem větších než Popelov. Zhlédli dokonce i nějaké hory, i když staré a ploché, ne mladé a ostré, jako byly ty jejich. Nestýskalo se jí po domově, to ne, ale občas si připadala sama jako loď, která pluje na konci nekonečného lana, ale přesto má tam někde v dálce kotvu.

V některých městech bárky zakotvily. Podle tradice kmene na břeh vystupovali jen muži a jen Amschat s procedurálním kloboukem Lháře na hlavě jednal s Nestvory. Esk obvykle chodila s ním. Pokusil se jí sice několikrát naznačit, že by měla dodržovat nepsané stvorské zákony a zůstat na lodi, ale náznak pro Esk znamenal totéž, co pro nosorožce moskyti bodnutí, protože se začala učit to, o čem už se většina z nás někdy v životě přesvědčila. Když důsledně nebudete dodržovat nějaká pravidla, minimálně v polovině případů je příslušní lidé upraví tak, že se na nás nebudou vztahovat.

Navíc se Amschatovi začalo zdát, že když je Esk s ním, dostane pokaždé výjimečně dobrou cenu. Něco na tom

malém děvčátku, které na něj zíralo zpoza jeho nohou, muselo být, protože i proslulí tvrdí obchodníci ochotně přijímali jeho podmínky a ceny.

Začínalo mu to pomalu dělat starosti. Když mu zprostředkovatel v opevněném městě Zemphis nabídl pytlík ultramarínů výměnou za sto ovčích kůží, ozval se někde ve výši jeho kapes hlas: „To nejsou ultramaríny.“

„Slyšel jste to děčko?“ zasmál se zprostředkovatel. Amschat s vážným výrazem vzal jeden z kamenů a pozvedl ho proti světlu.

„Slyšel,“ prohlásil. „Opravdu vypadají jako ultramaríny. Mají svou průzračnost, jiskru a lesk.“

Esk zavrtěla hlavou. „Jsou to obyčejné chameleíny,“ prohlásila. Řekla to naprosto bezmyšlenkovitě a okamžitě toho zalitovala, protože oba muži se k ní obrátili.

Amschat kámen opatrně obrátil na dlaní. Přihodit k drahým kamenům několik přízrakovitých chameleínů, které na sebe vzaly barvu lesk i čírost příslušných kamenů, se počítalo ke klasickým trikům, ale tyhle měly dokonalou vnitřní jiskru pravých ultramarínů. Ostře se zadíval na zprostředkovatele. Amschat byl v umění lži vycvičen skutečně dokonale. Teď, když si dal všechno dohromady, rozeznal několik drobných příznaků.

„Zdá se, že tady dochází k jakýmsi pochybnostem,“ prohlásil, „ale to snadno vyřešíme, když je odneseme k městskému znalci na Borové ulici. Každý přece ví, že se chameleíny rozpouštějí v koňském roztoku, co? Ne?“

Zprostředkovatel zaváhal. Všiml si, jak Amschat opatrně přenesl váhu z jedné nohy na druhou a napnul svaly, aby byl připraven srazit ho k zemi při sebemenším nepřátelském pohybu. A to zatracené děčko na něj mžouralo, jako by mu vidělo přímo do hlavy. Nervy mu povolily.

„Velmi lituji téhle nešťastné nehody,“ prohlásil. „Já ty kameny koupil v té nejlepší víře jako pravé ultramaríny, ale než bych připustil, aby mezi námi došlo k nějaké neshodě nebo nedorozumění, požádám vás, abyste je přijali jako — hm, dar a za kůže bych vám nabídl tady ten růžovín prvotřídní kvality?“

Z malého sametového sáčku vytáhl rudý kámen. Amschat se na něj skoro nepodíval, ale aniž ze zprostředkovatele spustil oči, podal kámen dolů Esk. Ta spokojeně přikývla.

Když zprostředkovatel zmizel, vzal Amschat Esk za ruku a napůl ji odvedl ke znalcovu stánku, který nebyl o mnoho větší než výklenek ve zdi. Stařík vzal nejmenší z modrých kamenů, napůl ucha vyslechl Amschatovo uspěchané vysvětlování, nalil půl misky koňského roztoku a vhodil kámen dovnitř. Ten vyšuměl beze stopy.

„To je opravdu velice zajímavé,“ prohlásil znalec. Vzal pinzetou další kámen a velice podrobně ho studoval pod lupou.

„Není pochyby o tom, že jsou to skutečně chameleíny, ale jsou to skvělé exempláře svého druhu,“ zavrtěl nakonec hlavou. „Neřekl bych, že jsou tak docela bezcenné, a já jsem ochotný vám za ně nabídnout — ta holčička má něco s očima?“

Amschat šťouchl do Esk, která okamžitě přestala zkoušet Pohled.

„— nabídl bych vám za ně, řekněme, dva stříbrné zaty?“

„Řekněme pět?“ usmál se na něj příjemně Amschat.

„A já bych si ráda nechala jeden ten kámen na památku,“ ozvala se Esk. Stařík rozhodil ruce.

„Ale vždyť to není nic jiného než taková zajímavá zvláštnůstka!“ zakvílel. „Ty může ocenit jenom nějaký sběratel!“

„Takový sběratel by je klidně mohl prodat některému nezkušenému kupci jako růžoviny nebo ultramaríny,“ prohlásil Amschat, „zvlášť kdyby byl jediným znalcem ve městě.“

Ta poznámka se sice znalci příliš nelíbila, ale nakonec se dohodli na třech zatech a jednom kameni na stříbrném řetízku pro Esk.

Když byli z doslechu, podal jí Amschat stříbrné mince a řekl: „Jsou tvoje. Zasloužíš si je. Ale“ — dřepl si na paty, takže se jeho oči ocitly v úrovni jejích — „musíš mi říci, jak jsi poznala, že jsou ty kameny falešné.“

Vypadal ustaraně, ale Esk cítila, že by se mu pravda příliš nezamlouvala. Lidé neměli magii příliš rádi. Nelíbilo by se mu, ani kdyby mu řekla, jak to opravdu viděla — chameleíny jsou chameleíny a ultramaríny ultramaríny, a i když si někdo myslí, že vypadají stejně, je to proto, že lidé nedovedou správně používat oči. Nic nemůže dokonale a beze stopy změnit svoji podobu.

Místo toho řekla: „Kousek od naší vesnice mají trpaslíci chameleínový důl, a když ty kameny vidíš od malička skoro denně, rychle se naučíš i ty nejdokonalejší poznat podle zvláštního způsobu, jak lámou světlo.“

Amschat se jí chvilku díval do očí a pak pokrčil rameny.

„Tak jo,“ přikývl. „No, já si musím vyřídit ještě nějaké další obchodní záležitosti. Co kdyby ses porozhlídla kolem a koupila si něco hezkého na sebe, nebo tak? Varoval bych tě před nepoctivými kramáři, ale mám pocit, že ty asi žádné potíže mít nebudeš.“

Esk přikývla. Amschat vykročil napříč tržištěm. Na prvním rohu se zastavil, zamyšleně se na ni podíval a zmizel v davu.

Tak a je konec plavby, pomyslela si Esk. Není si jistý, ale teď mě začne pozorovat, a než si uvědomím, co se děje, bude hůl pryč a začnou maléry. Proč každému kouzla tak vadí?

V duchu si vzdychla jako starý filozof a pustila se do průzkumu toho, co jí město nabízí.

Jenže ještě pořád tady byla otázka hole. Esk ji zasunula hluboko mezi kůže, které se měly vykládat jako poslední. Když se pro hůl vrátí, začnou se jí Stvorové vypyávat co a jak a ona by jim těžko uměla odpovídat.

Našla si sympatickou uličku a šla tak dlouho, až našla hluboký domovní vchod, který jí poskytl požadovaný úkryt.

Když se tady nemohla vrátit, zbývalo jí jediné. Natáhla ruku a zavřela oči.

Věděla přesně, co chce — měla to přesně před očima. Hůl nesmí přiletět vzduchem, poškodit bárku, přitáhnout

na sebe pozornost. Říkala si, že nechce nic jiného než maličko změnit svět — ze světa, ve kterém je hůl ukryta hluboko pod hromadou ovčích kůží, na svět, kde ona sama drží hůl v ruce. Droboučká změna. Nekonečně malá úprava Skutečnosti věcí.

Kdyby měla Esk alespoň základní znalosti magie, věděla by, že něco takového je nemožné.

Všichni mágové uměli přemísťovat věci, začínali protony a postupovali ke složitějším útvarům, ale nejdůležitější při přemísťování věcí z místa A do místa Z podle fyzikálních zákonů bylo to, že na své cestě musí v určitých okamžicích proletět všemi ostatními písmeny abecedy. Jediný způsob, jak dosáhnout toho, aby něco zmizelo v A jen tak, a stejným způsobem se objevilo v Z, by bylo momentálně stranově převrácit realitu. O tom, jaké by tohle přineslo problémy, vám raději ani nedoporučuju přemýšlet.

Jenže Esk o magii samozřejmě nevěděla vůbec nic a je známe, že jednou z životně důležitých součástí úspěchů a vynálezů je právě to, že se člověk pokouší o něco, o čem ani netuší, že je to nemožné. Osoba, která nebere na vědomí pravděpodobnost neúspěchu, se může stát cihlou v cestě bicyklu historie.

Jak se Esk pokoušela najít nějaký způsob, jak přenést hůl, rozšířily se vlny v magickém éteru a změnily Zeměplochu alespoň v tisíci maličkých detailů. Většina z nich si nikdo nevšiml. Pár zrněk písku na plážích možná změnila polohu nebo tu a tam nějaký list visel z větve v jiném úhlu. Jenže nakonec čelní vlna Pravděpodobnosti narazila na okraj Skutečnosti a odrazila se. Odražené a přicházející vlnky se srazily, a tak vznikly malé, ale velmi důležité víry v samotné tkanině bytí.

Esk o tom všem samozřejmě nevěděla, ale byla dokonale spokojená, když se jí hůl najednou v ruce zhmotnila z čistého vzduchu.

Byla na omak teplá.

Chvilí se na ni dívala. Cítila, že by s tou věcí měla něco dělat, hůl byla příliš dlouhá, nápadná a výjimečná.

Přitahoval na sebe pozornost.

„Jestli tě mám vzít do AnkhMorporku,“ prohlásila zamyšleně, „budeš muset cestovat v přestrojení.“

Kolem hole si pohrálo několik posledních magických vlnek a hůl zchladla a ztmavla.

Nakonec Esk vyřešila tenhle problém tak, že na hlavním tržišti našla stánek, kde prodávali košťata, koupila to největší, donesla si ho do svého domovního vchodu, vytáhla z něj násadu a zasunula konec hole hluboko mezi březové proutě. Nezdálo se sice správné zacházet s tím vznešeným předmětem tak neuctivým způsobem, a proto se Esk v duchu holi omluvila.

V každém případě to bylo mnohem lepší. Nikdo si dvakrát neprohlížel malou holčičku, která nesla koště.

Prohlížela si trh a cestou si koupila kořeněnou paštiku (stánkař jí bezstarostně a úmyslně vrátil málo, a teprve později zjistil, že jí omylem k drobným přímíchál dva stříbrňáky, v noci se mu ke stánku stáhly krysy z celého okolí a sežraly mu všechno zboží a k tomu všemu ještě do jeho babičky udeřil blesk).

Město bylo menší než Popelov a úplně jiné, protože leželo na křižovatce tří obchodních cest, a to nepočítáme řeku. Bylo postaveno kolem obrovského náměstí, které bylo něčím mezi permanentní dopravní zácpou a stanovým táborem. Velbloudi kopali muly, muly kopaly koně, koně kopali velbloudy a všechna ta zvířata kopali lidi. Byla to vzpoura barev, povstání zvuků, nasální koncert pachů a vůní a neustálý, pravidelný, tvrdohlavý bzukot stovek lidí, kteří tvrdě pracovali a vydělávali peníze.

Zmiňujeme se o tom především proto, že na většině ostatních míst kontinentu dávali lidé přednost vydělávání peněz bez práce, a protože hudební a nahrávací průmysl na Zeměploše ještě nikdo nevymyslel, byli tihle lidé přinuceni uchýlit se k mnohem starší a tradičnější formě — lupičství.

Je to zvláštní, ale právě tohle řemeslo občas vyžadovalo dosti značnou fyzickou námahu. Vyvalit kameny na vrcholky útesů nad stezkou, kde bylo třeba připravit past, kácet stromy na zablokování cesty, kopat a maskovat hluboké jámy plné zaostřených kůlů při tom všem si neustále dobrušovat a čistit věčně rezavé zbraně, to vyžadovalo mnohem větší výdej fyzických i psychických sil než většina běžných, sociálně přijatelnějších zaměstnání, ale stále ještě bylo dost lidí, kteří propadali kouzlu tohoto pohodlného vydělávání peněz. Nevadilo jim ani, že k tomu ještě musí spát v noci venku v nepohodlí, v zimě a dešti, jenom proto, aby nakonec dostali do rukou docela obyčejnou bednu zlata a drahého kamení.

V městě Zemphis se karavany tvořily, dělily, míchaly a přeskupovaly, protože bývalo zvykem, že několik obchodníků a cestujících spojilo své síly, aby si zajistili ochranu proti asociálním skupinám, které číhaly podél cest. Esk, která se jen tak pohybovala vším tím zmatkem, se to dozvěděla jednoduchou metodou. Vyhledla si pokaždé ve svém okolí toho, kdo vypadal nejdůležitěji, a zatahala ho za okraj kabátu.

V tomto případě to byl člověk, který počítal balíky tabáku a bylo by se mu to podařilo, kdyby ho někdo nevyrušil tím, že ho zatahal za okraj kabátu.

„Cože?“

„Ptala jsem se, co se to tady děje?“

Ten člověk chtěl říci: „Zmiz odsud a běž otravovat někoho jiného.“ Chtěl jí dát pohled. Proto užasl, kdy zjistil, že se sklání a vysvětluje té malé holčičce s ušmudlaným obličejíkem a velkým koštětem v ruce velice vážně co a jak. (Teprve později si připomněl svůj podivný pocit, že ho koště nějakým nedefinovatelným způsobem celou tu dobu pozorně sleduje.)

Vysvětlil jí, jak to je s karavanami. Dívka přikývla.

„Lidé se prostě spojují a cestují společně?“

„To je přesně ono.“

„A kam?“

„Kamkoliv. Do Sto Lat, Pseudopolisu... Ankh-Morporku, samozřejmě...“

„Ale tam přece teče řeka,“ namítla logicky Esk. „Plují tam bárky. Stvorové.“
„Aha, no ano,“ kývl obchodník. „Jenže ti si účtují dost vysoké ceny a neberou všechno a koneckonců, nikdo jim nevěří.“

„Ale oni jsou velice poctiví.“
„Hm, to jistě,“ řekl obchodník. „Ale už jsi slyšela to přísloví ‚nikdy nevěř poctivému člověku?‘“ Významně se usmál.

„Kdo to říká?“
„No, říká se to. Znáš to, lidé to říkají,“ odpověděl a v hlase mu zazněla náhlá nejistota.
„Aha,“ odpověděla Esk. Chvilku o tom přemýšlela. „Ti lidé musí být velmi hloupí,“ prohlásila nakonec. „Ale stejně vám mnohokrát děkuju.“

Díval se za ní, jak odchází, a pak se vrátil ke svému počítání. O chvíli později ucítil nové zatahání za kabát.
„Padesátsedmpadesátsedmpadesátsedmano?“ odpověděl, protože nechtěl znovu zapomenout, kam došel.
„Promiňte, že vás znovu obtěžuju,“ omlouvala se Esk, „ale tyhle balíky...“
„Co je s nimi, padesátsedmpadesátsedmpadesátsedm?“
„No já jsem se chtěla jenom zeptat, jestli v nich mají být takové ty malé bílé červíčky?“
„Padesátsed — cože?“ Obchodník spustil břidlicovou tabulku a upřel pohled na Esk. „Jací malé červíčky?“
„No, oni se tam kroutí. Jsou bílé,“ dodávala Esk ochotně. „Jsou hlavně uprostřed balíků a mají tam spoustu chodbiček.“

„Myslíš tabákové hlísty?“ Zděšenýma očima se zadíval na hromadu balíků vyložených, když tak o tom teď přemýšlel, prodejcem podobným nočnímu skřetovi, který chce být pryč, dřív než člověk zjistí, v co se ráno promění zlato víl. „A řekli mi přece, že tenhle tabák byl dobře ošetřený a skladovaný a — a vůbec, jak jsi na to přišla?“
Dítě mezitím zmizelo v davu. Obchodník se vytřeštěně podíval na místo, kde předtím holčička stála. Podíval se tvrdě na prodejce, který se nervózně usmíval. Potom vytáhl z kapsy nůž, chvíli se na něj díval, ale nakonec došel k rozhodnutí a přikročil k nejbližšímu balíku.

Zatím Esk díky tomu, že měla oči a uši nastražené, našla karavanu, která měla namířeno do Ankh-Morporku. Vůdce karavany seděl u stolu vyrobeného ze dvou prken.

Byl velmi zaměstnán.

Jednal s mágem.

Zkušení cestovatelé věděli, že skupina, která se vydává na cestu přes divokou, pravděpodobně nepřátelskou krajinu, by měla mít na ochranu příslušné množství mečů, ale v každém případě s sebou musí mít mága pro případ, že by bylo zapotřebí magického umění, a kdyby nebylo, pak tedy alespoň na zapalování ohňů. Mág třetího stupně nepředpokládal, že bude za místo v karavaně platit, naopak čekal, že dostane zaplacen on. Velmi delikátní jednání, se teď blížilo k závěru.

„Dobrá mistře Traktáte, ale co ten mladík?“ řekl vůdce karavany Adab Gander, který ve svém kabátci z trollí kůže, širokém ozdobném klobouku a kožené sukničce vypadal velice malebně. „To, jak vidím, není mág.“

„Je v učení,“ prohlásil Traktát — vysoký hubený mág jehož šaty hlásaly světu, že je příslušníkem pradávného původního bratrstva Stříbrné hvězdy, jednoho z osmi zeměplošských magických řádů.

„Takže to není žádný mág,“ trval na svém Gander. „Znám pravidla a vím, že dokud nemáte hůl, nejste žádní mágové, a on žádnou hůl nemá.“

„Právě kvůli téhle malé drobnosti teď cestujeme na Neviditelnou univerzitu,“ prohlásil Traktát lehkým tónem. Mágové se loučili s penězi ještě hůř než tygr s vlastními zuby.

Gander se na mladíka tázavě podíval. Potkal v životě hezkou řádku mágů, považoval se za znalce lidí a musel přiznat, že ten mládenec skutečně vypadá jako slušný magický materiál. Jinak řečeno, byl hubený, klátil se, od studia magických knih v nezdravém prostředí byl celý bledý a měl vodnaté oči, které připomínaly nedovažené vejce. Gander napadlo, že kdo nehraje, nevyhraje, a kdo chce vydělat v budoucnu, musí spekulovat už teď.

K tomu, aby se ten chlapec dostal až nahoru potřebuje jenom trochu nepohodlí a překážek. Mágové jsou mučedníci, trpí chorobami, jako je astma nebo ploché nohy, a z neznámého důvodu je právě takové věci pohánějí kupředu.

„Jak se jmenuješ, mládenče?“ zeptal se co nepřátelštějším tónem.

„Sssssss“ prohlásil dotazovaný. Ohryzek mu při tom poskakoval jako polapený balonek. Potom se obrátil na svého společníka s výrazem němé prosby.

„Simon,“ tlumočil Traktát.

„imon,“ kýval Simon s díky.

„Umíš vrhat ohnivé koule nebo vířivé kletby, takové, které by se daly vyslat proti nepříteli?“

Simon se podíval úkosem na mistra Traktáta.

„Nnnnnnn“ pokusil se.

„Můj mladý přítel se učí vyšší magii, než je obyčejné vrhání kleteb,“ prohlásil starší mág.

„e,“ dokončil Simon.

Gander přikývl.

„Dobrá,“ souhlasil. „Možná že z tebe jednou opravdu bude mág, chlapče. Možná, že až dostaneš svou novou magickou hůl, znovu se setkáme a ty pojedíš s mou karavanou, co říkáš? Já do tebe prostě investuju!“

„Aaaaa“

„Stačí kývnout,“ uklidňoval ho Gander, který nikdy nebyl zbytečně krutý.

Simon s díky přikývl. Traktát s Ganderem na sebe přátelsky kývli a mág odkráčel. Učedník se mu klátil v

patách a prohýbal se pod tíhou zavazadel.

Gander se podíval na seznam před sebou a rázným pohybem vyškrtl položku „mág“.

Na tabulku před ním padl malý stín. Zvedl hlavu a oči se mu proti vlastní vůli na okamžik rozšířily úžasem.

„Ano?“ ovládl se.

„Ráda bych se dostala do Ankh-Morporku,“ řekla Esk, „prosim. Mám nějaké peníze.“

„Vrať se domů k mamince, dítě.“

„Ne, vážně. Vyдалa jsem se do světa hledat své štěstí.“

Gander si povzdechl. „A na co máš to koště?“ zeptal se.

Esk se na koště podívala, jako by ho viděla poprvé v životě.

„Každá věc má své místo,“ řekla nakonec.

„Jenom se vrať domů, děvče,“ prohlásil Gander. „Žádné uprchlíky s sebou do Ankh-Morporku neberu. Ve velkých městech se takovým malým holčičkám mohou stát moc divné věci.“

Esk se rozzářil obličejík. „Jaké moc divné věci?“

„Podívej už jsem řekl, abys šla domů, nebo ne? Zmiz!“

Zvedl křidu, začal probírat jednotlivé položky a snažil se přitom ignorovat ten upřený pohled, který jako by se mu zavrtával do hlav.

„Já umím být užitečná,“ řekla Esk tiše.

Gander odhodil křidu a nervózně se poškrabal na bradě.

„Kolik je ti let?“

„Devět.“

„Dobrá. Tak podívejte, slečno devítiletá, mám na starosti dvě stě zvířat a stovku lidí, kteří se chtějí dostat do Ankh. Půlka z nich nenávidí tu druhou půlku, mně se ještě nepodařilo sehnat dost válečníků jako doprovod, slyšel jsem, že cesty jsou mizerné a bandité v horách čím dál tím drzejší, trollové že chtějí letos vyšší mostné než vloni, do zásob se dali potměnící, k tomu všemu mě pekelně bolí hlava a teď mi řekni, proč bych si měl ještě komplikovat život s tebou?“

„Aha,“ naklonila Esk hlavu na stanu. Rozhlédla se po přeplněném náměstí. „A řekl byste mi aspoň, která z těch cest vede do Ankh?“

„Támhleta. S tou velkou bránou.“

„Děkuju vám,“ odpověděla vážně. „Doufám, že už nebudete mít žádné potíže a že vás přestane bolet hlava.“

„Díky,“ odpověděl Gander nejistě. Zabubnoval prsty na desku stolu a pozoroval Esk, která se vydala na cestu k Ankh. Byla to dlouhá a klikatá cesta. Cesta plná banditů a skřepaslíků. Cesta, která se vystrašeně vinula horskými průsmyky a na kost vyschlá se plazila pouštěmi.

„Das aby ji spral,“ zasyčel potichu. „Hej! Ty tam!“

Bábi Zlopočasná měla potíže.

Tak zaprvé, pomyslela si, nikdy se neměla dát přemluvit od Hilty, aby si půjčila její koště. Bylo staré, zmatené a létalo jenom v noci, navíc nebylo schopné letět rychleji než klusem.

Jeho zvedací kouzlo už bylo tak ošoupané, že nefungovalo, dokud se koště nepohybovalo alespoň trochu slušnou rychlostí. Bylo to, abychom tak řekli, jediné koště, které potřebovalo roztlačit.

A právě ve chvíli, kdy Bábi Zlopočasná, zpocená a nadávající, běžela už asi podesátá s tím prokletým krámem ve výši ramen lesním průsekem, našla past na medvědy.

Druhý problém spočíval v tom, že tu past nedlouho před ní už našel nějaký medvěd. Ve skutečnosti tohle nijak velký problém nebyl, protože Bábi, která měla už tak mizernou náladu, křísila medvěda koštětem rovnou mezi oči a ubohé zvíře teď sedělo v nejvzdálenějším konci jámy a pokoušelo se myslet na něco hezkého.

O nějakém pohodlí se v noci nedalo ani mluvit a ráno nebylo o nic lepší, zvláště ne pro skupinu lovců, kteří se někdy kolem úsvitu objevili na okraji jámy.

Užaslé hlavy zmizely a Bábi zaslechla chvatný šepot. Všimli si jejího klobouku a koštěte. Nakonec se nad okrajem znovu objevila jedna vousatá hlava, a to velmi neochotně, jako by tělo, kterému patřila, někdo zezadu postrkoval.

„Ehm,“ začala hlava, „podívejte, matko —“

„Já nejsem ničí matka,“ vyštěkla na něj Bábi. „A v žádném případě už ne tvoje, jestli jsi vůbec kdy nějakou měl, o čemž velmi pochybuju. Kdybych byla tvou matkou já, utekla bych dřív, než by ses mně narodil.“

„To je jen takový slovní obrat,“ bránila se hlava.

„Urážka to je, nic jiného než urážka!“

Shora k ní dolehla další šeptaná konverzace.

„Jestli se nedostanu ven,“ prohlásila Bábi hlasem polnice, „začnou Nepříjemnosti. Vidíte můj klobouk, co? Vidíte ho?“

Hlava se znovu objevila.

„V tom to právě všechno vězí,“ prohlásila. „Co se stane, až vás pustíme ven? Nám se zdá, že by bylo prostě jistější tu jámu zasypat i s vámi. Neberte si to nijak osobně, prosím.“

Bábi si najednou uvědomila, co jí na té hlavě připadá tak divné.

„Ty klečíš?“ prohlásila obviňujícím hlasem. „Neklečíš, že ne? Vy jste trpaslíci.“

Šepty, šepty.

„A co když to dovedeme?“

„No, tak to myslím, že bychom se určitě domluvili...“

Podzemní síně trpaslíků zvonily kladivy, i když to bylo vypočítáno především na efekt. Trpaslíci zjistili, že se jim bez zvuku kladiv špatně přemýšlí. Zvonení je uklidňovalo, takže zámožnější trpaslíci zaměstnaní hlavně v úřednických profesích si platili nějakého toho goblina, aby bušil do malé obřadní kovadlinky, a tak udržoval správný trpasličí image.

Koště leželo na dvou dřevěných kozách. Bábi Zlopočasná seděla na plochem balvanu a trpaslík, sotva z poloviny tak velký jako ona, v zástěře poseté kapsičkami, obcházel kolem koštěte a občas do něj strčil.

Tu a tam také kopl do koz a zhluboka a ostře se nadechl mezi zuby, jako by se snažil zapískat naopak. To je tajné znamení všech řemesníků v celém vesmíru, které signalizuje, že se v nejbližší chvíli přihodí něco hodně drahého.

„Nóóó,“ začal nakonec, „mohl bych sehnat nějakého učedníka, aby se na to mrknul, protože by se na tom dost naučil, to je zase fakt. A vy tvrdíte, že se to skutečně vzneslo?“

„Létalo jako ptáček,“ tvrdila Bábi.

Trpaslík si zapálil dýmku. „Takovýho ptáčka bych opravdu rád viděl,“ prohlásil vstřícně. „Řekl bych, že by to byla věc, potkat se s takovým opeřencem.“

„To jistě, ale umíte to spravit?“ prohlásila Bábi. „Víte, já dost spěchám.“

Trpaslík si sedl a pohodlně se opřel.

„No víte, co se týče opravy,“ zabručel, „tak to nevím. Přestavět, to možná. Jenže to víte, sehnat dneska pořádné proutí není nic snadného, a to nemluvím o lidech, kteří ho dovedou správně vyvázat. Kromě toho bude třeba znovu ho očarovat —“

„Nechci, abyste ho přestavěl, chci jen, aby normálně létalo,“ prohlásila Bábi.

„Je to hrozně starý model, abyste rozuměla,“ mlel si trpaslík dál svou. „Kdepak, to je hrozně ošidná věc, tyhle staré modely. Už na ně neseženete dřevo —“

Najednou ucítil, jak ho něco zvedá, až se jeho oči ocitly ve stejné úrovni s Bábinýma. Trpaslíci, protože jsou kouzelní sami od sebe, jsou vůči kouzlům odolní, ale Bábin výraz byl tak strašlivý, že se specialista na košťata pokusil zatáhnout oči do hlavy.

„Prostě ho jenom spravte, ano?“ zasyčela Bábi. „Prosím!“

„Cože, mám to jen tak odflinknout?“ vypravil ze sebe trpaslík, jehož dýmka zachřestila kdesi na podlaze.

„Ano!“

„Myslíte jako sflikovat to? Mám se zachovat jako nějaký amatér, zapřít své řemeslo a udělat to jen tak napůl?“

„Ano,“ prohlásila Bábi a panenky se jí změnily ve dvě černé studně.

„Oh,“ zarazil se trpaslík. „Tak jo!“

Gander, vůdce karavany, měl starosti.

Tohle bylo jejich třetí ráno po odjezdu ze Zemphisu, karavana měla zatím velice dobrý čas a právě se blížili ke skalnatému průsmyku vedoucímu horami. Průsmyk se říkalo Scilliny kozy (bylo jich osm a Gander vždycky přemýšlel o tom, kdo to byl ta Scilla a jestli by se mu líbila).

Během noci se k nim připlížila parta skřepaslíků. Ta ošklivá stvoření (je to jistá odrůda kamenného goblina), podřízla krk strážnému a chystali se podřezat celou karavanu. Možná že by se jim to i podařilo, jenže...

Jenže nikdo nevěděl, co se vlastně stalo. Probudily je výkřiky a v době, kdy lidé rozněmýšleli ohně a mág, mistr Traktát, osvětlil celý tábor modravou září, byly z těch skřepaslíků, kteří přežili, pavoukovité stíny na obzoru. Prchali, jako kdyby měli v patách samo peklo.

Máme-li usuzovat podle toho, jak to dopadlo s jejich méně šťastnými druhy, měli pravděpodobně pravdu. Po nedalekých kamenech byly rozvěšeny kusy skřepaslíků, což skaliskům dodávalo svým způsobem veselý a slavnostní ráz. Z toho si Gander hlavu nedělal — skřepaslíci rádi chytali své oběti živé a popřáli jim pak pohostinnosti typu rozpáleného železa a ostnatého obušku —, ale měl strach z toho, že se karavana zdržuje v místech, kde se pohybuje Něco, co beze stopy proletělo tuctem po zuby ozbrojených skřepaslíků jako čajová lžička vajíčkem na hniličku.

Zem byla umetena dočista.

Byla to velmi dlouhá noc a ráno nebylo o mnoho lepší. Jediná osoba, která viděla na obě oči, protože se dostatečně vyspala, byla Esk, která celý noční incident klidně prospala pod jedním z vozů a stěžovala si jen na těžké sny.

Byla to však úleva, odjet z místa, kde se nabízel ten strašlivý pohled. Gander došel názoru, že skřepaslíci vypadají stejně odpudivě zevnitř jako zvenčí. Nenáviděl je do morku kostí.

Esk seděla na Traktátově voze a povídala si se Simonem, který se pokoušel vůz řídit, zatímco mág vzadu ve voze doháněl noční spánkový dluh.

Ať se Simon chytil jakékoliv práce, prováděl ji nezkušeně. V tom byl opravdu dokonalý. Byl to takový ten mládenec, který se skládá především z kolen, palců a loktů. Pozorovat ho při chůzi bylo velmi unavující, člověk neustále čekal, kdy se přetrhne některá z těch nitek, na kterých je uvázaný. Když mluvil a narazil náhodou na slovo začínající písmenem „M“ nebo „V“ a několika dalšími hláskami, otrásly jím křečovitě záchvaty, které nutily lidi, aby ta písmena vyslovovali za něho. Na druhé straně to ovšem stálo za ten výraz vděčnosti, který se mu pokaždé rozlil po obličeji.

Teď právě mu obličej opuchal sennou rýmou.

„Chtěl jsi být odmalička mágem?“

Simon zavrtěl hlavou. „Já chtěl jenom vvv“

„— vědět —“
„— jak fungují vvv —“
„— věci?“
„Jo. Pak o tom někde mmm“
„— mluvil —“
„někdo od nás ze vvv“
„— vši —“
„— jo, a oni pro mmě poslali mmistra Ttraktáta. Bude ze mmě ččč“
„— čaroděj.“
„Jo. Mmistr Traktát říká, že mmám velký dar chápat tteorii.“ Simonovy uslzené oči se zamlžily a přes zoufalou tvář mu přeletěl odevzdaný výraz.
„Řekl mmi, že na Nneviditelné univerzitě mají tisíce knih,“ prohlásil hlasem zamilovaného. „Vvvvíc knih, nnnnež člověk stačí ppppřečíst za celý žžžživot.“
„No, já nevím, jestli mám vůbec knihy ráda,“ navázala na jeho slova Esk. „Jak může papír vědět různé věci? Moje babička říká, že knihy jsou dobré hlavně proto, že je v nich tenký papír.“
„Ale to vvůbec není pravda, to není ssprávné,“ přesvědčoval ji naléhavě. „Knihy jsou plné sss“ polkl naprázdno a vrhl na ni prosebný pohled.
„— slov?“ řekla Esk po chvilce zamyšlení.
„Jo, a ta mmohou zzměnit vvěci. Ale tto je tto, co momomo, mimimi, mumumu —“
„— musím —“
„— zjistit. Já vím, žže to ttam někde je. V těch starých kknihách. Říká se, že nnová kkk“
„— kouzla —“
„— nnejsou, ale já vím, že se někde sschovávají, Ta sss“
„— slova? —“
„jo, která žžádny mmm“
„mág,“ doplnila Esk a tvář se jí stahovala soustředěním.
„zzatím nikdy nnenašel.“ Zavřel oči, po tváři se mu rozlil výraz andělské blaženosti a dodal: „Jsou to Slova, která mohou změnit svět!“
„Počkej!“
„Co?“ řekl Simon a otevřel oči právě včas, aby zabránil volskému spřežení sjet z cesty.
„Tu větu jsi řekl bez jediného zadrnutí!“
„Vážně?“
„Já tě slyšela! Zkus to ještě jednou!“
Simon se zhluboka nadechl. „Sssslos“ začal. „Mmmm — huhuhu...“ pokračoval.
„To je k ničemu, je to pryč,“ prohlásil. „Občas sse mmi to ststane, když na to nnemyslím. Mmistr Traktát říká, že jsem nna nněco alergický.“
„Alergický na souhlásky?“
„Ne, to je vvv“
„— volovina?“ zkusila Esk naslepo.
„ne, dýcháme tto, je to vve vvv“
„— vzduchu —“
„pyl nebo prach z ttrávy. Mmistr Traktát zkoušel zjistit, co tto je, aale jak se zdá, mmagie na to nnestačí.“
Právě projížděli úzkou soutěskou z rudého kamene a Simon se sklíčeně rozhlížel kolem.
„Babička mě naučila nějaké kúry na léčení senné rýmy,“ řekla Esk. „Co kdybychom některou z nich zkusili?“
Simon zavrtěl hlavou. Zdálo se mu, že se na ně okolní načervenalé stěny musí každou chvilku zřítit.
„Zkoušel jsem vvšechno. Bude ze mmě ddokonalý mamama — kouzelník, když ani nneumím vvvyvy — říct sisisi — vvlastní jméno.“
„No jo, je mi jasné, kde by to mohlo dělat potíže,“ přikývla Esk. Chvilí pozorovala okolní krajinu a rovnala si myšlenky.
„Myslíš, že by bylo možné, aby se děvče taky stalo mágem?“ zeptala se nakonec.
Simon se na ni podíval. Vzдорovitě jeho pohled opětovala.
Krk se mu stáhl. Pokoušel se najít nějakou větu, která by nezačínala žádnou z těch mizerných zadržávajících souhlásek.
„Zvláštní nnápad,“ vypravil ze sebe nakonec. To nebylo všechno, co ho v té souvislosti napadlo, a už už se málem začal smát, když ho varoval výraz na Eskině tváři.
„Opravdu legrační,“ dodal, ale smích mu z tváře zmizela nahradil ho zamyšlený výraz. „Nikdy předtím mmě něco ttakového nenapadlo.“
„No, tak co? Je to možné?“ Eskiným hlasem byste se mohli v té chvíli oholit.
„Samozřejmě že je to nemožné. Vždyť je to jasné na první pohled, dítě. Simone, vrať se ke svému studiu.“
Traktát odstrčil závěs, který odděloval zadní část vozu, a vylezl na kozlík.
Výraz mírného zmatku zaujal znovu své místo na Simonově tváři. Když mu bral Traktát z rukou opratě, vrhl na Esk prosebný pohled, ale ta si ho nevšímalá.
„Proč ne? Co je na tom tak jasného?“
Traktát otočil hlavu a zadíval se na děvčátko. Předtím jí nevěnoval příliš mnoho pozornosti, představovala pro

něj jen další figurku, která se večer pohybovala kolem táborového ohně.

Traktát byl zastupujícím kancléřem Neviditelné univerzity, a proto byl zvyklý nevšímát si nenápadných postav, které se mu staraly o běžné, ale nedůležité činnosti, jako bylo podávání jídla nebo uklízení pokojů. Byl hloupý, ano, přesně tím způsobem, jakým dokážou být hloupí i ti nejchytřejší lidé. Měl jemnost a takt laviny a byl soustředěný sám na sebe jako tornádo, ale nikdy by ho nenapadlo, že by děti mohly být tak důležité, aby na ně byl zlý.

Od dlouhých bílých vlasů po zahnuté špičky bot byl Traktát přímo vzorem mága. Měl to správné husté a přísné obočí, pruhovaný dlouhý šat a patriarchální plnovous, na kterém byla jen tu a tam vidět nějaká ta nikotýnová skvrna (mágové sice žijí v celibátu, nicméně vždycky si rádi zapálí doutník).

„To všechno ale pochopíš, až vyrosteš,“ prohlásil s převahou dospělých. „Ten nápad je ovšem zábavný, samozřejmě, je to taková hra se slovíčky. Ženský mág! To už bys taky mohla vymyslet mužského čarodějnic!“

„Čaroděje,“ řekla Esk.

„Cože?“

„Moje babička říká, že mužský nemůže být čarodějnic. Říká, že kdyby se chtěl mužský stát čarodějkou, byl by z něj čaroděj.“

„Zdá se, že tvoje babička je velice moudrá žena,“ podíval se na ni Traktát.

„Taky říká, že ženské by se měly držet toho, co umějí,“ pokračovala Esk.

„To je velice smysluplné.“

„Taky ale říká, že kdyby byly ženské stejně dobré jako muži, byly by mnohem lepší!“

Traktát se zasmál.

„Ona je čarodějka,“ řekla Esk a v duchu si sama pro sebe dodala: „Tak a co tomu říkáš teď, pane rádoby chytrý?“

„Má drahá dobrá mladičká dámo, myslíš si, že by mě to mělo šokovat? Shodou okolností chovám k čarodějkám velkou a upřímnou úctu.“

Esk se zamračila. Na to jí přece odpovídat neměl!

„Vážně?“

„Samozřejmě. Já si myslím si, že čarodějnictví je pro ženu překrásná kariéra. Velmi vznešené povolání.“

„Skutečně si to myslíte? Že je vznešené?“

„Jistě. Je velmi užitečné ve všech venkovských oblastech pomáhat lidem, když mají — hm, děti a tak podobně. V žádném případě ovšem čarodějky nemají nic společného s mágy. Čarodějnictví je způsob, kterým sama Příroda umožňuje ženám čerpat z magických pramenů, ale musíš mít na paměti, že to není vyšší magie.“

„Aha. Jasné, žádná vyšší magie,“ opakovala po něm zachmuřeně Esk.

„Počkej, počkej, čarodějnictví je velmi vhodné k tomu, aby pomáhalo lidem během života, to jistě, ale —“

„Předpokládám, že na to, aby se mohly stát mágem, nejsou ženy dost citlivé,“ prohlásila Esk. „Tak to asi bude, řekla bych.“

„Já k ženám chovám velkou úctu,“ odporoval jí Traktát, který nepostřehl nový odstín v Eskině hlase. „Jsou naprosto bez srovnání, když přijde na takové ty... na ty věci...“

„Když mají miminka a tak?“

„Ano, to je ono,“ souhlasil s úlevou mág. „Občas jsou ale poněkud znepokojující. Zbytečně popudlivé, vysoká magie vyžaduje neobyčejnou čírost a vyrovnanost myšlenek, víš, a v tomhle směru na tom ženy nejsou právě nejlépe. Je mi líto, ale musím říci, že k magii vede jen jediná brána, a to je brána Neviditelné univerzity, a tou zatím neprošla jediná žena.“

„Řekněte mi,“ zeptala se Esk, „k čemu všemu je dobrá ta vysoká magie?“

Traktát se na ni usmál.

„Vysoká magie, milé dítě,“ odpověděl, „nám může dát všechno, po čem toužíme.“

„Oh.“

„Takže buď tak hodná a vyžeň si všechny ty nesmysly kolem ženských a mágů z hlavy, ano?“ Traktát se na ni blahosklonně usmál. „Jak se jmenuješ, dítě?“

„Eskarina.“

„A proč ses vydala na cestu do Ankhu, děvče?“

„Myslela jsem, že tam budu hledat své štěstí,“ zabručela Esk spíš pro sebe. „Ale začínám si myslet, že děvčata své štěstí hledat nemusí. Jste si jistý že mágové dají lidem to, co chtějí?“

„Samozřejmě. K tomu přeci vysoká magie je.“

„Aha.“

Karavana postupovala rychlostí, která byla sotva větší než rychlost obyčejného chodce. Esk seskočila z vozu vytáhla hůl z jejího dočasného úkrytu mezi pytli a ranci na kraji vozu a rozběhl se podél řady zvířat a vozů dozadu. Závojem slz zachytila Simona, který s otevřenou knihou v ruce vykukoval vzadu z vozu. Zaraženě se na ni usmál a chtěl něco říci, ale Esk běžela dál a uhnula z cesty.

Když lezla nahoru po jílovité stráni, poškrabala si nohy o hlodášové křoví, a sotva se ocitla nahoře, rozběhla se bezhlavě napříč holou planinou ohraničenou oranžovými útesy.

Nezastavila, dokud se jí neudělalo lépe a dokud se neztratila, ale zlost v ní stále ještě hořela plamenem. Už předtím bývala rozzlobená, ale takhle ještě nikdy. Obyčejná zlost byla jako červený plamen, jaký dostanete, když zažehnete výheň, samý oharek a jiskra, ale tahle její zlost byla jiná — měla za sebou dmychadlo, zúžila se do štíhlého namodralého plamene, který řže železo.

Celé tělo jí tou zlostí svrbělo. Musí s tím něco udělat, nebo vybuchne.

Čím to bylo, že když jí Bábi brumlavě vykládala o čarodějnictví, toužila vždycky po tom, proniknout k magii a vyšším kouzlům, ale kdykoliv zaslechla ten Traktátův pisklavý hlas, byla ochotna za čarodějnictví bojovat do roztrhání těla? Bude oboje, nebo nic. A čím víc se jí to pokoušeli rozmluvit, tím víc po tom toužila.

Bude čarodějkou a mágem taky! A ukáže jim!

Esk si sedla do stínu pod nízký rozložitý jalovec u paty příkrého holého útesu a mysl jí přetékala zlostí a nápady. Měla pocit, že před ní někdo zavřel dveře ještě dřív, než se je vůbec pokusila otevřít. Traktát má asi pravdu, oni ji vůbec na Univerzitu nepustí. To, že má někdo kouzelnou hůl, ještě nestačí, aby byl mágem, potřebuje taky výcvik, a ji nikdo učit nechtěl.

Polední slunce vyhlédlo nad okrajem útesu a vzduch kolem Esk začal vonět včelami a ginem. Lehla si na záda, mezi větvemi pozorovala nafialovělou kopuli oblohy nad hlavou a zanedlouho usnula.

Jeden z průvodních jevů používání magie je to, že uživatel mívá často znepokojivé a velmi realistické sny. To má samozřejmě svůj důvod, ale pouhopouhá myšlenka na něj je noční můrou většiny mágů.

Faktem je, že vědomí mágů dokáže vtisknout myšlenkám tvar. Čarodějky v běžné praxi pracují s tím, co ona světě existuje, ale mág dokáže, pokud je to dobrý mág, vtělit své představy do hmotné podoby. To by ještě samo o sobě nic moc neznamenal, kdyby nebylo té skutečnosti, že se ten malíčký osvětlený prostor, který volně nazýváme „vesmír času a prostoru“, vznáší v něčem mnohem nepříjemnějším a nevyzpytatelném. Slabé hradby normality obklopují podivné vrčící věci a z hlubokých propastí na okraji času se ozývá strašlivé houkání a vytí. Žijí tam stvoření tak obludná, že se jich bojí i sama tma.

Většina lidí to neví a je to tak lepší, protože svět by těžko fungoval, kdyby každý zůstal doma v posteli a s pokrývkou přetaženou přes hlavu drkotal zuby. Přesně to by se totiž stalo, kdyby se lidé dozvěděli, jaká hrůza na ně číhá na druhé straně stínu.

Potíž je v tom, že lidé, kteří se zajímají o magii a mysticismus, stráví dost času tím, že se potulují na Okraji světla. To má za následek, že si jich dříve nebo později všimnou stvoření z Podzemních rozměrů a pokusí se jich využít ve svých nekonečných pokusech proniknout do mentální skutečnosti.

Většina lidí tomu dokáže odolat, ale neúnavné pokusy Věcí jsou silnější, právě když jejich vyhlédnutá oběť spí.

BelShamharoth, C'hulagen, Zasněženec — všichni ti příšerní staří bohové Nekrotelecomiconu, knihy známé jen jistým šíleným adeptům pod jménem Liber Paginarium Fulvarum, jsou neustále připraveni proniknout do dřímajícího vědomí. Noční můry bývají často barevné, ale vždycky nepříjemné.

Esk si na ně zvykla. První takový sen měla hned po svém prvním Zapůjčení, a znala tudíž můry tak dobře, že jí spíš připadaly jako staří známi než jako děsivé hrůzy. Když zjistila, že sedí na lesklé zaprášené pláni, pod neznámými hvězdami, věděla, že začal další z podivných snů.

„Das aby to spral,“ zabručela. „Tak dobrá, pojďte. Tak sem s těmi obludami. Jenom doufám, že to zase nebude ta s tím slimákem na obličej.“

Tentokrát se však zdálo, že se noční můry změnily. Esk se ohlédla a uviděla, že se za ní tyčí vysoký černý hrad. Jeho kulaté věže mizely mezi hvězdami. Z hradeb zářila světla a padaly pestrobarevné rakety a ozývala se zvláštní hudba. Mohutné dvojité dveře byly otevřené, a jako by ji zvaly ke vstupu. Zdálo se, že uvnitř zámku je v proudu veselá zábava.

Vstala a oprášila si ze šatů stříbrný prach a vykročila k bráně.

Už byla skoro u ní, když se těžká křídla s třeskutím zavřela. Byl to pohyb okem neviditelný, v jednom okamžiku byla brána dokořán, v druhém zavřená a vzduchem se nesla hlasitě ozvěna zadunění, které otřáslu obzorem.

Esk natáhla ruku a dotkla se povrchu mohutných křídel. Brána byla černá a tak studená, že už ji pomalu začal pokrývat led.

Někde za ní se něco pohnulo. Ohlédla se a uviděla hůl, která tentokrát nebyla přestrojen za koště, ale ve své vlastní podobě stála kousek za ní v písku. Po jejím leštěném povrchu se plazili malí světelní červíci a osvětlovali řezby, které nikdo nedokázal přesně rozeznat.

Esk hůl zvedla a udeřila s ní do brány. Ze dřeva vyletěl vodopád oktarinových jisker, ale na černém kovu nezůstala ani stopa.

Eskiny oči se zúžily. Pozvedla hůl na délku paže a soustředila, se až ze dřeva vyskočil tenký ohnivý paprsek a narazila na bránu. Led s měnil v páru, ale temnota — Esk si už byla jistá, že to není kov — pohltila všechnu sílu a ani se nerozpálila. Esk zdvojnásobila energii a nechala hůl zkoncentrovat všechnu svou nashromážděnou energii v paprsku tak jasném, že musela zavřít oči (a v duchu stále viděla tu zářící linku).

Nakonec světlo zablikalo.

Po několika vteřinách se Esk rozběhla kupředu a opatrně se dotkla brány. Byla tak chladná, že jí málem umrzly prsty.

A z hradeb vysoko nad hlavou se jí ozval chichot. Smích by nebyla tak hrozný, zvláště působivý démonický smích se spoustou ozvěn, ale tohle bylo prostě jen chichotání.

Trvalo dlouho. Byl to jeden z nejnepříjemnějších zvuků, které kdy Esk slyšela.

Probudila se celá roztřesená. Bylo dlouho po půlnoci a hvězdy vypadaly vlhce a studeně, vzduch byl plný zaměstnaného nočního ticha, které mají na svědomí stovky malých chlupatých věcíček a tvorečků. Ti všichni pobíhají sem a tam, snaží se najít něco k večeři a přitom se nestat hlavním chodem na stole někoho jiného.

Půlměsíc, který vysílal stříbrnou záři k Okraji světa, naznačoval, že se proti vši pravděpodobnosti pomalu blíží další den.

Někdo zabalil Esk do pokrývky.

„Vím, že jsi se vzbudila,“ ozval se hlas Bábi Zlopočasné. „Mohla bys udělat něco užitečnějšího a zapálit oheň. Táhle na hromádce je snad všechno mizerné dřevo, které se dalo najít v celém širém okolí.“

Esk si sedla a přidržela se jalovcového keře. Cítila se tak lehce, že by mohla létat.

„Oheň?“ zeptala se nejistě.

„No. Vždyť víš. Ukážeš prstem a vuuúš!“

„Já — já to asi neumím.“

„Že by?“ zeptala se Bábi poněkud krypticky.

Stará čarodějnice se naklonila kupředu a položila Esk ruku na čelo, Esk měla stejný pocit, jako by se jí dotkla ponožka plná teplých kůstek.

„Vypadá to, že máš trochu teplotu,“ řekla Bábi. „Byla jsi moc na sluníčku a potom ta studená zem.. To je hrozně nezdravé.“

Esk se pomalu položila, až spočinula hlavou Bábi na klíně a ucítila známou vůni kafrového oleje, bylinkové směsi a slaboučký závan kozlečiny. Bábi ji potlapkala po rameni způsobem, o kterém doufala, že uklidňuje.

Po nějaké chvíli řekla Esk slabým hlasem: „Oni mě na Univerzitu nepustí. Řekl mi to jeden mág a taky se mi o tom zdálo — byl to jeden z těch pravdivých snů, víš? Takový, jak jsi mi o nich vyprávěla — ty legrační cíle.“

„Metafory,“ přikývla Bábi klidně.

„No, tak jedna z nich.“

„A co sis myslela? Že to bude jednoduché?“ zeptala se Bábi. „Myslela sis, že projdeš bránou a budeš při tom mávat tou svojí holí? Tady mě máte, já chci být mágem, děkuju vám mnohokrát?“

„Řekl mi, že na Univerzitu nesmí žádná žena.“

„Neměl pravdu.“

„Ne, určitě mi říkal pravdu. Víš, Bábi, vždyť sama víš, že se to snadno —“

„Ty hlupáčku! Jediné, co víš, je že on si myslel, že říká pravdu. Svět vždycky není takový, jak ho lidé vidí!“

„Já tomu nerozumím,“ vzdychla Esk.

„Naučíš se to,“ řekla Bábi. „Tak a teď mi povídej o tom snu. Tak oni tě nepustili na tu jejich Univerzitu, co?“

„No a smáli se mi.“

„A ty ses pokusila spálit bránu?“

„Jak to víš?“

Bábi se usmála, ale tentokrát se ze všeho nejvíc podobala zubaté ještěrce.

„Já byla ještě míle daleko,“ řekla. „Snažila jsem se dosáhnout tě svým vědomím a najednou jsi byla všude. Zářila jsi jako paprsek, to ti teda řeknu. A co se týče toho ohně — rozhlídni se.“

V šeru nadcházejícího rána bylo vidět, že se náhorní plošina změnila v moře spáleného jílu. Útes před Esk měl sklovitý povrch a musel téct jako roztopený dehet. V jeho kolmé stěně byly hluboké pukliny, ze kterých se vyronil rozpuštěný kámen, popel a struska. Když se Esk zaposlouchala, stále ještě slyšela slabé „pink, pink“ chladnoucích skal.

„Oh,“ vykulila oči na Bábi, „to jsem udělala já?“

„Už to tak vypadá,“ přikývla bábi hlavou.

„Ale vždyť jsem spala! Jenom se mi to zdálo!“

„To je magie,“ prohlásila Bábi. „Pokouší se najít cestu ven. Kouzla čarodějek a mužská magie se nějakým způsobem posilují navzájem. Alespoň tak to připadá mně.“

Esk se kousla do rtu.

„Ale co mám dělat?“ zeptala se. „Zdá se mi o všem možném!“

„No, pro začátek se vydáme rovnou na Univerzitu,“ rozhodla Bábi. „Tam musí být zvyklí na učedníky, kteří nejsou schopni kontrolovat magii a přitom mají divoké sny, jinak by to místo už dávno lehlo popelem.“

Podívala se k Okraji a pak na koště, které leželo vedle ní na zemi.

Přeskočíme zmatené pobíhání sem a tam, přitahování vázání na koštěti, tlumené kletby namířené proti trpaslíkům, krátký okamžik naděje, když se kouzelné jiskřičky poslušně rozhořely, a vzteklé zklamání, když zase zhasly, nové přitahování vázání, okamžik, kdy zaklínadlo zabralo, chvatné nastupování, nadšené výkřiky i start...

Esk se najednou držela Bábi a v druhé pevně svírala svou hůl, když se pomalu zmítaly několik desítek metrů nad zemí. Kroužilo kolem nich několik ptáků, které zajímal tenhle nový létací strom.

„Ztraťte se!“ zaječela na ně Bábi, strhla si z hlavy klobouk a snažila se je zahnat.

„Neletíme moc rychle, Bábi,“ ozvala se opatrně Esk.

„Mně to úplně stačí!“

Esk se rozhlédla kolem. Okraj za nimi byl jedinou zlatou záplavou lemovanou bílými mračny.

„Neměly bychom se snést níž, Bábi?“ řekla naléhavým hlasem Esk. „Říkala jsi přece, že košťata za světla nelítají.“ Podívala se na krajinu pod nimi. Vypadala pustě a nehostinně. A taky trochu, jako když na něco čeká.

„Vím, co dělám slečinko,“ odsekla Bábi, sevřela koště ještě pevněji a snažila se nadlehčit, jak to jenom šlo.

Několikrát už se mluvilo o tom, že světlo na Zeměploše putuje pomalu, což je zapříčiněno jejím neobvykle silným magickým polem.

Proto také svítání není tak rychlá záležitost jako na většině ostatních planet. Nový den tady nevybuchuje, spíš se tak pomalu a klidně rozlévá spící krajinou, podobně jako příliv zaplavuje pláž a pomalu rozpouští písečné hrady noci. Snaží se obejít hory. Když jsou stromy dost blízko u sebe, vytéká světlo z pralesa rozřezané na pruhy a podtrhané stíny.

Postavme pozorovatele na některé dostatečně vysoko položené místo, abychom zabránili dohadování řekneme třeba na kus cirostrátu u okraje vesmíru. Ten by jistě zaznamenal, jak nádherně se světlo rozlévá krajinou, jak spěchá pláněmi a zpomaluje, když narazí na stoupání, jak elegantně...

Jistě, jsou ovšem pozorovatelé, kteří by i tvář v tvář té krásě vzdychali, že pomalé světlo neexistuje, a určitě by ho odmítli spatřit, i kdyby se jim to všechno dělo pěkně před očima. Na to byste jim mohli odpovědět jen dotazem, jak je potom možné, že stojí na kusu nějakého mračna?

Takže dost už cynismu. Dole se nad Zeměplochou na hranici světla a tmy potácelo koště a čím dál tím se opožďovalo za nočními stíny.

„Bábi!“

Vrhl se na ně den. Kameny před koštětem vzplály jako reflektory, když se přes ně přelilo světlo. Bábi cítila, jak se koště zaznívalo, a fascinovaně zírala na ten maličký stín pod nimi. Přibližoval se.

„Co se stane, až narazíme na zem?“

„To záleží na tom, jestli najdu nějaké měkké kameny,“ odpověděla jí Bábi velmi zaměstnaným hlasem.

„Koště se zřítí! Nemůžeme něco dělat?“

„No, jedině bychom musely vystoupit.“

„Bábi,“ prohlásila Esk tím přehnaně vážným hlasem, který děti používají, když něco vyčítají dospělým, „ty mi nerozumíš! Nechci narazit do země! Nikdy se mi to nelíbilo, když jsem odněkud spadla.“

Bábi se pokoušela najít nějaké vhodné zařídadlo a silně litovala, že hlavologie nezabírá i na kameny. Možná že kdyby si všimla toho ostrého tónu v Eskině řeči, nebyla by odsekla: „To řekni tomu koštěti.“

Byly by jistě havarovaly. Naštěstí si rychle uvědomila, co řekla, a stačila si ještě včas jednou rukou přidržet klobouk a druhou se pořádně chytit. Koště se otřásl, mírně naklonilo —

— a krajina pod nimi se proměnila v nezřetelnou šmouhu.

Nebyla to dlouhá cesta, ale zato na ni bude Bábi celý život vzpomínat, zvláště kolem třetí hodiny ráno po tom, co zvečera snědla něco těžkého. Bude vzpomínat na duhové barvy, které se střídaly ve svištícím vzduchu, na pocit tíže, na svůj dojem, že vesmír zalehlo něco obrovského a těžkého.

Taky bude vzpomínat na Eskin smích. Přes veškerou snahu se jí nepodaří zapomenout na to, jakou rychlostí pod nimi ubíhala zem, jak pod nimi s ošklivým zabzučením mizely celé horské hřbety.

Ze všeho nejvíc si ale bude vybavovat, jak dohonily noc.

Objevila se před nimi jako černá potřhaná linie, který prchala před nelítostným ránem. S úžasem a strachem sledovala, jak se linka mění v silnou čáru, čára v plochu a jak se k nim blíží celý světaříl pokrytý stále ještě noční temnotou.

Na okamžik se jako nehluchá bouře rozléval zemí. Takovou vlnu nic nemohlo ohrozit, ale koště prorazilo světelnou stěnu a hladce vletělo do chladu a temnoty za ní.

Bábi opatrně vydechla.

Temnota poněkud oslabila hrůzu z toho šíleného letu. Znamenala také to, že kdyby to náhodou Esk přestalo bavit, může koště letět vlastní silou.

„?“ řekla Bábi a rychle si odkašlala na troud vyschlým hrdlem, aby se pokusila podruhé. „Esk?!“

„To je legrace, co? Moc by mě zajímalo, jak se mi to podařilo?“

„Ano, veliká legrace,“ souhlasila zesláblým hlasem Bábi. „Ale nemohla bych teď chvíli řídit já? Nerada bych, abychom přeletěli přes Okraj. Co říkáš?“

„Je to pravda, že kolem dokola celého světařílu je obrovský vodopád a že se tam můžeš podívat dolů a vidíš hvězdy?“ ptala se dychtivě Esk.

„Je to tak. Nemohla bys trochu zpomalit?“

„Chtěla bych to vidět.“

„Ne! Chtěla jsem říct, že teď na to není čas!“

Koště zpomalilo. Duhová bublina, která je obklopovala, se slyšitelným plesknutím zmizela. Bábi zjistila, že bez jakýchkoliv vedlejších účinků, bez jediného otřesu, se zase pohybují solidním, snesitelným tempem.

Bábi si vydobyla pověst člověka, který zná odpověď téměř na každý dotaz. To, že teď připustila (byť jen sama sobě), že o něčem neví vůbec nic, pro ni byl velmi nezvyklý zážitek. Jenže v jablku hlavy jí hlodal červík zvědavosti.

„A jak jsi to,“ vypravila ze sebe nakonec, „vlastně dokázala?“

Za ní se rozhostilo zamyšlené ticho. Pak Esk řekla: „Já vlastně ani nevím. Prostě jsem to potřebovala a našla jsem to v hlavě. Jako když si najednou vzpomeneš na něco, co jsi zapomněla.“

„No ano, ale jak?“

„Já — já opravdu nevím! Prostě jsem si představila, jak chci, aby to bylo, a já nevím — tak nějak jsem do té představy vstoupila.“

Bábi zírala do tmy. Nikdy neslyšela o podobné magii, ale vypadalo to velmi mocně a nebezpečně. Vstoupit do představy! Samozřejmě, každá magie svým způsobem trochu měnila svět a pokusit se spíš změnit lidi — ale to už zní strašlivě knižně. To by opravdu potřebovalo promyslet. Na zemi.

Poprvé v celém svém životě začala Bábi přemýšlet, jestli ve všech těch knihách, kterých si dnešní lidé kupují čím dál tím víc, přece jen něco nebude. Hlavní Bábiná nechuť v knihách pramenila v morálních pochybnostech. O mnoha knihách slyšela, že jejich autorem někdo už dávno mrtvý, a jí čtení takové knihy připadalo stejné jako nekromancie. Mezi mnoha věcmi v tomto pestrém a nekonečně proměnlivém vesmíru, se kterými Bábi nesouhlasila, byly rozhovory s mrtvými, kteří podle jejích názorů měli svých problémů až nad hlavu.

Jenže, pomyslela si teď, určitě ani zdaleka ne tolik jako ona. Nepřítomně se zadívala na temnou zem a najednou ji napadlo, proč mají hvězdy pod sebou.

Na kratičký strašlivý okamžik se jí zdálo, že opravdu přeletěly přes Okraj, ale pak si uvědomila, že tisíce malých světýlek pod nimi je příliš žlutých a nestálých. Kromě toho, kdo kdy slyšel o hvězdách uspořádaných do takových podivných seskupení?“

„Je to moc hezké,“ ozvala se jí za zády Esk. „To je město?“

Bábi přeletěla zem zoufalým pohledem. Jestli je to vážně město, tak je příliš veliké, ale když tak teď měla čas se nad tím zamyslet, zjišťovala, že to opravdu páchne jako spousta lidí pohromadě.

Vzduch kolem nich houstl vůní kadidla, obilí, koření a piva, ale hlavně tím pachem, který vzniká při vyšší hladině vody v místech, kde se shromáždilo větší množství lidí s velmi benevolentním přístupem ke kanalizaci.

V duchu se otřásla. Den jim byl v patách. Hledala nějaké místo, kde by byly pohodlně slabé a hodně daleko od sebe, předpokládala totiž, že chudí lidé většinou proti čarodějkám nic nemají. Pak zamířila s koštětem k zemi.

Byla metr a půl nad zemí, když je dnes už podruhé zastihl den.

Brány byly skutečně obrovské, černé a vypadaly, jako že jsou vyřezány ze zhmotnělé tmy.

Bábi a Esk stály v davu, který zaplavoval náměstí před Univerzitou, a prohlížely si je. Nakonec Esk řekla:

„Nevím, jak se takovou branou může někdo dostat dovnitř.“

„Asi s pomocí magie,“ odpověděla kyselým tónem bábi. „To jsou celí oni, mágové. Každý normální tvor by si koupil klepadlo.“

Máchla koštětem směrem k bráně.

„Ani bych se nedivila, když člověk musel říct nějaké pitomé slovo jako třeba ‚hokuspokus‘, aby ho ta pitomá vrata pustila dovnitř.“

V Ankh-Morporku už byly tři dny a Bábi se to začalo k jejímu vlastnímu údivu docela líbit. Ubytování pro obě našla na Stínově, v starší městské čtvrti, jejíž obyvatel vedl povětšinou noční život a nestrkali sousedům nos do jejich záležitostí, protože tady platilo, že „kdo je zvědavý, nebude nikdy starý“ a taky „kdo se moc ptá, toho nakonec podřiznou“. Bydlely v nejvyšším patře tichého domu hned vedle pečlivě střeženého bytu poctivého obchodníka s kradeným zbožím, protože jak Bábi s oblibou říkala, „dobré ploty dělají dobré sousedy“.

Stínov byl útočištěm zdiskreditovaných bohů, neorganizovaných lupičů, různých nočních dámiček, obchodníků s exotickým zbožím, alchymistů myšlenek a neúnavných žvanilů — zkrátka obyvatelé téhle čtvrti představovali vazelínu na ose kola civilizace.

A přesto, navzdory tomu, že tihle lidé měli sklony k tomu obdivovat nižší, jednoduchou magii, byl mezi nimi naprostý nedostatek čarodějek. Novinka o tom, že se ve čtvrti objevila Bábi, prosákla během několika hodin do širého okolí a netrvalo dlouho a ke dveřím bytu, kde Bábi s Esk bydlely, se začala plížit, šourat a příkrádat řada lidí, kteří sháněli magické masti, nápoje, amulety a talismany, nějaké ty novinky z budoucnosti a různé další služby a službičky, které čarodějky tradičně poskytují těm, v jejichž životě je buď neustále zataženo, nebo dokonce bouřlivé.

Nejdřív se cítila dotčená, potom zaslala a nakonec z toho byla celá pryč. Její klienti měli peníze, což bylo užitečné, ale navíc se k ní chovali s úctou a to je tvrdá měna skoro všude na světě.

Zkrátka a dobře to vbrzku došlo tak daleko, že Bábi začala uvažovat o tom, že si najde nové bydlení s kouskem zahrádky a pošle do svého domku u Kyselé Prdele pro domácí zvířectvo. Jediné, co by snad mohlo trochu zkomplikovat situaci, byl zápach, ale Bábi doufala, že by si na něj kozy za nějakou dobu zvykly.

Navštívily všechna vyhlídková místa Ankh-Morporku, přístav, nesčetné mosty, jeho trhy, chudinskou čtvrt', ulice tvořené jen budovami chrámů. Bábi počítala chrámy se zamyšleným výrazem v očích. Bohové si většinou přáli, aby jejich uctívači jednali jinak, než jim diktovala jejich přirozenost, a lidský odpad, který na základě toho vznikal, představoval množství práce pro čarodějky.

Hrůzy civilizace se jim zatím vyhýbali, i když se jakýsi taškář pokusil odcizit Bábi její kabelu. K úžasu všech kolemjdoucích ho Bábi zavolala nazpět a on se skutečně vrátil, přičemž zoufale bojoval s vlastníma nohama, které ho odmítly poslouchat. Nikdo sice neviděl, co se stalo Bábi s očima, když se mu podívala do tváře, a nikdo neslyšel, co mu zašeptala do nemytého ucha, ale vrátil jí nejen, její peníze, ale ještě spoustu peněz patřících jiným lidem. Než mu dovolila odejít, musel jí slíbit, že se oholí, nebude se hrbít a po celý zbytek života se bude chovat jako slušný člověk. Večer už Bábin popis koloval po všech hlavních stanech Cechu zlodějů, kapsářů, domovních lupičů a Cechu spojených řemesel, s přísným nařízením vyhýbat se jí za každou cenu. Zlodějové a grázlici, sami převážně noční tvorové, poznali nebezpečí, když se jim ušklíblo do obličeje.

Bábi také napsala a poslala dva další dopisy na Univerzitu. Odpověď nepřišla.

„Stejně se mi líbilo víc u nás v horách,“ utěšovala ji Esk.

„No nevím,“ přemítala Bábi. „Tohle mi taky připadá skoro jako prales, vážně. Musím přiznat, že tady si lidi dovedou čarodějnice vážit.“

„Jsou moc milí,“ souhlasila s ní Esk. „Znáš ten dům v naší ulici, kde žije ta tlustá paní se všemi těmi mladými děvčaty, co jsi mi o nich řekla, že jsou to nějaké její příbuzné?“

„Ano, paní Palma,“ přikývla Bábi opatrně. „Velmi úctyhodná dáma.“

„Představ si, že je lidé navštěvují celou noc! Dívala jsem se. Moc by mě zajímalo, kdy se vlastně všechny vyspí.“

„Hm,“ prohlásila Bábi.

„Musí to být pro tu paní velká zátěž, když má všechny ty dcery uživit. Myslím, že by lidé měli být ohleduplnější.“

„No, víš,“ začala Bábi opatrně, „nejsem si tak docela jistá, že —“

Dalších rozpaků byla ušetřena díky tomu, že k branám Univerzity dorazil velký, vesele natřený vůz. Kočí zarazil volky kousíček před Bábi a zahalekal: „Odpusťte, má dobrá ženo, ale byla byste tak laskava a uhnula kousek stranou, prosím?“

Bábi ustoupila stranou napůl zmatena jeho slušností a napůl popuzena tím, že si ji někdo dovolil nazvat „svou dobrou ženou“, a řidič uviděl Esk.

Byl to mistr Traktát. Zašklebil se jako ustaraný had.

„A podívejme! Není to ta mladá dáma, která si myslí, že by se žena mohla stát mágem, co?“

„Ano,“ přikývla Esk a nevšímal si kopnutí do kotníku, které jí Bábi uštědřila.

„To je legrace. Tak pojď a přidej se k nám, nechceš?“

„Chci,“ přikývla Esk a pak, protože něco v Traktátově chování ji k tomu nutilo, dodala, „pane. Jenže my s vámi nemůžeme dovnitř.“

„My?“ podivil se Traktát, ale pak jeho oči ulpěly na Bábi. „Aha, už rozumím. Tohle je tvoje tetička, že?“

„Moje babička. Jenže ona to není ve skutečnosti moje opravdová babička, ona je tam u nás tak jako babička každého.“

Bábi se prkenně uklonila.

„No tak tohle nedovolím,“ zahlaholil Traktát hlasem stejně srdečným jako švestkový pudink. „Na mou čest! Naše první dívka-mág a musí stát venku na schodech? To by byla pěkná ostuda! Mohu vás doprovodit?“

Bábi stiskla Esk pevně rameno.

„Jestli ti to nevadí —“ začala. Ale Esk se jí vytrhla a rozběhla se k vozu.

„Vážně mě vezmete dovnitř?“ zvolala a oči se jí rozzářily.

„Samozřejmě. Jsem si jistý, že představení Řádů budou velice nadšení, když se s vámi budou moci setkat. Jistě budou velmi překvapeni a udiveni,“ dodal a zasmál se.

„Eskarino Kovářová —“ prohlásila Bábi škrobeně, ale pak se zarazila. Podívala se na Traktáta.

„Nevím, pane mágu, co máte v úmyslu, ale už teď se mi to nelíbí,“ zamračila se. „Esk, víš kde bydlíme. Jestli ze sebe chceš za každou cenu dělat hlupáka, prosím, ale dělej si ho opravdu jen sama ze sebe.“

Pak se otočila na podpatku a odkráčela náměstím.

„Jaká znamenitá žena,“ prohlásila Traktát nepřítomně. „Vidím, že máš stále ještě své koště. To je skvělé.“

Na okamžik odložil opratě a rukama udělal ve vzduchu složité znamení.

Obrovská brána ustoupila dozadu a za ní se objevilo bílé nádvoří, obklopené pečlivě udržovaným trávníkem. Za trávníkem se tyčila obrovská budova, nebo budovy, což se nedalo přesně určit. Nezdálo se, že by byla stavěno podle nějakého plánu, spíš to vypadalo, že se všechny ty opěrné pilíře, oblouky, můstky, klenby, kupole a věže seběhly co nejbližší k sobě, aby jim nebyla zima.

„To je ona?“ zeptala se Esk. „Vypadá tak — jako když je napůl rozpuštěná.“

„Ano, to je ona,“ přikývl Traktát. „Alma mater. Gouda Amos i kytara. Samozřejmě uvnitř je mnohokrát větší než zvenčí, jako ledovec, nebo tak, říkali mi. Je to Neviditelná univerzita a větší část je skutečně neviditelná. Skočila bys dozadu a vytáhla Simona?“

Esk odstrčila těžké plátno a nahlédla zezadu do vozu. Simon letěl na hromadě pokrývek, listoval v obrovské knize a dělal si poznámky na kousek papíru.

Zvedl hlavu a ustaraně se na ni usmál.

„To jsi ty?“ prohlásil.

„No,“ odpověděla Esk přesvědčivě.

„Mmysleli jsme si, že jsi se ztratila. Kkaždý si mmyslel, že jedeš s nněkým jiným, a když jsme nnakonec zastavili —“

„No, nakonec se mi vás podařilo dohnat. Mistr Traktát ti vzkazuje, abys přišel za ním a porozhlédl se po Univerzitě.“

„Už jsme tady?“ řekl a podiveně se na ni zadíval.

„A ty jsi tady taky?“

„No.“

„Ale jak ses sem ddostala?“

„Pozval mě dovnitř pan Traktát, říkal, že každý bude moc rád, když se se mnou bude moci setkat.“

Hluboko v očích jí zableskla nedůvěra. „Myslíš, že měl pravdu?“

Simon se zadíval do své knihy a oťel si usazené oči kapesníkem.

„Nno jo, mná tyhle svoje slabůstky,“ zamumlal, „ale nnení to zlý člověk.“

Esk se v úžasu dívala na žluté strany knihy, kterou měl Simon před sebou otevřenou. Byly plné složitých červených a černých znaků, které se z jakéhosi nepochopitelného důvodu zdály stejně mocné a odpudivé jako tikající balíček, ale vábily oči neodolatelnou silou ošklivé dopravní nehody. Člověk cítil, že by chtěl znát jejich význam, a současně se obával, že kdyby ho zjistil, začal by toho velmi rychle litovat.

Simon si všiml jejího výrazu a rychle knihu zavřel.

„To jsou jenom nnějaká kouzla,“ zamumlal. „Když se to chci nnaučit, tak to mumumu —“

„— musím —“ doplnila Esk automaticky.

„Díky. Přechíst.“

„Musí to být moc zajímavé, číst knihy,“ vzdychla si Esk.

„Svým způsobem. Ty nneumíš číst, Esk?“

„Překvapení v jeho hlase ji píchlo.

„Nevím, možná že ano,“ řekla odmítavě. „Nikdy jsem to nezkoušela.“

Ani kdybyste Esk plivli do oka, neřekla by vám, co je to podstatné jméno hromadné, ale věděla, že je stádo koz nebo sabat čarodějnic. Nevěděla, jak se říká skupině mágů. Řád mágů? Spiknutí? Kruh?

Ať už se tomu říkalo jakkoliv, zaplňovalo to Univerzitu. Mágové se potulovali mezi pilíři a poposedávali na lavičkách pod stromy. Když zazněl zvon, pobíhali mladí mágové s náručemi plnými knih zmateně po chodbách — starší studenti se poznali podle toho, že za nimi knihy poletovaly v hejnech vzduchem. Vzduch měl tu mastnou hustnou kvalitu prostředí nabitého magií a chutnal po cínu.

Esk procházela vším tím zmatkem mezi Simonem a mistrem Traktátem a sála tu zvláštní atmosféru jako houba. Nebylo to tím, že byl vzduch doslova nabit magií, ale ona byla zkrocená a pracovala jako voda v mlýnském náhodu. Byla to síla, ale síla spoutaná.

Simon byl stejně vzrušený jako ona, ale poznalo se to jen podle toho, že mu oči začaly slzet ještě silněji a jeho kokaťání se zhoršilo. Neustále se zastavoval, aby ukazoval na různé koleje a laboratorní budovy.

Jedna z nich byla nízká, pochmurná a měla vysoká úzká okna. „Tto je knihovna,“ oznámil jim Simon a hlas mu přetékal úžasem a úctou. „Chtěl bych se tam podívat.“

„Na to budeš mít spoustu času později,“ odpověděl mu Traktát. Simon vrhl na budovu toužený pohled.

„Všechny knihy, které bbyly nnapsány o mmagii,“ zašeptal.

„Proč jsou ta okna zamřížovaná?“ zeptala se Esk.

Simon polkl. „Hm, protože knihy o mmagii nnejsou jako ostatní knihy, ony vvedou svůj vvlastní —“

„To stačí,“ zarazil ho příkře Traktát. Podíval se na Esk, jako by si jí právě všiml poprvé, a zamračil se.

„Co tady vlastně děláš?“

„Pozval jste mě,“ zvedla k němu Esk oči.

„Já? Aha, ano. Promiň, trochu jsem se zamyslel. Tak dívka, co by se chtěla stát mágem, že? Tak se na to podíváme.“

Vedl je dál po širokém schodišti k dalším obrovským impozantním dveřím. K tomu byly také navrhnuty — aby byly impozantní. Jejich návrhář se musel dlouhodobě zabývat studiem těžkých zámek, zdobených závěsů a mosazných nýtů a kombinaci toho všeho zasadil do obrovského tepaného rámu, aby upozornil každého, kdo branou prochází, že vůbec není tak důležitý, jak si o sobě myslí.

Návrhář byl jistě mág. Zapomněl totiž na klepadlo.

Traktát zabušil do brány svou holí. Těžká křídla na okamžik zaváhala, ale pak se závory pomalu odsunuly a brána se otevřela.

Síň uvnitř byla plná mágů, mladých chlapců a jejich rodičů.

Jsou jen dva způsoby, jak se dostat na Neviditelnou univerzitu (ony jsou ve skutečnosti tři, ale v té době si to ještě mágové neuvědomovali).

První způsob je provést nějaký čin, ve světě magie nevidaný, jako například objevit některý z pradávných mocných a dávno ztracených magických artefaktů, nebo vymyslet naprosto nové a neotřelé zaklínadlo, ale to už se dnes děje jen velmi zřídka. V minulosti skutečně žili mágové, kteří byli schopni zformovat z chaotických zákonů syrové magie světa nové a jednoznačné zákony vtělené do několika vět. Byli to pramákové, od kterých se odvíjela všechna základní magická zaklínadla, ale ty dny už byly pryč, taková mágové už nežili.

Takže zbýval ten druhý způsob — mladého mága podporoval po několik ne zrovna snadných učednických let některý ze starších mágů.

Dostudovat a získat na Univerzitě místo, pocty a práva, které takové místo přináší, nebylo snadné a mnozí z těch mladíků, kteří se teď hemžili v hlavní aule, neuspějí a budou muset strávit život jako nižší mágové, obyčejní magičti technologové se vzdorovitými vousy a koženými záplatami na loktech, kteří se scházejí v malých žárlivých kroužcích a společnostech.

Jim nebude nikdy dovoleno nasadit si vysoký špičatý klobouk zdobený astrologickými symboly, obléci široký černý plášť nebo uchopit do ruky oficiální magickou hůl. Na druhé straně oni zase budou shlížet s despektem na obyčejné zaklínače, kteří mají sklon být tlustí a rozbředlí, mluví hovorovou řečí a nalévají se pivem. Objevují se většinou se smutnými hubenými ženami v lesklých kalhotách a neuvědomují si, jak dráždí opravdové mágy tím, že nechápou, jak hluboko jsou pod nimi, a neustále se jim snaží vyprávět anekdoty. Nejníže ze všech — když samozřejmě nepočítáme čarodějky — jsou iluzionisté a kejklíři, kteří vlastně nemají vzdělání žádné. Takovému kejklíři jste mohli svěřit tak akorát mytí destilačního přístroje. Mnoho zaklínadel pracovalo s takovými věcmi, jako je třeba plíseň z mrtvého, který zahynul rozdrčením, semeno živého tygra nebo kořen rostliny, která při svém vytržení vydá ultrazvukový výkřik. A koho pro ně pošlete? Správně.

Je rozšířená chyba říkat všem nižším magickým hodnostem „okrajová mágové“. Tenhle druh magie je mezi mágy přece jen velmi ctěn a najdou se v něm i zvláštní úzké specializace, které přitahují tiché, zamyšlené muže s povahou druidů a přesvědčovacími schopnostmi. Když pozvete mága s takovou takzvanou „okrajovou“ specializací do společnosti, stráví půl večera rozhovorem s fíkusem, který pěstujete v květináči. Druhou část večera bude mlčet a naslouchat.

Esk si všimla, že v hale byly i nějaké ženy, protože i mladí mágové mají matky a sestry. Přijely sem celé rodiny, aby se rozloučily se svými syny. Odehrálo se příslušné posmrkávání, otírání slz a cinkání mincí, které pyšní otcové tajně podstrkovali svým potomkům na přilepšenou.

Nejstarší mágové cirkulovali davem, promlouvali k mágům podporujícím studenty a prohlíželi si nastávající

frekventanty.

Někteří z nich pluli jako zlatem zdobené galeony směrem k mistru Traktátovi. Obřadně se mu uklonili a vážně si prohlíželi Simona.

„Tak tohle je mladý Simon?“ prohlásil nejlustší z nich a vrhl na chlapce zářivý úsměv. „Slyšeli jsme o vás jen to nejlepší, mladíku! Hm? Co říkáte?“

„Simone, uklon se arcikanceléři Ostroúhlovi, vrchnímu mágovi řádu Stříbrné hvězdy,“ prohlásil Traktát. Simon se uctivě uklonil.

Ostroúhel se na něj zadíval s blahosklonným výrazem. „Slyšeli jsme o vás moc zajímavé věci, mládenče,“ zamrkal, „ten horský vzduch tam u vás musí být moc dobrý na hlavu, co?“

Spokojeně se zasmál. Mágové kolem něj se také rozesmáli. I Traktát se zasmál. To se zdálo Esk velice směšné, protože na tom nebylo vůbec nic zábavného.

„Nno, ppane to nnnn“

„Podle toho, co jsme slyšeli, je tohle jediná věc, kterou nevíte, mladíku,“ zahýkal Ostroúhel a laloky pod bradou se mu natřásaly. Kolem se rozpoutala další bouře smíchu.

Ostroúhel popleskal Simona po rameně.

„Tohle je opravdu chytrý mládenec,“ pokračoval. „Skutečně úžasné výsledky, nikdy jsem neviděl lepší. A taky sebekázeň. Úžasné, co? Co říkáte, Traktáte,“

„Skvělé, arcikanceléři.“

Ostroúhel se rozhlédl po okolních mázích.

„Možná že byste se nám mohl předvést něco malého,“ prohlásil s posmrkáváním. „Třeba nějakou malou ukázkou?“

Simon na něho zíral v záchvatu bezmocné paniky.

„Víte, abych řekl ppravdu, já nnic mmoc nnnn“

„No, no,“ prohlásil arcikancelář tónem, o kterém si pravděpodobně myslel, že dodá Simonovi odvalu. „Jen se nás nebojte. Nespěchejte. My počkáme.“

Simon si olízl rty a vrhl na Traktáta pohled plný němé prosby.

„No,“ ozval se pak, „ale já vvážně nnevím, co bych mmmmm“

Z očí mu tekly slzy proudem a ramena mu poklesla.

Traktát ho přátelsky poplácal po zádech. „Má sennou rýmu,“ vysvětloval. „Není schopný se toho zbavit. Už jsme vyzkoušeli všechno.“

Simon polkl a přikývl. Poděkoval Traktátovi mávnutím ruky a zavřel oči.

Několik vteřin se nic nedělo. Simon stál a rty se mu nehluchně pohybovaly a pak se od něj najednou začalo šířit ticho jako světlo od zapálené svíčky. Přes zástup v hale se přelily vlnky mlčení, se silou vzduchem poslaného polibku narazily na stěny a v zavinutých křivkách se vracely zpět. Lidé se s úžasem dívali jeden na druhého, sledovali ústa svých společníků, která se sice pohybovala, ale zůstávala němá, a rudla úsilím, když zjistili, že jejich vlastní smích není hlasitější než bleší kýchnutí.

Kolem Simonovy hlavy zablikala malá světelná zrnka. Začala se otáčet a spirálovitě točit ve složitém trojrozměrném tanci a pak vytvořila určitý tvar.

Esk měla pocit, že ten tvar byl celou dobu a čekal, jen až ho zachytí očima, stejně jako v obyčejném mraku na obloze najednou odhalíte velrybu, tvář nebo plachetnici.

Simonovi se nad hlavou vznášel svět.

Bylo to naprosto jasné, přestože rychlost a jas malých světelék poněkud zastíraly podrobnosti. Byla tam Velká A'Tuin — vesmírná želva se čtyřmi slony na zádech a na vrcholku té živé pyramidy sama Zeměplocha. Okraj světa jako třípytná krajka lemoval Krajopád a uprostřed Plochy se tyčila jehle podobná hora Cori Celesti, kde přebývali bohové.

Obraz se začal zvětšovat, jeho střed zamířil ke Kruhovému oceánu a pak přímo do Ankhu. Malá světélka se přitom rychle pohybovala směrem od Simonovy hlavy a ve vzdálenosti několika metrů hasla. Teď obraz ukazoval pohled na město ze vzduchu a rychle se zvětšoval. Už byla vidět Univerzita a stále se přibližovala k přihlížejícím. Velká hala — lidé, kteří v němém úžasu a s otevřenými ústy sledovali, co se děje, a Simon obklopený droboučkými světélky. Ve vzduchu nad ním už bylo vidět jasný obraz a v něm další a v tom ještě jeden a ještě...

Většina přítomných měla pocit, že vesmír se obrátil naruby, a to ve všech rozměrech současně. Byl to dusivý, oteklý pocit. Znělo to, jako by celý svět udělal „plesk“.

Stěny vybledly. Podlaha také. Malby dřívějších velkých mágů — samé kudrlinky, dlouhé plnovousy a pohledy naznačující mírné zažívací potíže, zmizely. Dlaždice v hale sestavené do překrásného černobílého vzoru vyšuměly jen proto, aby je nahradil jemný písek, šedý jako měsíční světlo a chladný jako led. Nad hlavou zástupu se rozzářily podivné hvězdy v neznámých souhvězdích, na obzoru se objevil řetěz nízkých pahorků obroušených ne větrem a deštěm, protože tenhle podivný svět byl bez počasí, ale jemným skelným papírem samotného Času.

Zdálo se ovšem, že si toho nikdo jiný nevšiml. Vypadalo to, že v davu není jediný živý člověk. Esk byla obklopena lidmi tak tichými a nehybnými, jako by stála uprostřed zástupu soch.

A sochy nebyly samy. Byl tam jiný — Věci — vzadu za nimi a další neustále přibývaly. Byly beztvaré, nebo spíš skládaly své tvary náhodně z částí jiných stvoření. Na první pohled bylo vidět, že kdysi slyšely o rukou, nohou, tlapách, pařátech a jiných orgánech, ale rozhodně nevěděly, jak to všechno patří dohromady. Nebo jim to bylo jedno. Nebo byly tak hladové, že se nezdržovaly tím, aby to zjišťovaly.

Jejich hlasy se podobaly hukotu roje včel.

Byla to stvoření z jejich snů, která se přišla sytit magií. Esk věděla, že je teď nezajímá, a když, tak jako sladká pokroučka po jídle. Svou pozornost Věci plně soustředily na Simona, který o jejich přítomnosti neměl ani potuchy.

Esk ho nenápadně kopla do kolena.

Studená poušť zmizela. Reálný svět se nahnul zpět. Simon otevřel oči, slabě se usmála a pak se v bezvědomí sesul dozadu, kde ho Esk zachytila.

Ze skupinek přítomných mágů se ozval nadšený bzukot a někteří dokonce začali tleskat. Vypadalo to, že si ani jeden z nich nevšiml ničeho výjimečného kromě stříbrných světélek.

Ostroúhel se otřásl a pozvedl ruku, aby utišil dav.

„To je opravdu — úžasné,“ řekl Traktátovi. „Říkáte, že to je všechno z jeho vlastní hlavy?“

„Samozřejmě, pane.“

„Vůbec nikdo mu nepomáhal?“

„Neměl mu kdo pomáhat,“ odpověděl Traktát. „Potuloval se od vesnice k vesnici a prováděl malá kouzla. Dělal to ovšem jen za podmínky, že mu lidé platili knihami a papírem.“

Ostroúhel se přesvědčil. „To nebyla žádná obyčejná iluze,“ řekl, „a přitom nepoužil rukou. Co si to říkal sám pro sebe? Nevíte?“

„On tvrdí, že jsou to jen taková slova, která mu pomáhají usměrnit správné myšlenky,“ zabručel Traktát a pokrčil rameny. „Abych se vám přiznal, nerozumím ani polovině toho, co mi řekl. Mimo jiné se mi taky svěřil, že bude muset vymyslet nová slova, protože většina těch věcí a postupů, které dělá, nemá jména.“

Ostroúhel se podíval na mágy, kteří ho doprovázeli. Všichni přikyvovali.

„Bude to čest přijmout ho na Univerzitu,“ prohlásil. „Můžete mu to říci, až přijde k sobě.“

Ucítil, že ho něco táhla za obřadní roucho, a podíval se dolů.

„Promiňte, prosím,“ omlouvala se Esk.

„Dobrý den, mladá dámo,“ zahlaholil na ni Ostroúhel cukrkandlovým hlasem. „Přišla jste se podívat, jak váš bratr vstupuje na Univerzitu?“

„To není můj bratr,“ odpověděla Esk. Bývaly doby, kdy se pro ni svět skládal ze samých bratrů, ale teď už to tak nebylo.

„Jste důležitý?“ zněla její druhá otázka.

Ostroúhel se rozhlédl po svých kolezích a rozzářil se. V magii, stejně jako všude jinde, se objevovaly módní vlny. Jednou byli v módě mágové hubení a zachmuření, kteří hovořili se zvířaty (zvířata je samozřejmě neposlouchala, ale důležité byly myšlenky), zatímco jindy se zase nosili mágové snědí, uhrančiví a se špičatými černými bradkami. V současné době byli v módě mágové poctivě lidoví. Ostroúhel se skromně nafoukl.

„Dost důležitý,“ odpověděl. „Člověk dělá, co může, aby posloužil svým spoluobčanům. Ano, ano. Opravdu dost důležitý, řekl bych.“

„Chci se stát mágem,“ upřela na něj Esk oči.

Nižší mágové kolem Ostroúhla na ni zírali, jako by byla nějaký nový neznámý druh hmyzu. Ostroúhlova tvář zrudla a oči mu vylezly z důlků. Podíval se znovu ze své výšky dolů na Esk a vypadal, jako když zadržuje dech. Pak se dal do smíchu. Začalo to někde dole v rozměrných oblastech břicha a postupovalo nahoru, odráželo se to od žebra k žebro, působilo to malé mágotřesení v hrudníku a nakonec se mu to vydralo ze rtů v podobě několikerého přískrceného zachrochtání. Bylo úžasné ten smích pozorovat. Měl svou vlastní osobnost.

Když však Ostroúhel uviděl Eskinu tvář, přestal se okamžitě smát. Jestliže byl jeho smích klaunem z kabaretu, pak Eskin odhodlaný výraz byl kbelíkem bílé barvy, který k němu letí po sečně.

„Mágem?“ zeptal se nepřilíš chytře. „Ty chceš být mágem?“

„Chci,“ prohlásila Esk a vstrčila stále ještě omámeného Simona do náruče neochotného Traktáta. „Jsem osmý syn osmého syna. Chci říct dcera.“

Mágové kolem ní se dívali jeden na druhého a šeptali si mezi sebou. Esk se pokoušela nevnímat si jich.

„Co to řekla?“

„Myslí to vážně?“

„Vždycky jsem tvrdil, že děti v tomhle věku jsou velmi roztomilé, co říkáte?“

„Ty jsi osmý syn osmé dcery?“ řekl Ostroúhel nejistě.

„Obráceně, ale ne tak docela,“ ušklíbala se Esk vzdorovitě.

Ostroúhel si osušil oči kapesníkem.

„To je opravdu úžasné,“ zavrtěl hlavou. „V životě jsem něco takového neslyšel, co?“

Rozhlédl se po kruhu lidí kolem nich, který se začal rychle rozrůstat. Ti vzadu samozřejmě maličkou Esk neviděli a natahovali krky, aby zjistili, co se to tam vpředu děje za zajímavá kouzla. Ostroúhel nevěděl, co teď.

„Abych tomu dobře rozuměl,“ ujišťoval se, „ty chceš být mág?“

„No, každému to říkám, ale nikdo mě neposlouchá,“ přikývla Esk.

„A jakpak jsi stará, holčičko?“

„Už mi bude devět.“

„Takže chceš být mágem, až vyrosteš, že?“

„Ne, chci být mágem, hned,“ odpověděla mu Esk pevným hlasem. „Je tohle to správné místo, že?“

Ostroúhel se podíval na Traktáta a mrkl na něj.

„Já vás viděla!“ prohlásila Esk.

„Myslím, že ještě nikdy neexistovala dáma — mág,“ zamyslel se Ostroúhel. „Myslím si dokonce, že by to mohlo odporovat základním tradicím. Nechtěla by ses raději stát čarodějkou? To je přece pro dívku moc hezká kariéra,

nemyslíš?“

Jakýsi nižší mág za ním se začal smát. Esk se na něj ošklivě podívala.

„Být čarodějkou není špatné,“ připustila, „ale já si myslím, že mágové si užijí větší legraci. Co říkáte?“

„Já si myslím, že jsi velice ojedinělé mladé děvčátko,“ usmál se Ostroúhel.

„Co to znamená?“

„To znamená, že jsi sama jediná,“ odpověděl jí Traktát.

„To je pravda, ale stejně chci být mágem!“

Ostroúhlovi došla slova. „No, ale to prostě nemůžeš,“ odsekl mírně popuzeně. „To je mi nápad!“

Vztyčil se do celé své výše a obrátil se k odchodu. Něco ho zatahalo za obřadní roucho.

„Proč ne?“ ozval se od země dívčí hlásek.

Otočil se.

„Protože,“ prohlásil pomalu a rozvážně, „protože... protože je celý ten nesmyslný nápad k smíchu, proto. A je to proti tradicím!“

„Ale já umím dělat kouzla jako mágové!“ řekla Esk a hlas se jí mírně zatřásl.

Ostroúhel se sehnul, až se jeho obličej ocitl ve stejné úrovni s jejím.

„Ne, to tedy neumíš,“ zasyčel. „Protože nejsi mág. Ženy nemohou být mágy, říkám to dost jasně?“

„Tak se dívejte,“ odsekla Esk.

Natáhla před sebe ruku s roztaženými prsty a použila ji jako mířidla, dokud nezahlédla sochu Malicha Moudrého, zakladatele Univerzity. Mágové mezi ní a sochou se instinktivně a rychle stahovali z cesty. Většina z nich se vzápětí začala cítit směšně.

„Já to myslím vážně,“ sykla Esk.

„Běž pryč, holčičko,“ ušklíbl se Ostroúhel.

„Dobrá,“ kývla Esk hlavou. Upřela pohled na sochu, přimhouřila oči a soustředila se...

Velká brána Neviditelné univerzity je vyrobena z oktironu, kovu tak nestálého, že v pevném skupenství může existovat jen na univerzitní půdě prosycené syrovou magií. Brána je odolná vůči jakékoliv síle s výjimkou magie. Nemůže ji poškodit oheň, vyrazit žádný dobývací beran, zničit nepřátelská armáda.

To je jeden z důvodů, proč většina návštěvníků Univerzity používá zadní vchod, který je vyroben z docela obyčejného dřeva a nepotuluje se kolem a neobtěžuje lidi, nebo dokonce neobtěžuje lidi přímo namísto, kde stojí. Má dokonce i klepadlo a všechno ostatní, co má správná brána mít.

Bábi opatrně prozkoumala mohutné zárubně a spokojeně zabručela, když našla, co hledala. Nepochybovala o tom, že to tam bude, i když to bylo úmyslně ukryto v přirozených letech dřeva.

Vzala za klepadlo tvarované do podoby dračí hlavy a třikrát po sobě rychle klepla na dveře. Zakrátko se dveře otevřely a objevila se v nich mladá žena s pustou plnou kolíčků na prádlo.

„Kokak ki křežete?“ zapátala.

Bábi se uklonila a dala tak dívce možnost všimnout si špičatého klobouku s kloboukovými jehlicemi ve tvaru netopýřů. Mělo to úžasný výsledek: dívka zčervenala, rozhlédla se ticho uličkou na obě strany a posuňkem pozvala Bábi dovnitř.

Za zdí byl rozlehlý dvůr, porostlý z větší části mechem, a na něm se sem a tam křížovaly natažené šňůry na prádlo.

Bábi tak měla jako jedna z pouhopouhých několika žen zjistit, co mágové ve skutečnosti nosí pod svými rozevlátými rouchy, ale poctivě odvrátila oči a následovala dívku po dláždění a dolů širokým schodištěm.

Schodiště vedlo do dlouhého vysokého tunelu lemovaného klenutými oblouky a plného páry. Bábi několikrát zachytila pohledem v bočních místnostech dlouhé řady kamenných van a cítila, jak se ve vzduchu vznáší charakteristická vlhká vůně žehleného prádla. Pak kolem ní prošel hlouček dívek s košíky plnými prádla a spěchal nahoru po schodech. Děvčata se najednou v půli schodiště zastavila a otočila, aby si Bábi prohlédla.

Bábi se narovнала a snažila se tvářit tak tajemně, jak to jen dokázala.

Její průvodkyně, která se stále ještě nezbavila kolíčků, ji vedla dál boční chodbou do místnosti, ve které bylo doslova bludiště polic plných prádla. Uprostřed bludiště seděla na stole se zkříženými nohama tlustá ženská v zrzavé paruce. Zapisovala něco do velké záznamní knihy, kterou měla otevřenou před sebou na stole, ale přitom neustále vrtěla hlavou nad jakousi vestou plnou skvrn.

„Zkóšelas to vybělit?“

„Ano, madam,“ přikývla dívka, která stála vedle ní.

„A co myrritová tenktóra?“

„Nic, madam, po té fleky jenom zmodraly.“

„Tak něco takového vidím poprvé,“ prohlásila vrchní prادلena. „A že hož jsem veděla fleky od séry, sazí, dračí krvi, krvi démonó a já nevím čeho eště.“ Otočila vestu naruby a podívala se na jmenovku našitou uvnitř. „Hmm. Granpon Bílé. Estli se nebode lepší starat o svoje prádlo, bode z něho brzo Granpon Šedé. Víš, co tě řekno, holka? Že Bílé mág je prostě tak akorát Černé mág, které má dobré hospodyňo. Věř mně —“

Všimla si Bábi a zarazila se.

„Akleala a deře,“ prohlásila Bábiná průvodkyně a rychle vysekla malou poklonu.

„Á kloouk, ak chem ychlela...“

„Ano, ano, děkojo ti Ksandro, možeš jít,“ prohlásila tlustá prادلena. Vstala a usmála se na Bábi a s téměř slyšitelným cvaknutím přeladila hlas o několik společenských tříd výše.

„S dovolením, homlovte nás,“ prohlásila. „Víte, my to tady máme tak trochu pátý přes devátý, když je dneska tot' velký prádlo. To má jako bét zdvořilostní návštěva, nebo debeste byla vod té dobroty a říkla mně — ?“ hlas jí poklesl skoro k šepotu, „nesete mi nějakou zprávu vod Hothera Sadeho?“

Bábi se nakonec zatvářila nechápavě, ale během zlomku vteřiny se vzpamatovala. Čarodějnická značka na dveřích hlásila, že hlavní hospodyně vítá čarodějnice, a hlavně se zajímá o novinky o svých čtyřech bývalých manželech. Bylo vidět, že je na lovu pátého, což dokazovala nejen rezavá paruka, ale pokud Bábi neklamal sluch, také praskání velrybích kostic v korzetu takových rozměrů, že by to rozzuřilo celé ekologické hnutí. Naivní a hloupá, říkala dále značka na dveřích. Bábi se zatím zdržela soudu, protože se jí zdálo, že městské čarodějky samy nepřetékají inteligencí.

Hospodyně si musela její výraz vysvětlit jinak.

„Nic se nebojte,“ naklonila se k Bábi, „moje holky mají tuto nakázany, haby každó čarodějko pěkně vzaly dovnitřku, aj dyž ti tam navrchu s tým nesóhlasijó. Určitě beste si dala hrnek čajo a něco na zub, né?“

Bábi se beze slova uklonila.

„Ja, a také se podívám a nandu vám nejaký pěkný starší hábky,“ rozzářila se hospodyně v náhlém nápadu.

Bábi šla poslušně za ní. Staré šaty? Myslí to ta tlustá ženská vážně? To je ale drzost! No, ale na druhé straně, kdyby byly slušné kvality...

Jak se zdálo, pod Univerzitou byl celý svět. Byla to spleť sklepů, chladnic, palíren, kuchyní a umýváren nádobí a každý jeho obyvatel něco nesl, tlačil, pumpoval nebo prostě stál a pokřikoval. Bábi zahlédla místnosti plné ledu a jiné dýchající vedrem z doruda rozpálených kuchyňských ohnišť, krbů a sporáků, které zabíraly celé stěny. Pekárny voněly čerstvým chlebem a sklepy páchly starým pivem. Všechno bylo načichlé potem a dřevěným kouřem.

Hospodyně ji vedla nahoru po spirálových schodech a nakonec odemkla jakési dveře klíčem z obrovského svazku, který jí visel u pasu.

Pokoj, do kterého vešly, byl růžový a plný kanýrů a volánků. Náběrky a volánky byly i na takových místech, kde by si je žádný normální člověk ani nedokázal představit. Bylo to, jako kdyby se člověk pohyboval uvnitř cukrové vaty.

„Moc hezké,“ prohlásila Bábi. A protože viděla, že se to od ní čeká, dodala: „Neobyčejně vkusné.“ Rozhlédla se kolem po něčem bez kanýrů, kde by se dalo sedět, ale rychle to vzdala.

„Na co to já hloupá enem myslím?“ zatřlykovala hospodyně. „Menuju se Vidláková, ale to asi víte, co? A mám tu česť mlovet s... ?“

„Eh? Ó promiňte, jmenuji se Zlopočasná, říkají mi Bábi,“ odpověděla jí trochu nepřítomně Bábi. Kanýrky jí začaly lézt na nervy. Kazily růžové barvě pověst.

„Já so také okolistka, habeste veděla,“ prohlásila paní Vidláková.

Bábi neměla nic proti věštění budoucnosti a předpovídání štěstí, když ho prováděli laici a k tomu ještě špatně. Něco úplně jiného to bylo v případě, když se do toho pustili lidé, kteří o tom něco věděli. Bábi byla přesvědčená, že budoucnost je velmi křehká záležitost, a když se na ni někdo ošklivě podívá, může se změnit. Bábi měla některé vlastní teorie o vesmíru a čase a o tom, proč by se s nimi zásadně nemělo manipulovat, ale naštěstí dobrých věštců bylo velmi málo a navíc lidé dávali stejně přednost těm špatným, kteří jim vždycky dodali tu správnou dávku sebevědomí a optimismu.

O špatném věštění věděla Bábi všechno. Bylo to mnohem těžší než skutečné věštění. Potřebovali jste k tomu opravdu nadprůměrnou představivost.

Nemohla se v duchu ubránit, aby nepřemýšlela, jestli paní Vidláková není rozená čarodějka, která se nějakým záhadným způsobem nevyučila. Rozhodně se ale snažila dobýt budoucnost všemi dostupnými prostředky. Pod jakousi růžovou dečku na čajovou konvici, plnou kanýrů, ukrývala křišťálovou kouli, vedle leželo několik balíčků různých věšteckých karet a růžový váček s runovými kameny. Opodál stál jeden z těch malých stolků na kolečkách, kterého by se poctivá čarodějnice nedotkla ani koštětem na třímetrové násadě — a tou vzdáleností si Bábi ještě nebyla tak docela jistá — a na něm buď trus zvláštních opic z lamaserie, nebo sušený trus lámů z Opičího kláštera. Ty vyschlé kousky se daly zvláštním způsobem rozhodit tak, že odhalily celkovou sumu věštění a moudrosti vesmíru. Bylo to velmi smutné.

„Také tady mám čajové lističky,“ upozornila ji paní Vidláková a ukázala na velký hnědý puclák na stole mezi nimi. „Vím, že je čarodějke často pužívajó, ale mně se to zdá takovy, vodpost'e, že to tak říkám, hale sprostý. Bez orážky.“

Ona tím určitě nechtěla nikoho urazit, pomyslela si Bábi. Paní Vidláková se na ni dívala pohledem šteněte, které si není jistě, co se bude dít dál, a začíná mít nepříjemný pocit, že by to taky mohly být srolované noviny.

Bábi zvedla puclák s čajovými listíky a začala do něj nahlížet, když koutkem oka zachytila výraz zklamání, který přeletěl po tváři paní Vidlákové jako stín po něžné pláni. Uvědomila si, co dělá, a tak rychle otočila šálek třikrát proti směru hodinových ručiček, několikrát nad ním máchla rukama a zamumlala zaklínadlo (normálně ho používala k léčení zánětu kožího vemene, ale na tom nezáleží). Tahle malá ukázka kouzelného nadání, jak se zdálo, paní Vidlákovou nekonečně potěšila.

Bábi byla jednou z nejlepších odbornic na čajové listíky, ale před cukrem slepenou masou na dně hrnku v duchu ucouvla. Teď by byla potřebovala ze všeho nejvíc nějakou šikovnou krysu, stačil by jí dokonce i šváb, který by byl v téhle chvíli někde poblíž Esk, aby si mohla Zapůjčit jeho vědomí.

V tom okamžiku však Bábi zjistila úplně něco jiného. Přišla na to, že Univerzita má své vlastní vědomí.

Všeobecně je známo, že kámen umí myslet, vždyť právě na té skutečnosti je založena celá elektronika a přítom

existují vesmíry, kde tráví lidé celé životy tím, že upírají oči k nebi a pátrají po jiných inteligencích, a za celou tu dobu je ani jednoho nenapadne podívat se pod nohy. To je tím, že správně nepochopili délku života. Z pohledu kamenů byl vesmír sotva stvořen, horské útvary se stále ještě zvedají a klesají jako mechanismus varhanního rejstříku, kontinenty se posouvají sem a tam a narážejí do sebe z čiré radosti, že ze sebe setřesou pár kamenů. Bude to ještě nějakou dobu trvat, než si kameny všimnou té nepříjemné drobné kožní choroby, která bují na povrchu, a začnou se škrabat, a to je jediné štěstí lidstva.

Kámen, že kterého byla vybudována Neviditelná univerzita však už několik tisíciletí vstřebával magii a ta síla někde musela být.

Univerzita si časem vypěstovala vlastní osobnost.

Bábi ji cítila jako obrovské přátelské zvíře, které by se nejraději převalilo na střechu a nechalo se poškrabat na podlaze. Zatím si ovšem Bábi nevšímal. Pozorovalo Esk.

Bábi našla Esk velmi snadno tak, že sledovala nitky zájmu Univerzity a fascinovaně pozorovala scénu, která se odehrávala ve Velké síni...

„— tam vidíte?“

Hlas zněl odněkud z dálky.

„Hmm?“

„Povídám, co tam vidíte?“ zeptala se znovu paní Vidláková.

„Cože?“

„Povídám, co tam—“

„Aha.“ Bábi znovu zapojila vlastní vědomí, ale cítila se velice zmatená. Potíže se Zapůjčováním byla v tom, že když jste se vrátili nazpět do vlastního těla, vždycky jste se ještě nějakou dobu cítili mimo, a bábi byla bezpochyby první čarodějka, která si Zapůjčila vědomí budovy. Teď se cítila obrovská, prostydlá a plná chodeb.

„Ste v pořádku?“

Bábi přikývla a otevřela okna. Protáhla si východní a západní křídlo a pokusila se soustředit na maličký šálek, který svírala v pilířích.

Naštěstí přičítala paní Vidláková Bábinu omítkovou bledost a kamenné mlčení okultním silám, zatímco Bábi zjistila, že obrovská kamenná paměť Univerzity velmi příznivě povzbudila její představivost.

Hlasem podobným hukotu průvanu v opuštěné chodbě, což udělalo na budovy Univerzity velmi příznivý dojem, načrtla Bábi paní Vidlákové jasnou budoucnost, plnou mladých mužů bojujících o přízeň kypré hospodyně. Mluvila velice rychle, protože potom, co viděla ve Velké síni, netoužila po ničem jiném, než se co nejrychleji vrátit před hlavní bránu Univerzity.

„A ještě je tady jedna věc,“ dodala nakonec.

„Ano, ano!“

„Vidím vás, jak přijímáte novou služebnou — služebné tady pece najímáte vy, že? Výborně — a tohle je mladá děvče, velmi výkonné, dobrá pracovnice, umí se chytit každé práce.“

„No ha co s ním má být?“ zeptala se paní Vidláková, která už vychutnávala Bábin až překvapivě podrobný popis její nádherné budoucnosti a teď se ještě opájela zvědavostí.

„V tomto bodě jsou duchové poněkud nejasní,“ pokračovala Bábi, „ale je to velmi důležité, abyste ji najala.“

„To nebude nic těžkého,“ zatvářila se paní Vidláková sebevědomě. „Tadyk stejně nikoho dlóho neudržíte. Je to samá magija. Ono to semka jak dyž prosakoje, vete? Zvlášť v knihovne, co mají šecke te magicke kniže. Dvě dívčata z horního patra mně hotekly včera, že pré mají dost takove službe, kde dyž si de člověk večer lehnót, tož nevé, v jake figoře se ráno probudí. Starší mág je pokaždé proměnil zpátky, ale jim se to nelévalo.“

„No, tady se duchové vyslovili jasně. Tahle mladá dáma v tomto směru nebude mít žádné potíže,“ řekla Bábi zachmuřeně.

„No estle homí zametať a setřít podlaho, tož bych jo ráda viděla, to vám řeknu,“ prohlásila paní Vidláková a zatvářila se zamyšleně.

„Přinese si dokonce i vlastní koště, alespoň to říkají duchové.“

„Tož to je prima. A kdy že by měla ta slečinka přijet?“

„No, brzo, už brzo, říkají duchové.“

Na tváři hospodyně se objevil mráček podezření. „Něco takovýho obyčejně dochove neříkají. Kde to říkají tady, hale přesně?“

„Tady,“ prohlásila Bábi. „Podívejte, vidíte tady ten malý chomáč lístků mez i cukrem a tady tou puklino? No? Nemám pravdu?“

Jejich oči se setkaly. Paní Vidláková měla své slabůstky, to ano, ale na druhé straně byla dost silná povaha na to, aby uřídila celý podzemní svět Univerzity. Jenže Bábi by se nebála upřít pohled do očí ani kobře a za pár vteřin se paní Vidlákové plnily oči slzami.

„Tož ja. Meslim, že máte pravdu,“ přikývla chabě a z hlubin svého záždří vylovila velký kostkovaný kapesník.

„Tak dobrá,“ prohlásila Bábi, opřela se na židli a hrnek odložila nazpět na podšálek.

„Tady je příležitost pro mladé pracovitě holko haž haž,“ řekla paní Vidláková. „Deť já sama sem tade začínala jako složka.“

„Tak začínala většina z nás,“ přikývla nepřítomně Bábi. „Je mi to líto, ale už budu muset jít.“ Vstala a natáhla se pro svůj klobouk.

„Hale —“

„Musím si pospíšet. Mám důležitou schůzku,“ mluvila už Bábi přes rameno a spěchala ze schodů.

„Hale já tade mám pro vás balíček hábků —“

Bábi se zastavila a její instinkty nabyly vrchu.

„Je tam nějaký černý samet?“

„No ja, ha také nejake herváb.“

Bábi si nebyla jistá, jak se má postavit k materiálu zvanému hedvábí, protože slyšela, že prý pochází ze zadečku nějakého červa, ale černý samet ji mocně přitahoval. Její oddanost však nakonec přece jen zvítězila.

„Odložte mi je stranou, já ještě zajdu,“ zvolala a pádila chodbou k východu.

Kuchařky a myčky nádobí jí prchaly z cesty a stařenka dusala po vlhkých kamenech, skvělým stylem vyběhla schodiště, s vlajícím černým šálem vypádila na nádvoří a podkované střevice vykřesávaly jiskry z kamenů dláždění. Jakmile se jednou ocitla pod širým nebem, podkasala si sukně a rozběhla se plným tempem. Kolem rohu na hlavní náměstí zahrnula smykem, po kterém zůstaly na chodníku dlouhé bílé rýhy.

Objevila se tam právě včas, aby zahlédla, jak z hlavní brány vybíhá uplakaná Esk s očima plnými slz.

„Ta pitomá magie prostě nefunguje! Cítla jsem ji tam všude okolo, ale prostě to nějak nešlo!“

„Možná že jsi to zkoušela moc silně,“ utěšovala ji Bábi. „Viš s magií to máš jako s rybařením. Když budeš poskakovat ve vodě a stíkat na všechny strany, nechtyš ani rybičku. Musíš při tom být tiše a nechat věcem více méně přirozený průběh a pak se to podaří.“

„A pak se mi všichni smějí! Někdo mi dal dokonce bonbon!“

„No, takže ten den přece jen nebyl tak docela ztracený,“ usmála se Bábi.

„Bábi!“ podívala se na ni vyčítavě Esk.

„No a co jsi čekala?“ řekla Bábi. „Aspoň, že se ti smějí! Smích ještě nikomu neublížil. Ty jsi prostě přišla k nejvyššímu mágovi a před očima všech lidí jsi se začala předvádět a oni se ti jenom vysmáli? To vůbec není špatný výkon, věř mi. Snědla jsi ten bonbon?“

Esk se zamračila. „Jo.“

„Jaký byl?“

„Byla to mléčná karamela.“

„Mléčné karamely nemám ráda.“

„Hm,“ zabručela Esk. „To bys snad chtěla, abych si příště řekla o peprmintovou.“

„Nech si svoje jízlivosti, holčičko, ano? Co je špatné na peprmintových bonbonech? Podej mi tu miskou.“

To byla další výhoda městského života kterou Bábi objevila. Sklo. Některé z jejích nejsložitějších lektvarů se musely připravovat v přístroji, který se buď musel objednat a drazé zaplatit u trpaslíků, nebo objednat u nějakého vzdáleného foukače skla, kde byl sice o něco lacinější, ale potom ho Bábi většinou dostala za dlouhou dobu, zabalený ve slámě a rozbitý na kusy. Pokoušela se vyfouknout si sama to, co potřebovala, ale pokaždé ji při tom postihl děsivý kašel, takže její pokusy končily většinou dost podivnými výsledky. Ale díky alchymii, která byla ve městě velmi rozšířená, byly tady obchody plné skla, které se prodávalo jako každé jiné zboží, a čarodějka vždycky usmlouvala dobrou cenu.

Pozorovala, jak se žlutý proud proplétá spirálovitým bludištěm trubic a nakonec s zhušťuje do jediné velké ulepené kapky. Bábi ji zručně zachytila na skleněnou lžičku a opatrně přenesla do skleněné fióly.

Esk ji pozorovala očima stále ještě plnými slz.

„Co je to?“ zeptala se a popotáhla nosem.

„Bezstarostník,“ odpověděla jí Bábi a pečlivě uzavřela fiólu korkovým špuntíkem, který zakapala voskem.

„To je lék?“

„No, dalo by se to tak říct.“ Bábi si přitáhla psací náčiní a vybrala si jeden brk. V koutku úst se jí objevil jazyk a Bábi se pustila do té náročné práce, jakou pro ni bylo vypisování etikety. Vypisovala ji velmi pomalu a pečlivě, pero hlasitě skřípělo a Bábi se několikrát zarazila, aby si promyslela pravopis slov.

„Pro koho to je?“

„Pro paní Herepatovou — ženu foukače skla.“

Esk se vysmrkala. „To je ten, co vyfoukne jenom tu a tam nějaký kousek, že?“

Bábi se na ni podívala přes stůl.

„Jak tě to napadlo?“

„No přece když s tebou mluvila předevčířem, říkala mu ‚Mistr Dvakrát měsíčně‘.“

„Hmpf,“ odfrkla si Bábi a pomalu dopsala větu: „Třeba rozpustit v dobře odměřené pintě vody. Muži nutno vlít jednu kapku léku do čaje, ale předtím buďte si jista, že máte na sobě oblek volný a nečekáte žádnou návštěvu.“

Jednou, pomyslela si, si s ní budu muset o těchhle věcech promluvit.

To dítě bylo v tomhle směru podivně chápavé. Esk už byla s Bábi u několika porodů, chodila s kozami ke kozlovi staré Tetky Jabloňské, aniž si z toho udělala nějaké závěry. Bábi si nebyla tak docela jistá, co by s tím měla dělat, ale zatím se jí zdálo, že nenastal vhodný čas, aby se pustila do hovoru o téhle záležitosti. Přemýšlela, proč při pomýšlení na ten rozhovor v duchu cítila takové rozpaky. Připadala si jako koňský doktor, který umí koně vyléčit, křížit, cvičit i okovat, ale přitom má jen vzdálenou představu o tom, jak se na nich jezdí.

Pečlivě nalepila vinětu na fiólu a sklo zabalila do čistého papíru.

Tak do toho.

„Existuje ještě jiný způsob, jak se dostat na Univerzitu,“ prohlásila a pozorovala koutkem oka Esk, která otráveně tloukla v hmoždíři nějaké sušené byliny. „Způsob, jak to dělají čarodějky.“

Esk zvedla hlavu. Bábi se přinutila k malému úsměvu a pustila se do výroby další nálepky. Psaní nálepek pro ni bylo vždycky tou nejtěžší částí kouzelných receptur.

„Ale myslím, že to tě asi nezajímá,“ pokračovala. „To víš, tenhle způsob není nijak velkolepý ani slavný.“

„Všichni se mi smáli,“ zahuhlala Esk.

„Ano, já vím, říkala jsi mi to. Takže už to asi nebudeš chtít znovu zkusit. Já ti úplně rozumím.“

Pak se nějakou dobu do ticha ozyvalo jen skřípění Bábiná pera. Nakonec Esk řekla: „A ten způsob —“

„Hmmm?“

„Dostala bych se tak na Univerzitu?“

„Samozřejmě,“ odpověděla pyšně bábi. „Řekla jsem ti přece, že jsem našla jistou cestu, ne? A není to špatná cesta. Nemusela bys navštěvovat přednášky, mohla bys chodit, kam se ti zlíbí, nikdo by si tě ani nevšiml — byla bys ve skutečnosti skoro neviditelná — byla by to prostě taková čistá práce. Ale chápu, že po tom, jak se ti všichni smáli, už tě to nezajímá, co? Nebo ano?“

„Dáte si ještě jeden hrnek čaje, paní Zlopočasna?“ zeptala se paní Vidláková.

„Magistro,“ broukla Bábi.

„Co to?“

„Jsem magistra Zlopočasna,“ usmála se na ni Bábi. „Tři kostky bych prosila.“

Paní Vidláková k ní přisunula šálek. I když se na Bábinu návštěvu velmi těšila, vždycky ji připravily o větší část zásob cukru. Jak se zdálo, mizely v Bábině přítomnosti kostky cukru jako sníh na slunci.

„Pré je to mizerný na figuru,“ prohlásila jakoby mimochodem. „Ja, ha také na zube, říkají.“

„No, moje postava nikdy za moc nestála a moje zuby se starají o samy o sebe,“ odpověděla jí Bábi. Bábi strádala skvělou kvalitou zubů, což se dalo u čarodějnic považovat za viditelnou nevýhodu. Velice záviděla Tetce Jabloňské, čarodějce žijící na druhé straně hor, které se podařilo do dvaceti přijít o všechny zuby, takže už v té době získala dokonalý vzhled staré čarodějnice. To sice znamenalo, že se budete muset živit převážně polévkou a kaší, ale také vám to zajišťovalo pěknou dávku úcty. A pak tady byly bradavice. Tetce jich bez sebemenšího snažení vyrostly skoro dva tucty a její obličej se podobal sušené švestce posázené oblázky, zatímco Bábi, která zkoušela kdekou vodu na růst bradavic, neměla ani tu jedinou obyčejnou bradavicu na nose. Někdo holt měl štěstí.

„Hmmm?“ řekla najednou, když si uvědomila, že paní Vidláková jí už chvíli něco vypráví.

„Já enim říkám,“ opakovala paní Vidláková, „že ta mladá Eskarina je pravě poklad. Je to dokonalá oklizečka. Podlahe só za ňo jak špihl, jak špihl povídám! Žádná práce na ňu není moc. Hale já sem jí to včera řekla. Já jí povídám, to tvoje pomělo, to je jak dyž živý, a vite, co na to vona?“

„No, to bych si ani netroufla hádat,“ odpověděla slabým hlasem Bábi.

„Ona na to, že se ho špina bójí. Co beste tomu děvčisku řekla?“

„No tohle!“ zamrkala Bábi.

Paní Vidláková jí přistrčila prázdný šálek čaje se zbylými lístky a široce se na ni usmála.

Bábi si v duchu povzdychla a upřela oči do ne právě nejčistšího nitra budoucnosti. V poslední době jí začínala docházet představitost.

Koště viselo dolů chodbou a za sebou zvedalo obrovský oblak prachu. Kdybyste se ovšem pozorně dívali, byli byste zjistili, že všechen prach se jakýmsi tajemným způsobem vrací ke koštěti a mizí někde mezi jeho březovým proutím. Kdybyste se podívali ještě pozorněji, všimli byste si, že násada koštěte má na sobě vyřezány podivné tvary, které se na ní nepochopitelně proplétají, a když se snažíte zjistit, co představují, mění se vám před očima.

Jenže koště nikoho nezajímalo, natož aby si ho někdo podrobněji prohlížel.

Esk seděla na parapetu jednoho hlubokého okna a prohlížela si město. Cítila se mnohem rozzlobenější než obvykle a to byl také důvod, proč koště útočilo na prach s nebyvalou vervou. Pavouci v zoufalství prchali do bezpečí a za nimi mizely v hlubinách koštěte jejich prastaré pavučiny. Ve zdech se k sobě zoufale tiskly myši a vzpíraly se zevnitř nohama o vchody do svých chodeb. Červotoči bojovali marně o život ve stropních trámech. Tah vzduchu je pomalu, ale jistě vysával ven.

„Ty tedy vážně umíš uklízet!“ zavolala Esk na koště.

Musela připustit, že to mělo některé své nevýhody. Jídlo bylo jednoduché, ale bylo ho spousta a vysoko pod střechou měla sama pro sebe malý pokojík a žila si tam jako princezna, protože stačilo, když vstávala až v pět hodin ráno, což bylo podle normálních Bábiných standardů skoro v poledne. Práce opravdu nebyla těžká. Prostě musela zametat a zametat tak dlouho, dokud si koště neuvědomilo, co se od něj čeká. Pak se jenom musela nějak zabavit do chvíle, kdy bylo všechno hotovo. Když se někdo objevil, koště se okamžitě nonšalantně opřelo o zeď.

Jenže se neučila magii. Mohla se potulovat po prázdných učebnách a prohlížet si náčrtky na tabulích a v pokročilých třídách i na podlaze, ale ty obrázky byly nesrozumitelné. A nepříjemné.

Esk připomínaly obrázky ze Simonovy knihy. Vypadaly jako živé.

Znovu se rozhlédla přes střechy Ankh-Morporku a utěšovala sama sebe: co bylo napsáno, to jsou jenom slova, která lidé říkají, zploděná a namačkaná mezi listy papíru, dokud se nezmění ve zkameněliny (zkameněliny byly na Zeměploše dobře známy). Hlavně se zachovaly velké spirálovité skořápky a špatně zkonstruovaní tvorové z doby, kdy se Stvořitel ještě nerozhodl, co chce vlastně stvořit, a své pokusy prováděl tak někdy v období pleistocénu). A slova, která lidé říkali, byla jen stínem skutečných věcí. Jenže některé věci byly tak velké, že se prostě nedaly zachytit do slov, a jiné příliš silné, aby se daly psaním zkrotit.

Tak se stalo, že se některá psaná slova pokoušela vrátit do podoby věcí. V tomhle okamžiku se Esk myšlenky

maličko mátlý, ale byla si jistá, že opravdu magická slova jsou ta, která rozzlobeně pulzují, pokoušejí se uniknout a stát se realitou.

Vypadala dost ošklivě.

Pak si vzpomněla na včerejšek.

Bylo to dost zvláštní. Univerzitní poslouchárny byly stavěny jako malé amfiteátry. Odshora dolů se spouštěly obloukovité řady sedadel, vyleštěných sedacími částmi největších mágů Zeměplochy, a dole byl malý ústřední prostor, kde byl pracovní pult, několik tabulí a dost velký kus volné podlahy, aby na něm mohl přednášející namalovat instruktážní pentagram střední velikosti. Pod řadami sedadel byla spousta nevyužitého místa a Esk si tam vytvořila celkem pohodlnou pozorovatelnou, odkud mohla mezi špičkami studentských bot sledovat přednášejícího. Bylo to takové uklidňující, protože studující jí tiše bzučeli nad hlavou a celková atmosféra jí připomněla ospalé odpoledne na Bábině bylinkové zahradě, kde tiše poletovaly a bzučely včely. Zatím neviděla žádnou ukázkou praktické magie, vždy to byla jen slova. Zdálo se, že mágové milují slova.

Včera to však bylo něco jiného. Esk seděla v dusném šeru a pokoušela se udělat alespoň nějaký jednoduchý magický trik, když slyšela, jak se otevřely dveře a na podlaze zaskřípaly boty. To bylo už samo o sobě dost překvapující. Esk znala přesně rozvrh, a proto věděla, že studující druhého ročníku, kterým tahle učebna patřila, byli touhle dobou v tělocvičně, kde je Jeophal Čipera zasvěcoval do Odhmotnění pro začátečníky. (Studující magie samozřejmě neprovozovali tělesná cvičení, která pro ně neměla význam. Tělocvičnu v tomto případě představoval dlouhý sál lemovaný olovem a rowanovým dřevem, kde mohli i začátečníci pracovat s magií, aniž hrozilo nebezpečí, že by mohlo dojít k porušení rovnováhy vesmíru. Občas ovšem vyvedli z rovnováhy sami sebe. Magie nezná smilování s nešikovnými. Někteří z těch šťastnějších nešiků odešli z tělocvičny po svých, jiné vynesli v lahvích.)

Esk rychle vyhlédla mezi prkny. Tohle nebyli studenti, ale čarodějové. Soudě podle jejich oblečení z dost vysokých stupňů. A v postavě, která se jako špatně vyvedená loutka dokývala za katedru, okamžitě poznala Simona. Teď právě omylem narazil do jedné z tabulí a bezmyšlenkovitě se jí omluvil. Oči měl jako dvě nedovařená vejce v teplé vodě a nos od kýchání a smrkání červený a opuchlý. Množství pylů, které ohrožovaly Simona, bylo nekonečné.

Esk jen tak mimochodem napadlo, že kdyby netrpěl následky své alergie, měl trochu slušný sestřih a dostal pár lekcí z chování, vypadal by ten mládenec docela dobře. Byla to podivná myšlenka a Esk ji rychle zahнала s tím, že ji podrobí bližšímu zkoumání někdy v budoucnosti.

Když se mágové usadili, začal Simon mluvit. Část svého projevu četl ze svých zápisků, a když zadrhl o některé slovo (což se stávalo poměrně často), všichni mágové jako jeden muž mu ho sborem napovídali.

Po nějaké chvíli se ze stolku zvedl kus křídý a začal psát na tabuli za jeho zády. Esk už se dozvěděla dost o skutečné magii, aby věděla, že tohle je něco úžasného — Simon byl na Univerzitě teprve několik týdnů a většina studentů neovládla umění Lehké levitace ani do konce druhého ročníku.

Malý bílý roubík klouzal a skřípal po černí tabule jako doplněk Simonovy řeči. I kdybychom mu odpustili koktání, nebyl právě nejlepší řečník. Padaly mu papíry s poznámkami. Přefíkal se a opravoval. Řeč prokládal častými „hm“ a „eh“. A pokud to mohla Esk posoudit, nevykládal nic moc zajímavého. Prkna do jejího úkrytu filtrovala samé fráze. „Základní látka vesmíru“ byla jedna z nich a Esk nevěděla, o čem je řeč, pokud to neznamenal něco jako domácí plátno nebo třeba flanel, a pod slovy „proměnlivost vzorce mužnosti“ už si nedovedla představit vůbec nic.

Občas to vypadalo, jako když Simon tvrdí, že neexistuje nic, pokud si lidé nemyslí, že to existuje, a že svět je tady jen proto, že si ho alespoň většina lidí neustále představuje. Jenže pak to zase vypadlo, jako kdyby tvrdil, že existuje množství světů. Všechny skoro stejné a nějakým způsobem všechny na jednom místě, ale že je odděluje síla stínu, z čehož vyplývá, že všechno, co by se stát mohlo, se někdy skutečně stane.

(To už přidalo Esk poněkud srozumitelnější. Něco takového napůl tušila už od chvíle, kdy uklízela klozet starších mágů, nebo spíš přesněji řečeno od chvíle, kdy to provádělo koště. Esk mezitím prozkoumala pisoáry a s pomocí napůl zapomenutých detailů svých bratří, které viděla při koupání v cínové vaně před krbem, zformulovala svou neoficiální Základní teorii srovnávací anatomie. Záchodky starších mágů byly kouzelné místo s tekoucí vodou, zajímavými dlaždicemi, a co bylo nejdůležitější, dvěma obrovskými stříbrnými zrcadly upevněnými na protilehlých stěnách, takže kdokoli se podíval do jednoho z nich, viděl se opakovaně mnohokrát a mnohokrát, dokud odraz nebyl tak malý, že nebyl k rozeznání. Tak se Esk poprvé seznámila s podstatou nekonečna. Navíc měla podezření, že jedna ze zrcadlových Esk, vpravo skoro na okraji viditelnosti, na ni zamávala.)

Na frázích, které Simon používal, bylo něco znepokojivého. Polovinu času totiž mluvil tak, jako by se snažil přítomným vysvětlit, že svět není o nic skutečnější než sen nebo mýdlová bublina.

Křída mu skřípala po tabuli za zády. Občas se Simon varazil a vysvětloval mágům některý ze symbolů. Jak se Esk zdálo, mágové začínali být při některých z jeho hloupých vět naprosto u vytržení. Pak křída pokračovala ve své nekonečné pouti, poletovala nad tabulí jako kometa a za sebou nechávala chvost bílého prachu.

Venku se najednou začalo stmívat. Čím temnější a ponuřejší byla přednášková síň, tím jasněji zářila napsaná slova a Esk se zdálo, že tabule už zdaleka není tak černá jako předtím, ale že tam prostě vůbec není a místo ní se nad stupínkem rozprostírá obdélníkový otvor vyříznutý do materie světa.

Simon pokračoval v řeči, mluvil o světě tvořeném věcmi, jejichž existence může být definována především na základě skutečnosti, že tady nejsou, malými roztočenými koulemi nicoty, které může magie shrnout k sobě a stvořit z nich hvězdy, motýly i diamanty. Všechno je tvořeno z nicoty.

Legrační na tom bylo, že to Simon, jak se zdálo, považoval za úžasnou věc.

Esk si uvědomovala, že stěny přednáškového sálu zesláblý a jsou teď tenké a prostupné jako kouř, jako kdyby se prázdnota v nich začal nafukovat, aby pohltila všechno, co je definovalo jako stěny. Místo nich se kolem začala rýsovat ta známá studená, prázdňá a blýskavá pláň, jejíž obzor lemovaly nízké pahorky a odporná stvoření, která

stála tiše jako sochy a shlížela dolů.

Tentokrát jich bylo mnohem více. Vypadalo to, jako by se slétaly z celého světa jako mury ke světlu.

Byla tady jedna důležitá věc, a to sice ta, že hlava mury, i v mnohonásobném zvětšení, vypadá jako roztomilý plyšový zajíček v porovnání s hlavami věcí, které pozorovaly Simona.

Pak přišel zřízenec, zapálil lampy a stvoření zmizela — přeměnila se v naprosto neškodné stíny přešlapující v temnějších koutech místnosti.

Kdysi v dávné minulosti se někdo rozhodl oživit prastaré chodby Univerzity tím, že je vymaluje. Zřejmě kdesi zaslechl moudrost typu „škola hrou“ nebo „i učení může být legrace“. Nefungovalo to. Naopak v celém vesmíru je známá skutečnost, že bez ohledu na to, s jakou péčí jsou vybrány barvy, úřední výzdoby skončí v odstínech vyzvracené zeleně, nedefinovatelné hnědi, nikotinové žluti nebo chirurgické růžové. V důsledku nepřesné pochopeného procesu účastné rezonance vydávají chodby vymalované v těchto odstínech pravidelně slabou vůni vařeného zelí — i když se v širém okolí nikdy žádné zelí nevařilo.

Někde v hloubi chodeb zazněl zvonek. Esk rychle seskočila ze svého parapetu, vzala hůl, zatvářila se velmi zaměstnaně a začala zametat. Vzápětí se otevřely dveře a chodba se naplnila studenty. Proudili kolem ní z obou stran jako voda kolem kamene. Na několik minut zavládl dokonalý zmatek. Pak se dveře zavřely, v dálce zadupalo několik opozdílů a Esk se znovu ocitla sama.

Kolikrát už si přála, aby hůl uměla mluvit! Ostatní zaměstnanci byli sice přátelštější, ale co je to platné, když si s nimi nemohla popovídat. Tedy alespoň o magii ne.

Taky pomalu docházela k přesvědčení, že by se měla naučit číst. Zdálo se, že tohle čtení je klíčem k umění mágů, které bylo vlastně celé o slovech. Mágové si podle všeho mysleli, že slova jsou totéž co věci, a když změníte slovo, změníte věc. Nebo alespoň tak nějak to vypadalo...

Čtení. To znamenalo knihovnu. Simon tvrdil, že jsou v ní tisíce svazků, svazků plných slov, a mezi všemi těmi slovy byla sotva dvě tři, která by uměla přečíst. Esk si hodila hůl přes rameno a rázně vykročila do úřadovny paní Vidlákové.

Už tam skoro byla, když na ni zeď udělala „Pst!“ Když se na ni Esk udiveně podívala, změnil se kus stěny v Bábi Zlopočasnou. Nebylo to tím, že by se Bábi uměla udělat neviditelnou, ale měla dokonalý talent přizpůsobit se okolí tak, že si jí nikdo nevšiml.

„Tak co, jak ti to jde?“ zeptala se Bábi. „Jak to pokračuje s magií?“

„Co tady děláš, Bábi?“ zeptala se Esk.

„Byla jsem vykládat paní Vidlákové budoucnost,“ prohlásila spokojeně Bábi a jako důkaz pozvedla větší balíček šatstva. Pod Eskiným pohledem její úsměv rychle zmizel.

„No vždyť víš, že tady ve městě to chodí jinak,“ řekla. „Městští lidé se vždycky budoucnosti bojí, podle mě je to tím, že nejedí přírodní stravu. A vůbec,“ dodala a najednou si uvědomila, že se Esk omlouvá, „co je vlastně tak špatného na vykládání budoucnosti?“

„Vždycky jsi říkala, že Hilda využívá hlouposti příslušnic vlastního pohlaví,“ prohlásila Esk. „Taky jsi říkala, že by se vykladačky budoucnosti měly stydět, a kromě toho, ty žádné staré šaty nepotřebuješ.“

„Když něco nepotřebuješ, tak si to nekoupíš, ale když to dostaneš... to je rozdíl,“ odpověděla Bábi škrobeně. Prakticky celý život chodila nejen ve starých, ale i hodně obnošených šatech a nevěděla, proč by měla momentální vylepšení situace odmítat. „Máš dost jídla?“

„Jo,“ kývla Esk. „Bábi, všechna ta magie mágů, to jsou samá slova —“

„Já to vždycky říkala,“ zabručela Bábi.

„Ale ne, víš já to myslím tak, že —“ začala Esk, ale Bábi ji zarazila posuňkem.

„Teď nemám čas se tím zdržovat,“ prohlásila. „Do večera musím dodělat nějaké větší objednávky, a jestli všechno dobře dopadne, začala bych někoho zaučovat. Nemohla bys ke mně zaskočit, až budeš mít volné odpoledne, nebo co vám to tady dávají?“

„Budeš někoho zaučovat?“ podívala se na ni vyděšeně Esk. „Ty myslíš jako na čarodějkou?“

„Ne,“ odpověděla Bábi. „No, možná.“

„Ale co já?“

„No, ty ses přece pustila vlastní cestou,“ prohlásila Bábi. „Ať už míříš kamkoliv.“

„Hmmm,“ špitla Esk. Bábi se na ni podívala.

„No tak já už budu muset jít,“ řekla nakonec Bábi. Otočila se a vykročila k chodbě vedoucí ke kuchyním. Jak se obracela, plášť se jí roztočil a Esk si všimla, že je lemován červenou. Byla to tmavá, vínově červená, ale byla to přece jen červená. Vidět něco takového na Bábi, která na sebe celý život nevzala nic jiného než služební černí, byl pěkný šok.

„Knihovno?“ zvedla obočí paní Vidláková. „Já se nemeslim, že by někdo hoklézel v knihovně.“ Zdálo se, že ji Eskin návrh upřímně zaskočil.

„Proč ne?“ přesvědčovala ji Esk. „Cožpak v knihovnách se nepráší?“

„Nó,“ zamyslela se paní Vidláková a na okamžik se rozhostilo ticho. „Hale, dyž už o tem mloviš, tož si říkám, že se to také musí hudělat, né? Je divný, že mě to za celó to dobo hani nenapadlo.“

„Víte, já už jsem všude jinde uklidila,“ usmála se na ni sladce Esk.

„No ja,“ přikývla paní Vidláková, „To vim, šak nemesli, že to nevím.“

„No vidíte.“

„Já nem že zme to nikdá nedělale,“ vrtěla hlavou paní Vidláková, „hale dybys mě holka zamordovala, nevím

proč.“

„No vidíte,“ usmála se Esk.

„Ook?“ prohlásil hlavní knihovník a začal před Esk ustupovat. Jenže ona už o něm slyšela a přišla připravená. Nabídla mu banán.

Orangutan pomalu natahoval dlouhou paži a nakonec ji ho s výrazem triumfu vytrhl z ruky.

Možná že jsou univerzity, kde se úřad knihovníka považuje za klidné a mírumilovné zaměstnání a jediné, co může knihovníka ohrozit, je nedbale uklizený těžký svazek, který se mu zřítí z police na hlavu. Jenže správce magické knihovny je úřad, který mohou vykonávat jen ti nejschopnější. Zaklínadla mají svou moc a to, že je napíšete na papír, uzavřete do vazby a zasunete do police, je nijak neoslabí. Ten krám totiž prosakuje ven. Knihy mají tendenci reagovat jedna s druhou, a tak tvořit divokou magii, která si žije po svém. Magické knihy bývají v regálech pravidelně přikovány na řetěz, ale to není proto, aby je nikdo neukradl...

Při jednom takovém neštěstí byl knihovník proměněn v orangutana a od té doby odmítal všechny pokusy o přeměnu do původní podoby. Posuňkovou řečí všem vysvětlil, že život orangutana je mnohem lepší než život člověka, protože všechny velké filozofické otázky se zredukovaly na jedinou: Odkud dostanu další banán? Na druhé straně dlouhé ruce a chápavé nohy byly skvělé pomůcky při hledání ve vysokých regálech.

Esk mu dala celý trs banánů, a než mohl něco namítat, zmizela mezi policemi s knihami.

Esk nikdy v životě neviděla pohromadě víc než jednu knihu, a proto jí tahle knihovna připadala — podle toho, co slyšela — prostě jako každá jiná knihovna. Jistě, zdálo se jí trochu divné, jak se podlaha v dálce měnila v zed', taky to vypadalo, že police nejsou přesně to, na co vypadají. Člověku trochu přecházely oči nad tím, jak se kroutily, a Esk měla dojem, že mají víc než tři obyčejné rozměry. Velmi ji překvapilo, když se podívala na strop a viděla, že tam police pokračují a tu a tam mezi nimi projde lhostejný student.

Ve skutečnosti to bylo tak, že přítomnost obrovského množství magie rozložila prostor kolem. V dolních regálech bylo plátno, nebo možná přímo flanel vesmíru překroucen do velmi zvláštních tvarů. Miliony polapených slov, kterým bylo znemožněno uniknout, překroutily realitu kolem sebe.

Esk se zdálo logické, že mezi takovým množstvím knih musí být i taková, která vás naučí, číst ty ostatní. Zatím nevěděla, kde ji hledat, ale kdesi v duchu jí něco říkalo, že by taková kniha měla mít na přebalu veselé králíčky nebo svazek růžových poupat.

V knihovně nebylo ani zdaleka ticho. Občas se ozvalo zasyčení nebo bzukot magického výboje a z regálu k regálu přeskakovaly okřarínové výboje. Řetězy tiše zvonily. A samozřejmě se neustále ozýval šustot tisíců stran v jejich kožených vazech.

Esk se ujistila, že si jí nikdo nevšímá, a vytáhla nejbližší svazek. Ten se jí okamžitě otevřel v ruce a ona viděla, že uvnitř jsou tytéž ošklivé znaky, kterých si všimla v Simonově knize. Písmo jí bylo naprosto neznámé a Esk byla ráda. Bylo by strašné znát všechna písmena složená z odporých stvoření, která spolu prováděla složité a velmi ošklivé věci, a vědět, co znamenají. Sílou knihu zavřela, i když cítila, jak se tomu většina slov zoufale brání. Na přední straně byl obrázek nějakého stvoření, vypadalo velmi podivně jako obludy z chladné pouště. V žádném případě to nebyl veselý králíček.

„Ahoj! Jsi tto tty, Esk? Kde jsi sse ttady vvzala?“

Simon stál kousek od ní v uličce a pod každou rukou měl jednu knihu. Esk se začervenala.

„Bábi mi to nikdy neřekla,“ odpověděla nakonec. „Myslím, že to má něco společného s mužem a ženou.“

Simon se na ni nejdřív nechápavě podíval, ale pak se usmál. Esk si jeho otázku znovu zopakovala.

„Jo tak. Já tady pracuju. Zametám.“ Pozvedla hůl, aby mu věc objasnila.

„Tady?“

Esk na něj upřela oči. Cítila se osamělá, opuštěná a zrazená. Jak se zdálo, každý má plné ruce práce se svým vlastním životem, jen ona neví kudy kam. Nakonec ještě stráví zbytek svého života tím, že bude poklízet po mázích. To nebylo fěr, už toho začínala mít dost.

„No ono to tak docela není. Učím se tady číst, abych se mohla stát mágem.“

Hoch ji několik vteřin pozoroval usazenýma očima. Pak opatrně vzal knihu Esk z ruky a přečetl její název.

„Příručka všeobecnostná k využití Daimonův rozličných. Jak tě nnapadlo, že bys mmohla číst zrovna tohle?“

„Hm,“ zatvářila se Esk sebevědomě, „je to přece jako se vším, ne? Zkouší to a zkoušíš, dokud ti to nejde, ne jako s dojením, pletením, nebo...“ Hlas se jí vytratil.

„O tom já nic nevím. Ale tyhle knihy mohou být trochu — no — agresivní. Pokud si nedáš dobrý pozor, začnou číst ony tebe.“

„Jak to myslíš?“

„Nno oni tttt“

„— tvrdí,“ doplnila Esk automaticky.

„Že kkdysi žil jeden mmm“

„— mág —“

„který zzačal číst Nekrotelcomicon a ddovolil svým mmm“

„— myšlenkám —“

„sse zatoulat a příští ráno nnašli jeho šaty nna židli a klobouk nna nnich a ta kniha mměl —“

Esk si strčila prsty do uší, ale ne příliš hluboko, aby jí něco neuniklo.

„Jestli je to moc odporé, tak to nechci slyšet!“

„— mměla nněkolik stránek nnavíc.“

Esk si vytáhl prsty z uší. „A bylo na těch stránkách něco?“
Simon zachmuřeně přikývl. „Jo. Nna kkaždé stránce byl —“
„Ne,“ rozhodla se Esk, „nechci si to ani představit. Myslela jsem, že čtení je mnohem klidnější záležitost, víš. Bábi například četla svůj kalendář každý den a nikdy se jí nic nestalo.“
„Nno já mmyslím, že oobyčejná krotká ssss“
„— slova —“
„— ti nemůžou nnic udělat,“ dokončil Simon s vypětím všech sil.
„Jseš si úplně jistý?“
„Jo. Víš, je to tím, že sslova mmůžou mmít sílu,“ vysvětloval jí Simon a zasunul knihu pečlivě na její místo v regále, odkud na něj několikrát výhrůžně zachřestila řetězem. „A taky se říká, že je ppero mmocnější mmmm“
„— meče,“ doplnila. „Dobrá, ale kdyby sis mohl vybrat, kterou z těch věcí tě mají praštit?“
„Hm, mmyslím, že bych tti říkal zbytečně, že bys ttady nneměla být, vid?“ prohlásil mladý mág.
Esk o tom chvíli přemýšlela. „No,“ přikývla, „myslím, že ano.“
„Mmohl bych zavolat vrátného a nnechat ttě odvést.“
„To bys mohl, ale neuděláš to.“
„Já jenom nnechci, aby se ti nnnn“
„— něco —“
„— stalo, víš. To bych oopravdu nnechtěl. Ty knihy mmůžou být nebeznebe“
V tom Esk zachytila tetelení nad jejich hlavami. Na okamžik je zahlédla, byly to velké šedé stíny v mrazivé poušti. Pozorovaly je. A tady, v tichu a klidu Univerzity, kde síla magických slov zeslabovala vesmír do tenké skořápky, se stvoření rozhodla jednat.
Tichý šustot stran kolem se najednou změnil v pravou vichřici svistu. Některým z nejmocnějších magických knih se podařilo vyklouznout z regálů a teď se zmítaly na koncích svých řetězů. Obrovský grimoár vyskočil ze svého místa na nejvyšší polici — vlastní vahou se utrhł ze řetězu a začal těžce poletovat vzduchem jako neohrabané kuře. Místo peří za sebou trusil listy. Magický víchř strhl Esk z hlavy šátek a vlasy se jí rozevlály. Viděla, jak se Simon pokouší opřít o regál, když kolem nich začaly vybuchovat knihy. Vzduch zhoustl, chutnal cínem a bzučel.
„Pokoušejí se proniknout dovnitř!“ vykřikla.
Simon k ní otočil zmučený obličej. V tom mu do zad těžce udeřil strachem poplašený prvotisk a srazil ho na rozvlněnou podlahu. Pak zmizel někde mezi regály. Esk se rychle sehnula, když jí nad hlavou proletělo hejno příruček, padla na všechny čtyři a vydala se k Simonovi.
„Proto jsou taky všechny knihy tak vyděšené!“ zakřičela mu do ucha. „Podívej se nahoru, copak je nevidíš?“
Simon mlčky zavrtěl hlavou. Někde nad nimi se trhaly knihy z vazeb a zasypávaly je stranami.
Hrůza může do těla pronikat všemi smysly. Vezměte si například slabé významné a zlé uchechtnutí, které zaslechnete uvnitř temného zamčeného pokoje, pohled na půlku červa v salátu na vidličce, podivný zápach z pokoje vašeho podnájemníka nebo chuť plošnice v kvěťákovém sýru. Hmat se takových věcí málokdy účastní.
Jenže s podlahou pod Eskinými rukama se teď něco stalo. Podívala se dolů s tváří staženou hrůzou, protože jí zaprášená vlhká prkna podlahy najednou připadala sypká. A suchá. A velmi, opravdu velmi studená.
Mezi prsty se jí přesýpal stříbrný písek...
Chytila svou hůl, zastínila si oči proti větru a máchal s ní směrem k postavám, které se tyčily nad ní. Bylo by moc pěkné, kdybychom teď mohli říci, že z hole vyletěl oslňující paprsek a vyčistil okolní vzduch. Jenže paprsek se neobjevil.
Hůl se naopak v Eskině ruce zkroutila jako had a udeřila Simona ze strany do hlavy.
Šedé věci se najednou rozmazaly a zmizely.
Realita se vrátila a pokoušela se předstírat, že se ani na okamžik nevzdálila. Kolem se vlnu za vlnou jako hustý samet rozprostřelo ticho. Hluboké, nekonečné ticho plné tušených ozvěn. Několik knih s přihloupkým výrazem opožděně spadlo z výšky.
Na podlaze byla krev a uprostřed ležel Simon. Esk se podívala nejdřív na něj, pak vzhůru do regálů a nakonec na hůl. Ta se tvářila velmi ctihodně.
Esk si uvědomila, že se z dálky blíží hlavy a zvuk kroků.
Do dlaně jí vklouzlo něco jako rukavice z měkce vydělané kůže a hlas za ní velmi tiše řekl: „Ook.“ Otočila se a podívala se přímo do účastného obličej knihovníka. Orangutan položil prst na rty v nezaměnitelném gestu a opatrně ji tahal za ruku.
„Já jsem ho zabila!“ zašeptala.
Knihovník zavrtěl hlavou a znovu ji naléhavě zatahal za rukáv.
„Ook,“ vysvětloval. „Ook!“
Táhl jí pryč vedlejší uličkou v bludišti regálů a podařilo se jim zmizet několik vteřin předtím, než se zpoza rohu vynořila skupina starších mágů přilákaných hlukem.
„Knihy se už zase praly...“
„Ale ne! To zas bude trvat věčně, než je všechny pochyťáme, znáš to, zase se rozlezou po celé knihovně a poschovávají se bůhví kam.“
„Znáte někdo toho na podlaze?“
Chvilku bylo ticho.
„Je v bezvědomí. Vypadá to, že na něj padla police.“
„Znáš ho?“

„To je ten nový mládenec. Víš přeci, ten, co o něm říkají, že má hlavu plnou mozku!“

„Kdyby byl k tomu regálu jen o kousek blíže, byli bychom teď viděli, co je na tom pravdy.“

„Vy dva, odneste ho na ošetřovnu. Vy ostatní začněte raději hned shánět knihy. Kde je zase ten zatracený knihovník? Už by snad měl vědět, že nesmí dovolit knihám vytvořit kritické množství!“

Eska vrhla rychlý pohled na orangutana, který na ni zahýbal obočím. Vytáhl z police tlustý svazek zahradnických zaklínadel a z prostoru za ním měkký nahnědlý banán. Ten zhltnul s chutí tvora, který ví, že ať se děje, co se děje, jsou to koneckonců jen a jen lidské problémy.

Eska otočila hlavu na druhou stranu k holi, kterou svírala v ruce, a rty se jí stáhly do tenké linky. Věděla, že jí nesklouzla ruka. Hůl se na Simona vrhla, vrhla se na něj s vraždou ve svém prohněmém srdci.

Mladík ležel na tvrdé posteli v úzkém pokojíku a na čele měl položený mokrý ručník. Traktát s Ostroúhlem ho s účastí pozorovali.

„Jak je to dlouho?“ zeptal se Ostroúhel.

Traktát pokrčil rameny. „Tři dny.“

„A za celou tu dobu nepřišel ani jednou k sobě?“

„Ne.“

Ostroúhel těžce dosedl na okraj postele a unaveně si přetřel hrbolek na nose. Simon nikdy nevypadal zvlášť zdravě, ale teď měl tváře hrozivě propadlé a byl výjimečně bledý.

„Skvělá hlava, tenhle mladík,“ řekl. „Jeho výklad základních principů magie a hmoty — skutečně úžasné.“

Traktát přisvědčil.

„A ten způsob, jak přímo nasává vědomosti,“ pokračoval Ostroúhel. „Jsem sám celý život činný mág, ale abych přiznal, sám jsem magii tak docela nerozuměl, dokud nám to ten mladík nevysvětlil. Jak je to jednoduché a jasné! Jak je to, hmm — očividné!“

„To říká každý,“ souhlasil zachmuřeně Traktát. „Všichni říkají, že je to, jako když vám stáhnout z hlavy pytel a vy poprvé spatříte sluneční světlo.“

„To je ono, přesně tak to je,“ kýval Ostroúhel hlavou. „Je to ryzí magický materiál. Udělal jste moc dobře, když jste ho sem přivedl.“

Pak se rozhostilo zamyšlené ticho.

„Jenže —“ začal Traktát.

„Jenže co?“ zeptal se Ostroúhel.

„Jenže čemu jsme to vlastně porozuměli?“ řekl nejistě Traktát. „To mi leží v hlavě. Tím myslím, uměl byste to vysvětlit?“

„Jak to myslíte, vysvětlit?“ podíval se na něj ustaraně Ostroúhel.

„No to, o čem pořád mluví,“ naklonil se k němu Traktát a v hlase mu zazněl náznak zoufalství. „Ano, je to všechno pravda, to vím. Ale o čem to vlastně všechno je?“

Ostroúhel na něj zíral s otevřenými ústy. Nakonec prohlásil: „No to je přece jednoduché. Magie vyplňuje vesmír, víte, a pokaždé, když se vesmír mění — ne — počkejte, chci říci pokaždé, když je použita magie, vesmír se změní, jenže se mění ve všech směrech současně, je to jasné, a proto —“ nejistě zamával rukama a pokoušel se na Traktátově tváři zachytit alespoň jiskřičku pochopení. „No, mohli bychom to taky říci jinak, každý kus hmoty, jako třeba pomeranč nebo svět nebo — nebo —“

„— třeba krokodýl?“ nadhodil Traktát.

„Ano, dejme tomu krokodýl, nebo — cokoliv, co je v zásadě tvarováno jako mrkev.“

„Tenhle kousek si nějak nepamatuju,“ zavrtěl hlavou Traktát.

„Jsem si jistý, že to řekl,“ trval na svém Ostroúhel. Začal se potit.

„Ne, já si pamatuju tu pasáž, kde se nám pokoušel vysvětlit, že kdyby člověk došel dostatečně daleko jedním směrem, mohl by sám sebe vidět zezadu,“ zamyslel se Traktát.

„Jsem si jistý, že nemyslel někoho jiného?“

Traktát přivřel oči.

„Ne, jsem si naprosto jistý, že řekl ‚temeno vlastní hlavy‘,“ prohlásil nakonec. „Mám dojem, že tvrdil i to, že to může dokázat.“

Chvilku o tom potichu uvažovali.

Nakonec promluvil velice pomalu a uvážlivě Ostroúhel. „Já to všechno vidím asi tak,“ začal. „Než jsem ho slyšel mluvit, byl jsem jako každý jiný. Víte, co mám na mysli? Byl jsem zmatený a nejistý, co se týče malých detailů života. Ale teď,“ tvář se mu rozjasnila, „jsem sice pořád nejistý a zmatený, ale v mnohem vyšší rovině, je vám to jasné, konečně vím naprosto jistě, že nemám jasno v základních a důležitých faktech, která se týkají vesmíru.“

Traktát přikývl. „nenapadlo mě podívat se na to takhle,“ zabručel. „Ale máte naprostou pravdu. Opravdu posunul hranice nevědomosti. Je toho tolik, co o vesmíru nevíme!“

Oba vychutnávali ten skvěle hřejivý pocit, že jejich znalosti jsou mnohem větší než neznalosti obyčejných lidí, jejichž nevědomost se týká jen obyčejných věcí.

Pak se znovu ozval Traktát. „Doufám jenom, že je v pořádku. Horečku už nemá, ale nevypadá to, že by chtěl přijít k sobě.“

Do místnosti vešla dvojice služebných s umyvadlem vody a čistými ručníky. Jedna z nich nesla dost opotřebované koště. Když začaly vyměňovat propocené prostěradla na mladíkově posteli, zvedli se oba mágové k odchodu. Ještě z chodby do místnosti doléhala jejich nadšená diskuse o cestách nevědomosti, které před nimi

Simonův génius otevřel.

Bábi počkala, až jejich kroky zanikly v dálce, a stáhla si z hlavy šátek.

„Zatracená věc,“ zabručela. „Esk, běž ke dveřím a hlídej.“ Stáhla Simonovi ručník z čela a sáhla mu na hlavu, aby zjistila, jakou má teplotu.

„Jsi moc hodná, že jsi přišla,“ řekla Esk. „Víš, s tím, jak máš moc práce a povinností.“

„Hmmp.“ Bábi našpulila rty. Zvedla Simonovi víčka nahnátla mu puls. Položila mu ucho na xylofonovitý hrudník a poslechla si srdce. Potom chvíli seděla tiše a nehybně a hledala ve vlastní hlavě.

Zamračila se.

„Je v pořádku?“ zeptala se dychtivě Esk.

Bábi se rozhlédla po kamenných stěnách.

„Řas aby spral tuhle díru! To vůbec není místo pro nemocného!“

„No jo, ale je v pořádku?“

„Co?“ Bábi se vytrhla z myšlenek. „Ach tak. Ano. Pravděpodobně ano. Ať už je kde je.“

Esk upřela pohled na ni a pak na Simonovo tělo.

„Nikdo není doma,“ oznámila jí Bábi jednoduše.

„Co tím myslíš?“

„Slyšeli jste to děcko?“ ušklíbla se Bábi. „Jeden by si skoro myslel, že se u mě vůbec nic nenaučila. Myslím tím, že se jeho vědomí někde Zatoulalo. Je pryč, není ve své vlastní hlavě.“

Podívala se na Simona s výrazem, který neměl dalek k obdivu.

„Je to naprosto překvapující,“ dodala. „Ještě nikdy jsem neslyšela o mágovi, který umí provést Zapůjčení.“

Otočila se k Esk, jejíž rty se stáhly do zděšeného „O“.

„Pamatuji si, že když jsem byla holka, stará Tetka Jabloňská se taky Zatoulala. Trošku jí všechno to čarodějnický stouplo do hlavy. Trvalo nám celé dny, než jsme ji našli. A pak ten případ s tebou. Nikdy bych tě nebyla našla, kdyby nebylo té hole a — co jsi s ní udělala, děvče?“

„Uděla ho,“ zamumlala Esk. „Pokusila se ho zabít. Hodila jsem ji do řeky.“

„To od tebe nebylo hezké, za to, že tě zachránila.“

„Zachránila mě tím, že ho praštila?“

„Cožpak to nechápeš? On přivolával — ty Věci!“

„To není pravda!“

Bábi se podívala do Eskiných odmítavých očí a v duchu ji napadlo: Ztratila jsem ji. Tři roky práce, a teď je můžu klidně spláchnout do... Nemůže být mágem, ale mohla z ní být skvělá čarodějka.

„A proč to není pravda, slečno Chytrá?“

„On by něco takového neudělal!“ Esk měla pláč na krajíčku. „Slyšela jsem ho mluvit o... no prostě, on není zlý, je to skvělý člověk, on skoro rozumí tomu, jak všechno funguje, on je —“

„Předpokládám, že je to moc milý mládenec,“ přikývla kysele Bábi. „Ale já přece neřekla, že je to Černý mág, nebo ano?“

„Jsou to strašné Věci,“ vzlykala Esk. „Nikdy by je nepřivolal, to neříkej, on chce všechno, co ty Věci nejsou, a ty jsi zlá stará —“

Plesknutí se rozlehlo jako úder zvonu. Esk se zapotácela dozadu a tvář jív šoku zbělela. Bábi stála s pozvednutou rukou a třásla se.

V životě udeřila Esk jen jednou — bylo to to první plesknutí, kterým se vítají děti na svět a kterým se jim naznačuje, co mohou od života čekat. Ale to bylo poprvé a naposledy. Během tří let života pod jednou střechou bylo důvodů až až — když na plotně uteklo mléko, když zůstaly kozy bez vody, ale ostré slovo, nebo ještě ostřejší ticho, zmohly víc než násilí a nenechávaly modřiny.

Chytila Esk pevně za ramena a podívala se jí do očí.

„Poslouchej mě,“ začala naléhavým hlasem. „Neříkala jsem ti vždycky, že když použiješ skutečnou magii, můžeš projet světem jako rozpálený nůž máslem? Neříkala jsem ti to?“

Esk, hypnotizovaná jejím pohledem jako králík zahnaný do kouta, přikývla.

„Ale ty sis myslela, že to jsou jen takové výmysly staré Bábi, že? Jenže pravda je ta, že když používáš magii, přitahuješ k sobě pozornost. Jejich pozornost. Oni neustále pozorují svět. Obyčejné myslí ani nevnímají, ty Je nezajímají, ale mozek se znalostí magie přímo září, víš, je to pro Ně jako magnet, paprsek ve tmě. Nepřivolává Je temnota, ale světlo, které tvoří stíny!“

„Ale — ale — proč Je to tak zajímavá? Co vlastně chtějí?“

„Život a tvar,“ odpověděla Bábi.

Ramena jí poklesla a pustila Eskina ramena.

„Jsou skoro až dojemní, vážně,“ řekla Bábi. „Nemají vlastní život ani tvar, mají jen to, co se jim podaří ukrást. Nejsou schopní přežít v našem světě o nic víc než ryby v ohni, ale to Jim nebrání, aby to neustále nezkoušeli. Přitom mají právě dost rozumu, aby nás nenáviděli za to, že jsme živí.“

Esk se otřásla. Vzpomněla si na drsný studený písek, který cítila pod rukama.

„Ale co jsou vlastně zač? Vždycky jsem si myslela, že jsou to jenom nějaký druh — taková démoni?“

„Ne, ne. To nikdo neví. Jsou to prostě stvoření z Podzemních prostor, odkudsi z míst za hranicemi vesmíru. Stvoření stínů.“

Otočila se nazpět k nehybnému Simonovi.

„Tebe náhodou nenapadá, kde by mohl být?“ zeptala se a vrhla na Esk pátravý pohled. „Ten si určitě

nevyletěl jen tak s racky, co?“

Esk zavrtěla hlavou.

„No, jo,“ zabručela Bábi, „já si to hned myslela. Takže ho dostali Oni, co?“

Nebyla to otázka. Esk přikývla a tvář měla celou utrápenou.

„Za to ty nemůžeš,“ řekla jí Bábi. „Jeho vědomí se Jim otevřelo, a když byl omráčen, vzali si ho s sebou. Ale co kdyby...“

Bábi zabubnovala prsty na pelest postel a zdálo se, že došla k nějakému rozhodnutí.

„Kdo je tady nejdůležitější mág?“ zeptala se.

„Hm, lord Ostroúhel,“ odpověděla Esk. „Je arcikancelérem. Jeden z těch dvou, co tady byli.“

„Myslíš toho tlustého, nebo toho, co vypadal, jako když snídá vinný ocet?“

Esk odpoutala myšlenky od Simona strádajícího na ledové poušti a slyšela se, jak říká: „Je to mág osmé úrovně a zasvěcenec třiatřicátého stupně.“

„Tím chceš říct, že je o něco silnější než pivo?“ ušklíbla se Bábi. „Děvče, děvče, všechno to tvoje potulování po Univerzitě tě tak popletlo, že je začínáš brát vážně. Vždyť oni si všichni říkají, že jsou lord Magik toho sdružení, nebo arcimág z onoho řádu, ale to všechno patří ke hře. To dělají i obyčejní i obyčejní iluzionisté a od těch by člověk čekal, že budou mít trochu víc rozumu, ale to oni ne, potulují se kolem a dávají si taková ta strašlivá jména jako Úžasný Bongo a Doris. No dobrá, a kde bychom teď našli Jeho Velkomagičnost lorda Hudrybudry?“

„Teď asi bude na obědě ve Velké síni. Myslíš, že by mohl přivést Simona nazpět?“

„To je na tom právě to složité,“ zavrtěla Bábi hlavou. „Myslím, že nebude problém přivést něco nazpět a bude to chodit a mluvit jako každý jiný člověk. Jenže jestli to bude opravdu Simon, to už je jiná otázka.“

„Vstala. Tak dobrá, pojďme najít tu Velkou síň. Nemáme času nezbyt.“

„No jo, ale tam ženy nesmí,“ zarazila se Esk.

Bábi se zastavila na prahu. Narovnála se v ramenou. Pak se velmi pomalu otočila.

„Co jsi to řekla?“ hlas měla jako žiletku. „Že by mě ty moje staré uši ošálily? A neříkej, že ano, když vím, že ne!“

„Promiň,“ kníkla Esk. „To už je taková síla zvyku.“

„Vidím, že se tady začínáš pomalu chovat nedůstojně a zahanbuješ náš stav,“ prohlásila Bábi odměřeně. „Běž a najdi někoho, kdo by na toho mládence dohlídl, a půjdeme se podívat, co je na té síni tak velkého, že tam nesmím vkročit.“

A tak se stalo, že ve chvíli, kdy většina členů Neviditelné univerzity obědvala v proslulé a starodávné Velké síni, rozletěla se dramaticky obě křídla dveří a celkový dojem byl jen poněkud narušen tím, že se jedno z nich odrazilo od zdi a udeřilo Bábi do holeně. Místo aby vstoupila rozhodným krokem, jak si naplánovala, teď kupředu napůl poskakovala a napůl kulhala. V duchu jenom doufala, že poskakuje důstojně.

Esk pospíchala za ní a téměř fyzicky vnímala stovky očí, které se k nim jako na povel obrátily.

Hukot hlasů a cinkání přístrojů rychle utichly. Převrátilo se několik židlí. Na nejvzdálenějším konci místnosti viděla nejvyšší mágy, jejichž vyvýšený stůl se vznášel několik stop nad podlahou. Všichni na ni upírali pohledy.

Rozběhl se k nim jakýsi mág středního stupně — Esk v něm poznala přednášejícího praktické astrologie — a zuřivě mával rukama.

„Nenenene!“ křičel. „Spletla jste si dveře. Musíte okamžitě odejít!“

„Mě si nevšímejte,“ odušila nevzrušeně Bábi a prošla kolem něj.

„Nenenene, to je proti všem tradicím, musíte okamžitě odejít. Sem dámy nesmí!“

„Já nejsem dáma, já jsem čarodějnice,“ odfrkla Bábi. Obrátila se k Esk: „Tehle je hodně důležitý?“

„Myslím, že ne,“ odpověděla jí Esk.

„Dobrá.“ Bábi se obrátila k astrologovi. „Běžte a najděte mi nějakého opravdu důležitého mága. Ale rychle!“

Esk jí poklekala na záda. Několik mágů s praktičtější povahou se za jejich zády vyplížilo ze síně a teď se ode dveří za povzbuzujícího pokřiku studentů blížilo několik univerzitních vrátných se zarputilými výrazy. Esk vrátné neměla nikdy ráda, protože se stranili ostatních a žili uzavření ve svých vrátnicích, ale teď ji jich přišlo líto.

Dva z nich napřáhli chlupaté paže a chytili Bábi za ramena. Její ruka zmizela za zády, pak se něco rychle zamíhalo a oba muži začali zoufale poskakovat sem a tam, svírali si různé části těla a zuřivě nadávali.

„Jehlice do klobouku,“ usmála se spokojeně Bábi. Volnou rukou chytila Esk a vyrazila k vysokému stolu. Na každého, kdo jen vypadal, že by se jim mohl postavit do cesty, vrhla tak výhrůžný pohled, že si to rychle rozmyslel. Zvýšený stůl se zaduněním dopadl na dlaždice a nejvyšší mágové se rychle sešikovali za Ostroúhlem, který se pokoušel sebrat zbytky své důstojnosti. Vůbec se mu to nedařilo, ale přiznejme, že je velmi obtížné vypadat úctyhodně, když máte za límečkem nacpaný ubrousek.

Zvedl ruce, aby utišil přítomné, a celá síň čekala, až se k němu Bábi s Esk přiblíží. Bábi se se zájmem rozhlížela po obrazech a sochám dávno zesnulých mágů.

„Co to je za tatrmány?“ ucedila k Esk koutkem.

„To jsou všechno bývalí nejvyšší mágové,“ zašeptala Esk.

„Vypadají, jako když měli jeden vedle druhého zácpu. V životě jsem nepotkala mága, který by neměl nějaké zaživací potíže.“

„Já o nich vím jenom to, že se na nich hrozně drží prach,“ informovala ji Esk.

Ostroúhel stál na doširoka rozkročených nohou, ruce měl v bok a jeho břich se podobal modelu lyžařského svahu pro začátečníky. Tak nevědomky zaujal pózu typickou pro Jindřicha VIII., ale mohli byste ji přičíst i Jindřichům IX. a X.

„Nuže?“ prohlásil. „Co má znamenat tohle násilné vniknutí?“

„Tenhle je důležitý?“ ujistila se Bábi u Esk.

„Madam, já jsem arcikancelář! A shodou okolností šéfuju téhle Univerzitě. A vy, madam, jste vstoupila na velmi nebezpečnou půdu! Já vás varuju, protože byste — přestaňte se na mě takhle dívat!“

Ostroúhel couvl o několik kroků a zvedl ruce na obranu před Bábiným pohledem. Mágové za ním se rozptýlili a otáčeli se zády, aby se vyhnuli jejímu pohledu.

Bábiny oči se totiž změnily.

Esk ji takovou nikdy neviděla. Teď měla oči stříbrné jako dvě malá stříbrná zrcadla, která odrážejí všechno, co vidí. Ostroúhel byl v jejich hlubinách jen malá tečka a s ústy otevřenými dokořán zoufale mával rukama slabšíma než obyčejné zápalky.

Arcikancelář narazil zády do sloupu a tím se poněkud vzpamatoval. Potřásl hlavou, spojil ruce a vyslal k čarodějce paprsek bílého ohně.

Aniž z něj spustila stříbrné oči, zvedla Bábi jednu ruku a odrazila paprsek vzhůru ke stropu. Ozval se výbuch a shora se snesl déšť úlomků břidlicových tašek.

Bábiny oči se rozšířily.

Ostroúhel zmizel. Na místě arcikanceláře se teď kýval obrovský had připravený zaútočit.

Bábi taky mizela. Na jejím místě stál velký proutěný koš.

Had se změnil v odporného ještěra ze zamlženého počátku času.

Z koše se stal sněhový víchr Ledových obrů a pokryl roztřesenou oblohu sněhem.

Plaz se změnil v šavlozubého tygra přikrčeného ke skoku.

Místo víchrice se na zemi otevřela jáma plná roztopené lávy.

Tygr změnil podobu na orla. Lávová jáma se stala čepičkou, kterou sokolníci pokrývají hlavy dravcům.

Pak se začaly tvary rozmazávat, protože jednotlivé podoby se měnily příliš rychle. Siní poskakovaly stíny jako obrázky ze stroboskopu. Zvedl se magický vítr a vykřesal ze špiček prstů a plnovousů oktarínové jiskřičky. A uprostřed všeho toho dění stála Esk a vydešenýma očima pozorovala dvě lesklé postavy — Bábi a Ostroúhla, které nehnutě stály uprostřed blikajících proměnlivých podob.

Uvědomovala si ještě něco jiného, jakýsi pisklavý zvuk, tón tak vysoký, že byl skoro mimo hranici lidské slyšitelnosti.

Ten zvuk už slyšela předtím na chladné pláni — štěbetavý zvuk, zvuk bzučícího úlu, zvuk pracujícího mraveniště...

„Přicházejí!“ vykřikla do všeobecné vřavy. „Už jsou tady zase!“

Vylezla zpoza stolu, kde se ukryla před stěpinami magického souboje, a pokusila se dostat se k Bábi. Závan syrové magie ji zvedl ze země a odhodil ji do nejbližší zidle.

Bzukot zesílil, takže vzduch hučel jako tři týdny stará mrtvola za letního dne. Esk se znovu pokusila dosáhnout Bábi, ale musela uskočit, když proti ní vyrazil zelený plamen, který ji ožehl vlasy.

Zoufale se rozhlédla kolem po ostatních mázích, ale ti se většinou ukrývali za převráceným nábytkem, zatímco nad jejich hlavami řádila bouře.

Esk proběhla siní a vyrazila do temné chodby. Když se vzlyky běžela nahoru po schodech k Simonovu malému pokojíku, zmítaly se kolem ní stíny.

Bábi řekla, že by se něco mohlo pokusit vniknout do jeho těla. Něco, co by chodilo jako Simon, mluvilo jako Simon, ale bylo by to něco úplně jiného...

Přede dveřmi postával hlouček studentů. Obrátili k Esk bledé tváře a pak, když viděli, jak se rozhodně dere vpřed, jí začali pomalu ustupovat z cesty.

„Něco tam je,“ řekl jeden z nich.

„Nemůžeme otevřít dveře!“

S očekáváním na ni upřeli pohledy. Pak se ozval další: „Nemáte náhodou univerzální klíč?“

Esk vzala za kliku a stiskla ji. Šlo to snadno, ale pak najednou vyletěla klika nahoru s takovou silou, že jí to málem sedřelo kůži z ruky. Štěbetavý zvuk uvnitř zesílil a vzápětí se k němu přidal další — něco jako pleskání kožnatých křídel.

„Vy jste mágové!“ vykřikla. „Tak u všech čertů mágujte!“

„My jsme telekinezi ještě neměli,“ ozval se jeden z nich.

„Když jste probírali vrhání ohně, byl jsem nemocný!“

„No, já jsem nikdy netvrdil, že se vyznám v Odhmotnění — “

Esk znovu vykročila ke dveřím, ale najednou se zarazila s jednou nohou ve vzduchu. Vzpomněla si, jak Bábi mluvila o tom, že i budovy mají vědomí, když jsou dost staré. Univerzita byla velmi stará.

Opatrně ustoupila stranou a přeběhla rukama po věkovitých kamenech. Musí to udělat velmi nenápadně, aby ji nevystrašila — teď ucítila mezi kameny vědomí, pomalé a jednoduché, ale skutečné vědomí. Pulzovalo všude kolem ní a v chladném kameni cítila malé jiskřičky.

Za dveřmi začalo něco houkat.

Tři studenti s úžasem pozorovali, jak se Esk, nehybná jako kámen, opírá čelem a rukama o chladnou stěnu.

Už tam skoro byla. Cítila svou nesmírnou váhu, rozložitost těla, matné vzpomínky na dobu, kdy byl kámen žhavý tekutý a svobodný. Poprvé v životě poznala, jaké to je, mít balkóny.

Opatrně procházela vědomím budovy, doplňovala si dojmy a tak rychle, jak si jen troufla, hledala právě tuhle

chodbu a tyhle dveře.

Velice opatrně natáhla jednu ruku. Studenti užasle zírali, jak velice pomalu narovnává jeden prst.

Dveřní závěsy začaly skřípat.

Zavládl okamžik napětí, pak ze závěsů vypadly hřeby a udeřily do zdi vedle Esk. Dubová prkna se začala prohýbat, protože dveře se snažily ze všech sil otevřít a bojovaly silou, která je držela zavřeny.

Dřevo záupělo.

Do chodby vyrazily mezi prkny paprsky modrého světla, blikaly a poskakovaly, jak je přerušovaly nezřetelné tvary, které se pohybovaly v oslňující záři uvnitř. Světlo bylo bílé, mlhavé a rozptýlené, byl to ten druh osvětlení, jaký by přinutil Stevena Spielberga okamžitě volat advokáta, který se staral o ochranu jeho autorských práv.

Esk se postavily všechny vlasy na hlavě, takže vypadala jako nemocná pampeliška. Když procházela dveřmi, začali jí po kůži s praskotem přebíhat malí hádkové magie.

Studenti venku pozorovali s hrůzou, jak se rozplynula ve světle.

Světlo s tichým výbuchem zmizelo.

Když nakonec sebrali dost odvahy a nahlédli dovnitř místnosti, spatřili tam jen spícího Simona a Esk, tichou a studenou, která ležela na zemi a dýchala velmi pomalu. Zem byla pokryta vrstvou stříbrného písku.

Esk plula mlhou, která halila svět, a podivně neosobním pocitem si všímala, jak snadno proniká pevnou hmotou.

Najednou zaslechla něčí štěbetání.

Vztek se v ní vzdumal jako vlna. Otočila se a vydala se za zvukem, přičemž ze všech sil bojovala s něčím, co ji přesvědčovalo o tom, jak by to bylo krásné přestat ovládat své vědomí a ponořit se do vlahého oceánu nicoty. To správné ovšem bylo zůstat rozzlobená. Věděla, že nejdůležitější ze všeho je zůstat rozzlobená.

Zeměplocha zmizela a ležela pod ní jako ten den, kdy byla orlem. Ale tentokrát pod sebou měla Kruhový oceán — byl skutečně kruhový, jako by Stvořiteli došly nápady — za ním ležela pobřeží kontinentů a dlouhý řetěz hor Beraní hlavy, který se táhl až ke Středu. Pak zahlédla další světadíl, o kterém nikdy neslyšela, a řetěz malých ostrovů.

Jak rychle stoupala, rozšiřoval se i její zorný úhel. Nakonec spatřila Okraj. Byla noc, a protože slunce Zeměplochy bylo pod světadilem, osvětlovalo dlouhý Krajopád, který lemoval Okraj světa.

Slunce ovšem současně osvětlovalo i Velkou A'Tuin — vesmírnou želvu. Esk často přemýšlela, jestli A'Tuin není ve skutečnosti jen obyčejný mýtus. Zdálo se jí, že by si želva přidělávala zbytečně mnoho starostí jen proto aby hýbala světem. Ale teď ji viděla na vlastní oči. Želva byla skoro tak velká jako Zeměplocha, ojiněná mezihvězdným prachem a zjizvená nárazy meteorů.

Těsně před Esk se objevilo želví oko tak velké, že by se po něm mohly plavit všechny flotily světa a nepřekážely by si. Esk slyšela, že kdyby člověk dohlédl do míst, kam se upírají oči Velké A'Tuin, viděl by konec vesmíru. Možná že to bylo způsobem, jakým si nesla tlamu podobnou kožovitému papouščímu zobáku, ale Velká A'Tuin vypadala plná naděje, dokonce optimismu. Možná že konec všehomíra nakonec nebude tak docela špatný.

Jako ve snu se Esk natáhla a pokusila se Zapůjčit si největší vědomí celého vesmíru.

Zarazila se právě včas, jako dítě se sáňkami, které se chtělo svézt z kopečka a najednou se ocitlo na strmém úbočí obrovské hory, pokrytém ledem a mizícím v nekoněčnu. Tohle vědomí si nikdo nemohl Zapůjčit, bylo by to, jako kdyby se pokoušel vypít moře. Myšlenky, které se v něm pohybovaly, byly stejně velké a pomalé jako ledovce.

Za Plochou byly hvězdy a něco s nimi nebylo v pořádku. Vířily jako sněhové vločky. Občas se usadily a vypadaly jako vždycky a vzápětí se znovu zvedly a pustily se do bláznivého tance.

Esk došla k názoru, že to by skutečné hvězdy dělat neměly. To znamená, že to, na co se dívá, nejsou skutečné hvězdy. Z toho vyplývá, že není na reálném místě. Štěbetání, které se ozvalo vedle ní, jí však připomnělo, že by mohla opravdu zemřít, kdyby ty zvuky nestačila sledovat. Obrátila se a začala pronásledovat štěbetavý pískot hvězdnou vánici.

A hvězdy se roztančily a usadily a roztančily a usadily...

Jak se Esk vznášela vzhůru, pokoušela se soustředit na běžné každodenní věci, protože kdyby povolila svému vědomí, aby si uvědomilo, co to vlastně pronásleduje, jistě by ji přinutilo okamžitě se vrátit, a nebyla si jistá, zda by našla cestu zpět. Pokusila si vyjmenovat osmnáct bylin, které se používaly na léčení zánětu středního ucha, a to ji na nějakou chvíli zaměstnalo, protože si ani za nic nemohla vzpomenout na poslední čtyři.

Kolem proletěla hvězda a v bláznivém úhlu zahrnula stranou. V průměru měla necelých deset metrů.

Když Esk došly bylinky, začala si vypočítávat kozi nemoci, což jí taky zabralo pěknou chvíli, protože kozy mohou chytit spoustu stejných nemocí jako krávy, plus spoustu těch, kterými trpí ovce, a kromě toho mají obsáhlý rejstřík chorob vlastních. Když seznam ukončila ztvrdnutím vemene, ochabnutím uší a oktarínovými podlitinami, pokusila si vybavit složitý kód teček a čárek, který se vysekával kolem Kyselého Prdele do stromů jako pomůcka, podle které našli venkované cestu domů i v té nejhustší vánici.

Došla teprve k tečka tečka tečka čárka tečka čárka (na Střed po směru, dva kilometry od vsi), když vesmír kolem ní s tichým puknutím zmizel. Padla dopředu, narazila na něco tvrdého a drsného, překulila se a zůstala ležet.

To drsné, to byl písek. Jemný, suchý, studený písek. Cítila, že i kdyby se prokopala do hloubky, zůstal by stejně chladný a stejně suchý.

Esk chvíli klečela s obličejem zabořeným do písku a sbírala všechnu odvalu k tomu, aby zvedla hlavu. Kousek před sebou viděla koutkem oka lem něčích šatů. Něčích? Spiš šatů něčeho. Pokud to nebylo křídlo. Mohlo to být křídlo, vytahané a kožnaté.

Sledovala to očima, až se dostala k obličejí, který byl výš než střechy budov a rýsoval se proti hvězdnému

nebi. Jeho majitel se pokoušel vypadat jako noční můra, ale zkoušel to tak úpěnlivě, že to přehnal. V podstatě vypadal jako dva měsíce mrtvé kuře, ale tenhle příšerný vzhled byl pokažen kančími kly, můřími tykadly, vlčíma ušima a rohem jednorožce. Celá ta věc budila dojem amatérské skládačky, jako kdyby majitel obličej kdysi slyšel o anatomii, ale nikdy přesně nepochopil, o co jde.

Obličej zíral, ale ne na ni. Jeho zájem přitahovalo něco za Esk. Velice pomalu se ohlédl.

Za ní byl kruh Věcí a v jeho středu seděl Simon. Věci byly stovky a pozorovaly Simona mlčky, s hadí trpělivostí.

Simon držel ve dlaních něco malého a hranatého. Z předmětu se linulo jiskřivé modré světlo, které dodávalo jeho tváři podivný cizí vzhled.

Vedle něj na zemi ležely další takové předměty a každý slabě světélkoval. Měly pravidelné tvary, které Bábi s pohrédáním zahrnovala do pojmu kometrie — většina z nich byly krychle, další měly tvary mnohostranných diamantů, kuželů, a zhlédla dokonce i jednu kouli. Všechny byly průhledné a uvnitř měly...

Esk se posunula blíž. Zdálo se, že si jí nikdo nevšímá.

Uvnitř křišťálové koule, která ležela v písku o něco dál, uviděla modrozelený míč zbrázděný křížem krážem droboučkým vzorkem mračen a něčím, co skoro vypadalo jako světadily, pokud by vůbec byl někdo tak naivní a stvořil svět ve tvaru koule. Mohl to být nějaký model, jenže způsob, jakým světélkoval, řekl Esk, že je to skutečný svět, pravděpodobně neobyčejně velký, a v žádném případě že není uzavřený v křišťálové kouli.

Esk opatrně odložila kouli a přesunula se k desetistěnu, v jehož nitru se vznášel mnohem přijatelnější svět. Měl normální plochý tvar, ale místo Krajopádu tvořily jeho okraje ledové stěny a tam, kde byl na Zeměploše Střed se tyčil gigantický strom tak obrovský, že jeho kořeny plynule přecházely v horské masivy.

V hranolu za ním se pomalu otáčel další plochý svět obklopený droboučkými hvězdičkami. Kolem toho nebyly ledové stěny, jen silná zlatorudá vlnovka. Když se na ni Esk podívali pozorněji, zjistila, že je to had — had tak dlouhý, že obtáčel celý svět. Z důvodů, které znal jistě jen on sám, si hryzal vlastní ocas.

Esk zvědavě otáčela hranolem a se zájmem pozorovala, že Plocha uvnitř zůstávala neustále ve vodorovné poloze.

Simon se tiše zahihňal. Esk odložila hranol s hadem a opatrně mu nahlédla přes rameno.

Mladík držel v ruce malou skleněnou pyramidu. Uvnitř byly hvězdy a Simon s ní občas zatřásl, takže se hvězdy rozvířily jako sníh ve větru a pak se znovu usadily a svá místa. Simon se znovu uchechtl.

A za hvězdami se vznášela...

Byla to Zeměplocha. Velká A'Tuin, ne větší než obyčejný talíř, se namáhala pod světem, který vypadal jako výtvor šíleného klenotníka.

Otřes a sněhová bouře. Otřes, sněhová bouře, he, he. Na skleněném povrchu se začaly objevovat vlasové trhlínky.

Esk se podívala na Simonovy prázdné oči, pak do hladových tváří nejbližších Věcí, rychle se natáhla, vytrhla mu pyramidu z ruky a dala se na útěk.

Věci se ani nepohnuly. Rozběhla se přímo k nim, sehnutá skoro do předklonu, a pyramidu si tiskla k hrudi. Jenže najednou už její nohy neběžely po písku, něco ji zvedlo vysoko nahoru a Věc s obličejem utopeného králíka na ni vycenila zuby a natáhla k ní pařát.

Ty tady vlastně nejsi, přesvědčovala se Esk. Je to jenom takový ten sen, co mu Bábi říká analogie. Ve skutečnosti ti nemůžou ublížit, je to všechno jenom tvoje představivost. Nemůže se ti opravdu vůbec nic stát, všechno se to odehrává jen ve tvé hlavě.

Jenže, vědí to ty Věci?

Pařát ji sebral ze vzduchu a králičí tvář se rozevřela jako oloupaný banán. Nebyla to ústa, jen černý otvor, jako kdyby Věc byla pouhopouhým vstupem do dalšího, ještě horšího rozměru, v porovnání se kterým bude mrznoucí stříbrný písek a bezměsíční svit piknikem u moře.

Esk pevně svírala pyramidu s Plochou a volnou rukou bušila do pařátu. Marně. Kolem ní se začala jako brána naprostého zapomnění svírat tma.

Kopla do pařátu tak silně, jak mohla.

Za daných okolností to nebylo nic moc. Ale z místa, kam její noha dopadla, vyletěl snop bílých jisker a ozvala se slabá rána, která by byla jistě dost silná, kdyby tady vzduch nepohlcoval zvuk.

Věc zavyla jako řetězová pila, která hluboko v nevinném kusu dřeva narazila na zapomenutý hřebík. Ostatní věci kolem ní začaly vydávat účastný bzukot.

Esk kopla znovu, Věc zařvala a upustila ji do písku. Esk byla dost bystrá, aby maličký svět chránila vlastním tělem a přitom se šikovně překulila, protože věděla, že i ve snu může být zlomená noha velmi bolestivá.

Věc se nad ní nejistě kymácela. Eskiny oči se zúžily. Velice opatrně položila pyramidu do písku a pěstí udeřila Věc tam, kde podle jejího odhadu měla být holeň, pokud pod kožnatým pláštěm vůbec nějaká holeň byla, a plynulým pohybem znovu sebrala malou pyramidu.

Stvoření zařvalo, ohnulo se v pase a jako pytel plný ramínek na šaty se sesulo do písku. Když narazila na zem, rozpadla se do směsice rozložených údů, hlava se odkutálela stranou, a než zůstala ležet, několikrát se zakolébala.

A to je všechno? pomyslela si Esk. Vždyť oni tak tak chodí! Opravdu stačí je uhodit a ony se rozpadnou?

Když rozhodně vykročila ke kruhu stvoření, který ji obklopoval, nejbližší Věci zaskřehotaly a pokusily se ji uhnout z cesty, ale protože jejich těla, jak se zdálo, držela pohromadě jen díky toužebnému přání, nedařilo se jim to. Udeřila jednu, jejíž obličej se podobal rodině slimáků, a z obludy zbyla hromada pokroucených kostí, chlupů a přebytečných chapadel, takže se podobala jednomu z řeckých národních jídel. Další stvoření bylo o něco úspěšnější a

skoro se mu podařilo odšourat stranou, ale nakonec je Esk stejně kopla do jedné z pěti holení.

Zoufale zamávalo horními končetinami a při pádu na zem s sebou strhlo ještě další dvě.

Esk výhružně pokročila k dalšímu. Pokusilo se ustoupit a zřítlo se na zem.

Ty Věci byly odporné. Byly zlé. Ale když přišlo na poezii pohybu, měly půvab a ladnost skládacího lehátka.

Esk na ně chvíli upírala oči a pak se podívala na Plochu ve skleněné pyramidě. Nezdálo se, že by maličkému světu všechn ten pohyb jakkoliv uškodil.

Doufala, že se jí podaří uniknout ven, jestliže prostor za okruhem Věcí skutečně byl venku a jestli se dalo o Ploše tvrdit, že je uvnitř. Jenže jak se dostanou nazpět?

Někdo se zasmál. Byl to ten hrozný druh smíchu —

V podstatě to byl p'č'zarni'chiukou. Tohle slovo, poškozující hlasivky, se na Zeměploše používá zcela výjimečně. Znájí ho především lingvisté s vysokými platy a samozřejmě maličký kmen K'turni, který je vymyslel. Nemá synonymum v žádném jiném jazyce, i když cumoolijské slovo „squernt“ (označující pocit, který má návštěvník v klozetu, když po jeho použití zjistí, že předchozí uživatel spotřeboval veškerý papír) se mu hloubkou prožitku více méně blíží. Jeho volný překlad by znamenal přibližně:

Ošklivý tichý zvuk meče vytahovaného z pochvy, který člověku zazní za zády právě v okamžiku, kdy si pomyslel, že se nadobro zbavil všech nepřátel — i když k'turnští řečníci tvrdí, že překlad ani zdaleka nezachycuje chladný pot, zástavu srdce ani pocit ztěžklého žaludku tak dobře jako originál.

Byl to prostě smích tohoto druhu.

Esk se pomalu obrátila. Po písku k ní plul Simon a před sebe natahoval ruce s dlaněmi sevřenými k sobě. Oči měl pevně zavřené.

„Opravdu sis myslěla, že to bude tak jednoduché?“ prohlásil. Nebo to prohlásilo něco, neznělo to jako Simonův hlas, ale jako celý sbor hlasů.

„Simone?“ řekla nejistě.

„Už ho dál nepotřebujeme,“ odpověděla jí Věc, která vypadala jako Simon. „Ukázal nám cestu, dítě. Teď nám vrať náš majetek.“

Esk ustoupila.

„Myslím si, že vám to nepatří,“ odpověděla, „ať jste, kdo jste.“

Obličej před ní otevřel oči. Nebylo v nich nic než prázdná temnota — byly to černé otvory do jiného rozměru.

„Mohli bychom říci, že když nám to vrátíš, budeme milosrdní. Taky bychom řekli, že tě necháme vrátit se odsud do tvé vlastní podoby. Ale asi by nám to nebylo příliš platné, ne?“

„Nevěřila bych vám,“ odpověděla Esk.

„Takže dobrá.“

Věc-Simon se zašklebila.

„Pouze oddaluješ nevyhnutelné,“ prohlásila.

„Mně to vyhovuje.“

„Stejně si to vezmeme.“

„Tak si to vezměte. Ale já si myslím, že to nedokážete. Vy si totiž nemůžete vzít nic, co vám někdo nedá, že?“ Pomalu kolem sebe obcházel.

„Ty nám to dáš!“ řekla Věc-Simon.

Některé z ostatních Věcí se začaly znovu přibližovat. Kráčely po poušti odpornými trhavými pohyby.

„Ty se unavíš,“ pokračovala Věc-Simon. „My můžeme počkat. Umíme skvěle čekat!“

Věc se pokusila přiblížit se k Esk zleva, ale ta se posunula tak, aby ji měla stále před sebou.

„Na tom nezáleží,“ řekla Esk. „Tohle všechno se mě jenom zdá a sny nemohou nikomu ublížit.“

Věc se zarazila a upřela na ni prázdné oči.

„Ve vašem světě používáte slovo, myslím, že je to ‚psychosomatický‘?“

„Nikdy jsem ho neslyšela,“ odsekla Esk.

„To znamená, že si můžeš ublížit i ve spánku. A nejzajímavější je, že kdybys ve spánku umřela, zůstaneš už navěky tady. To by byla krááááá!“

Esk se podívala stranou na vzdálené hory, které se kulatily na mrazivém obzoru jako nepodařené bábovky z písku. Nikde nebyl jediný strom, dokonce ani kámen. Jen písek, mrazivé hvězdy a —

Ten pohyb spíš vycítila, než zaslechla, stačila se otočit a pozvednout v sepjatých rukou pyramidu jako obušek. Zasáhla Věc-Simona uprostřed skoku, ale ta hned potom, co dopadla na písek, s obdivuhodnou pružností znovu vyskočila. Věc ovšem zaslechla Eskin vzdech a zahlédla krátký záblesk paniky, který se jí odrazil v očích. Zastavila se.

„Aha, tak tohle nás zabořilo, co? Nerada vidíš, když trpí někdo jiný, že? Zvláště ne tehle, jak se zdá.“

Věc se otočila, mávla pařátem, přiskočily dvě z velkých oblud a uchopily ji pevně za ruce.

Oči Věcí se změnily. Temnota zmizela a ze Simonovy tváře se na Esk upřely jeho vlastní oči. Podíval se vlevo a vpravo na Věci, které ho držely, a pokusil se chabě osvobodit, jenže jedna z nich mu kolem zápěstí obtočila několik párů chapadel a druhá mu svírala ruku obrovským krabím klepetem.

Pak si všiml Esk a oči mu sjely ke skleněné pyramidě.

„Uteč!“ vykřikl. „Odnes to odsud! Nesmějí to dostat!“ Tvář se mu bolestivě stáhla, když se mu klepeto sevřelo na předloktí.

„To je určitě nějaká lest,“ řekla Esk. „Kdo vlastně jsi?“

„Copak mě nepoznáváš?“ zeptal se zničeně. „Co děláš v mém snu?“

„Jestli je to opravdu sen, tak bych se hrozně ráda probudila,“ zaprosila Esk.
„Poslyš, musíš odsud utéct, rozumíš?! A nestůj tady s pusou dokořán!“
Dej nám to, řekl nevýrazný hlas Esk těsně vedle ucha.
Esk se zadívala do skleněné pyramidy s jejím lhostejným malým světem a zvedla pohled k Simonovi. Ústa měla stažená do užaslého „O“.
„Ale co je tohle?“
„Dobře se na to podívej!“
Esk znovu upřela oči do hlubin pyramidy. Když opravdu naplnula zrak, zdálo se jí, že celá Plocha je jemně zrnitá, jako by byla tvořena miliony malých bodů. Když sklonila hlavu ještě víc a zadívala se na zrníčka —
„Jsou to všechno jen čísla!“ vykřikla. „Celý svět — všechno je to uděláno z čísel...“
„To není celý svět,“ přerušil ji Simon. „To je jenom myšlenka světa,“ pokračoval. „Já jim ho stvořil. Oni se k nám sice jeho prostřednictvím nemohou dostat, ale tady na sebe myšlenky berou tvar a podobu. Myšlenky jsou skutečné!“
Dej nám to.
„Ale myšlenky přece nikomu neublíží!“
„Převěd jsem se věci do čísel, abych jim porozuměl, ale oni ty věci chtějí pomocí čísel ovládat,“ stěžoval si jí Simon trpce. „Prohrabali se do mých čísel jako —“
Vykřikl.
Dej nám to, nebo ho rozsápeme na kusy.
Esk se podívala do tváře nejbližší noční můře.
„A jak mám ale vědět, že vám mohu věřit?“ zeptala se.
Nemůžeš nám věřit, ale nemáš na vybranou.
Esk se rozhlédla po kruhu tváří, které by vyděsily i nekrofila, tváře složené z věcí, které vyhazují i rybář, tváří bez ladu a skladu, složených z věcí, které se ukrývají v největších mořských hlubinách a strašidelných jeskyních. Ty tváře nebyly dost lidské na to, aby se mohly mračit nebo tvářit výhrůžně, ale nesly v sobě stejně strašlivou hrozbu jako klínovitá vlna na mořské hladině, která se znenadání objeví v patách neopatrnému plavci.
Věřit jim nemohla, ale neměla jinou možnost.

Na místě vzdáleném na celou sílu stínu se zatím dělo něco jiného.
Studenti magie utekli zpět do Velké síně, kde byli Bábi Zlopočasná a arcikancléř Ostroúhel stále ještě zabráněni do magické obdoby Karate. Dlaždice pod Bábinými nohama se napůl roztekly a popraskaly a stůl za Ostroúhlem zapustil kořeny a hustě se obsypal žaludy.
Jeden ze studentů udělal něco, za co by si zasloužil několik medailí Za odvalu. Odvážil se totiž zatahat Ostroúhla za plášť...
Teď se všichni mačkali v malé místnosti a zírali na dvě ležící těla.
Ostroúhel povolal doktory těla i ducha, a když se dali do práce, místnostka začala tiše pobzukovat magií.
Bábi poklepala Ostroúhlovi na rameno.
„Na slovíčko, mladý muži,“ řekla.
„Dávno už ne mladý, madam,“ povzdchl si Ostroúhel, „kde jsou ty časy.“ Cítil se vyčerpaný. Už celá desetiletí nepodstoupil magický souboj, i když mezi studenty to byla běžná věc. Měl ošklivý pocit, že bábi by nakonec zvítězila. Bojovat s ní bylo totéž jako pokoušet se rozplácnout vosu na vlastním nose. Nechápal, co ho to popadlo.
Bábi ho vyvedla z místnosti a za roh k lavičce, vestavěné do stěny pod oknem. Sedla si a své kostě opřela o zed'. Na střechy venku bubnoval hustý déšť a několik blesků naznačovalo, že se blíží bouře stejná, jako řádila v horách Beraní hlavy.
„To bylo skvěle utkáni,“ prohlásila Bábi. „Jednou nebo dvakrát jste mě málem dostal.“
„Ne,“ rozzářil se Ostroúhel, „to myslíte vážně?“
Bábi přisvědčila.
Ostroúhel se začal prohledávat a poklepávat na různá místa svého pláště, až našel dehtem ušpiněný paklík tabáku a roličku papírků. Nakonec si sroloval štipec tabáku do svrasklého smotku. Olízl tu nevábnou věc jazykem a pak se mu kdesi v hlavě pohnula jakási zasutá vzpomínka.
„Ehm,“ prohlásil, „nebude vám vadit, když si zapálím?“
Bábi pokrčila rameny. Ostroúhel škrtl sirkou o stěnu a pokusil se dopravit zápalku do místa, kde by se její plamen setkal s koncem cigarety. Bábi mu ohleduplně vzala sirku z prstů a pevnou rukou mu připálila.
Ostroúhel dychtivě nasál ze smotku, vydal ze sebe rituální kašel a pohodlně se opřel. Načervenalý konec cigarety byl jediným světlem na celé ztemnělé chodbě.
„Jsou Zatoulaní,“ ozvala se Bábi nakonec.
„Já vím,“ přikývl Ostroúhel.
„Vaši mágové je nedokážou přivést nazpět.“
„To taky vím.“
„Mohli by ale přivést nazpět úplně něco jiného.“
„Byl bych raději, kdybyste mi to nepřipomínala.“
Chvilku bylo ticho a oba přemítali o tom, co všechno by se mohlo vrátit do jejich světa, vstoupit do živých těl a chovat se skoro jako originál.
„Obávám se, že je to moje vina —“ řekli pak najednou jednohlasně a překvapeně se odmlčeli.

„Prosím, madam, dámy mají přednost.“

„Tyhle ty věci, ty cigarety, prý jsou dobré na nervy?“ prohlásila Bábi.

Ostroúhel už už otevíral ústa, aby jí taktně oznámil, že kouření cigaret je zvyk vyhrazený pouze mágům, ale pak si to rozmyslel. Nabídl Bábi váček s tabákem a papírky.

Vyprávěla mu o tom, jak se Esk narodila, o tom, jak přišel starý Podomní Kšaft, a o Eskiných pokusech v magii. Než skončila, podařilo se jí ubalit pevný, nepříliš silný kornout, který vzplál namodralým plamenem, a Bábi se naplnili oči slzami.

„To bych se na to podívala. Tohodle se moje roztržené nervy snad neleknu,“ zasípala.

Ostroúhel ji neposlouchal. „To je ale nadmíru zajímavé,“ zavrtěl hlavou. „Říkáte, že to dítě ani v nejmenším nijak netrpělo?“

„Co jsem si všimla, tak ne,“ přikývla Bábi. „Zdalo se mi, že ta hůl je — jak bych to řekla, no na její straně, jestli víte, co tím myslím.“

„A kde je ta hůl teď?“

„Řekla mi, že ji hodila do řeky...“

Starý mág a postarší čarodějka se podívali jeden na druhého a tváře jim jen tu a tam ozářilo namodralé světlo blesku z venčí.

Ostroúhel zavrtěl hlavou. „Řeka plyne,“ zabručel. „Měli bychom šanci sotva jedna k milionu.“

Bábi se pochmurně usmála. Byl to úsměv, před kterým by prchli i vlci. Potom významně uchopila své koště.

„Milion ku jedné?“ prohlásila. „Vsadím devět ku deseti!“

Jsou bouře, které se tváří velmi teatrálně, jsou samý blesk a kovové dunění hromů. Jsou jiné, tropické horké a vlhké, které mají sklony k žhavým větrům a kulovým bleskům. Tahle bouře se však zrodila v pustinách Kruhového moře a její jedinou tížností bylo dopravit na zem co největší množství vodních srážek. Byla to bouře, která se vám snaží dokázat, že do sebe celá obloha nalila něco močopudného. Hromy a blesky se držely více méně v pozadí, dělaly, aby chom tak řekli, „křoví“ a hlavní hvězdou celé produkce byl déšť. Stepoval krajinou sem a tam.

Pozemky Univerzity se svažovaly přímo k řece. Ve dne na nich byla vidět téměř pravidelná síť štěrkem vysypaných cestiček a živých plotů, ale uprostřed vlhké bouřlivé noci to vypadalo, jako když se ploty přeskupily a schůdné cestičky odešly někam do sucha.

Mokré listy vydávaly slabou tajemnou záři, ale to jim nepomohlo, déšť se dral bezohledně do každé skuliny a mezery.

„Nemůžete použít nějakou tu vaši magickou ohnivou kouli?“

„Mějte srdce, madam.“

„Jste si jistý, že by šla touhle cestou?“

„Tady tím směrem je dole něco jako přístavní hráz, pokud jsem opravdu nezabloudil.“

Ozval se zvuk těžkého těla, které se dere křovinami, a pak hlasitě šplouchnutí.

„No, když nic, tak jsem aspoň našel řeku.“

Bábi Zlopočasná se snažila očima proniknout neproniknutelnou a vlhkou temnotu. Slyšela hukot a nejasně rozlišila bílé hřebínky zpěněných vod. Ve vzduchu se také vznášel velmi charakteristický zápach Ankhu, který každému, kdo ho ucítil, vnukal myšlenku, že ho několik armád současně použilo jako pisoár a pak jako hromadný hrob.

Vodou se k ní sklíčeně brouzдал Ostroúhel.

„Je to šílenství,“ prohlásil, „nechci se vás dotknout, madam, ale při téhle průtrži už bude dávno v moři. A já umřu zimou.“

„Víc už se nepromočíte, to už ani nejde. Kromě toho se v dešti pohybujete špatně.“

„Prosím?“

„Chodíte celý nahrbený, bojujete s ním a to je chyba. Měl byste — hm, chodit mezi kapkami.“ A skutečně, Bábi byla sotva navlhla.

„Budou na to myslet. Pojdte, madam. Já jsem pro krb s hučícím ohněm a hrnek něčeho horkého a ostrého.“

Bábi si vzdychla. „No, nevím. Víte, já napůl doufala, že ta hůl tady někde bude trčet zapíchnutá v blátě, nebo tak nějak. Nepočítala jsem se vší tou vodou.“

Ostroúhel ji konejšivě poplácal po rameně.

„No, možná že tady je ještě něco, co bychom mohli udělat —“ začal, ale přerušil ho další klikatý blesk provázený dunivým zahřměním.

„Povídal jsem, že bychom možná —“

„Co jsem to támhle viděla?“ zeptala se Bábi spíš sama sebe.

„A co jste to tam viděla?“ zeptal se Ostroúhel zmateně Bábi.

„Posviťte mi něčím!“

Mág si vlhce povzdechl a natáhl ruku. Nad zpěněnou vodou proletěl paprsek nazlátlého ohně a se zasyčením uhasl.

„Támhle!“ vykřikla vítězoslavně Bábi.

„To je obyčejný člun,“ zabručel Ostroúhel. „Mládenci se v něm v létě vozí podél —“

Tlápál za Bábinou rozhodnou postavou tak rychle, jak to jen dokázal.

„Snad nemáte v úmyslu vyplout na něm v takovéhle noci,“ prohlásil. „to je šílenství!“

Bábi opatrně našlapovala po mokřích prknech přístavního můstku, který už byl skoro pod vodou.

„Vždyť o člunech nic nevíte!“ protestoval Ostroúhel.

„No, tak to abych se to naučila hezky rychle,“ odpověděla odměřeně Bábi.
„Ale já neseděl v člunu od té doby, co jsem byl chlapec!“
„Já vám přece neříkala, že musíte se mnou. Ta špičatá část, ta musí být při jízdě vpředu?“
Ostroúhel zasténal.
„Vaše snaha je opravdu velmi chvályhodná,“ pokusil se ještě, „ale nemohli bychom počkat do rána?“
Zasvítil blesk a ozářil Bábinu tvář.
„No jo, asi ne,“ vzdal se Ostroúhel. Pomalu se přesunul po můstku a přitáhl malý člun. Nastoupit do něj vyžadovalo slušnou dávku štěstí, ale nakonec se jim to podařilo a Ostroúhel zápasil s uvazovacím lankem.
Pak se člun začal pomalu vzdalovat od můstku, zvolna se otáčel a směřoval do proudu.
Bábi se křečovitě držela lavičky, když se skořápka divoce rozkývala na vlnách, a s očekáváním zírala na Ostroúhla.
„No?“
„Co, no?“ odpověděl Ostroúhel.
„Říkal jste, že o člunech víte všechno.“
„Ne, to jsem neříkal, řekl jsem jenom, že vy o nich nevíte nic.“
„Aha.“
Oba se drželi, zatímco člun se těžce převaloval na vlnách, ale pak se jako zázrakem vyrovnal a zádí napřed vyplul po proudu.
„Když jste se říkal, že jste naposled seděl ve člunu, jako chlapec...“ začala Bábi.
„Myslím, že to jsem právě měl dva roky.“
Člun veplul do velkého víru, roztočil se jako káča, ale nakonec vyrazil znovu napříč záplavou.
„A já bych byla řekla, že jste musel být mládenec, který trávil na člunech celé dny.“
„Narodil jsem se v horách. Stačí, abych viděl orosenou trávu, a dostávám mořskou nemoc, když už tedy o tom mluvíme.“
Člun těžce narazil do potopeného kmene stromu a přes bok se přelila vlnka.
„Znám zaklínadlo proti utopení,“ dodal jakoby na omluvu.
„To jsem ráda.“
„Jenže se to musí vyslovit, dokud člověk stojí na suché zemi.“
„Vyzujte si boty,“ přikázala mu najednou Bábi.
„Cože?“
„Sundejte si boty,“ přikázala mu najednou bábi.
Ostroúhel si nejistě poposedl na své lavičce.
„Co máte v úmyslu?“ zeptal se.
„Co já vím, tak voda má zůstat venku, ne uvnitř člunu, to jsem si skoro jistá,“ pravila bábi rozvážně a ukázala na vodu, která se převalovala mezi žebry na dně člunu. „nabírejte vodu do bot a vylévejte ji ven!“
Ostroúhel přikývl. Cítil, že posledních pár hodin se pohybuje ve středu událostí, které není schopen ovlivnit, a na okamžik mu hlavou proletěla myšlenka, že se mu jeho vlastní život vymkl z rukou, takže ať se stane cokoliv, nebude to jeho vina a nikdo mu to nebude moci vyčítat. To, že nabírá vodu do bot a přitom pluje za bouřlivé noci ve člunu po rozvodněné řece se stvořením, které je ženského pohlaví, se mu za těchto okolností zdálo stejně logické jako cokoliv jiného.
Ta postava! Ale že je to nějaká ženská! Ozval se mu hluboko v hlavě tichoučký hlásek. Na způsobu, jakým ovládala své odrané koště, kterým poháněla člun rozbouřenými vodami řeky, bylo něco, co probudilo v Ostroúhlovi podvědomí dávno zapomenuté vzpomínky.
Ne že by si byl jistý tou postavou, samozřejmě, při tom dešti a větru a Bábině zvyku nosit většinu svého oblečení najednou to ani nebylo možné. Ostroúhel si nejistě odkašlal. Rozhodl se, že její postavu bude považovat za skvělou metaforicky.
„Hm, poslyšte,“ začal. „Já chápu, je to všechno velice chvályhodné, ale važme všechna fakta, chci říci, že rychlost proudu a vítr a tak, víte? Už může být celé míle na širém moři. Možná že už se nikdy nevrátí k pobřeží. Mohla dokonce spadnout přes Okraj.“
Bábi, která upírala oči přes vodu se otočila.
„Nezkusil byste vymyslet raději něco užitečného, co by nám alespoň trochu pomohlo?“ dožadovala se rázně.
Ostroúhel se na okamžik zamyslel.
„Ne,“ odpověděl nakonec.
„Slyšel jste někdy o někom, kdo se sám Vrátil?“
„Ne.“
„Pak to musíme zkusit, nemyslíte?“
„Nikdy jsem neměl moře rád,“ zabručel Ostroúhel. „Líbilo by se mi, kdyby ho vydláždili. Žijí v něm strašlivé věci, hlavně v těch hlubokých místech. Odporné mořské obludy. Alespoň se to říká.“
„Tak vylévejte, mládenče, nebo budeme mít oba možnost zjistit, co je na tom pravdy.“
Bouře se jim honila sem a tam nad hlavou. Tady nad širokými pláněmi říční nížiny byla ztracená, patřila do hor, kde pořádnou bouři uměl každý ocenit. Tak se potulovala kolem, brumlala a hledala alespoň nějaký nízký pahorek, do kterého by mohla udeřit bleskem.
Průtrž mračen zeslábla a změnila se v hustý jemný a úporný déšť, který může vydržet celé dny. Od moře se přivalila mlha, aby si taky užila své.

„Kdybychom měli vesla, mohli bychom veslovat, kdybychom věděli, kterým směrem,“ snažil se Ostroúhel. Bábi mlčela.

Vylil přes bok několik dalších bot vody a zdálo se mu, že zlaté lemování jeho obřadního roucha už nikdy nebude takové jako dřív. Bylo příjemné pomyslet si, že na tom bude možná ještě někdy záležet.

„Nepředpokládám, že byste náhodou věděla, kterým směrem leží Střed?“ odvážil se. „Jenom se tak ptám, aby řeč nestála.“

„Podívejte se, na které straně stromů roste nejvíc mechu,“ odpověděla Bábi, aniž otočila hlavu.

„Aha,“ znejistěl Ostroúhel a přikývl.

Zachmuřeně upíral oči na olejovitou vodu a přemýšlel, která olejovitá voda to konkrétně je. Podle slaneho pachy usuzoval, že už vypluli ze zátoky.

To, co ho na moři opravdu děsilo, bylo, že jediná věc, která ležela mezi ním a těmi odpornými věcmi v hlubinách, byla voda. Samozřejmě že si uvědomoval, že to co ho odděluje, dejme tomu od masožravých tygrů v džunglích Klače, je jen vzdálenost, ale to bylo úplně něco jiného. Tygři nevyplovají z chladných temných hlubin a neotvírají tlamy plné zubů jako jehly...

Otřásl se.

„Necítíte to?“ zeptala se najednou Bábi. „Je cítit ve vzduchu! Magie. Odněkud prosakuje!“

„No, vodotěsná není,“ prohlásil Ostroúhel. Jednou nebo dvakrát mlaskl. Jistě, teď to ucítil i on — v mlze byla slabá příchut', to připouštěl, a vzduch měl tu zvláštní mastnou konzistenci.

„Vy jste mág,“ řekla Bábi přímo. „Nemůžete to zavolat nebo něco?“

„Nikdy v dějinách nebylo něco takového zapotřebí,“ odpověděl Ostroúhel. „Mágové nikdy neodhazují své hole.“

„Je určitě někdy tady v okolí,“ trvala rozčileně na svém Bábi. „Tak mi ji, sakra, člověče pomozte najít!“

Ostroúhel zasténal. Byla to strašlivá noc, a než bude schopný použít nějakou magii, bude potřebovat alespoň dvanáct hodin spánku, tři čtyři slušná jídla a tiché odpoledne u hřejícího krbu. Potíž byla v tom, že stárnul. Zavřel oči a soustředil se.

Magie tady byla, pravda. Jsou ovšem místa, kde se magie kumuluje zcela přirozeným způsobem. Shromažďuje se kolem přírodních ložisek transvesmírného kovu oktironu, v lesích, kde roste jen určitý druh stromů, v některých osamělých jezerech, na různých místech po celém světě a lidé v tom zkušeni jsou schopní ji najít, zachytit a uložit. Tady v okolí bylo podobné místo plné magie.

„Je to silné,“ zabručel. „Velice silné!“ Pozvedl ruce ke spánkům.

„Začíná být zatraceně zima,“ prohlásila Bábi. Vlezlý déšť vystřídal ještě vlezlejší sníh.

Najednou se svět změnil. Člun se zastavil, ne s trhnutím, ale tak, jako by se moře najednou rozhodlo proměnit v pevnou hmotu. Bábi se naklonila přes bok člunu.

Moře ztuhlo. Hukot vln k nim teď doléhal odněkud z dálky a neustále se vzdaloval.

Bábi se vyklonila a poklepala na vodu.

„Led,“ zabručela. Člun byl zamrzlý uprostřed ledové pláně. Znepokojivě praskal.

Ostroúhel pomalu přikývl.

„No, to by dávalo smysl,“ řekl. „Jestliže jsou tam, kde myslíme, že jsou, pak tam musí být velmi chladno. Tak chladno jako v temnotě mezi hvězdami, říká se. A ta hůl to cítí.“

„Tak dobrá,“ řekla Bábi a vylezla ze člunu. „Nepotřebujeme tedy udělat nic jiného, než najít střed toho ledového pole a tam bude hůl, že ano?“

„Obával jsem se, že to řeknete. Můžu si aspoň about boty?“

Procházeli mezi zmrzlými vlnami a Ostroúhel se občas zastavoval, aby se pokusil určit přesnou polohu hole. Roucho na něm mrzlo a zuby mu drkotaly.

„Vám není zima?“ zeptal se Bábi, jejíž šaty při chůzi tiše cinkaly a popraskávaly.

„Jasně, že je mi zima,“ odpověděla, „jenomže se netřesu.“

„Když jsem býval chlapec, tak bývaly takovéhle zimy,“ zavzpomínal Ostroúhel a dýchl si na prsty. „Poslední roky v Ankhu už ani nenapadl sníh.“

„No to je smutné,“ odpověděla Bábi a snažila se očima proniknout mrznoucí mlhu.

„Na vrcholcích hor býval sníh celý rok, pokud si pamatuju. Kdepak, takové mrazy, jako bývaly, když jsem byl chlapec, to už dneska nezažijete. No, alespoň do dneška,“ dodal a zadupal nohama. Led výhrůžně zapraskal, aby mu připomněl, co leží mezi ním a mořským dnem. Znovu zadupal, ale tentokrát tak opatrně, jak to jen šlo.

„Co to bylo za hory?“ zeptala se Bábi.

„Cože? Aha, no přeci hory Beraní hlavy. Směrem na střed. Naše vesnice se jmenovala Mosazný Krk.“

Bábi pohnula rty. „Ostroúhel, Ostroúhel,“ řekla si potichu. „Nejste náhodou nějaký příbuzný starého Acktura Ostroúhla? Bydlel v takovém velkém domě pod Poskakující horou a měl přehršel synů.“

„To byl můj otec. Jak to, u Zeměplochy, víte?“

„Já tam vyrostla,“ prohlásila Bábi a vzdorovala pokušení jen se tajemně usmát. „Ve vedlejším údolí, v Kyselém Prdeli. Pamatuju si vaši maminku. Moc hodná ženská, vždycky chovala hnědá a bílá kuřata, chodívala jsem k ní kupovat naši mami vajíčka. To bylo ještě předtím, než jsem šla do učení.“

„Nějak si na vás nevzpomínám,“ zamyslel se Ostroúhel. „Jenže, je to už hrozně dávno. Kolem našeho domu se vždycky honilo celé hejno dětí.“ Vzdychl si. „Je to docela možné, že jsem vás tahal za vlasy. To byly ty hloupé legrácky, které jsem prováděl.“

„Možná. Pamatuju si takového tlustého chlapečka. Byl to pěkný prevít.“

„No, to jsem mohl být já. A já mám pocit, že si vybavuju jednu hrozně nafoukanou holku, ale jak říkám, už je to nějakých let. Je to dávno.“

„Tenkrát jsem neměla bílé vlasy.“

„To je pravda.“

„Léta byla krásná, skoro nepršelo, a když, tak většinou v noci.“

„Západy slunce byly samý červánek.“

„A bylo mnohem víc starých lidí. Svět jich byl vlastně plný,“ pokračoval mág.

„Máte pravdu. Teď je najednou plný mladých lidí. Je to vážně zvláštní. Víte, co myslím, člověk by čekal, že to tak nějak bude obráceně.“

„A vzduch byl taky lepší. Člověku se mnohem snáz dýchalo,“ zasnul se Ostroúhel. Prodírali se hustou vánicí a probírali podivné cesty času a přírody.

„Byl jste se vůbec někdy podívat doma?“ zeptala se Bábi.

Ostroúhel pokrčil rameny. „Když zemřel otec. Je to zvláštní, byli tam mí bratři, protože jsem samozřejmě osmý syn, a ti měli děti, a dokonce vnoučata a ani jeden z nich se neuměl ani podepsat. Mohl bych si koupit celou vesnici. Starali se o mě jako o krále, ale — víte, byl jsem na neuvěřitelných místech a viděl věci, při kterých by se jim srazily mozky v hlavách, stál jsem proti obludám strašlivějším, než oni viděli v ošklivých snech, znám tajemství, která zná jen několik zasvěcených, ale —“

„Měl jste pocit, že jste tak nějak mimo,“ doplnila ho Bábi. „Na tom není nic divného. Stane se to každému z nás. Sami jsme si to zvolili.“

„Mákové by se nikdy neměli vracet domů,“ řekl Ostroúhel.

„Já se obávám, že se ani nemohu vrátit domů,“ souhlasila Bábi. „Jak já říkám, nikdo nemůže vstoupit dvakrát do stejné řeky.“

Ostroúhel se nad tím chvíli zamyslel.

„Myslím, že se mýlíte,“ prohlásil nakonec. „Já musel přejít jednu a tu samou řeku — hm — tisíckrát.“

„Ano, jenže to nebyla tatáž řeka.“

„Že ne?“

„Ne.“

Ostroúhel pokrčil rameny. „Vypadala pořád jako ta stejná mizerná řeka.“

„Je zbytečné používat tenhle tón,“ odtušila Bábi. „Nevidím jediný důvod, proč bych měla poslouchat takové pitomé řeky od mága, který ani neumí odpovédět, když mu někdo píše!“

Ostroúhel chvíli mlčel a ticho rušily jen kastaněty jeho chrupu.

„Aha!“ ozval se nakonec. „Už je mi to jasné, tak to byly od vás?“

„Samozřejmě. Vždycky jsem je dole podepsala. To by mohla být určitá stopa k totožnosti, nemyslíte?“

„No dobrá, dobrá. Jenže já si myslel, že je to nějaký hloupý vtíp, no,“ zatvářil se Ostroúhel vzdorovitě.

„Vtíp?“

„No, my nedostáváme mnoho dopisů a žádostí od žen. Abych řekl pravdu, nedostáváme žádné.“

„Vždycky jsem přemýšlela, proč jsem nedostala odpověď,“ podívala se na něj Bábi.

„Já ty dopisy zahodil, abyste věděla.“

„No, mohl jste ale aspoň — támhle je!“

„Kde? Kde? Aha, támhle!“

Mlha se rozdělila a najedno ji spatřili naprosto jasně, vodotrysk sněhových vloček, ozdobný pilíř zmrzlého vzduchu. A pod ním..

Hůl nebyla zamrzlá v ledu, ale mírumilovně ležela v louži kouřící vody. Jednou z nejneobvyklejších podstat magického vesmíru je existence protikladů. Už bylo řečeno, že tma není protikladem světla, je to prostě jen nepřítomnost světla. Podle stejného principu je absolutní nula pouhá nepřítomnost tepla. Kdybyste chtěli vědět, co je to skutečný chlad, chlad tak silný, že voda mění skupenství a z ledu přechází do antivaru, stačilo by, abyste se podívali na tuhle louži.

Ostroúhel s Bábi na ni chvíli užasle zírali a jejich pře byla zapomenuta. Nakonec Ostroúhel začal pomalu a opatrně: „Když do toho strčíte prsty, ulomí se vám jako nahnílé mrkve.“

„Nemohl byste to zvednout pomocí magie?“ zeptala se Bábi.

Ostroúhel se začal popleskávat po kapsách, až nakonec vytáhl svůj váček s tabákem. Zkušenými prsty rozprostřel zbytky několika nedopalků na papírek, a aniž zpusťl oči z hole, ubalil si cigaretu.

„Ne,“ prohlásil, „ale zkusím to.“

Toužebně se zadíval na svou cigaretu, ale pak si ji s povzdechem zastrčil za ucho. Pozvedl ruce s roztaženými prsty a rty se mu začaly neslyšně pohybovat, když citoval několik magických zaklínadel.

Hůl se v kaluži zatočila a pak se z ní zvedla. Ve vzduchu se okamžitě změnila na podlouhlý ledový zámotek. Ostroúhel zafuněl námahou — přímá levitace patří k nejobtížnějším předmětům praktické magie. Je to dáno známými principy akce a reakce, což v praxi znamená, že mág, který chce zvednout nějaký těžký předmět pouhou silou vůle, se vystavuje nebezpečí, že skončí s mozkiem nacpaným do bot.

„Nemůžete ji postavit svisle?“ zeptala se Bábi.

Velmi jemně a pomalu se hůl ve vzduchu otočila a zůstala viset přímo před Bábi, několik centimetrů nad ledem. Její řezby byly pokryty ledem, ale Ostroúhlovi se zdálo, že rudým závojem bolesti, který mu začal pomalu zastírat zrak, ho hůl pozoruje. Nasupeně.

Bábi si srovnala klobouk a cílevědomě se napřímila.

„Dobrá,“ prohlásila. Ostroúhel se zachvěl. Tón jejího hlasu jím projel jako diamantová pila. Jen velmi matně si pamatoval, jak ho matka jako malého chlapce občas plísnila, a cítil, že tohle je přesně ten samý hlas, jenže dokonalejší, soustředěnější a osazený malými kousky karborunda, hlas tak autoritativní, že by postavil do pozoru i mrtvolu a dokázal by ji poslat parádemaršem přes polovinu hřbitova, než by si uvědomila, že je dávno mrtvá.

Bábi stála před holi, jejíž ledový obal téměř tál pod zuřivostí v jejím pohledu.

„Tak tohle je podle tvé představy slušné chování? Povalovat se někde na zamrzlém moři, když umírají lidé? No to je opravdu skvělé!“

Bábi začala rozzlobeně pochodovat v půlkruhu. Ostroúhel si několikrát protřel oči, ale pak přece jen uvěřil tomu, co vidí. Hůl se poslušně obracela za ní!

„Tak tě zahodila,“ vyštěkla Bábi na hůl. „A co? Vždyť je to pořád ještě dítě a děti nás dřív nebo později stejně jednoho po druhém odhodí. Tohle má být oddaná služba? To se nestydíš, povalovat se bůhví kde a trucovat, když bys konečně mohla být užitečná?“

Bábi se nahnula k holi a její zahnutý nos se zastavil jen několik centimetrů od ní. Ostroúhel si byl téměř jist, že se hůl pokusila zaklonit.

„Mám ti říct, co se stává takovým zlym a ošklivým holím?“ zasyčela Bábi. „Mám ti popsat, co s tebou udělá, jestli se Esk nevrátí na tenhle svět? Před ohněm jsi se už jednou zachránila, protože jsi dokázala přenést svou bolest na ni. Tentokrát by to nebyl oheň.“

Hlas jí přešel do šepotu, který se podobal svistu karabáče. „Tak nejdřív na tebe vezmu poříz, pak hoblík, budu pokračovat skelným papírem a občas si do tebe dloubnu řezbářskými dláty —“

„Povídám, uklidněte se,“ zasípal Ostroúhel.

„A to, co z tebe zbude, zarazím hluboko v lese do země, aby to rozežraly choroše a roznesli dřevokazi a mniška. To bude trvat celé roky!“

Tajemné řezby se zakroutily a většina z nich se stáhla na opačnou stranu hole, kam na ně Bábi neviděla.

„Tak a teď ti řeknu, co udělám. Hezky tě vezmu a všichni tři se vrátíme na Univerzitu, co říkáš? Jinak nastane Čas tupých pil!“

Vyhrnula si rukávy a natáhla k holi ruku.

„Tak, mágu,“ řekla rozhodně, „a teď ji pust.“

Ostroúhel nešťastně přikývl.

„Až řeknu teď, tak teď. Teď!“

Ostroúhel otevřel oči. Bábi stála s levou rukou nataženou v celé délce a v pěsti svírala hůl. V oblacích páry z ní odpadával led.

„V pořádku,“ končila svou řeč Bábi. „A jestli se to stane ještě jednou, to už bych se musela opravdu rozzlobit, je to jasné?“

Ostroúhel spustil ruce a rozběhl se k ní.

„Nestalo se vám nic?“

Zavrtěla hlavou. „Je to, jako by člověk držel rozpálený ledovec,“ řekla. „Pojďte, teď není čas na dlouhé povídání.“

„Jak se dostaneme zpátky?“

„No tak, člověče, ukažte, že máte nějakou páteř, proboha! Poletíme.“

Bábi bojovně zamávala koštětem. Arcikanclér na ni vrhl pohled plný pochybností.

„Na tomhle?“

„Samozřejmě. Cožpak mágové na svých holích nelétají?“

„Je to velmi nedůstojné.“

„Když se s tím mohu vyrovnat já, tak vy taky.“

„No ano, ale je to bezpečné?“

Bábi na něj vrhla zdrcující pohled.

„To myslíte v pravém slova smyslu,“ zeptala se. „Nebo, relativně, řekněme například v porovnání s postáváním uprostřed rychle tajícího ledového pole na moři?“

„Tak to je poprvé, kdy letím na koštěti,“ přiznal Ostroúhel.

„Vážně?“

„Vždycky jsem si myslel, že se na ně jen tak vyleze a ono letí, přemítal mág. „Nevěděl jsem, že se s nimi musí nejdřív běhat sem a tam a ještě na ně křičet.“

„To je jenom otázka zvyku,“ zabručela Bábi.

„Taky jsem si, nevím proč, myslel, že létají rychleji,“ pokračoval Ostroúhel v úvahách, „a abych byl upřímný, taky že výš.“

„Jak to myslíte, výš?“ zeptala se popuzeně Bábi a s vypětím všech sil vyrovnávala nadměrnou váhu mága za zády. Jako většina cestujících na tandemu se tvrdohlavě nahýbal nesprávným směrem.

„No, spíš jako nad stromy,“ řekl Ostroúhel a rychle se sehnul, když mu jedna z větví smetla z hlavy klobouk.

„Tomuhle koštěti není nic, co by se nedalo spravit tím, že shodíte pár kilo,“ odsekla mu Bábi.

„Nechci se vás dotknout, ale kdyby mě někdo požádal o seznam nebezpečí, která člověku hrozí při letu na koštěti, nikdy by mě nenapadlo napsat tam, že si může ušoupat nohy o kapradí.“

„Nekouříte náhodou?“ zeptala se Bábi s pohledem upřeným kupředu. „Cítím, jak se něco pálí.“

„Chtěl jsem si jen po všem tom poskakování vzduchem trochu uklidnit nervy, madam.“
„Tak to okamžitě uduste a pořádně se chyt'te.“
Koště zamířilo vzhůru a nabralo na tempu. Pohybovalo se rychlostí obstarožního běžce.
„Pane mágu.“
„Prosím?“
„Když jsem řekla, abyste se chytil —“
„Ano?“
„Nemyslela jsem tam.“
Chvilku bylo ticho.
„Oh. Aha. Ano. No ne. Jasně. Promiňte, omlouvám se.“
„To je v pořádku.“
„Víte, paměť už mi přeci jen tak neslouží... ujišť'uji vás, že... nechtěl jsem se vás dotknout.“
„Nic se nestalo.“
Nějakou chvíli letěli mlčky.
„Ale přesto bych byla docela ráda,“ prohlásila po chvíli Bábi zamyšleně, „kdybyste dal ty ruce někam jinam.“

Střechy Neviditelné univerzity splachoval hustý déšť a zaplavoval okapy, ve kterých teď jako nepodařené lodi plula od léta opuštěná vraní hnízda. Voda bublala a zurčela prastarými odpadními rourami. Našla si cestičku mezi taškami a pozdravila se s pavouky za trámy. Okapy přetékal a voda tvořila tajná jezírka vysoko mezi kopulemi. Nedohledné střechy Neviditelné univerzity poskytovaly domov nekonečnému množství tvorů. Ptáci zpívali v džunglích jabloní a jiných stromů, které vyrostly z jader a semen, jež sem sami zanesli, malé žáby pluly v těch nejvyšších okapech, kde vedly spokojený život, a mravenčí kolonie plánovitě postupovala při budování své zajímavé a složité civilizace.

Jednou z mála věcí, které voda nedokázala, bylo, že nestříkala a neublala z chrličů, které lemovaly střechy. Mělo to jednoduchý důvod, všechny chrlice se totiž při prvních kapkách deště sebraly a ukryly se v podkroví. Tam seděly pěkně v suchu, protože to, že je někdo ošklivý, ještě neznamená, že je i hloupý.

Déšť se lil v celých proudech. Pršely celé řeky. Padala moře. Především však se voda hrnula do Velké síně. Souboj mezi Ostroúhlem a Bábi zanechal ve střeše velikou díru a Traktát začínal mít pocit, že tak nějak přší osobně na něj.

Stál na stole a organizoval skupiny studentů, kteří sundávali ze stěn starodávné malby a goblény, aby je zachránili před promočením. Musel stát na stole, protože na podlaze už stálo několik centimetrů vody.

Naštěstí to nebyla obyčejná dešťová voda. Tohle byla voda, která měla vlastní osobnost, charakter získaný během dlouhé cesty bahnitými nížinami. Měla vazkou podobu pravé ankhské vody — byla příliš tuhá na pití a příliš řídká na to, aby se dala orat.

Řeka se vylila ze břehů a městem se rozlily stovky malých říček, které pronikaly do sklepů a hrály si na honěnou mezi dlažebními kostkami občas se ozvalo vzdálené zadunění, když voda narazila v podzemních prostorách na nějakou zapomenutou divokou magii, která se většinou zkratovala a vzdala se síle vodního živlu. Traktát se velmi podezřívavě a s obavami díval na ošklivé a syčící bubliny, které se občas vydraly na hladinu.

Znovu si pomyslel, jak by bylo příjemné být mágem, který žije někde v malé jeskyni, sbírá byliny, má mysl plnou samých významných myšlenek a rozumí sovám. Jenže jeskyně by pravděpodobně byla vlhká, byliny jedovaté a věci často v praxi vypadaly jinak než v teorii, takže si Traktát nikdy nebyl jistý, která myšlenka je vlastně významná a která ne. Neohrabaně slezl ze stolu a s čvachtáním se vydal napříč temnou vodou. No, udělal, co bylo v jeho silách. Pokusil se zorganizovat několik starších mágů do skupiny, která by opravila střechu magickou silou, ale nejdřív došlo k hádce o to, jaká zaklínadla by se měla použít, a pak došli mágové k jednoznačné dohodě, že je to vlastně práce pro řemeslníky.

To jsou celí mágové, pomyslel si Traktát, kdy zachmuřeně procházel pod oblouky, z nichž tekly čůrky vody. Vždycky zkoumají nejisté neskutečno a přehlížejí jisté skutečnosti, zvláště co se týče domácích prací. Takové potíže jsme tady nikdy neměli, dokud sem nepřišla ta ženská.

Pomalou sešel po schodech osvětlovaných velmi efektním světlem blesků. Cítil nezvratnou jistotu, že přestože mu naopak vyčítat ani to nejmenší, budou mu naopak vyčítat všichni všechno. Zvedl si spodní okraj roucha, otráveně ho vyždímal a sáhl po svém váčku s tabákem.

Byl to překrásný a zaručeně vodovzdorný váček. Jak teď zjistil, v praxi „vodovzdorný“ znamenalo jen to, že veškerá voda, která do něj natekla, mohla stejně snadno zase vytéci. Jeho obsah byl nepopsatelný.

Našel i cigaretové papírky. Byly pevně slepeny do jednolitého žmolku, vypadaly jako padesátikoruna objevená v zadní kapse džín, které jste předtím vyprali, usušili a vyžehlili.

„Do hajzlu,“ zavrčel procítěně.

„Haló, Traktáte!“

Traktát se ohlédl. Když jako poslední opouštěl halu, začala voda pomalu zvedat lavice. Malé víry a výrony bublin označovaly místa, kde ze sklepů unikala magie, ale jinak tam nebyla živá duše.

Pokud to na něj ovšem nemluví některá socha. Sochy v hale i na hlavní chodbě byly příliš těžké, aby se daly přestěhovat, a Traktát si vzpomněl, jak říkal studentům, že jim pořádná koupel udělá dobře.

Ohlédl se na jejich kamenné tváře a zalitoval svých slov. Chladné podoby dávno mrtvých mocných mágů občas vypadaly mnohem živěji, než by se od soch očekávalo. Možná že si měl dát větší pozor na jazyk.

„Ano?“ prohlásil nezávazně a velmi silně si uvědomoval přítomnost soch za zády.

„Tady nahoře, vy blázne!“
Zvedl hlavu. Deštěm se k němu pomalu snášelo koště. Podivně sebou trhlo, naklánělo se a zhruba půldruhého metru nad zemí ztratilo poslední zbytky nosné síly a plesklo s hlasitým šplouchnutím do vody.
„Tak tam nestůjte jako pitomec!“
Traktát vrhal nejisté pohledy do tmy.
„Někde přeci stát musím,“ odpověděl.
„Ale já myslel, abyste nám pomohl,“ zařval na něj Ostroúhel a povstal z vlnek jako tlustá a rozzuřená Venuše.
„Nejdřív dámě, to se rozumí.“
Obrátil se k Bábi, která rukama tápala ve vodě kolem sebe.
„Ztratila jsem klobouk,“ vysvětlovala.
Ostroúhel si povzdechl. „Myslíte, že na tom v takové chvíli opravdu záleží?“
„Každá čarodějnice by měla mít svůj klobouk, protože jak jinak by ji lidé poznali?“ odpověděla mu. Najednou z vody vytáhla něco tmavého a úplně promočeného, vítězoslavně si zamlaskla, vylila vodu a narazila si klobouk na hlavu. Samozřejmě že pokrývka hlavy ztratila svou tuhost a teď jí trochu lišácky visela do oka.
„Dobrá,“ prohlásila tónem, který naznačoval, že teď by si měl celý vesmír dávat pozor.
Nebem proletěl další oslepující blesk, což dokazuje, že i bohové počasi mají dobře vyvinutý cit pro divadelní efekty.
„Opravdu vám moc sluší,“ prohlásil Ostroúhel.
„Promiňte,“ vmísil se do řeči Traktát, „ale není to ta č...“
„Na tom nezáleží,“ usekl mu řeč Ostroúhel, nabídl Bábi rámě a pomáhal jí do schodů. V druhé ruce nesl hůl.
„Ale to je přeci proti tradicím, vpustit č...“
Zarazil se a pozoroval, jak Bábi došla nahoru a položila ruku na vlhkou stěnu vedle dveří. Ostroúhel mu poklepal prstem na hruď.
„Ukažte mi, kde je to napsáno,“ prohlásil útočně.
„Jsou v knihovně,“ přerušila jejich spor Bábi.
„Bylo to jediné suché místo,“ řekl Traktát, „ale —“
„Ta budova má strach z bouřek,“ prohlásila Bábi. „Potřebovala by trochu utišit.“
„Ale co tradice a zvyky —“ opakoval zoufale Traktát.
Bábi už ale vykročila chodbou, Ostroúhel poskakoval za ní. Otočil hlavu.
„Slyšel jste dāmu,“ houkl na Traktáta.
Traktát pozoroval jejich odchod s ústy dokořán. Když jejich kroky umlkly v dálce, zůstal chvíli nehybně stát, přemýšlel o životě a hlavně o tom, kde se ten jeho mohl tak zvrtnout.
Jenže nestál o to, aby ho někdo obvinil z neposlušnosti.
Velice opatrně, aniž vlastně věděl proč, natáhl ruku a přátelsky popleskal zedí.
„No tak, no tak.“
A kupodivu zjistil, že se cítí mnohem lépe.

Ostroúhla sice napadlo, že by pravděpodobně měl na domácí půdě ukazovat Bábi cestu, ale spěchající Bábi byla na vyčerpaného nikotinového závislíka přece jen příliš mnoho. Držel se jí v patách jen díky tomu, že se mu občas podařilo s vypětím všech sil popoběhnout.
„Teď tudy,“ oznamoval a čvachtal při tom v loužích.
„Já vím, budova mi to řekla.“
„Ano, chtěl jsem se vás na to zeptat,“ pokračoval Ostroúhel, „protože, víte, mně ta budova nikdy nic neřekla a žiju tady už celé roky.“
„A naslouchal jste jí někdy?“
„Ne, myslím, že ne,“ přiznával Ostroúhel. „Ne s úmyslem něco slyšet od ní.“
„Tak to je tím,“ vysvětlovala Bábi, která se právě bokem vyhýbala vodopádu hučícímu v místech, kde bývaly schody do kuchyní. „Myslím, že teď musíme tudy nahoru a tou dlouhou chodbou, že?“
Proplula kolem trojlístku užaslých mágů, kteří při pohledu na její klobouk doslova ztuhli úžasem.
Zadýchaný Ostroúhel se jí hnál v patách a u dveří do knihovny ji chytil za ruku.
„Podívejte se,“ prohlásil zoufale, „bez urážky, slečno — ehm, paní —“
„Potom, jak jsme letěli na jednom koštěti a tak dál, si myslím, že bude stačit Esmereldo.“
„Mohu tam vstoupit první? Koneckonců je to moje knihovna.“
Bábi se otočila a na tváři se jí zračilo nelíbené překvapení. Pak se usmála.
„Ale to je samozřejmé, promiň.“
„Já jenom tak, aby se zachovalo dekorum, víš,“ omlouval se Ostroúhel. Strčil do dveří, které se otevřely.
Knihovna byla plná mágů, kteří mají ke knihám stejný vztah jako mravenci ke svým kuklám a v čase ohrožení s nimi pobíhají téměř stejným způsobem. Voda už začala pomalu pronikat i sem a kvůli zvláštním gravitačním anomáliím knihovny se objevovala na těch nejneočekávanějších místech. Všechny nejnižší police už byly vyklizeny a skupiny mágů a studentů vršily knihy na každý dostupný stůl nebo trochu volnou polici. Vzduch byl plný zvuku rozzlobené šustících stránek, který skoro přehlušoval dunění bouře.
Bylo očividné, že nastalý zmatek velmi rozrušil knihovníka, který pobíhal od mága k mágovi, marně je tahal za roucha a vykřikoval rozhořčené „ook!“
Když zahlédl Ostroúhla, rychle se k němu rozběhl a opíral se přitom klouby rukou o zem. Bábi nikdy předtím

orangutana neviděla, ale nehodlala to připustit, takže i tváří v tvář menšímu chlupatému mužíkovi s vypouklým břichem, neuvěřitelně dlouhýma rukama a kůži číslo dvanáct na těle číslo osm, zůstala klidná.

„Ook!“ vysvětloval. „Ooook!“

„To doufám,“ odpověděl mu Ostroúhel krátce a chytil za rukáv nejbližšího mága, který se potácel pod vahou několika prastarých grimoárů. Muž se na něj zadíval jako na zjevení, pak jeho zrak padl na Bábi a mág upustil knihy na podlahu. Knihovník bolestně zamrkal.

„Arcikanceléři?“ vydechl mág. „Vy jste naživu? Slyšeli jsme, že vás odhmotnila —“ znovu se podíval na Bábi, „— chtěl jsem říct, že jsme si mysleli — Traktát nám totiž tvrdil —“

„Oook,“ ozval se knihovník, který mezitím rovnal pomačkané stránky v jedné knize.

„Kde je mladý Simon a ta dívenka? Co jste s nimi udělali?“ ptala se Bábi.

„Oni — my — položili jsme je támhle,“ prohlásil mág a začal pomalu ustupovat. „Hm, víte —“

„Dovedte nás tam,“ kývl na něj Ostroúhel. „A přestaňte koktat, člověče, jeden by skoro řekl, že jste v životě neviděl ženskou.“

Mág několikrát na sucho polkl a pak horlivě přísvedčoval.

„Jistě. A — tedy, chtěl jsem — pojdte za mnou — hm —“

„Nechtěl jste mi náhodou říci něco o tradicích, že ne?“ zeptal se Ostroúhel varovným tónem.

„No tedy — nechtěl, arcikanceléři.“

„Výborně.“

Šli mu v patách sešlapaných střevíců, a jak se proplétali skupinkami zaměstnaných mágů, většina z nich přestávala pracovat a zírala na Bábi.

„Už mě to začíná otravovat,“ ucedil Ostroúhel koutkem úst k Bábi. „Budu tě muset jmenovat čestným mágem.“

Bábi zvedla bradu a rty se jí skoro nepohnuly.

„Jen to zkus,“ zasyčela, „a já tě jmenuju čestnou čarodějnici!“

Ostroúhel rychle zavřel ústa.

Esk a Simon leželi na stole na jedné straně čítárny a pozoroval je dobrý půltucet mágů. Když se Ostroúhel s Bábi a knihovníkem v patách přiblížili, přihlížející nervózně ustoupili.

„Tak mě napadlo,“ začal Ostroúhel, „jestli by nebylo lepší dát hůl Simonovi? On je mág a —“

„Jen přes mou mrtvolu,“ odpověděla Bábi. „A pravděpodobně i přes tvoji. Oni získávají sílu jeho prostřednictvím a ty bys jim chtěl nabídnout té síly mnohokrát víc?“

Ostroúhel si povzddechl. Obdivoval dokonalost a krásu hole, byla to jedna z nejhezčích, co kdy viděl.

Naklonil se, položil ji na Eskino tělo a pak dramaticky ustoupil.

Nic se nestalo.

Jeden z mágů nervózně zakašlal.

Ani potom se nic nestalo.

Zdálo se, že se řezby na holi ušklibají.

„Nezabralo to,“ podíval se Ostroúhel na Bábi, „co říkáš?“

„Ook.“

„Dopřej jí času,“ nespouštěla Bábi oči z Eskina těla.

Dopřáli holi času. Venku se honila bouře a pokoušela se nadzvednout střechy budov.

Bábi si sedla na hromadu knih a promnula si oči. Ostroúhlovy ruce zamířily k váčku s tabákem. Mága s nervózním kašlem vyvedli kolegové z místnosti.

„Ook!“ prohlásil knihovník.

„Já vím,“ přikývla Bábi a Ostroúhlovi vypadla z ruky napůl stočená cigareta a ve spršce tabákových drobků se snesla na zem.

„Cože?“

„Ještě to neskončilo!“

„Cože?“

„Ona totiž nemůže tu hůl použít,“ podívala se na něj Bábi a vstala.

„Ale vždyť jsi říkala, že s ní zametala podlahy a že ji hůl chránila —“ začal Ostroúhel.

„Nenene,“ odpověděla mu Bábi. „To znamená, že hůl používala sebe sama, nebo dokonce ji, ale Esk vlastně sama hůl nedokázala použít nikdy, chápeš to?“

Ostroúhel mlčky zíral na dvě nehybná těla. „Ale měla by ji umět použít. Vždyť je to pravá magická hůl.“

„Hm,“ zamyslela se Bábi, „takže ona je skutečný mág?“

Ostroúhel zaváhal.

„No, nikdy předtím se nic takového nestalo. Každý z nás se narodil jen jednou.“

Ostroúhlovi se na tváři objevil výraz němého protestu. „Jenže je to proti tr...“

Chtěl říci „tradicím“, ale nějak mu to slovo nešlo přes rty a vytratilo se do ztracena.

„Kde je to psáno?“ ozvala se Bábi vítězoslavně. „Kde je psáno, že se ženy nesmějí stát mágy?“

Ostroúhlovi proběhlo hlavou v rychlém sledu několik následujících myšlenek:

... nepíše se to nikde, ale všude se to ví.

... jenže pokud si pamatují, tak mladý Simon tvrdil, že „všude“ je tak blízko „nikde“, že se rozdíl mezi tím skoro nepozná.

... stojím o to, zapsat se do dějin jako první arcikanceléř, který povolil ženám studium na Neviditelné univerzitě?

... A že bych vstoupil do dějin, to je jisté.

... ale je to skutečně impozantní žena, když zaujme tenhle postoj.
... ta hůl má něco za lubem.
... dává to koneckonců smysl.
... všichni se mi budou smát.
... to asi nepůjde.
... třeba to půjde.

Nedalo se jim věřit, ale neměla na vybranou.

Esk se dívala po kruhu odporných tváří, které na ni shlížely, a ještě odpornějších těl, milosrdně zahalených do splývavých plášťů.

V rukou cítila mravenčení.

Ve světě stínů se myšlenky zhmotňují. Měla pocit, že jí tahle myšlenka putuje rukama.

Byla to taková lehoučká myšlenka, idea plná šumu a vzrušení. Zasmála se a v rozpažených rukou se jí v dešti jiskříček objevil elektrický výboj a zhmotnil se v hůl.

Věci mezi sebou začaly rozčileně švitořit a několik nejzadnějších se začala odkrádat pryč. Simon se zapotácel, protože ho jeho věznitelé pustili, a dopadl na ruce a kolena do písku.

„Použij ji!“ vykřikl. „To je ono! Mají strach!“

Esk se na něj usmála a klidně si dál prohlížela hůl. Poprvé totiž byla schopná rozeznat, co představují jednotlivé řezby.

Simon rychle zvedl ze země pyramidu se Zeměplochou a rozběhl se k Esk.

„Tak rychle, dej se do toho!“ pobízel ji. „Ty Věci ji nenávidí!“

„Prosím?“ podívala se na něj nechápavě Esk.

„Použij hůl,“ pobízel ji Simon naléhavě a natáhl po holi ruku. „Au! Kousla mě!“

„Promiň,“ řekla Esk. „O čem jsme to mluvili?“ Zvedla hlavu a podívala se na rozšklebené Věci, jako by je viděla poprvé. „Jo tyhle. Ty obludy existují jen v našich hlavách. Kdybychom na ně nevěřili, neexistovaly by vůbec.“

Simon se rozhlédl kolem.

„No nemohl bych zrovna přísahat, že ti věřím.“

„Myslím, že je načase, abychom se vydali domů,“ řekla Esk. „Určitě o nás budou mít strach.“

Spojila ruce a hůl zmizela. Jen Eskiny ruce ještě chvíli zářily, jako by je sevřela nad svíčkou.

Věci zavýly. Několik z nich upadlo.

„Nejdůležitější na celé magii je to, jak ji neužíváš,“ řekla Esk a vzala za paži Simona, jenž se rozhlížel kolem po rozpadajících se postavách.

„Jak ji neužíváš?“

„To je přece jasné,“ přikývla Esk, když vykročili ke kruhu Věcí. „Zkus si to sám.“

Natáhla před sebe ruce a v nich se jí zhmotnila hůl. Podala mu ji. Natáhl ruku, ale pak ji rychle spustil.

„Hm, raději ne,“ zabručel, „myslím, že mě nemá nijak v lásce.“

„Myslím, že to bude v pořádku, když ti ji podám. Proti tomu nemůže nic namítat.“

„A kam se pokaždé ztratí?“

„Řekla bych, že se zcela jednoduše sama stane myšlenkou.“

Natáhla ruku a prsty se mu sevřely na lesklém dřevě.

„Dobrá,“ prohlásil a zaujal klasické postavení pomstychtivého mága. „Teď jim ukážu!“

„Ne, špatně.“

„Jak to myslíš? Proč by to mělo být špatně? Mám přece moc!“

„Ty Věci jsou vlastně jakýmsi odrazem nás samých,“ vysvětlovala mu Esk. „Nemůžeš porazit vlastní odraz, ten bude vždycky tak silný jako ty sám. Proto se k tobě začnou přisunovat, hned jak začneš používat magii. Nikdy se neunaví. Oni se magií žijí, takže je magií nikdy neporazíš. Ne, je to v tom... prostě když používáš magii, protože to neumíš, není to k ničemu. Ale když nepoužíváš magii, když to umíš, hrozně je to rozčiluje. Nenávidí tu myšlenku. Kdyby lidé přestali používat magii, všechny Věci by zahynuly.“

Věci před nimi padaly jedna přes druhou, jak se snažily uhnout jim co nejrychleji z cesty.

Simon se podíval na hůl, potom na Esk, nakonec na Věci a znovu na hůl.

„Řeknu ti, na tohle potřebuje člověk pěkně bystré myšlení,“ prohlásil nejistě. „Tohle bych si moc rád probral a promyslel.“

„Myslím, že to pro tebe nebude nic těžkého.“

„Ty tedy tvrdíš, že skutečná síla je v tom, že se pustíš přímo, projdeš magií a vyjdeš na druhé straně?“

„Zatím to funguje, nebo ne?“

Stáli sami na chladné poušti. Věci už pomalu mizely v dálce.

„Zajímalo by mě, jestli to může být to, čemu říkají pramagie?“ zamyslel se Simon.

„Nevím, možná.“

„Tohle si budu muset opravdu prostudovat,“ řekl Simon znovu a neustále otáčel holi v rukou. „Musíme podniknout různé pokusy, víš, s tím, jak úmyslně nepoužívat magii. Mohli bychom například opatrně nenakreslit na zem oktagram a nevyvolat spoustu různých věcí a — začínám se potit, když si všechny ty možnosti jenom představím!“

„No, já bych teď raději myslela na to, jak se dostat domů,“ řekla Esk a upřela oči na skleněnou pyramidu.

„No, jak to vypadá, tohle je moje představa světa. Takže bych měl tu cestu najít já. Jak to děláš těma rukama?“
Pomalů přiblížil ruce k sobě. Hůl mu zmizela mezi dlaněmi, mezi prsty mu chvilku vycházela záře a pak zhasla.
Usmál se. „Výborně. Tak a jediné, co teď musíme udělat, je poohlédnout se, kde je Univerzita.“

Ostroúhel si zapálil třetí balenou od nedopalku druhé. Díky nervozitě nedělala tahle poslední cigareta příliš velkou čest jeho zručnosti. A vypadala tak trochu jako velbloud s utrženými nohama.

Už předtím viděli, jak se hůl pomalu zvedla z Eskina těla a přistála na Simonovi.

Teď se znovu vznesla do vzduchu.

Pokoj se mezitím naplnil mágy. Knihovník seděl pod stolem.

„Kdybychom tak měli alespoň tušení, co se děje,“ ozval se Ostroúhel. „Tohle napětí já prostě nesnáším.“

„Tak trochu myslí, člověče!“ vyštěkla na něj Bábi. „A zadus tu zatracenou cigaretu! Nedovedu si představit, že by se někdo chtěl vrátit do místnosti, která tak strašlivě smrdí!“

Shromáždění mágové jako jeden muž otočili obličeje plné očekávání k Ostroúhlovi.

Ten vytáhl z úst páchnoucí doutnající smotek a s výrazem, kterému se ani jeden z přítomných mágů neodvážil čelit přímým pohledem, ho hodil na zem a zašlápl.

„Myslím, že už bych s tím měl stejně přestat,“ zabručel. „A to platí i pro všechny ostatní. Tohle místo občas vypadá hůř než doutnající popelnice.“

Pak zahlédl hůl. Byla —

Mohl celou tu věc popsat jen jedním způsobem. Zdálo se, že se hůl pohybuje obrovskou rychlostí, ale přitom se nehýbala z místa.

Nějakou chvíli se kolem ní objevovaly viditelné proudnice. Potom začala vydávat záři jako kometa vymyšlená nezkušeným specialistou na efekty. Na všechny strany z ní sršely barevné jiskry, které ovšem rychle hasly.

Potom hůl začala měnit barvy — začala matně červenou a pomalu prošla všemi barvami spektra, až zahořela oslepující fialovou. Podél ní se míhaly klikaté čáry bílého ohně.

(Mělo by existovat slovo popisující slova, která znějí tak, jak by zněly předměty, kdyby vydávaly zvuk. Tak například výraz „vazký“ se olejovitě maže a zvuk jiskry dopadlé do vody popíšete nejlépe pomocí slova „syčeti“.)

Ostroúhel věděl, co se stane dál.

„Podívej, teď se určitě zbarví —“

V naprostém tichu, v tichu, které pohlcuje a dusí zvuky najednou hůl po celé své délce zazářila čistou oktarínou.

Záře osmé barvy, která vzniká při průchodu světla silným magickým polem, pronikala těly, regály i stěnami. Ostatní barvy se rozmazaly a seběhly dohromady, jako by světlo bylo sklenicí ginu, kterou někdo vylil na ještě vlhký akvarel světa. Mračna nad Univerzitou zazářila, shlukla se do nevidaných tvarů a podob a zmizela někde ve výšce.

Pozorovatel, který by se tou dobou vznášel nad Plochou, by zahlédl, jak se malý kousek země na břehu Kruhového moře na několik vteřin rozzářil jako drahokam na slunci a pohasl.

Ticho v místnosti bylo přerušeno dřevěným nárazem, protože hůl spadla ze vzduchu a s úderem dopadla na stůl.

„Ook,“ řekl někdo velmi tiše.

Ostroúhel si konečně připomněl, jak má používat vlastní ruce, a zvedl je do míst, kde, jak se domníval, měl oči. Všechno zčernalo.

„Je — je tady ještě někdo jiný?“ zeptal se.

„U bohů, ani nevíte, jak rád vás slyším?“ ozval se jiný hlas. Ticho najednou porušily desítky hlasů.

„Jsme pořád tam, kde jsme byli předtím?“

„Nevím. Kde jsme to vlastně byli?“

„Tady, myslím.“

„Mohli byste na něco sáhnout, abychom zjistili, kde jsme?“

„Nebudu na nic sahat, dokud si nebudu úplně jistá, čeho se dotknu člověče,“ ozval se nezaměnitelný hlas Bábi Zlopočasně.

„Tak, každý teď natáhne ruku a pokusí se něco nahnát,“ pronesl Ostroúhel rozhodným tónem a tak tak polkl výkřik, který se mu začal drát na rty, když se mu kolem kotníku sevřela ruka podobná teplé kožené rukavici. Pak se ozvalo slabé a spokojené „ook“, které mu dodalo současně úlevu, uklidnění i čistou radost z doteku spřízněného primáta, v tomto případě lidoopa.

Ozvalo se škrtnutí a objevil se narudlý oharek, jak si mág na protější straně místnosti zapálil cigaretu.

„Kdo to byl?“

„Promiňte, arcikanceléři, to je síla zvyku.“

„Vy kuřte, co hrdlo ráčí, člověče!“

„Díky, arcikanceléři.“

„Mám pocit, že už vidím obrys dveří,“ ozval se další hlas.

„Bábi?“

„Jo, určitě. Teď už —“

„Esk!“

„Tady jsem, Bábi.“

„Mohl bych si taky zapálit, pane?“

„Ten mládenec je s tebou?“

„Ano.“

„Ook.“

„Já jsem tady.“

„Co se děje?“

„Všichni okamžitě přestanou mluvit!“

Do knihovny se opatrně přilouďalo obyčejné, oku příjemné světlo.

Esk se posadila, zavadila o hůl, ta spadla na zem a zakutálela se pod stůl. Cítila, jak jí něco klouže do očí, a pokusila se to zachytit.

„Okamžik,“ řekla Bábi a vrhla se k ní. Chytila Esk za ramena a pevně se jí zadívala do očí.

„No, tak tě vítám zase nazpět,“ řekla vzápětí a políbila ji na tvář.

Esk zvedla ruku a na hlavě nahnátla něco tvrdého. Sundala to, aby si to pořádně prohlédla.

Byl to špičatý klobouk, o něco menší než Bábin, ale jasně modrý a zdobený vzorkem stříbrných hvězd.

„To je klobouk, jaký nosí mágové?“ hlesla.

Ostroúhel postoupil kupředu.

„Hm, ano,“ prohlásila a odkašlal si. „Víte, mysleli jsme si — zdálo se nám — no, prostě — rozhodli jsme se, že

— “

„Stala jsi se mágem,“ oznámila jí prostě Bábi. „Arcikancléř změnil tradice. Abych řekla pravdu, byl to velmi jednoduchý obřad.“

„Tady někde musí být její hůl,“ shýbal se Ostroúhel. „Viděl jsem, jak padala někam — oh.“

Narovnal se s holí v ruce a ukázal ji Bábi.

„Myslel jsem, že byla celá vyřezávaná,“ zavrtěl hlavou. „Tohle vypadá jako obyčejná hůl.“ A měl pravdu. Hůl vypadala stejně mocně a hrozivě jako kus lískového prutu.

Esk otáčela kloboukem v rukou jako někdo, kdo otevřel nádherně barevný balíček s mašlí a našel tam lacinou sůl do koupele.

„Je moc hezký,“ řekla nejistě.

„To je všechno, co řekneš?“ podívala se na ni Bábi.

„Taky je špičatý.“ Esk tak nějak přišlo, že být mágem je úplně stejné jako jím nebýt.

Simon se k ní nahnul.

„Vzpomeň si,“ zasmál se, „člověk musel být mágem, aby se na to mohl začít dívat z druhé strany. Přesně, jak jsi to řekla.“

Jejich oči se setkaly a oba se rozesmáli.

Bábi se podívala na Ostroúhla. Pokrčil rameny.

„No tohle,“ prohlásil. „Copak se stalo s tvým koktáním, chlapče?“

„Vypadá to, že zmizelo, pane,“ odpověděl mu Simon bezstarostně. „Musel jsem ho tam někde zapomenout.“

Řeka byla stále ještě hnědá a vysoko nad normálem, ale už znovu vypadala jako řeka.

Byl neobvykle teplý pozdní podzim a téměř z celé níže položené poloviny Ankh-Morporku stoupala vodní pára z koberců a pokrývek, které hospodyně vynesly na sluníčko, aby vyschly. Ulice byly pokryty jemným bahnem, které rychle vysychalo. Bylo to v zásadě skvělé vylepšení, protože všechna špina a především pověstná ankhmorporská pouliční sbírka chciplých psů byla odplavena do moře.

Vodní pára stoupala i z kamenného dláždění na arcimágově soukromé verandě a z hrdla čajové konvice na stole.

Bábi ležela v prastarém rákosovém lehátku a s potěšením nechávala teplo proudit kolem nohou. Jen mimochodem pozorovala skupinu městských mravenců, kteří žili pod dlažbou Univerzity tak dlouho, že vysoká hladina zbytkové magie nastalo pozměnila jejich geny. Hmyz se rozdělil na dvě části, z nichž jedna vytahovala stále ještě navlhlou kostku cukru z cukřenky na připravený malý vozík, zatímco druhá rychle vztyčovala na okraji stolu jeřáb ze sirek.

Možná že by Bábi zajímalo, ale možná taky že ne, že jeden z mravenců je mág Podomní Kšaft, který se nakonec přece jen rozhodl dát životu druhou šanci.

„Říká se,“ začala Bábi, „že když jsou mravenci na Den prasečí hlídky, bude velice mírný zbytek zimy.“

„Kdo to říká?“ zeptal se Ostroúhel.

„Většinou lidé, kteří se mýlí,“ usmála se Bábi. „Víš já si dělám poznámky ve svých kalendářích. Kontroluji si je a porovnávám. Dvě třetiny věcí, na které většina lidí věří, jsou stejně jenom omyly.“

„Jako třeba, červánky z večera, větrno z rána,“ přikývl Ostroúhel. „Starého psa novým kouskům nenaučíš.“

„No, já myslím, že k tomu ani staří psi nejsou,“ zabručela Bábi. Cukrová kostka se mezitím posunula až k jeřábu a několik mravenců ji připevňovalo k lanku mikroskopického kladkostroje.

„Polovině těch věcí, které Simon vykládá, nerozumím,“ ozval se Ostroúhel, „i když někteří ze studentů jsou tím nesmírně nadšeni.“

„No, tomu, co říká Esk, já rozumím docela dobře,“ řekla Bábi, „ale nevěřím tomu. S výjimkou jejího tvrzení, že i mág potřebuje srdce.“

„Taky ale říká, že i čarodějka potřebuje hlavu,“ upozornil ji Ostroúhel. „Nevezmeš si vdoleček? Obávám se, že je trochu navlhly.“

„Řekla mi, že zatímco používání magie dává lidem to, co chtějí, její nepoužívání jim dává to, co potřebují,“ přemýšlela Bábi nahlas a její ruka se nerozhodně vznášela nad táckem s koláčky.

„To mi Simon řekl také. Já tomu nějak nerozumím, vždyť magie se má používat, ne skladovat. Jen si vezmi, neboť na sebe tak přísná!“

„Magie větší než magie,“ odfrkla si Bábi. Vzala si vdoleček a namazala si ho džemem. Chvilku přemýšlela a přidala si na něj i smetanu.

Cukrová kostka se snesla na dláždění a okamžitě ji obklopil další početný tým mravenců připravených zapráhnout do ní dlouhou řadu rezavých otroků ulovených v kuchyňské zahradě.

Ostroúhel nejistě poposedl ve svém křesílku, které pod ní zapraskalo.

„Esmereldo,“ začal, „víš, chtěl jsem se tě zeptat —“

„Ne,“ odpověděla Bábi.

„No, počkej, víš, chtěl jsem říci, že jsme došli k názoru, že bychom mohli na Univerzitu přijmout nějaké další dívky. Udělali bychom takový experimentální ročník. Jen co by se upravily umývárny a klozety.“

„Ale to samozřejmě záleží jen na tobě.“

„No, víš a já jsem si myslel, prostě, podívej se, když z nás tady má být koedukační škola, říkal jsem si, že tedy abys tomu rozuměla —“

„Tak co?“

„Poslyš, podívej se na to rozumně a realisticky, myslel jsem si, jestli bys u nás nechtěla přijmout křeslo ve sboru.“ S úlevou se narovnal.

Kostka cukru pokládána kulatinami ze zápalek, mezitím projela podním a nad hlavami rezavých mravenců se rozléhal lidským uchem neslyšitelný řev dozorců.

„Hmm,“ zabroukla Bábi. „Nevidím důvod, proč bych to měla odmítnout. Vždycky jsem si přála takové to veliké proutěné, co má nahoře stříšku proti slunci. Samozřejmě, pokud by to bylo možné.“

„No, víš, já to myslel trochu jinak,“ zrozpačitěl Ostroúhel a rychle dodal, „i když si myslím, že by se to jistě dalo zařídit. Víš, myslel jsem to tak, jestli by ses nestala profesorkou a nepřednášela studentům? Alespoň občas?“

„A o čem?“

„Byliny a botaniku?“ riskoval Ostroúhel. „Víš, my se tady v bylinách opravdu moc nevyznáme. A taky hlavologii. Esk mi o ní hodně řekla a mně to připadá fantastické.“

Cukrová kostka zmizela s trhnutím v puklině nedaleké zdi. Ostroúhel ji sledoval očima.

„Jsou po cukru jako diví,“ zabručel, „ale my nemáme to srdce něco s tím udělat.“

Bábi se zamračila a pak kývla bradou k namodralému oparu, který se prostíral nad pláněmi za městem a ve kterém se na obzoru ztrácely zasněžené vrcholky hor Beraní hlavy.

„Je to hrozně daleko,“ zamyslela se. „Nemůžu celý zbytek života cestovat sem a tam.“

„Mohli bychom ti koupit mnohem lepší koště,“ přesvědčoval ji Ostroúhel. „Nějaké, které nepotřebuje roztlačovat. No a taky bys tady mohla mít vlastní byt. A všechny odložené šaty, které bys unosila,“ vytáhl svou tajnou zbraň. Moudře vložil trochu času do delšího rozhovoru s paní Vidlákovou.

„Hmmm,“ Bábi naklonila hlavu na stranu. „Hedvábí?“

„Černočervené,“ přikývl Ostroúhel. Hlavou mu proklusala představa Bábi v kombinaci černého a červeného hedvábí a raději se rychle zakousl do svého vdolku.

„Taky bychom mohli v létě jezdit do tvého domku se studenty na mimoškolní praxi.“

„V životě jsem neslyšela, že by někdo jezdil na mimoškolní praxi. Co to je za zvíře?“

„Víš, myslím, že by se tam pro studenty jistě našlo mnohé poučení a naučily by se tam spoustu nových praktických věcí.“

Bábi o tom v duchu zvažovala. No, je pravda, že záchodová jímka by potřebovala vybrat, dokud se příliš neoteplí, a nejpozději na jaře se musí vykydat kozí chlívěk. Zrytí záhonů a ostatní práce na zahradě je taky pořádná dřina. Strop v ložnici, to je ostuda, bylo by potřeba opravit dlažbu a chalupa by chtěla obílit...

„Máš na mysli něco jako praktické zaměstnání?“ ozvala se zamýšleně.

„Přesně to jsem myslel!“

„Hmmm. Dobrá, já si to rozmyslím,“ kývla Bábi a v duchu si připomínala napůl zapomenutou radu, že na první schůzce by děvče nikdy nemělo zacházet příliš daleko.

„A měla bys něco proti tomu, kdybys tě dnes pozval na večeři? Do večera by sis to mohla rozmyslet, co říkáš?“ zeptal se dychtivě Ostroúhel a oči mu zazářily.

„Co by bylo k jídlu?“

„No, něco spíš jednoduchého, třeba výběr studených mas a pečené brambory?“ Paní Vidláková odvedla své domácí úkoly na výbornou.

K večeři byl výběr studených mas a pečené brambory.

Esk a Simon vyvinuli úplně nový druh magie, kterému sice skoro nikdo nerozuměl, ale který všichni považovali za velmi užitečný a svým způsobem uklidňující.

Možná že je ovšem mnohem důležitější, že mravenci použili všechny ukradené cukrové kostky ke stavbě malé cukrové pyramidy, kterou vybudovali v dutině jedné zdi. S velkými obřady tam pohřbili tělo své zesnulé královny. Na stěně malého tajného prostoru v základech pyramidy vyryli stovky hmyzích hieroglyfů, ve kterých zaznamenali tajemství dlouhověkosti.

Jejich objev byl dokonalý a byl by měl nesmírný význam pro celý vesmír, nebýt toho, že při následující záplavě, která Univerzitu postihla, celou mravenčí pyramidu spláchla voda.

ČAROPRÁVNOST

Z anglického originálu Equal Rites

vydaného nakladatelstvím Victor Gollancz Ltd.

V Londýně v roce 1987,

přeložil Jan Kantůrek.

* Pozn. autora: Cech spojených řemesel je velmi úctyhodná společnost, která prakticky představuje hlavní organizaci pro udržování pořádku ve městě. Funguje to takto: cech dostává každoroční kvótu, která představuje společensky únosnou úroveň krádeží, podvodů a vražd, a oplátkou za to se velmi důrazným způsobem stará, aby látkou za to se velmi důrazným způsobem stará, aby byl neorganizovaný, tzv. ilegální zločin ne vymýcen, ale přímo podřezán, uškrcen, rozpárán a v kusech roznesen v papírových sáčkích po městě. Tuhle dohodu většina lidí považovala za levnou a osvícenou metodu, s výjimkou těch malověrných, kteří byli přepadeni, okradeni, nebo dokonce zavražděni a odmítli na to pohlížet jako na svou společenskou povinnost. Tohle uspořádání samozřejmě také umožnilo městským zločincům přesně naplánovat profesní postupy, jako přijímací, rozdílové a kvalifikační zkoušky a podobně, a tak se přiblížit svou organizací ostatním městským profesím. Protože rozdíl mezi nimi nebyl ani původně příliš velký, netrvalo dlouho a velmi těžko se rozlišovalo, kdo je kdo.

* Pozn. překl.: Jak se stalo, je popsáno v románu T. Pratcheta Lehké fantastično (Light Fantastic), Talpress 1993